

C. Hodnocení sídel

C.1 Vývoj osídlení

Popis vývoje osídlení je převzat z Rozborů Chráněné krajinné oblasti Třeboňsko (AOPK, 2016). Popis byl aktualizován na základě zde provedených prací (především záznamy o letopočtech).

C.1.1 Od poslední doby ledové do konce raného středověku

Chladné a suché podnebí panující na konci poslední doby ledové (cca 10 000 let př. n. l.) vytvořilo krajinu téměř bezlesou, jen se skupinami nízkých borovic, bříz a keřových vrb podél vod. S postupným oteplováním a zvlhčováním klimatu se rozšířily světlé borové lesy s břízou a přibývalo rostlin kolem močálů a jezer.

V období boreálu se silně oteplilo a celé Třeboňsko se kromě rašelinišť pokrylo souvislými borovými lesy. Počaly se objevovat listnáče – líska, dub, jilm, lípa, jasan, na zamokřených místech olše a také smrk.

Nejrozsáhlejšího zalesnění dosáhlo Třeboňsko v období atlantiku. Vysoké vodní srážky a vyšší teplota podporovaly rozvoj listnatých lužních lesů podél Lužnice a Nežárky. Jiné plochy Třeboňska byly pokryty smíšenými doubravami s lípou, jilmy a javory.

Asi v době 4 000 let př. n. l. se rozšířil na Třeboňsko buk a později v období subboreálu jedle. V souvislosti s prováděným paleobotanickým výzkumem bývalého jezera Švarcenberk v okolí a na dně dnešního rybníka Švarcenberk u Ponědražky byly v roce 1998 objeveny stopy (pazourkové jádro, několik drobných úštěpů a dvě drásadla) pobytu mezolitického člověka na břehu jezera zhruba v době mezi 8 000 a 4 500 let př. n. l. Rozsáhlé mezolitické osídlení bylo nepřímým doloženo na základě přítomnosti pylových zrn antropogenních indikátorů a mikroskopických uhlíkových částic v jezerních sedimentech datovaných do raného holocénu. Silná nepřímá indikace dávala tušit přítomnost mimořádně hustého osídlení v těsném okolí bývalého jezera, a to minimálně od samého začátku holocénu po jeho střední část. Navazující archeologický průzkum, provedený v roce 2000 a zejména pak v letech 2005 a 2006, přinesl hojné nálezy štěpané kamenné industrie datovatelné rámcově do pozdního paleolitu a především do mezolitu.

Jinak je Třeboňsko považováno v souvislosti s pravěkým vývojem za periferní oblast, známá je dále pouze neolitická lužnická vodní cesta, která je doložena drobnými nálezy.

Neporušené pralesy vytrvaly až do období první slovanské kolonizace, avšak vzhledem k menší intenzitě archeologického výzkumu nejsou z období přelomu letopočtu a následných brzkých staletí z území Třeboňska známy průkazné slovanské nálezy, představující nejstarší zemědělskou kolonizaci. Pozdější drobné solitérní osídlení na Třeboňsku v podobě mohyl např. na Dračici či nálezy na Lužnici však postrádá hradištní centrum. Stejně tak období raného středověku nelze opět na Třeboňsku doložit.

C.1.2 Období vrcholného a pozdního středověku

Vývoj osídlení na Třeboňsku byl v dávné historii podmíněn především přírodním charakterem území, zcela odlišným od ostatního jihočeského regionu. Krajina zde byla až do hlubokého středověku nehostinná, bažinatá území se střídala s těžko prostupnými pralesy.

Osídlení se začalo rozvíjet až s postupnou kultivací zemědělské půdy koncem 12. století, kdy někteří němečtí osadníci překročili pomyslné hranice mezi říší a Čechami a zakládali vesnice, jako např. kolonizační aktivity kláštera Zwettl (Světla) v české části Vitorazska.

První usedlosti (jednoty, samoty) byly zakládány podél aluvií vodotečí, zatímco vyšší terény na původních stanovištích jedlových doubrav byly využívány zemědělsky, samotné dno

Třeboňské pánve zůstalo řídce osídleno dodnes. Vzhledem k močálovitému terénu v oblasti Třeboňska bylo osidlování velmi nelehké a došlo k pozdní kolonizaci (cca 13. a 14. stol.).

Některé části jihovýchodní části Třeboňska zůstaly i nadále neosídleny kvůli neproniknutelnému hraničnímu hvozd, který byl kácením a žďařením lesů překonán až mnohem později (cca v 18. stol.).

Vývoj osídlení tedy navazuje na vývoj krajiny Třeboňska postupnou kultivací krajiny technickými vodohospodářskými díly a postupně se vyvíjejícím a měnícím se osídlením. Tyto nové krajinné vztahy vznikaly zejména v období od 14. do 16. století. Výsledkem je kulturní krajina, ve které se objevily nové a pro tuto oblast typické prvky krajinné scény. Jsou to horizonty vodní hladiny, poměrně přímé a jasné linie hrází osázené duby, linie vodních kanálů a stok doprovázené bohatou vegetací. Jsou to také o samotě stojící statky na zemědělských plochách mezi rybníky a mlýny, bašty a rybníční statky v blízkosti hrází.

Sídla jako taková vznikala jednorázovým vyměřovacím způsobem ve dvou základních variantách, které mohou být i propojeny. Jde o návesní sídla, v nichž jsou usedlosti uspořádány kolem pravidelného, zpravidla obdélného návesního prostoru (tato koncepce odpovídá i způsobu zakládání větších sídel, kdy návesní prostor mohl být delší a obvod zástavby mohl být vymezen hradebním systémem). Lánová sídla byla pak založena na podélném systému, jehož osou byla zpravidla vodoteč v mělkém úvalu s několika později zřizovanými drobnými rybníky. Po březích této vodoteče byly zpravidla rozměřeny úseky, přidělené jednotlivým usedlostem. Postupnou kultivací půdy se úseky protahovaly dále za usedlost v pořadí zahrada, pole a louky, les. Docházelo i k zakládání osamocených solitérů velkých hospodářských usedlostí okolo řeky Nežárky, kromě Holenského dvora a Zadního dvora, jejichž původ lze písemně doložit do 14. století, jsou Šimanovský a Jemčinský dvůr zmiňovány až v 16. století, ovšem jejich původ může být i staršího data.

Hlavním kolonizátorem byl kmen Doudlebů, který přišel z jihovýchodní Evropy od Dunaje, odkud si přinesl řemeslné i stavební zkušenosti ovlivněné byzancí a antikou, což předznamenalo rychlý přerod od dřeva ke kameni (jinde na území státu se roubilo až do počátku 19. století, přičemž na císařských otiscích stabilního katastru třeboňských sídel z roku 1827 jsou obytná stavení již vyzdívaná – tedy značená červenou barvou). Zděná stavební technika vesnických usedlostí se rozvíjela nejdříve v nejjižnější části oblasti Trhvosvinenska, kdy šlo o často trojstranné i čtyřstranné dvorce v izolované zástavbě tzv. „Vierkant“, které jsou obvyklé v rakouské části Vitorazska. Tento specificky odlišný charakter zástavby je do značné míry dán tím, že po velmi dlouhou dobu nebylo Vitorazsko součástí českých zemí, k nimž bylo tzv. Západní Vitorazsko o rozloze 113 km² opět připojeno až po roce 1920 na základě Saint-Germainské smlouvy (původně patřilo celé Vitorazsko k Českému knížectví, avšak Přemyslovci o jeho část v roce 1179 přišli a v roce 1278 i o zbývající území).

Výčet nejstarších sídel podle 1. písemné zmínky:

12. stol. – Krabonoš (1179, velká část však zanikla v souvislosti se železnou oponou).

13. stol. – Lomnice nad Lužnicí (cca 1220), Třeboň (cca 1240), Ponědraž a Veselí nad Lužnicí (1259), Kardašova Řečice (cca 1267), Stráž nad Nežárkou (1267), Horusice (1294), Hamr /u Chlumu u Třeboně/ (vznik cca druhá polovina 13. či počátek 14. století, první písemná zmínka až 1549),

14. stol. – Bošilec (1318), Nová Ves nad Lužnicí (cca 1323), Rapšach (cca 1338), Tušť (cca 1339), Nítovice (1340), Lutová (1349), Mnich (1350), Lhota (1355), Vřesná (1355, roku 1734 však přestavěna na poplužní dvůr), Záblatí (cca 1358), Novosedly nad Nežárkou (cca 1359), Drahov (1359), Suchdol nad Lužnicí a Šalmanovice (1362), Branná, Břilice, Hrachoviště a Mníšek (1366), Roseč, Smržov a Domanín (1367), Stříbřec (cca 1370), Přeseka (1371), Kojákovice, Lužnice, Spolí a Stará Hlína (1331), Dunajovice (1376), Kolence a Lipnice (1378), Plavsko (cca 1379), Ponědrážka (1379), Libořezy (1382), Ratiboř a Hatín (cca 1384), Žíteč (1387), Klec

(1388), Hrdlořezy (1390), Hamr /u Valu/ (cca 1395), Pístina a Majdalena (1397), Chlum u Třeboně (1399).

15. stol. – Cep (1404), Val (1413), Mirochov (1489), Dvory nad Lužnicí (1499).

Urbanizační éra však skončila s nástupem husitského období (1419–1436), kdy v souvislosti s četnými boji a drancováním došlo k zániku velkého počtu sídel.

C.1.3 Novověk

Novověk (16.–17. stol.)

Ke zcela radikální proměně v obraze sídla a celé krajiny na Třeboňsku došlo v období renesance, které lze nazvat obdobím panského podnikání, jehož hlavní význam tkvěl ve velkorysém způsobu kultivace rozsáhlého území. Zakládání rybníků a feudálních velkostatků vedlo k zániku zemanských panství a drobných zemědělských sídel. Mokřinatá krajina byla zhodnocena zakládáním důmyslných rybníčních a odvodňovacích soustav. Vrcholná éra rybníkářství spadá do období 1. třetiny 16. století a je spojena se jmény vodohospodáře rožmberského rodu Josefa Štěpánka Netolického, Mikuláše Rutharta z Malešova a jeho nástupce, geniálního rybníkáře Jakuba Krčina z Jelčan a Sedlčan. Do tohoto období je kladen vznik velkého počtu samot, tzv. jednot, neboť poddaní dostávali za zabranou půdu a zrušené statky, které musely ustoupit vodním dílům, náhradní pozemky na zbytkových plochách mezi rybníky a kanály. Jde například o osadu Odměny na severním břehu rybníka Svět (dříve Nevdek). Nová zemědělská sídla vznikala zcela výjimečně, zakládána byla spíše sídla nezemědělská při hamrech a pilách.

Zcela ojedinělými stavebními prvky vázanými na obhospodařování krajiny jsou pozůstatky souboru dřevěných roubených seníků na tzv. Mokřích lukách mezi Třeboní a rybníkem Rožmberk. Tyto rašelinné louky byly sice lehce koseny, ale seno nebylo možno potahy s úzkými koly přemístit, tak bylo seno uskladněno v senících a odvezeno až po zamrznutí půdy.

Výčet sídel podle 1. písemné zmínky:

16. stol. – Mláka (1518), Frahelž (1549), Bor (cca 1580).

17. stol. – Klikov, Staňkov a Vlkov (1654).

K velkému úbytku vesnických sídel došlo opět v důsledku války, tentokrát třicetileté (1618–1648). Po jejímž skončení došlo nejprve k obnově hospodářství a válkou zničených vesnic. Zakládaly se hamry a sklárny (např. Jiříkovo Údolí), pokračoval rozvoj a další výstavba panských statků. Od konce 17. století se projevovala snaha o výraznější uplatnění vnější formy staveb, které byly doposud prostých tvarů a bez povrchové architektonizace.

Novověk (18.–19. stol.)

V průběhu celého 18. století se do výrazu venkovského prostoru a krajinného obrazu promítají nejen stavební počiny šlechty, ale především církve. Ta budovala nové kostely a fary, představovala středověké kostely na barokní. Nově byly také vystavěny státní a císařské silnice, které přinesly finanční zisk zejména poddaným, neboť při cestách vznikly přepážní stanice a hospody. Silnice byly lemovány alejemi a směřovány na krajinné dominanty kostelů.

Vesnice byly obohaceny o další nové stavební typy, jakými jsou panské a především kontribuční sýpky, pazdery, mlýny, ovčiny a sušárny ovoce. Sídla se na svých okrajích rozšířila o domkářské kolonie a nové skupiny zástavby, které se mnohdy neorganizovaně objevují nejen po obvodu historického centra sídla, ale především podél výjezdních komunikací.

Obraz venkovského sídla byl v průběhu 18. a prvních tří čtvrtin 19. století ještě dokoňován návesními kapličkami, kovárnami a zemědělskými usedlostmi samými

s jejich zděným ohrazením. Přechod na zděnou architekturu v 18. a 19. století byl z významné části dán císařskými nařízeními (vznik požárních řádů, které stavění ze dřeva zakázaly a nadále tolerovaly jen v lokalitách, kde potřebné stavební materiály byly těžko dostupné a tudíž oproti dřevu drahé – např. na horách). Stavební konstrukce byly složitější a náročně modelovaná průčelí si vyžádala přítomnost zednických mistrů a štukatérů. Statky bohatých sedláků se začaly výrazně odlišovat nejen svojí hmotou, ale především bohatostí štukové výzdoby na fasádě.

Architektonické pojetí staveb vychází z barokních a klasicistních principů. Základním kompozičním principem obrazu vesnického prostoru Třeboňska je dvouštitové průčelí propojené ohradní zdí, která oba štíty sjednocuje do jednoho výtvarného prvku. Ohradní zeď je po straně domu nebo uprostřed prolomena vjezdovou bránou ve formě půlkruhového oblouku, segmentu, nebo s rovným překladem či s vystouplými bloky bran v návaznosti na době vzniku statku.

K utváření malebného třeboňského obrazu přispěly v období baroka i krajinné kompozice, zejména pak zámecký areál Jemčina včetně obory pro pořádání parforsních honů. Poblíž Kolence byla ještě obora Kolenecká, která byla Schwarzenberky založena v roce 1771, v roce 1843 pak byla zrušena. Další výrazná barokní kompozice vznikla v Chlumu u Třeboně, kde kompoziční osa kostela Nanebevzetí Panny Marie s galerií deseti soch na dvouproudovém schodišti a křížovou cestou je prodloužena hrází rybníka Hejtman, na kterou příčně navazuje zámek se zámeckým parkem. Významnou barokní dominantou CHKO Třeboňsko je také inundační most s pěti oblouky přes rybník Vítek, který v další prostorové vazbě navazuje na most s dvanácti oblouky, postavený v témže časovém období přes Starou řeku nad jejím ústím do rybníka Rožmberk. Z romantických kompozic konce 19. století lze zmínit úpravy zámeckého parku v Třeboni a parku v okolí Schwarzenberské hrobky.

Výčet sídel podle 1. písemné zmínky:

18. stol. – Žofina Huť (pol. 18 stol.), Halámky (1717), Nová Hlína (1748), Kunšach (1754, sídlo zaniklo v souvislosti se železnou oponou), Hranice (cca 1791), Františkov (cca 1794), Nová Ves u Klikova (1791, sídlo zaniklo v souvislosti se železnou oponou), Klikov a Trpnouze (konec 18. století).

Od druhé poloviny 19. století se podoba osídlení začala opětovně proměňovat, jednalo se o industriální období a zrušení feudálního uspořádání společnosti. Těžiště urbanistického rozvoje se přesunulo do měst, která zaznamenala velký rozvoj a rozšiřování zastavěných a zastavitelných ploch. V 19. století vznikly například Spáleníště (asi 1823) či Benátky (polovina 19. století).

Novověk (20.–21. stol.)

K dotvoření obrazu sídel na počátku 20. století dochází výstavbou dalších účelových staveb, jako jsou školy, které povětšinou zaujímaly dominantní polohu na návsi a hospody, které byly již budovány jako samostatný stavební druh. Až doposud sloužila jako hospoda nějaká usedlost.

Obě světové války i hospodářský útlum po nich nepřály dalšímu rozvoji sídel. I když docházelo především při výstavbě rodinného bydlení k pohlcování vsí okolními městy (např. Brilice se staly satelitem Třeboně a Tušť součástí Suchdola nad Lužnicí). Naopak události 2. poloviny 20. století spojené se zajišťováním „bezpečnosti státu“ vedly k zániku celých dvou sídel (Kunšach a Nová Ves) a části jedné (Krabonoš). V lesích v blízkosti hranice s Rakouskem byly vystavěny objekty kasáren, střelnic či bytů pro důstojníky pohraniční stráže. Dalšími necitlivými stavebními zásahy do siluet sídel byly zemědělské a průmyslové areály (JZD, vepřiny, drůbežárny apod.) na jejich okrajích, absolutně mimo měřítko původních vsí. Také stavby patrových bytových domů pro zaměstnance těchto zařízení narušily malebnost venkovských sídel, stejně jako velmi omezený výběr stavebních materiálů, který se projevil jak při přestavbách původních stavení, tak při novostavbách (trojdílná okna, břizolit, kabřinec, eternit apod.). Za významné negativní zásahy lze označit

„asanace“ starých čtvrtí, kdy panelákové výstavbě bytových domů padly za oběť mnohdy velmi ceněné památky lidového a řemeslného umu.

Po zásadních společenských změnách v roce 1989 se nepodařilo navázat na násilně zpretrhaný zemědělský způsob života na vesnici a s tím spojený styl stavění jak rodinného bydlení, tak administrativy, výroby apod. Znovunabytí vlastnictví pozemků bez původních sociálních vazeb stále vytváří tlak na nekoordinované pronikání zástavby do volné krajiny. Spolu se záměry na zhodnocení pozemků vede často k navrhování nových zastavitelných ploch, bez zřetelné urbanistické koncepce a často v rozporu s původní kompozicí sídel. Tento trend je dále doplněn přebíráním často nevhodných stavebních typů (katalogové domky městského typu, bungalovy) a nepůvodních tvarů hmot a stavebních detailů, vycházejících z odlišného kulturního prostředí, což vede k postupné ztrátě charakteru zástavby (patrné zejména u satelitů na obvodu měst). U sídel se specifickou rozvolněnou zástavbou (např. Dvory nad Lužnicí) by postupné doplňování mohlo vést až k úplnému setření jejich jedinečnosti.

C.2 Vývoj sídel a výstavby v CHKO Třeboňsko

Popis vývoje výstavby je přezvat z Rozborů Chráněné krajinné oblasti Třeboňsko (AOPK ČR, 2016).

Na Třeboňsku se prolínají a dotýkají čtyři výrazné oblasti lidové architektury. Z Doudlebska na jihozápadě, které je nejdéle osídleno, působí vliv velmi prosté architektury jednoduchých forem bez výrazných ozdob. Tvarem a prostotou sem v opačném směru od severovýchodu zasahuje architektura Jindřichohradecka, která je sice mladší, ale sama ovlivněná Vysočinou, má obdobné lapidární vyjádření. V obou oblastech byla kamenná architektura běžnější dřívě, než je obvyklé jinde. Jako klín mezi tyto až puristicky čisté směry proniká během 1. poloviny 19. století od severozápadu vliv blatenského selského baroka. Hmotově odlišná architektura je na jihu CHKO Třeboňsko, na území, které bylo součástí rakouského Vitorazska a kde jsou usedlosti (tzv. vierkantý) na rozdíl od statků v jiných částech oblasti uzavřeny ze čtyř stran včetně zastřešení.

Stáří jednotlivých vesnic lze do jisté míry vystopovat i podle jejich urbanistické struktury. Nejstarší sídla (Kolence, Novosedly, Lužnice, Dunajovice) jsou zpravidla návesního typu, mladší vesnice (Kojákovice, Suchdol, Hamr) přinesly převážně typ lánový. První usedlosti (jednoty, samoty) se zakládaly podél údolních aluvií na půdách podmáčených, zatímco vyšší terény na původních stanovištích jedlových doubrav byly využívány zemědělsky. Spojovaly se postupně ve skupiny, charakteristicky uspořádané vesnice. Statky stály ve dvou protilehlých řadách se štíty obrácenými do středu údolí, v němž byl přehrazen jeden nebo několik kaskádovitě navazujících rybníčků, lemovaných dvěma pruhy trávníků s listnatými stromy: jasany, jilmy, olšemi, vrbou, nikdy stromy ovocnými, které se později sázely za humny v zahradách. Potoční údolí takto odvodňovalo důmyslným drenážním přírodním systémem výše položené vlastní obytné a hospodářské budovy, z nichž se zadem přes stodoly přistupovalo přímo do polí, která k usedlosti náležela. Na obvodu sídla též probíhala vlastní komunikace, takže návesní prostor představoval ideální zelené obytné prostředí. Osamocené jednoty se udržely na chudých půdách acidofilních honů, obklopené lesy s malou plochou orné půdy a pastvin.

Starší osídlení vznikalo na příznivějších lokalitách a vyznačuje se sevřenější kompozicí. Později byla osídlována místa před odvodněním neobyvatelná, s chudší půdou, a zástavba je proto rozvolněná. Na jih od Suchdola (výběžek historického Vitorazska) je krajina poseta rozptýlenými usedlostmi podobně jako na plochách mezi Chlumem a Staňkovem, kde rozptýlené jednoty vytvářejí zcela ojedinělou krajinnou kompozici s výjimečnou atmosférou. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích již zpracoval podklady k prohlášení Vitorazska krajinnou památkovou zónou, stejně jako pro lesní komplex Jemčinsko, které je složeno ze tří velkopanských loveckých obor a je dnes skvělým příkladem krajiny přetvářené člověkem nejen pro užitek, ale komponované současně i pro

krásu. Ostatně celá oblast Třeboňska je výjimečně zdařilým příkladem krajiny přetvářené v průběhu mnoha staletí s citem pro rovnováhu krajiny – sídel, lesů, polí, luk a vodních ploch, přírody a lidského hospodaření.

Charakteristické rysy vesnických staveb na Třeboňsku vycházejí z místních přírodních podmínek, během svého vývoje odrážely také dostupnost materiálů i bohatství a každodenní potřeby místních obyvatel. Hlavním stavebním materiálem středověkého vesnického stavitelství bylo dřevo. Vznikala roubená stavení s typickou vnitřní dispozicí – světnice, síň (černá kuchyně), komora, chlív. K těmto prostorům postupně přibývaly roubené seníky, hospodářské přístřešky a sýpky. S bohatstvím sedláka vzrůstal i rozsah dvorce z původně jednoduchého, v dvoustranný až třístranný s uzavřením do návesního prostoru i na humna. Dispozice dvorce a uspořádání vsi se zásadně neměnilo ani v pozdějších obdobích a zčásti zůstává zachováno dodnes. Změna nastala jen v použití materiálu: kamenné a cihlové zdivo s vápennými omítkami nahradily z větší části dřevo, došková či šindelová krytina je nahrazena pálenou a později betonovou krytinou. Do dnešních dnů se dochovalo několik roubených staveb např. v Hamru a Roseči nebo samostatně stojících u rybníků Velký Závistivý a Dolní Vydýmač.

Architektonický a urbanistický charakter vesnic dotvářejí domky bezzemků a dílny (převážně kovárny) řemeslníků. Patří sem i tzv. obecní špejchary a drobné církevní památky. Významnými komponenty oblasti je řada samot (jednot) zakládaných na volných plochách mezi rybníky (např. mezi Chlumem u Třeboně a Staňkovem). Další zvláštnost tvoří bašty (baštýrny), rybníční statky vodního hospodářství rozmístěné při hrázích a mezi soustavou stok a kanálů, jimiž je celá rybníční soustava protkána (Rožmberská bašta, Novořecká bašta apod.). V Čechách ojedinělým stavebním druhem jsou objekty roubených seníků dochovaných zejména na Mokřích lukách kolem Třeboně.

Původní urbanistická struktura sídel i tradiční rysy a provedení jednotlivých staveb (včetně veřejných budov – kostelů a vesnických kaplí, škol, hostinců, sokoloven, obecních úřadů atd.) přetrvaly plošně až do 50. a 60. let 20. století, kdy vzhled vesnic nepříznivě ovlivnila socialistická kolektivizace a zprůmyslnění zemědělství a ideologicky motivované snahy přiblížit vesnici za každou cenu městu. Do té doby harmonická struktura vesnic byla rozbíjena moderními a architektonicky většinou nekvalitními či přímo cizorodými objekty – průmyslově vyhlížejícími areály velkokapacitních kravinů, skladovými objekty, silážními věžemi a vodojemy, předimenzovanými kulturními domy, velkoprodejnami, panelovými domy a řadovými „bytovkami“ apod. Vedle nových nevzhledných objektů často chýřely původní statky. Téměř neexistují vesnice, které by byly těchto zásahů ušetřeny. Pokud ano, nebo alespoň z části, jsou takovéto vesnice kandidáty na vesnické památkové zóny. V některých obcích či částech jejich katastrů se od 60. let rozběhla i masová výstavba rekreačních objektů v podobě chat. Naopak vlna „chalupářství“, přeměna části bytového fondu na rekreační objekty, vedla a stále vede spíše k zachování a kvalitnější údržbě dochovaných staveb lidové architektury. Jelikož Třeboňsko svou jihovýchodní hranicí sousedí s Rakouskem, byly spolu se železnou oponou budovány podél této hranice i roty pohraniční stráže, stělnice a další vojenské stavby, které jsou nyní po přestavbě využívány převážně také pro rekreaci, a to jako turistické základny pro konání letních dětských táborů či jako terénní stanice Správy CHKO Třeboňsko.

C.2.1 Charakteristika tradiční zástavby a její výskyt

Na území CHKO Třeboňsko se prolínají a dotýkají čtyři výrazné oblasti lidové architektury. Jihozápadní cíp území je charakterizován lánovými sídly ovlivněnými nejstarším osídlením z Doudlebska. Jedná se například o následující sídla:

Šalmanovice (první písemná zmínka 1362)

Pro rozvolněnou zástavbu čtyřstranných statků podél mělkého údolíčka s potokem se stodolami na mírných svazích je charakteristické zvalbení štítu, nebo užití střech plně valbových při uzavření čtvrté strany dvorce. Z povinných císařských otisků map

stabilního katastru (dále jen „mapy stabilního katastru“) z roku 1827 je patrné, že až na dvě nová stavení a část jedné usedlosti jsou všechny dvorce dřevěné.

Hrachoviště (1. p. z. 1366)

Lánová podélná forma zástavby s širokou rozsáhlou návší s potokem, rybníkem a kaplí po obou stranách obklopena usedlostmi s původním hmotovým řešením čtyřstranných statků a tvaroslovím. Z mapy stabilního katastru z roku 1827 je patrné, že část usedlosti byla již vyzděna.

Lipnice (1. p. z. 1378)

Lánová podélná forma zástavby s převážně čtyřstrannými dvorcovými usedlostmi obklopující velkou návěs s několika rybníčky. Dvorce mají štítovou orientaci do návsi, celek působí půvabným a malebným dojmem. Z mapy stabilního katastru z roku 1827 je patrné, že již přesně polovina usedlostí byla komplet vyzdívaná. Původní struktura sídla Lipnice však leží již mimo CHKO Třeboňsko.

Cep (1. p. z. 1404)

Přestavuje výrazný krajinnotvorný prvek, jeho čtyřstranně uzavřená dvorcová zástavba osazená po obvodu mělkého údolíčka uprostřed polí spadá do přelomu 19. a 20. století. Z mapy stabilního katastru z roku 1827 je patrné další specifikum zástavby, a to další dřevěné objekty navazující na čtyřstranně uzavřené již převážně zděné usedlosti, které byly umístěny směrem do humen ve vzdálenosti 10 – 20 m. Tato struktura je u některých stavení stále dochována.

Čtyřstranně uzavřené usedlosti jsou složeny ze dvou obytných částí (širší hlavní a užší výminkové), na které postupně navazují části hospodářské, které jsou jak směrem do návěsního prostoru, tak do humen prolomeny vjezdovou branou s dveřmi. Samostatný vstup již v návěsním průčelí není. Hmota usedlostí je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou sedlovou střechou. Oba štíty včetně celého průčelí směřujícího do návsi jsou zdobeny rovnými plastickými lizénami a šambránami kolem oken v přízemí, občas se objevují zdobenější štíty s reliéfy girland pod větracími okénky. Nad vjezdovou branou bývá plasticky zdůrazněn klenák. Omítky jsou většinou bílé v kombinaci s pastelově barevnými štukovými ozdobami a střešní krytina je pálená tašková, tedy oranžové barvy.

Vesnice rozložené ve vyšších polohách od toku řeky Lužnice na sever od Třeboně jsou vesměs založeny ve 14. století. Jedná se například o:

Mníšek (1. p. z. 1366)

Návěsní sídlo s vřetenovitou návší se dvěma rybníky a kaplí obestavěnou vesměs trojstranně uzavřenými dvorcovými usedlostmi kubických forem se štítovou orientací i vesnickými domy. Kompozice je založena pouze na kontrastu hladkých bílých stěn s tmavými plochami střech. Z mapy stabilního katastru z roku 1827 je patrné postupné nahrazování dřevěných konstrukcí zděnými, kdy jedna usedlost je celá vyzděná, čtyři jsou celé ze dřeva a ostatní byly již částečně vyzděny.

Roseč (1. p. z. 1367)

Součástí dvorců, které jsou troj i čtyřstranně uzavřeny, jsou zděné patrové sýpky. Strohá forma průčelí, ukončená trojúhelným štítem, někdy zvalbeným, dokumentuje vesměs mladší fázi výstavby z 2. pol. 19. století. Z mapy stabilního katastru z roku 1828 je patrné, že převážná část usedlostí byla již vyzděna.

Hatín (cca 1384)

Návěsní typ s původními trojstrannými usedlostmi rozmístěnými po obou stranách hlubokého údolí Hatínského potoka s rybníky. Zástavba dále pokračuje jako ulicovka

podél komunikací. Z mapy stabilního katastru z roku 1828 je patrné, že pouze nepatrná část usedlostí na hraně údolí i domků ve svahu byla vyzděna.

Kolence (1. p. z. 1378)

Typické návesní sídlo s malebnými průhledy návesními prostory s vodními plochami, lemovanými původními trojstrannými selskými usedlostmi z 19. století, kdy mladší zděná zástavba z konce 19. stol. je zde prokazatelná i řadou okapově řazených průjezdných statků. Z mapy stabilního katastru z roku 1828 je patrné, že převážná většina usedlostí byla celá či částečně vyzdívaná.

Trojstranně uzavřené usedlosti jsou složeny ze dvou obytných částí (širší hlavní a užší výminkové), na které postupně navazují části hospodářské, které jsou v zadní části stavení kolmo uzavřeny průjezdnou stodolou. Směrem do návesního prostoru jsou pak obytné části propojeny ohradní zdí, která je prolomena vjezdovou branou a vstupní brankou s rovným (Mníšek) či segmentovým nadpražím (Kolence). Hmota usedlostí je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou sedlovou střechou. Obytná část je mnohdy v přízemí prolomena třemi osami oken na rozdíl od užší výminkové části, kde jsou osy jen dvě (Mníšek). Oba štíty včetně ohradní zdi jsou zdobeny povětšinou střídým pásovým dekorem (Mníšek, Hatín). Občas se vyskytuje i bohatší zdobení v podobě bosází či pilastrů v nároží a ornamentálních šambrán kolem oken v přízemí či girland kolem větracích okének ve štítech (Roseč, Kolence). Nasazením krovu s přesahem střechy, který umožňuje kryté zápraží směrem do dvora, občas vzniká asymetrie přízemí a štítu, což je zajímavé specifikum (Kolence).

Ze severu zasahuje na území CHKO Třeboňsko Veselsko-soběslavský sídlení okruh (tzv. Blatský okruh), pro jehož architekturu se vžil název selské baroko. Bohaté ornamentální zdobení štítových průčelí odráželo bohatost a úrodnost kraje. Jedná se například o následující sídla:

Horusice (1. p. z. 1294)

Ulicový typ zástavby s uskupením malebných usedlostí kolem malé návsi u Horusického rybníka. Zde vyniká značně sevřená kompozice trojstranně uzavřených statků bez ohradní zdi s propojením obytného a hospodářského křídla pouze vjezdovou bránou. Z mapy stabilního katastru z roku 1828 je patrné, že statky byly pouze dvouřadé a stodoly stály odděleně až za travnatým pásem pastviny či zahrady. Až v průběhu let se části hospodářských stavení prodlužovaly, až se s odlehlou stodolou spojily. Dále je patrné, že se postupně přecházelo z dřevěné na zděnou techniku, alespoň u obytných částí.

Bošilec (1. p. z. 1318)

Ulicový typ zástavby s dvouštíťovými statky, pocházející z 2. pol. 19. století, jejichž štíty jsou propojeny širokou ohradní zdí s vjezdem s rovným i obloukovým nadpražím a brankou. Štukový dekor je nejen na štítech, ale i na ohradních zdech, které zde v kompozici průčelí hrají významnou roli. Z mapy stabilního katastru z roku 1828 je stejně jako u Horusic patrné, že statky byly pouze dvouřadé a stodoly stály odděleně až za travnatým pásem pastviny či zahrady nebo jen s větším odstupem uzavíraly dvůr. Až v průběhu let se u některých usedlostí části hospodářských stavení prodlužovaly, až se s odlehlou stodolou spojily. Dále je patrné, že se postupně přecházelo z dřevěné na zděnou techniku, alespoň u obytných částí.

Záblatí (1. p. z. 1358)

Okrouhlice s rybníčkem, kaplí a školou pokračuje jako ulicový typ zástavby. Menší náves je obklopena štítově orientovanými usedlostmi s tvaroslovím selského baroka, které lemují také navazující ulici. Půdorysná dispozice, hmotové řešení i tvarosloví jsou zachovány. Z mapy stabilního katastru z roku 1827 je stejně jako u Bošilce patrné, že statky byly pouze dvouřadé a stodoly s větším odstupem uzavíraly dvůr. Až

v průběhu let se u některých usedlostí části hospodářských stavení prodlužovaly, až se s odlehlou stodolou spojily. Dále je patrné, že většina usedlostí byla až na odlehlejší stodoly komplet vyzdívaná.

Ponědrážka (1. p. z. 1379)

Návesní sídlo s drobnou obdélníkovou návší a také rozptýlenou zástavbou usedlostí. Kolem návsi s kaplí jsou původní selské usedlosti se štítovou orientací, které pokračují podél komunikace v severní části. Bohatý štukový dekor se vyjímá na celém štítovém průčelí. Z mapy stabilního katastru z roku 1828 je patrné, že na rozdíl od Horusic, Bošilce i Záblatí, jsou dvouřadé statky uzavřeny stodolou, a to pouze v šířce dvora, měly tedy samostatné zastřešení s viditelnými štíty. Dále je patrné, že většina usedlostí byla až na stodoly kompletně vyzdívaná.

Dvojřadé statky postupně uzavřené v zadní části samostatně stojící stodolou mají směrem ke komunikaci či do návesního prostoru obytné části propojeny ohradní zdí, která je prolomena vjezdovou branou a vstupní brankou s rovným i segmentovým nadpražím. Hmota usedlostí je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou sedlovou střechou. Obytná část je v přízemí prolomena dvěma osami oken, průčelí hospodářské části má jen dvě osy větracích okének a nemá-li usedlost samostatnou patrovou sýpku, jsou nad obytným stavením vložena mezipatra s podélnými větracími okénky pro uskladnění zrní. Bohatě zdobené fasády (nejenom štítová průčelí včetně ohradních zdí, ale i boční obvodové zdi), odkazují na bohatost kraje pšeničných blat a inspiraci v barokních měšťanských fasádách. Štíty jsou lomené a zdobeny volutami a jinými zjednodušenými barokními prvky. Omítky jsou pestrobarevné, avšak sladěné v pastelových barvách. Plastická štuková výzdoba je ještě více zdůrazněna tmavším či světlejším tónem základní barvy na fasádě. Střešní krytina je z pálených tašek, tedy oranžové barvy. V Bošilci je zachováno i stavení s polovalbovou střechou s velmi výrazným atikovým štítem zdobeným falešnými okenicemi.

Jihu oblasti dominuje roztroušená zástavba Vitorazských čtyřstranných vierkantů, jejichž dochované ukázky lze v hojném počtu obdivovat především v pozdně založených roztroušených sídlech:

Nová Ves nad Lužnicí (1. p. z. cca 1323)

Původně šlo o dvě souběžné ulicovky, které vytvořily návesní typ s rybníkem. Velká parkově upravená náves s rybníkem je obklopena původními čtyřstranně uzavřenými usedlostmi tzv. vierkanty i domky. Náves má zajímavý reliéf i půdorys. Z mapy dolnorakouského katastru z roku 1823 je patrné, že trakty jednotlivých dvorců směřujících do návesního prostoru byly již vyzdívané.

Dvory nad Lužnicí (1. p. z. 1499)

Ves je poprvé zmiňována v roce 1499 ve vitorazském urbáři, kdy zde stálo 13 domů, rozestých v úzkém údolí Černého potoka v blízkosti Hrdlořez a dále východním směrem v širokém říčním údolí. Tato v lukách rozptýlená zástavba neměla své centrum, které se začalo formovat zhruba o dva kilometry jižněji po roce 1711 (po vysušení okolních blat), kdy zde proběhla druhá vlna kolonizace, která přinesla čtyři desítky nových domů. Jádrem obce s kompaktnější zástavbou se rozvinulo až po výstavbě kostela Nanebevzetí Panny Marie se hřbitovem v roce 1788. Roku 1780 zde byla založena škola a v roce 1817 byla postavena i školní budova, kde se vyučovalo česky i německy. Díky zásobám kvalitního písku, nad kterými bylo sídlo postaveno, bylo za minulého režimu uvažováno o jeho zboření a vytěžení zásob. Proto zde byl pozastaven i stavební rozvoj, a to až do roku 1975, kdy bylo od těchto plánů ustoupeno.

Trpnouze (1. p. z. 1799)

Jednotlivé čtyřstranné dvorce tzv. vierkanty umístěné v jižní části sídla v jedné linii odstoupené od procházející hraniční silnice mezi Čechami a Vitorazskem a v severní části v semknutější avšak přesto v rozptýlené struktuře. Z mapy dolnorakouského katastru z roku 1823 je patrné, že minimálně jeden, místy i dva trakty, jednotlivých dvorců byly již vyzdívány.

Hranice (1. p. z. 1791)

Přestože Hranice, na rozdíl od Trpnouze, nebyly součástí Vitorazska, jsou jednoznačně ovlivněny tamější lidovou architekturou a převládá zde čtyřstranně uzavřený dvorec, tzv. vierkant. Jde původně o lánovou ves s jednostrannou zástavbou usedlostí podél komunikací. Součástí severní části obce je Deset Chalup a Dolejší Chalupy, jihozápadní pak Blata, Hlemýždí Chalupy a Hořejší Chalupy, které právě dotvářejí atmosféru a krajinný obraz celé oblasti Vitorazska. Z mapy stabilního katastru z roku 1827 je patrné, že všechny čtyřstranně uzavřené usedlosti byly v té době dřevěné. Což představuje ostrý předěl charakteru sídel Hranice a Trpnouze rozkládajících se na obou stranách zemské hranice, která prochází po cestě mezi těmito sídly.

Mohutné čtyřstranně uzavřené dvorce jsou složeny ze čtyř propojených traktů, které jsou zastřešeny průběžnými symetrickými sedlovými střechami. Na rozdíl od vierkantů v Rakousku či Německu, které jsou dvoupodlažní a zastřešeny valbovou střechou, jsou pouze přízemní se sedlovými střechami, které dávají vyniknout trojúhelným štítům. Tyto jsou zpravidla v hlavním průčelí, kde je i vstup skrz vjezdovou bránu a dále pak na opačné straně stavení, nebo naopak v zadní části bočních křídel. Fasády objektů jsou velmi střídme, v průčelí se objevuje pouze jednoduché striktně geometrické orámování oken, občas doplněné zvýrazněním obvodu štítu. Omítky jsou pak čistě bílé a střešní krytina je tašková, převážně šedá betonová.

C.3 Přehled hodnocených sídel

Zde předložené hodnocení je zpracováno pro základní jednotky, kterými jsou myšlena sídla v podobě měst, vesnic či osad. Přehled hodnocených sídel je uveden v tabulce dále.

C.3.1 Základní hodnocení sídel a kategorizace sídel

Základní hodnocení sídel vychází z průzkumů a rozborů kvalit sídel, které jsou zaměřeny na charakteristiku:

- krajinného rámce sídla, vztahů sídla a krajinného rámce, obrazu sídla v krajině;
- urbanistické struktury sídla, kde je zkoumán půdorys sídla a jeho prostorové a hmotové uspořádání;
- zástavby, kde jsou zkoumány charakter zástavby, měřítko zástavby, architektonická kvalita stavebních objektů, převládající typy a formy staveb;
- nezastavěných ploch v sídle;
- zeleně a nezastavěných ploch, kde jsou sledovány podíl vzrostlé zeleně v sídle, vzrostlá zeleň v okraji sídla, nezastavěné plochy, veřejná prostranství, jejich charakter a uspořádání, přítomnost jiných prvků přírodní povahy (vodní toky apod.);
- specifik sídla.

Pro vývoj počtu obyvatel a domů byly vybrány roky 1869, 1910, 1930, 1950 a 2021, jež odráží nejstarší systematicky získávané údaje a údaje z doby předválečné, meziválečné, poválečné a současné. V poválečném období došlo k zániku Nové Vsi u Klikova a Kunšachu a k částečnému zániku Krabonoše. Zde je potřeba upozornit, že se nejedná o první období,

kdy by zanikala sídla. K velkému zániku sídel došlo v minulosti například v souvislosti s třicetiletou válkou. S mnoha oblastmi CHKO Třeboňsko souvisí již od první republiky nárůst turismu (např. Staňkov a okolí), který se udržel i v období železné opony. Turistický ruch se zde rozvíjí až do dnes, kdy zde narůstá počet rekreačních objektů, zatímco trvale obydlených domů ubývá. Tento trend je patrný zejména v menších osadách, kde dnes žije jen zlomek původního počtu obyvatel, ale většina domů slouží k rekreaci (z vsí jde například o Val, ale i o Hranici, Spáleniště a mnohé další).

Dále je pak uveden přehled hodnocení sídel s kategorizací. Hodnocení a kategorizace sídel bylo provedeno na základ Metodiky.

Kategorizace sídel vychází z předchozího základního hodnocení sídel z hlediska KR. Zjištěné hodnoty nebo narušení jsou základním vstupem k provedení kategorizace. Smyslem kategorizace je rozdělení sídel řešeného území do kategorií dle kvality jejich obrazu v krajině a vztahů k jejich krajinnému rámci, dle kvality urbanistické struktury a zástavby. Krajinný rámec sídla je hodnocen pouze ve vztahu k danému sídlu.

Podle Metodiky se kategorizace sídel provádí prostřednictvím hodnotících kritérií, která jsou rozdělena na dvě úrovně:

Hlavní hodnotící kritéria – u nichž je hodnocení vyjadřováno ve třech stavech společného uplatnění sledovaných znaků daného sídla: pozitivní – neutrální – negativní, tj.

- pozitivní (uvádí se znaménko +) vyjadřuje dílčí kvalitu sídla z hlediska KR, která spoluvytváří estetickou a přírodní hodnotu, harmonické vztahy či harmonické měřítko – převažuje soulad všech jevů, prvků a složek, převažuje jejich vysoká kvalita;
- neutrální (uvádí se znak 0) znamená, že dané kritérium se v kvalitě sídla z hlediska KR významně neprojevuje, ale ani jeho kvalitu významně nenarušuje (může jít o mírná narušení souladu, mírná snížení estetické hodnoty, mírnou přítomnost rušivých prvků, případně absenci dané hodnoty);
- negativní (uvádí se znaménko -) znamená, že z pohledu hodnocení daného kritéria je kvalita sídla z hlediska KR narušena; výrazné potlačení estetické (příp. přírodní) hodnoty, harmonických vztahů nebo měřítko.

Doplňující hodnotící kritéria – vyjadřují významný konkrétní znak, jež se vždy uplatňuje v obrazu sídla v krajině a může tak akcentovat jeho hodnoty, nebo je naopak nevhodně potlačit. Dílčí hodnotící kritéria jsou v kategorizaci vyjadřována dvěma stavy: ANO/NE.

Hodnotící kritéria jsou uspořádána do přehledného schématu, které vychází ze struktury základního hodnocení sídel. Důležitým výsledkem provedené kategorizace je přiřazení kategorie A–D, která je souhrnným vyjádřením kvality sídla z hlediska KR.

V tabulkách dále je uveden přehled hodnocených sídel a přehled hlavních a doplňujících kritérií.

Tab. 326: Přehled hodnocených sídel.

Sídlo	Obec	ORP	Rok ¹	KC	KP
Benátky	Suchdol nad Lužnicí	Třeboň	pol. 19. stol.	KC05	KP22
Bor	Suchdol nad Lužnicí	Třeboň	1580	KC05	KP20
Bošilec	Bošilec	České Budějovice	1318	KC03	KP10
Branná	Třeboň	Třeboň	1366	KC03	KP12
Břilice	Třeboň	Třeboň	1366	KC03	KP12
Cep	Cep	Třeboň	1404	KC04	KP18
Domanín	Domanín	Třeboň	1367	KC03	KP12

Sídlo	Obec	ORP	Rok ¹	KC	KP
Drahov	Drahov	Soběslav	1359	KC01	KP02
Dunajovice	Dunajovice	Třeboň	1376	KC03	KP12
Dvory nad Lužnicí	Dvory nad Lužnicí	Třeboň	1499	KC05	KP24
Frahelž	Frahelž	Třeboň	1549	KC03	KP10
Františkov	Suchdol nad Lužnicí	Třeboň	1794	KC05	KP23
Halámky	Halámky	Třeboň	1717	KC05	KP24
Hamr	Val	Soběslav	1395	KC01	KP02
Hamr	Hamr	Třeboň	1549	KC04	KP16
Hatín	Hatín	Jindřichův Hradec	1384	KC02	KP08
Horusice	Veselí nad Lužnicí	Soběslav	1294	KC03	KP10
Hrachoviště	Hrachoviště	Třeboň	1366	KC04	KP18
Hranice	Hranice	Trhové Sviny	1791	KC05	KP24
Hrdlořezy	Suchdol nad Lužnicí	Třeboň	1390	KC05	KP22
Chlum u Třeboně	Chlum u Třeboně	Třeboň	1399	KC04	KP16
Klec	Klec	Třeboň	1388	KC03	KP11
Klikov	Suchdol nad Lužnicí	Třeboň	1654	KC05	KP23
Kojákovice	Jílovice	Trhové Sviny	1371	KC03	KP12
Kolence	Novosedly nad Nežárkou	Třeboň	1378	KC01	KP04
Lhota	Dynín	České Budějovice	1355	KC03	KP11
Libořezy	Stříbřec	Třeboň	1382	KC04	KP14
Lipnice	Jílovice	Trhové Sviny	1378	KC04	KP18
Lomnice nad Lužnicí	Lomnice nad Lužnicí	Třeboň	1220	KC03	KP11
Lutová	Chlum u Třeboně	Třeboň	1349	KC04	KP15
Lužnice	Lužnice	Třeboň	1371	KC03	KP11
Majdalena	Majdalena	Třeboň	1397	KC04	KP13
Mirochov	Chlum u Třeboně	Třeboň	1489	KC04	KP15
Mláka	Novosedly nad Nežárkou	Třeboň	1518	KC01	KP05
Mnich	Kardašova Řečice	Jindřichův Hradec	1350	KC02	KP07
Mníšek	Stříbřec	Třeboň	1366	KC04	KP14
Nítovice	Kardašova Řečice	Jindřichův Hradec	1340	KC02	KP06
Nová Hlína	Třeboň	Třeboň	1748	KC03	KP12
Nová Ves nad Lužnicí	Nová Ves nad Lužnicí	Třeboň	1323	KC05	KP24
Novosedly nad Nežárkou	Novosedly nad Nežárkou	Třeboň	1359	KC01	KP04
Pístina	Pístina	Jindřichův Hradec	1397	KC04	KP14
Plavsko	Plavsko	Jindřichův Hradec	1379	KC02	KP08
Ponědraž	Ponědraž	Třeboň	1259	KC03	KP10
Ponědrážka	Ponědrážka	Třeboň	1379	KC03	KP10
Přeseka	Třeboň	Třeboň	1371	KC03	KP12
Rapšach	Rapšach	Třeboň	1338	KC05	KP23
Ratiboř	Ratiboř	Jindřichův Hradec	1384	KC02	KP07
Roseč	Roseč	Jindřichův Hradec	1367	KC02	KP07
Řehořinky	Kardašova Řečice	Jindřichův Hradec	kon.18. stol.	KC02	KP06
Smržov	Smržov	Třeboň	1367	KC03	KP11
Spáleniště	Rapšach	Třeboň	1823	KC05	KP23

Sídlo	Obec	ORP	Rok ¹	KC	KP
Spolí	Libín	České Budějovice	1371	KC03	KP12
Staňkov	Staňkov	Třeboň	1654	KC04	KP16
Stará Hlína	Třeboň	Třeboň	1331	KC03	KP12
Stráž nad Nežárkou	Stráž nad Nežárkou	Jindřichův Hradec	1267	KC02	KP09
Stříbřec	Stříbřec	Třeboň	1370	KC04	KP14
Suchdol nad Lužnicí	Suchdol nad Lužnicí	Třeboň	1362	KC05	KP22
Šalmanovice	Jílovice	Trhové Sviny	1362	KC05	KP20
Třeboň	Třeboň	Třeboň	1240	KC03	KP12
Tušť	Suchdol nad Lužnicí	Třeboň	1339	KC05	KP22
Val	Val	Soběslav	1413	KC01	KP02
Vlkov	Vlkov	Soběslav	1654	KC03	KP10
Záblatí	Záblatí	Třeboň	1358	KC03	KP11
Žíteč	Chlum u Třeboně	Třeboň	1387	KC04	KP15

¹Rok = nejstarší písemný záznam; *(srovnatelná) data nejsou k dispozici.

C.3.2 Základní hodnocení a kategorizace sídel a jejich segmentace a hodnocení osad a samot nacházející se uvnitř a na hranici CHKO Třeboňsko

Na hranici CHKO Třeboňsko se nachází celá řada sídel. S ohledem na to, že Metodika hodnotí sídla i s ohledem na krajinný rámec, není tak podstatné, zda se část sídla nachází v CHKO Třeboňsko, nebo za její hranicí. Z pohledu krajinného rámce totiž nejde smysluplně oddělit území v CHKO Třeboňsko a mimo něj. Stejně tak není smysluplné hodnotit pouze ty části sídel, které se nacházejí uvnitř CHKO Třeboňsko a to odděleně od zbytku sídla. Pro potřeby základního hodnocení a kategorizace je tak vždy vnímáno sídlo jako celek, včetně krajinného rámce a to bez ohledu na to, zda krajinný rámec zahrnuje území i mimo CHKO Třeboňsko. Podobně to platí v případě cílů ochrany, podmínek ochrany či ochranných doporučení, jež pak mohou být využívány i mimo CHKO Třeboňsko.

Na hranici CHKO Třeboňsko byla pozornost věnována těmto sídlům:

- Bošilec (KP10. Asi polovina sídla se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně nevhodně upraveného návesního rybníka. Uvnitř CHKO Třeboňsko se však nachází zemědělský areál a především cenný Bošilecký rybník a nad ním vystupující gotický kamenný most a především kostel sv. Martina.)
- Domanín (KP12. Asi polovina sídla se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně například věžového vodojemu.)
- Drahov (KP02. Většina sídla se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně návsi a dominanty v podobě kostela Nanebevzetí Panny Marie nacházejícího se nad návsi s výhledy do CHKO Třeboňsko.)
- Dunajovice (KP12. Asi polovina sídla se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko. Uvnitř CHKO Třeboňsko i například zemědělský areál.)
- Hatín (KP08. Asi polovina sídla za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně novodobější zástavby a hlavně hráze rybníka Velký Hatín. Hodnotnější část sídla kolem návsi již v CHKO Třeboňsko.)
- Hrachoviště (KP18. Menší část sídla se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko.)
- Kardašova Řečice (KP06. Většina města za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně zámku. Na straně CHKO Třeboňsko například zemědělský areál či zbytky hradu Babky nebo židovský hřbitov.)

- Kojákovice (KP12. Téměř celé sídlo se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko s výjimkou Dolního obecního rybníka a několika chalup.)
- Lhota (KP11. Asi třetina sídla se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně několika hodnotnějších vesnických stavení obklopujících návěs.)
- Libořezy (KP14. Asi polovina sídla v CHKO Třeboňsko, včetně původní zástavby kolem návsi s kaplí se zvoníčkou z roku 1839. Za hranicí CHKO Třeboňsko především novější zástavba či zemědělský areál, ale i vysílač na Čoudkově vrchu (500 m n. m.) s výhledy.)
- Lipnice (KP18. Téměř celé sídlo se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko. Na straně CHKO Třeboňsko je dominantní pouze elektrorozvodna Lipnice.)
- Mnich (KP07. Většina sídla za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně kaple sv. Jana Křtitele.)
- Nítovice (KP06. Většina sídla v CHKO Třeboňsko, včetně návsi s rybníky a parkem s návěsí kaplí a okolní zástavbou usedlostí, sídlo navrženo jako VPZ.)
- Nová Ves nad Lužnicí (KP24. Asi polovina sídla za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně návsi.)
- Plavsko (KP08. Větší polovina sídla za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně rozsáhlejší návsi s okolní zástavbou, ale i zemědělským areálem a nad ním vystupujícím věžovým vodojemem.)
- Ratiboř (KP07. Většina sídla za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně návsi s hodnotnější zástavbou usedlostí a kaple se zvonící.)
- Roseč (KP07. Asi třetina sídla v CHKO Třeboňsko, včetně návěsních rybníků a okolních usedlostí a kostela sv. Šimona a Judy, mimo CHKO Třeboňsko například vysílač nad Rosečí.)
- Smržov (KP11. Asi polovina sídla se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně dominanty v podobě větší výklenkové kaple Nejsvětějšího srdce Páně se zvonící.)
- Spolí (KP12. Většina sídla včetně návsi se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko.)
- Stráž nad Nežárkou (KP09. Větší část města za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně výrobního zázemí, zámku či náměstí E. Destinované s městskými domy, nebo kostela Archanděla Michaela, v CHKO Třeboňsko například Malé náměstí s kašnou a zástavbou usedlostí či hřbitov se hřbitovní kaplí Panny Marie Bolestné.)
- Šalmanovice (KP20. Většina sídla včetně věžového vodojemu a zemědělského areálu se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko, která je vedena po silnici II/154 procházející sídlem, na straně CHKO Třeboňsko čtyřstranné usedlosti či návěsí kaple sv. Jana Nepomuckého.)

Některé osady či samoty, které se nacházejí na hranici CHKO Třeboňsko i uvnitř CHKO Třeboňsko nebyly vymezeny jako sídla a nebyly tak dle Metodiky dále hodnoceny. Tyto lokality jsou zmiňovány převážně jako charakteristické znaky KR v tabulkách KC a KP, popřípadě jako LSH či jako segmenty sídel. Jedná se například o:

- Blata (KP24. Blata jsou součástí Hranic, rozprostírajících se na rozhraní historických panství Třeboň a Nové Hradky. Jedná se o lesy uzavřenou enklávu rozptýlených dvorcových usedlostí, tzv. vierkantů.)
- Cikar a Vilémka (KP03. Samoty jižně od Kardašovy Řečice, pod kterou náleží. Samoty jsou usazeny v krajině s drobnou mozaikou luk a rybníků, jež je obklopena lesy. Vlastní zástavba je tvořena dvouštitými usedlostmi a vesnickými domy. V lokalitě Cikar je pak zástavba doplněna o školkařský areál. Vše je doplněno rybníky, jako je

například Popelov s bývalým mlýnem z poloviny 16. století, Slavíček, Dubný či Zemanka a postupně přechází v rozptýlenou zástavbu Řehořinek.)

- Deset Chalup (KP24. Deset Chalup je součástí Hranic, rozprostírajících se na rozhraní historických panství Třeboň Nové Hrady a Weitra. Jedná se o jednostrannou ulicovou zástavu dvorcových usedlostí, tzv. vierkantů.)
- Dolejší Chlupy (KP24. Dolejší Chalupy jsou součástí Hranic, rozprostírajících se na rozhraní historických panství Třeboň a Nové Hrady. Jedná se převážně o jednostrannou ulicovou zástavu dvorcových usedlostí, tzv. vierkantů.)
- Hlemýžď Chalupy (KP24, Hlemýžď Chalupy jsou součástí Hranic, rozprostírajících se na rozhraní historických panství Třeboň a Nové Hrady. Jedná se o enklávu rozptýlené zástavby několika dvorcových usedlostí, tzv. vierkantů.)
- Hořejší Chalupy (KP24. Hořejší Chalupy jsou součástí Hranic, rozprostírajících se na rozhraní historických panství Třeboň Nové Hrady a Weitra. Jedná se převážně o jednostrannou ulicovou zástavu dvorcových usedlostí, tzv. vierkantů, kdy se blíže k lesu naproti jednostranné ulicové zástavbě nachází několik osamocených usedlostí.)
- Jakule (KP21. Osada náležící pod Byňov, resp. Nové Hrady nacházející se při jižním okraji CHKO Třeboňsko. V osadě se nachází železniční stanice Nové Hrady, dominantní je zde především výrobní areál, menší věžový vodojem a převážně domkářská zástavba. V osadě končila úzkokolejná dráha (z roku 1885), po které se přivážela rašelina z prostoru Blat.
- Jednoty (KP04. Jednoty se nacházejí severně od Novosedel nad Nežárkou. Jedná se o roztroušenou venkovskou zástavbu tvořenu původně několika samotami, jež byly postupně doplňovány novodobější zástavbou. Nyní tvořeno převážně venkovskou zástavbou například v lokalitách U Štěpánků, U Holubů, U Jiráků, U Bártů, U Šimánků či U Čuchů a další.)
- Jiříkovo Údolí (KP21 Osada náležící pod Petříkov, resp. Těšínov nacházející se při jižním okraji CHKO Třeboňsko. Jedná se o bývalou sklářskou osadu, kde se v současnosti nachází několik chalup, včetně bývalé kaple sv. Jana Nepomuckého s volutovým štítem a zvonící z 19. století, která byla v roce 1968 přestavěna na rekreační objekt.)
- Kosky (KP16. Kosky se nacházejí mezi Majdalenou a Hamrem, kterých jsou místní částí. Kosky se utvářely samostatně, tedy odděleně od Hamru i Majdaleny. Původně se jednalo o samoty, jež jsou v současnosti tvořeny převážně rozptýlenými dvorcovými usedlostmi, jako například U Hvízdalů, U Jouzů, U Brůdku či U Kosařů. Současně se zde nacházejí též rekreační objekty (chaty) a výrobní areály, které jsou z části kryty zelení.)
- Krabonoš (KP24. Bývalá samostatná ves, nyní součást Nové Vsi nad Lužnicí nacházející se na jižním okraji CHKO Třeboňsko. Jde o jednu z nejstarších vsí na území CHKO Třeboňsko, pocházející snad již z roku 985, která mezi lety 1179 až 1920 nenáležela pod historické České království, ale pod Dolní Rakousko. Dominantou sídla je v současnosti kostel sv. Jana Křtitele či objekt bývalé roty a několik zbořeníšť po původních objektech. V Krabonoši je hodnotné stavení č. p. 137 – ukázka původních usedlostí s uzavřeným dvorem. Hlavní trakt má okapovou orientaci, je prolomen šesti okny a průjezdem s klenutým nadpražím a vraty. Korunní římsa je bohatě zdobená.)
- Lipovky (KP16. Lipovky se nacházejí jižně od rybníku Hejtman. Jde o součást Chlumu u Třeboně. Lipovky jsou tvořeny rozptýlenou zástavbou převážně dvouštitých uzavřených usedlostí, které jsou situovány jednak podél komunikací, jednak volněji v krajině. Původní zástavba usedlostí vyniká převážně výrazným obdélníkovým

půdorysem se zastřešením symetrickou sedlovou střechou. Přítomno je zde však současně mnoho novějších objektů. Lipovky pozvolna přechází v zástavbu Pařezí.)

- Lomy a Amerika (KP16. Lokalita Lomy a Amerika, jež náleží pod Staňkov, se nacházejí při rybníku Hejtman a jsou tvořeny převážně rozptýlenou domkářskou zástavbou a zástavbou usedlostí, ale i novodobých dostaveb. V lokalitě Lomy se jedná převážně o jednostrannou ulicovou zástavbu, v lokalitě Amerika se jedná o shluk chalup. Původní zástavba usedlostí vyniká převážně výrazným obdélníkovým půdorysem se zastřešením symetrickou sedlovou střechou.)
- Moštěnice (KP16. Zástavba v lokalitě Moštěnice, jež náleží pod Staňkov, je tvořena poměrně kompaktní jednostrannou zástavbou podél komunikace propojující z jihu Staňkov s Chlumem u Třeboně. Zástavba je tvořena jak několika původními dvouštitými usedlostmi, tak novějšími dostavbami venkovského charakteru (chalup). Původní zástavba usedlostí vyniká převážně výrazným obdélníkovým půdorysem se zastřešením symetrickou sedlovou střechou.)
- Na Chalupách (KP16. Zástavba v lokalitě Na Chalupách, jež náleží pod Staňkov, je tvořena jednostranně obestavěnou místní komunikací vedoucí směrem do osady Pele. Zástavba je tvořena objekty venkovského charakteru, a to jak několika usedlostmi, domkářskou zástavbou i novějšími dostavbami převážně rekreačního charakteru, často soužící jako ubytovací kapacity Staňkova.)
- Na Kopaninách, včetně lokalit V Texasu a Kopaniny (KP16. Jedná se o rozvolněnou zástavbu Chlumu u Třeboně situovanou v blízkosti Vávrova rybníka. Jedná se převážně o rozptýlenou zástavu dvorcových dvouštitých usedlostí.)
- Nový York (KP24. Nový York se nachází nedaleko Tuště a spadá pod Suchdol nad Lužnicí. Jedná se o roztroušenu ulicovou zástavbu vesnického charakteru.)
- Osady v okolí Rapšachu, jako jsou Vochozky, Bosna, Malý a Velký London, Paris, U Dračice, U Cihelny či U Kočvaráku. (KP23. Osada Bosna je charakteristická jednostrannou ulicovou zástavbou podél komunikace, která propojuje Rapšach se samotami u Cihelny. Osady Velký a Malý London mají nesouvislou uliční zástavbu doplněnou odlehlejšími samotami. Oproti tomu Vochozky mají charakter rozvolněné zástavby koncentrované do jednoho rozměrnějšího shluku. Charakter zástavby kromě její struktury tvoří samotné usedlosti – především dvou až trojstranně uzavřené dvorce s průčelím tvořeným ohradní zdí s průjezdní branou se dvěma štíty. Tyto původní dvorce byly doplněny drobnějšími chalupami s půdorysem ve tvaru písmene „L“ či pouze jednotrakové objekty. Zastřešení je řešeno symetrickými sedlovými výjimečně valbovými střechami, čímž vynikají štíty v průčelí, ale i u stodol.)
- Pařezí (KP16. Pařezí se nacházejí jižně od Chlumu u Třeboně, jehož jsou místní částí. Jedná se o rozptýlenou zástavu kolem komunikace tvořenou převážně z dvouštitých uzavřených usedlostí, nejčastěji ve tvaru písmene "U" a samostatně stojících vesnických domů. Oba tyto typy zástavby vynikají výrazným obdélníkovým půdorysem se zastřešením symetrickou sedlovou, polovalbovou či valbovou střechou s dostatečným půdním prostorem. Přítomno je zde však současně mnoho novějších objektů. Jednotlivé objekty jsou často doplněny nevhodnou zelení v podobě živých plotů. Pařezí pozvolna přechází v zástavbu Lipovek.)
- Paříž (KP24. Paříž se nachází jižně od Klikova, náleží však pod Suchdol nad Lužnicí. Jedná se o shluk roztroušenější zástavby dvouštitých uzavřených usedlostí a venkovských domů částečně uzavřených zelení, resp. přecházející do volné krajiny.
- Pele (KP16. Osada Pele, jež náleží pod Staňkov, je tvořena souborem několika rozvolněných usedlostí a chalup. Zástavba vyniká převážně výrazným obdélníkovým půdorysem se zastřešením symetrickou sedlovou střechou.)

- Spolský Mlýn s pilou a nedaleké Odměny u rybníku Dolní Zlatník (KP12. Samoty náležící pod Spolí, nacházející se při západním okraji CHKO Třeboňsko. Mlýn se nachází na okraji lesa, ve kterém je téměř celý schován. U mlýna se nachází malá výklenková kaple z r. 1882 postavená tehdejším majitelem mlýna Josefem Fujanem jako prosba k Panně Marii za uzdravení jeho nemocné ženy. Nedaleko mlýna samostatně stojící menší usedlost, jedna z Odměn, jež byly náhradou za obydlí zatopená při budování rybníku Svět. Další odměny se nacházejí blíže u rybníka Svět, zde jde o roztroušenou zástavbou tří statků.)
- Trpnouze (KP24. Trpnouze jsou součástí Hranic, rozprostírající se na historickém území panství Weitra (Vitoraz). Jedná se převážně o rozptýlenou zástavbu uzavřených dvorců, tzv. vierkantů.)
- Tundr (KP16. Zástavba v lokalitě Tundr, jež náleží pod Staňkov, je jednostranně rozptýlená podél místní komunikace vedoucí k osadě Pele. Jedná se o zástavbu tvořenou jak dvouštitými usedlostmi, tak novějšími dostavbami rodinných domů, převážně rekreačního charakteru.)
- V Chalupách (KP16. Lokalita V Chalupách se nachází severně od centra Chlumu u Třeboně, kterého jsou součástí. Jedná se o poměrně kompaktní zástavbu tvořenou několika usedlostmi, vesnickými domy (původně domkářskou zástavbou) a objekty novodobějšími, jež byly původně situovány po jedné straně komunikace. Původní zástavba usedlostí vyniká převážně výrazným obdélníkovým půdorysem se zastřešením symetrickou sedlovou střechou.)
- V Koutech (KP16. Jedná se o poměrně kompaktní zástavbu převážně dvorcových dvouštitých usedlostí, jež je jen omezeně doplněna o novější dostavby.)
- Vrchy (KP12. Osada náležící pod Domanín, nacházející se v blízkosti Schwarzenberské hrobky, parku a kostela sv. Jiljí se zahrádkářskou kolonií, na kterou navazují nově vymezené pozemky pro výstavbu rodinných domů. Pro lokalitu je zpracována územní studie. Jedná se o osadu, jejíž charakter připomíná předměstí Třeboně, resp. zázemí pro obyvatele Třeboně hledající možnost zahrádkářit.)
- Vřesná (KP02. Osada náležící pod Drahov, nacházející se na severním okraji CHKO Třeboňsko, jejíž součástí býval lihovar, nad kterým vystupuje oktagonální, cca 20 m vysoký cihlový komín bez ochozu s kvádrovým podstavcem a zdobenou římsou bývalého lihovaru založeného v roce 1861.)
- Žofina Huť (KP24. Žofina Huť se nachází na jižním okraji CHKO Třeboňsko. Vznikla v polesí zvaném Forchenwald jako osada okolo nově založené sklářské hutě někdy mezi lety 1784 až 1787, kdy toto území patřilo k dolnorakouskému panství Weitra. Na počátku 19. století se jednalo o menší sklárnu s pecí. V osadě tehdy stála sklárna, asi samostatná brusárna, panský dům a 14 obytných domů, v nichž bydleli zaměstnanci. Sklárna zde fungovala až do velké hospodářské krize, do počátku 30. let 20. století. V současnosti přítomno několik chalup a čtyřstranných usedlostí, včetně původní budovy skelmistra.

U některých sídel byly vymezeny také segmenty. Segmentace byla provedena pro sídla jejichž segmenty byly od hlavního sídla jasně odděleny. Segmentace byla provedena pro Hranice (segment Blata – Hlemýždí Chalupy – Hořejší Chalupy), Klikov (segment Zajíc), Majdalena (segment Herda), Nová Ves nad Lužnicí (segmenty Krabonoš a Žofina Huť), Suchdol nad Lužnicí (segment Tři Facky) a Val (segment Vyšné).

Vlastní hodnocení a kategorizace sídel uvedených v tabulce Přehled hodnocených sídel (Tab. 326) pak probíhala podle kritérií uvedených v nesledujících tabulkách.

Tab. 327: Hodnocení hlavních kritérií sídel. (dle Metodiky)

Znak v obrazu sídla	Hodnotící kritérium (kvalita)	Hodnotí se	Hodnocení výraznosti uplatnění těchto hodnot, míra jejich narušení, resp. míra dochovanosti
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	Kvalita krajinného rámce	<i>prostředí, ve kterém je sídlo zasazeno, celkový obraz krajinného rámce</i>	(+) bez rušivých znaků – vysoká estetická přírodní hodnota, převažují harmonické vztahy i měřítko krajiny (0) s částečně rušivými znaky (-) s výraznými rušivými znaky – významné potlačení estetické, příp. přírodní hodnoty, harmonických vztahů, harmonického měřítka
	Vizuální projev sídla v krajině	<i>soulad sídla s krajinným prostředím, obraz sídla v krajině – význam siluety sídla, jeho rozložení v krajině a jedinečnosti jednotlivých staveb ve vizuální kvalitě krajiny – v působivosti, atraktivnosti a jedinečnosti obrazu krajiny význam sídla v harmonických vztazích</i>	(+) bez rušivých znaků, převládá harmonický vzhledový soulad a harmonické vztahy, harmonické měřítko, (0) s rušivými znaky – mírné narušení (-) s četnými až dominujícími rušivými znaky
	Zasazení sídla do krajiny	<i>respektování historického uspořádání a zasazení sídla v krajině, začlenění okrajů sídla</i>	(+) v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla, kvalitní začlenění okrajů sídla do krajiny (0) převážně nebo částečně v souladu s přírodním prostředím s řadou uplatňujících se narušení, místy rušivé znaky v okrajích sídla (-) převládající narušení historického uspořádání sídla v krajině, často nebo významně se projevující rušivé okraje sídla bez začlenění do krajiny
Urbanistická struktura sídla	Pūdorys sídla	<i>dochovanost původního historického pūdorysu, citlivost pūdorysného uspořádání novodobých forem ve vztahu k historickému pūdorysu</i>	(+) téměř intaktně dochovaná původní formace (k založení sídla) bez výrazných narušení, dochovaný a dobře čitelný historický pūdorys, vysoce kvalitní moderní pūdorys, s minimálními změnami, citlivý rozvoj respektující pūdorys sídla, nebo jeho částí (0) částečně narušený pūdorys, nezanedbatelná přítomnost rušivých jevů, místy necitlivý rozvoj sídla bez respektování pūdorysu (-) významně narušený, nečitelný, četné až dominující rušivé jevy a prvky, převládající nesoulad, vzájemný nesoulad ploch, cizorodé objekty a jevy
	Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu)	<i>skladba zástavby, vymezení veřejných prostranství, vztah zástavby, zahrad a dalších nezastavitelných ploch (zejména drobné plochy orné půdy, trvalých travních porostů, rybníčky) v zastavěném území sídel</i>	(+) bez rušivých prvků a jevů, výjimečná novodobá kompozice uspořádání zástavby moderního typu, převládá harmonie uspořádání a charakteru zástavby, soulad s přírodními podmínkami (0) částečně narušené, nezanedbatelná přítomnost rušivých objektů a jevů, nevhodné dostavby, zůstává převažující soulad s přírodními podmínkami (-) významně narušené, převládá nesoulad, vzájemný nesoulad jednotlivých seskupení, četné cizorodé objekty a jevy

Znak v obrazu sídla	Hodnotící kritérium (kvalita)	Hodnotí se	Hodnocení výraznosti uplatnění těchto hodnot, míra jejich narušení, resp. míra dochovanosti
Zástavba	Charakter zástavby	<i>uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy, proporcí, dochovanost původní zástavby</i>	(+) převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy, proporcí, neuplatňují se rušivé objekty a jevy (nebo jen nevýznamně), významné uplatnění regionální formy a tvarosloví, citlivě provedené moderní ztvárnění (0) významná viditelná narušení odlišnými dostavbami a přestavbami, jež působí v kontextu původní zástavby rušivě (-) významně narušený celkový charakter zástavby, vysoký podíl přestaveb, nebo výrazně se uplatňující dostavby s nízkou arch. kvalitou bez kontextu k původní zástavbě sídla
	Měřítko zástavby	<i>soulad měřítek jednotlivých staveb</i>	(+) převažuje soulad měřítek, specifické odlišnosti jsou v souladu s celkem nebo akcentují jeho výraz a charakter (0) místy přítomnost cizorodého měřítka, bez zapojení, narušení souladu v proporcích, členění hmot, půdorysu (-) časté významné narušení měřítka, značný nesoulad v proporcích a členění stavebních hmot
	Architektonická kvalita stavebních objektů	<i>kvalita původního architektonického ztvárnění objektů, kvalita novodobých staveb</i>	(+) převažuje vysoká architektonická kvalita/dochované kvalitní objekty lid. architektury, bez významně se uplatňujících rušivých prvků, nebo narušení (0) významné množství rušivých jevů a arch. nekvalitních objektů, významný podíl objektů bez arch. hodnoty (-) výrazně se uplatňující architektonicky nekvalitní objekty, jevy snižující architektonickou kvalitu zástavby
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	<i>přítomnost vzrostlé zeleně uvnitř sídla, její vizuální uplatnění v sídle</i>	(+) zásadní podíl, jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, přítomnost původních dřevin doprovázejících historické objekty, zeleň odpovídá charakteru sídla (0) významný podíl, doplňuje obraz sídla v krajině, její podíl je však nižší, převažuje hmota zástavby, zeleň často neodpovídá charakteru sídla, výskyt cizorodých forem ozelenění (-) malý podíl, téměř až absence sídelní zeleně, výrazné uplatnění zástavby, cizorodé formy výsadby a úpravy zeleně
	Charakteristické nezastavěné plochy	<i>kvalita veřejných prostranství, přítomnost zahrad, parků, charakteristických proluk, humna, nezastavitelné plochy v zastavěném území – sady, louky v intravilánu apod.</i>	(+) v souladu s daným typem zástavby (charakteristické volné plochy rozděluje jednotlivé shluky zástavby nebo oddělující usedlosti apod.) (0) místy významná narušení nevhodně upravených ploch (zbořeniště, manipulační plochy na nevhodných místech, nejasné uspořádání veřejných prostranství, neudržovaných ploch apod.), místy rušivé vlivy (-) významné zastoupení ploch s rušivými vlivy

Znak v obrazu sídla	Hodnotící kritérium (kvalita)	Hodnotí se	Hodnocení výraznosti uplatnění těchto hodnot, míra jejich narušení, resp. míra dochovanosti
	Vzrostlá zeleň v okraji sídla	<i>podíl vzrostlé zeleně na okrajích sídel, zastoupení soukromých zahrad/sadů na přechodech sídla do krajiny</i>	(+) převažuje harmonický přechod sídla do krajiny s vysokým podílem zeleně (0) částečně narušený harmonický přechod sídla do krajiny, místy až absence vzrostlé zeleně v okrajích sídla (-) absence vzrostlé zeleně v okrajích sídla, nebo převaha cizorodé zeleně

Tab. 328: Hodnocení doplňkových kritérií. (dle Metodiky)

Hodnotící kritéria			Přítomnost
Krajinný rámec	Pozitivní kritéria	Přítomnost komponovaných částí krajiny	ANO/NE
		Přítomnost prvků historického členění krajiny	
		Přítomnost krajinné památkové zóny	
		Přítomnost přírodní dominanty	
		Přítomnost ZCHÚ	
		Přítomnost přírodního parku	
	Negativní kritéria	Rušivé dominanty	
		Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	
Sídlo	Pozitivní kritéria	Přítomnost cenné urbanistické struktury	
		Přítomnost památkových zón či rezervací	
		Přítomnost četných kulturních památek	
		Přítomnost národní kulturní památky	
		Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	
		Přítomnost kulturních dominant	
		Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	
	Negativní kritéria	Rušivé objekty v sídle	
		Rušivé dominanty	
		Rušivá veřejná prostranství v sídle	
		Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	

Vyhodnocení jednotlivých kritérií je provedeno do tabulky dále. Zde bylo na základě hodnocení sídel provedeno zhodnocení výsledků hlavních a doplňujících hodnotících kritérií a sídlo zařazeno do jedné z kategorií. Zařazení do jednotlivých kategorií bylo provedeno na základě následujícího klíče.

Tab. 329: Kategorie sídla. (upraveno dle Metodiky)

Kategorie sídla	Kvality sídla, zdůvodňující zařazení do kategorie
Sídla kategorie A	- všechna hlavní kritéria jsou hodnocena převážně kladně a jen výjimečně neutrálně - Mělo by se jednat o: - jedinečná sídla, často s památkovým potenciálem, vyznačující se jedním nebo více cennými soubory staveb vysoké architektonické kvality/urbanistické kvality - bez rušivých komponent či s ojedinělými narušeními - zanedbatelná míra úprav a změn původního sídla (intaktně dochovaná sídla) - tvořící jedinečný obraz v krajině vysoké hodnoty
Sídla kategorie B	- hlavní kritéria hodnocena převážně kladně (nadpoloviční většina) a jen minoritní zastoupení negativních hodnocení - Mělo by se jednat o: - cenná sídla s některými rušivými jevy či prvky - dochované historické jádro a/nebo historické soubory staveb

Kategorie sídla	Kvality sídla, zdůvodňující zařazení do kategorie
	- významná míra úprav a změn - převážně tvoří hodnotný obraz v krajině
Sídla kategorie C	- hlavní kritéria jsou hodnocena převážně neutrálně, kladná a záporná hodnocení jsou zastoupena minimálně - Mělo by se jednat o: - sídla bez výrazných pozitivních hodnot, s rušivými znaky - s narušenou urbanistickou strukturou a/nebo s řadou rušivých prvků, objektů či vlivů rozvoje - s ojedinělými historickými objekty v původním prostorovém uspořádání - bez zřetelného pozitivního obrazu v krajině, může tvořit částečně rušivý obraz v krajině
Sídla kategorie D	- převažuje záporné a neutrální hodnocení hlavních hodnotících kritérií - Mělo by se jednat o: - sídla významně narušená, s vysokým podílem rušivých komponent - bez dochované urbanistické struktury a bez architektonicky cenné zástavby, přeměněná novou zástavbou - tvoří rušivý obraz v krajině

V některých případech byly jednotlivé kategorie sídel doplněny o znaménko "+" nebo "-". Znaménka byla doplněna převážně na základě celkového vnímání sídla. Doplnění znaménkem bylo současně zdůvodněno.

Tab. 330: Kategorie sídel CHKO Třeboňsko.

Sídlo	Hlavní hodnotící kritéria												Doplňující hodnotící kritéria																Celkové zhodnocení kategorií (A, B, C, D, případně se znaménky (+/-)		
	Hodnoceno znaménky (+/-/0)												Hodnoceno (ANO (A) / NE (N))																		
	Kraj. rámeček			Urb. struk.		Zástavba			Zezeň, veř. prostr.			Krajinný rámeček								Sídlo											
												pozit.						negat.		pozit.						negat.					
Kvalita krajinného rámeček	Vizuální projev sídla	Zasazení sídla do krajiny	Půdorys sídla	Prostorové uspoř. sídla	Charakter zástavby	Měřitko zástavby	Arch. kvalita	Vzrostlá zezeň	Nezastavěné plochy	Zezeň na okraji	Komponované části	Historické členění kraj.	Přítomnost KPZ	Přirodní dominanty	Přítomnost ZCHÚ	Přítomnost příř. parku	Rušivé dominanty	Snížení příř. a est. hodn.	Cenná urb. struktura	Přito. pam. zón / rezervací	Četné kult. památky	Přítomnost NKP	Přítomnost příř. prvků	Kulturní dominanty	Ikonické panorama	Rušivé objekty	Rušivé dominanty	Rušivá veř. prostranství	Zanedbanost		
Benátky	0	+	+	+	0	0	+	0	-	+	0	N	A	N	N	A	N	A	N	N	N	N	N	N	N	A	N	N	N	N	C
Bor	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	A	N	N	A	N	N	N	A	N	A	N	A	A	N	A	N	N	N	A
Bošilec	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	A	N	A	A	N	N	N	A	A	A	N	A	A	A	A	A	N	N	A
Branná	+	+	+	0	0	+	0	+	+	+	+	N	A	N	A	A	N	N	N	A	N	A	N	A	A	N	A	N	A	N	B
Břilice	-	0	-	-	0	0	0	0	+	+	+	N	A	N	A	A	N	A	A	N	N	N	N	N	A	N	A	A	N	N	C
Cep	+	+	+	0	0	+	+	0	0	+	0	N	A	N	N	A	N	N	N	A	N	N	N	A	A	N	A	N	N	N	B
Domanín	0	0	+	0	-	0	0	0	0	0	0	N	A	N	N	A	N	A	N	N	N	N	N	A	A	N	A	A	A	N	C-
Drahov	0	0	0	0	0	+	+	+	0	+	+	N	A	N	N	A	N	A	N	N	N	A	N	A	A	A	A	A	N	N	C+
Dunajovice	+	+	+	0	0	0	+	0	0	0	+	N	A	N	A	A	N	N	N	N	N	A	N	A	A	N	A	A	N	N	C
Dvory nad Lužnicí	+	+	+	+	0	+	+	0	0	+	+	N	A	N	N	A	N	A	N	A	N	A	N	N	A	A	A	A	N	N	B
Frahelž	0	0	+	0	-	0	0	-	0	+	0	N	A	N	A	A	N	N	A	N	N	N	N	A	A	N	A	A	N	N	D+
Františkov	+	+	+	+	0	0	0	0	0	+	+	N	A	N	A	A	N	N	N	N	N	N	N	A	N	N	A	N	N	N	B-
Halámky	+	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	N	A	N	A	A	N	N	N	N	N	A	N	A	N	N	N	N	N	N	C-
Hamr (u Chlumu)	0	+	+	+	0	0	0	0	+	+	0	N	A	N	A	A	N	A	N	N	N	N	N	N	N	A	A	A	N	N	C
Hamr (u Valu)	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	N	A	N	A	A	N	N	N	N	N	A	N	A	A	N	A	N	N	N	A
Hatín	+	0	0	0	0	0	+	0	+	+	0	N	A	N	A	A	N	N	N	A	N	N	N	A	N	N	A	N	N	N	C
Horusice	0	+	+	+	+	+	0	0	+	+	+	N	A	N	A	A	N	N	N	A	N	A	N	A	A	N	A	N	N	N	B

Sídlo	Hlavní hodnotící kritéria												Doplňující hodnotící kritéria																Celkové zhodnocení kategorií (A, B, C, D, případně se znaménky (+/-)		
	Hodnoceno znaménky (+/-/0)												Hodnoceno (ANO (A) / NE (N))																		
	Kraj. rámec			Urb. struk.		Zástavba			Zeleň, veř. prostr.			Krajinný rámec						Sídlo													
												pozit.						negat.		pozit.						negat.					
Kvalita krajinného rámce	Vizuální projev sídla	Zasazení sídla do krajiny	Půdorys sídla	Prostorové uspoř. sídla	Charakter zástavby	Měřitko zástavby	Arch. kvalita	Vzrostlá zeleň	Nezastavěné plochy	Zeleň na okraji	Komponované části	Historické členění kraj.	Přítomnost KPZ	Přírodní dominanty	Přítomnost ZCHÚ	Přítomnost přír. parku	Rušivé dominanty	Snížení přír. a est. hodn.	Cenná urb. struktura	Přito. pam. zón / rezervací	Četné kult. památky	Přítomnost NKP	Přítomnost přír. prvků	Kulturní dominanty	Ikonické panorama	Rušivé objekty	Rušivé dominanty	Rušivá veř. prostranství	Zanedbanost		
Hrachoviště	0	0	+	0	+	+	+	+	+	+	+	N	A	N	A	A	N	A	N	A	N	A	N	A	A	N	A	A	N	N	B
Hranice	+	+	+	+	0	+	0	+	+	+	+	N	A	N	N	A	N	A	N	A	N	N	N	N	A	N	A	A	N	N	A
Hrdlořezy	+	+	+	+	+	0	0	0	0	+	0	N	A	N	N	A	N	N	N	N	N	A	N	A	A	N	A	N	N	N	B-
Chlum u Třeboně	0	0	0	+	0	0	0	0	+	+	+	A	A	N	A	A	N	A	N	N	N	A	N	A	A	A	A	A	A	N	C
Klec	0	+	+	0	0	+	+	0	0	+	+	N	A	N	A	A	N	N	N	A	N	N	A	A	A	N	N	N	N	N	B-
Klikov	0	+	+	+	+	+	0	0	0	+	+	N	A	N	A	A	N	N	N	N	N	A	N	A	N	N	A	N	N	N	B-
Kojákovice	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	A	N	N	A	N	N	N	A	A	N	N	A	A	N	A	N	N	N	A-
Kolence	0	+	+	0	0	0	+	0	+	+	+	N	A	N	A	A	N	N	N	A	N	A	N	A	A	N	N	A	N	N	B
Lhota	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	A	N	N	A	N	A	N	A	N	N	N	A	A	N	N	N	N	N	A
Libořezy	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	N	A	N	A	A	N	A	N	A	N	A	N	A	A	N	A	N	N	N	B
Lipnice	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	A	N	N	A	N	A	N	A	N	N	N	A	A	N	A	A	N	N	A
Lomnice nad Lužnicí	+	0	+	0	0	0	+	+	+	+	+	N	A	N	N	A	N	A	N	A	N	A	N	A	A	N	A	A	N	N	B
Lutová	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	A	N	N	A	N	N	N	A	A	A	N	A	A	A	A	N	N	N	A
Lužnice	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+	N	A	N	A	A	N	N	N	N	N	A	N	A	A	N	A	N	N	N	A
Majdalena	-	-	0	+	+	-	-	0	+	0	-	N	A	N	A	A	N	A	A	N	N	N	N	A	A	N	A	A	A	A	C
Mirochov	+	+	0	0	0	0	+	0	0	+	0	N	A	N	A	A	N	N	N	N	N	A	N	A	A	N	A	N	N	N	C
Mláka	+	+	+	0	0	0	+	0	0	0	+	N	A	N	A	A	N	N	N	A	N	A	N	A	A	N	A	N	A	A	C
Mnich	+	+	0	+	+	+	+	0	0	0	+	N	A	N	A	A	N	N	N	N	N	A	N	A	A	N	A	N	A	N	B
Mníšek	0	+	+	0	+	+	0	+	0	+	+	N	A	N	A	A	N	N	N	A	N	N	N	A	A	N	A	N	N	N	B

strana 195 z 480

Sídlo	Hlavní hodnotící kritéria												Doplňující hodnotící kritéria																Celkové zhodnocení kategorií (A, B, C, D, případně se znaménky (+/-)		
	Hodnoceno znaménky (+/-/0)												Hodnoceno (ANO (A) / NE (N))																		
	Kraj. rámec			Urb. struk.	Zástavba			Zeleň, veř. prostr.			Krajinný rámec						Sídlo														
											pozit.						negat.		pozit.						negat.						
Kvalita krajinného rámce	Vizuální projev sídla	Zasazení sídla do krajiny	Půdorys sídla	Prostorové uspoř. sídla	Charakter zástavby	Měřítko zástavby	Arch. kvalita	Vzrostlá zeleň	Nezastavěné plochy	Zeleň na okraji	Komponované části	Historické členění kraj.	Přítomnost KPZ	Přírodní dominanty	Přítomnost ZCHÚ	Přítomnost příř. parku	Rušivé dominanty	Snížení příř. a est. hodn.	Cenná urb. struktura	Příto. pam. zón / rezervací	Četné kult. památky	Přítomnost NKP	Přítomnost příř. prvků	Kulturní dominanty	Ikonické panorama	Rušivé objekty	Rušivé dominanty	Rušivá veř. prostranství	Zanedbanost		
Stříbřec	+	+	+	+	0	+	0	0	0	+	+	N	A	N	A	A	N	N	N	A	N	A	N	A	A	N	A	N	N	N	B
Suchdol nad Lužnicí	0	0	0	0	0	0	0	-	+	+	0	N	A	N	A	A	N	A	A	N	N	A	N	A	A	N	A	A	N	N	D
Šalmanovice	0	0	+	+	+	+	0	0	0	+	0	N	A	N	A	A	N	A	N	A	N	A	N	A	A	N	A	A	N	N	B-
Třeboň	+	-	-	0	0	0	+	+	+	+	+	A	A	N	A	A	N	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B
Tušť	+	+	0	0	0	0	0	0	+	+	0	N	A	N	A	A	N	N	N	N	N	A	N	A	N	N	A	A	N	N	C
Val	+	+	0	+	+	0	+	0	0	+	0	N	A	N	A	A	N	N	N	A	N	A	N	A	A	N	A	A	N	N	B
Vlkov	+	+	0	0	0	0	+	0	0	+	+	N	A	N	A	A	N	N	N	A	N	N	N	A	A	N	A	N	N	N	C+
Záblatí	0	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	N	A	N	A	A	N	N	N	A	N	A	N	A	A	N	A	N	N	N	A
Žíteč	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	N	A	N	N	A	N	N	N	A	A	A	N	A	A	N	A	N	N	N	A

Komentář k doplnění kategorizace: Domanín: C-, V sídle nevhodné dostavby, popřípadě nevhodně upravený návesní prostor; Drahov: C+, Malebné vzezření sídla; Frahelž: D+, Relativně kvalitní centrum sídla; Františkov: B-, Méně kvalitní interiér sídla; Halámky: C-, Sídlo začíná působit jako příměstská rozvolněná zástavba rodinných domů, sídlo nepůsobí mile; Hrdlořezy: B-, Četné rekreační objekty v sídle; Klec: B-, Častější nevhodná zeleň; Klikov: B-, Četnější nevhodná přestavby v sídle, častěji nevhodná zeleň; Kojákovice: A-, Na okraji sídla nevhodné bytovky; Nová Ves nad Lužnicí: C-, Negativně ovlivněno především kobercovou zástavbou v severní části sídla a nedalekým průmyslovým areálem, který se projevuje v krajinném rámci sídla. Ve vlastním sídle poměrně pěkná centrální část, cennější části Krabonoš a Žofina Huť; Ponědraž: B-, Četnější nevhodná zástavba a přestavby v sídle; Rapšach: B-, Četnější narušení v interiéru; Spolí: B-, Četnější nevhodná zástavba a přestavby v sídle; Šalmanovice: B-, Četnější nevhodná zástavba a přestavby v sídle; Vlkovi: C+, Mimo centrální část je přítomno mnoho chat a nevhodných sadových úprav. V centrální části sídla se však nacházejí stavby s typickým tvaroslovím.

C.4 Karty sídel

V následujících tabulkách jsou zpracovány karty sídel. Tabulky jsou připraveny na základě Metodiky doplněné o další informace.

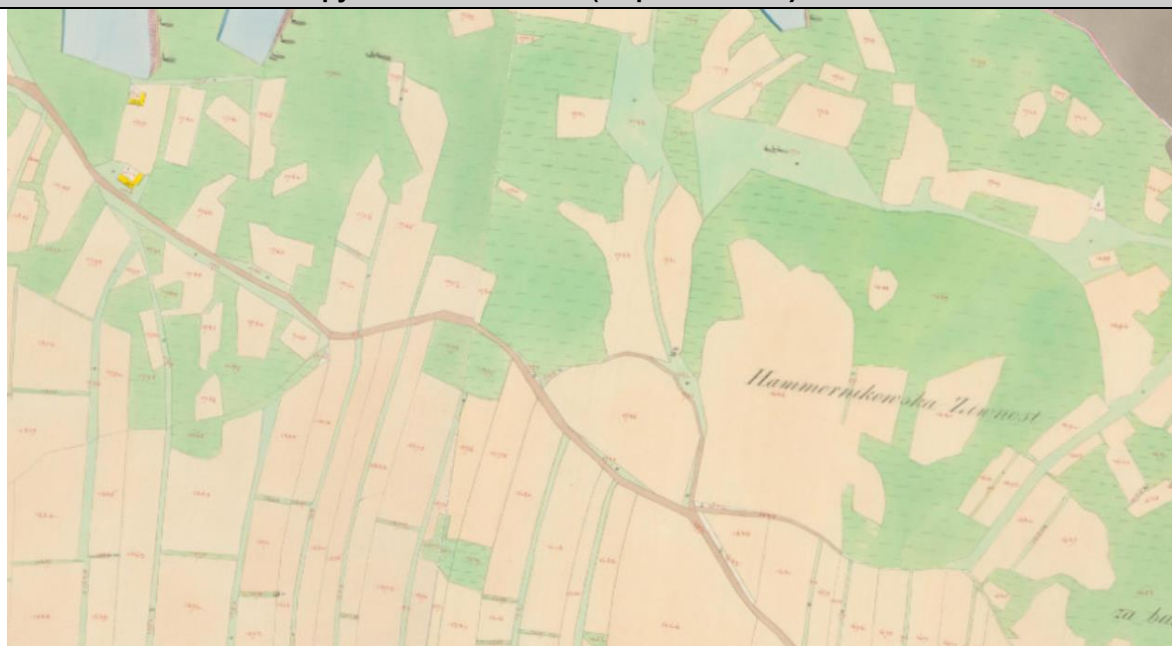
Tab. 331: Karta sídla: Benátky.

Sídlo:	Benátky	
Katastr:	Suchdol nad Lužnicí	
Obec:	Suchdol nad Lužnicí	
Umístění	KC05, KP22	
První záznam odkazující na rok:	pol. 19. st.	
Kategorie sídla:	C	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Novostavby v Benátkách. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel (*nedohledáno):					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
--*	168	162	--*	68	--*
Vývoj počtu domů (*nedohledáno):					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
--*	20	28	--*	34	--*
Historie:					
Původně samostatná osada, která byla v polovině 19. století připojena k Suchdolu nad Lužnicí.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o původní lánovou ves podél komunikace převážně se zástavbou dvorcového typu a štítovou orientací ke komunikaci.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny vesnické dvorcové domy s trojúhelnými štíty a samostatně stojící venkovské domy.					
Základní charakteristika:					
Benátky jsou původně lánovou vsí s dvorcovou zástavbou orientovanou štíty ke komunikaci. Dochovala se historická urbanistická stopa – liniové rozmístění usedlostí a jejich hmotové řešení. Typické jsou venkovské dvorce s trojúhelníkovými štíty a samostatně stojící domy. Původní struktura je však postupně narušována novostavbami a nevhodnými přestavbami, které často nerespektují tradiční tvarosloví a narušují historický charakter sídla.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
Z hlediska krajinného rámce je lokalita z části narušena především nadzemním el. vedením a věžovými vodojemy v Suchdole nad Lužnicí, jinak se jedná o krajinu velkého měřítka, která je ze severu ohraničena lesy, v ostatní směry je v podstatě otevřená.					
Struktura:					
V sídle nejsou přítomny žádné dominanty, a to ani pozitivní ani negativní. V sídle je však mnoho objektů nevhodně upraveno, popřípadě je několik objektů, které se do sídla svým vzhledem příliš nehodí. Problematické je především zahradnictví a jeho obehnaní nevhodným oplocením, včetně živého plotu. Problematika nevhodné zeleně (v zahradách, nikoli ve veřejném prostoru) se týká téměř celého sídla. Celé sídlo působí jako rekreační zóna.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné stavby nad protáhlým obdélníkovým půdorysem zastřešeným symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-42°. Jedná se o stavby s jednoduchou fasádou, bez štukové výzdoby. V tomto sídle jde především o dvorce typu „vierkant“, kdy je dvůr ze čtyř stran uzavřen stavbou (nikoliv ohradní zdí) a průčelí dominují dva štíty propojené kolmým křídlem. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 331, 332, 335, 338, 339, 340, 341 nebo 345.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je narušen nevhodnou sídelní zelení, neodpovídající charakteru sídla.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je s částečně rušivými znaky (např. nadzemní el. vedení, vodojemy v Suchdole nad Lužnicí).				0
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků, převládá harmonické měřítko.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.				+

Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je poměrně dobře dochovaný a dobře čitelný.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je částečně narušené, nezanedbatelná je přítomnost rušivých objektů a jevů (např. živé ploty).	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby je viditelné narušení odlišnými dostavbami a přestavbami, jež působí v kontextu původní zástavby rušivě.	0
Měřítko zástavby:	V sídle převažuje soulad měřítek jednotlivých staveb.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita stavebních objektů je narušená, přítomno je významné množství rušivých jevů a architektonicky nevhodných objektů.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle je významný, zeleň však často neodpovídá charakteru zástavby, významné jsou cizorodé formy výsadby a úpravy zeleně.	-
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený, s místy až absencí vzrostlé zeleně v okraji sídla.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ne
	Přítomnost kulturních dominant	Ne
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Sídlo působí převážně pozitivním dojmem, problematika je především nevhodná zeleň v interiéru sídla. Pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad), a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánu Suchdola nad Lužnicí po změně č. 1 ze srpna 2024 (Ing. arch. J. Daněk).

Ochranná doporučení:

Podporovat osvětu na úseku zeleně s cílem přimět vlastníky nemovitostí k výsadbě vhodnějších druhů stromů a keřů.

Vhodné materiálové řešení objektů: Objekty jsou zděné, omítané hladkou štukovou omítkou, doplněnou jednoduchými mírně plastickými či pouze barevně odlišenými zvýrazňujícími prvky (kordonová a korunní římsa, šambrány kolem otvorů). Střešní krytina je preferována keramická či alespoň tašková. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Vhodné barevné řešení objektů: Původní objekty nejsou barevně pestré. Nejčastěji se vyskytuje bílá barva fasády. Pro novostavby či rekonstrukce objektů jsou vítány světlé odstíny barev. Někdy jsou použity pro zvýrazňující prvky na fasádě odstíny tmavší než je základní plocha fasády. Střešní krytinu je vhodné volit v barvě temně červené až hnědé.

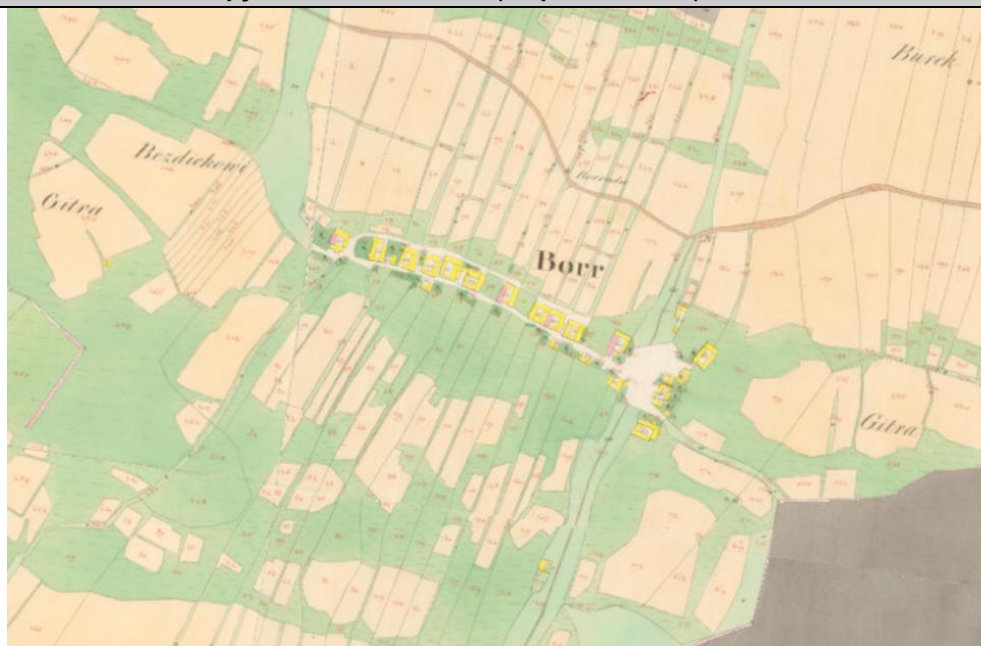
Tab. 332: Karta sídla: Bor.

Sídlo:	Bor	
Katastr:	Bor	
Obec:	Suchdol nad Lužnicí	
Umístění	KC05, KP20	
První záznam odkazující na rok:	1580	
Kategorie sídla:	A	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Jednostranná ulicová zástavba Bor. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
267	302	222	184	61	52
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
36	41	43	47	48	52
Historie:					
Bor byl založen po roce 1560 (první písemná zmínka 1580) Janem Vilémem z Rožmberka pod názvem Nová Ves za Suchdolem, jinak Lhota Vilémova, nebo také Nová Ves na Boru. Z názvu lze dovodit, že ves povstala na místě vykáčeného borového lesa. Dle urbáře třeboňského panství z roku asi 1580 zde bylo 13 chalupníků. Po roce 1625 byla ves úplně pustá a liduprázdná. Po třicetileté válce bylo snahou vrchnosti postupně znovu zalidnění sídla.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu se jedná o uliční ves se zástavbou podél komunikací, v historické části tvořenou selskými usedlostmi i domkářskou zástavbou řazenou štítově po jedné straně ulice.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny usedlosti s typickou strohou konturou trojúhelných štítů a s podélnou orientací stavení.					
Základní charakteristika:					
Bor je malá vesnice s v jádru dochovanou strukturou sídla nacházející se v zemědělské krajině velkého měřítka, jež je ze tří stran ohraničena lesy. Centrální část sídla je tvořena převážně jednotlivými usedlostmi a také domkářskou zástavbou, jež jsou situovány hlavně podél jedné strany komunikace doplněné o volně stojící kapli. V centrální části sídla, na návsi, se nachází kříž, památník a malý rybníček doplněný o vzrostlé stromy. V sídle jsou v omezeném množství situovány novější stavby, jež svým charakterem zcela nezapadají do charakteru zástavby. V okolí se nacházejí negativní prvky (např. nadzemní vedení vysokého napětí), které se však v obrazu sídla výrazněji neprojevují.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
Krajinný rámec je převážně ohraničen lesy. Krajinný rámec tak odpovídá historickému vývoji. Mimo centrální část sídla se v krajinném rámci nacházejí i další stavení (statky). V krajinném rámci působí mírně rušivě především nadzemní elektrické vedení.					
Struktura:					
Cenná je především jednostranná ulicová zástavba v centrální části sídla. V sídle tak zůstala zachována urbanistická stopa i řada usedlostí a domků, a to nejen v historickém jádru, ale také po okrajích sídla. V sídle jsou současně přítomny kulturní památky (křížky či památník, kaplička).					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné stavby nad protáhlým obdélníkovým půdorysem zastřešeným symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem 38-42°. Jedná se o stavby s jednoduchou fasádou, bez štukové výzdoby. V tomto sídle jde především o dvorce typu „vierkant“, kdy je dvůr ze čtyř stran uzavřen stavbou (nikoliv ohradní zdí) a průčelí dominují dva štíty propojené kolmým křídlem. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 7, 9, 10 a především 11 (a 52), 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20 nebo 28.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je bez významných rušivých znaků.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	V krajině se sídlo projevuje bez významných rušivých znaků.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Sídlu respektuje své historické uspořádání a zasazení do krajiny.				+

Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je dochovaný a dobře čitelný.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Skladba zástavby je bez významně rušivých prvků a jevů, jen výjimečně doplněná o novodobější zástavbu.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	V charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí a rušivé objekty se uplatňují pouze nevýznamně.	+
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je v souladu s celkem sídla.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita stavebních objektů je bez významně se uplatňujících rušivých prvků.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Uvnitř i vně sídla se uplatňuje vzrostlá zeleň, která jednoznačně spoluurčuje obraz sídla, včetně jednotlivých objektů.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Nezastavěné plochy jsou v souladu s daným typem zástavby (především zahrady, vzrostlé stromy ve veřejném prostoru).	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Na okraji sídla převažuje harmonický přechod sídla do krajiny (zahrady, popřípadě rozvolněná zástavba mimo hlavní část sídla).	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Sídlo působí celkem pozitivním dojmem, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající podobu sídla, včetně obrazu v krajině.		

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb. Mimo jádrovou část nedovolit umísťování nových staveb, jež by se významně projevíly v obrazu sídla, a to především při pohledu z veřejně přístupných míst (např. místních komunikací a turistických tras...).

Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánem Suchdola nad Lužnicí po změně č. 1 ze srpna 2024 (Ing. arch. J. Daněk).

Ochranná doporučení:

Vhodné materiálové řešení objektů: Objekty jsou zděné, omítané hladkou štukovou omítkou, doplněnou jednoduchými mírně plastickými či pouze barevně odlišenými zvýrazňujícími prvky (kordonová a korunní římsa, šambrány kolem otvorů). Střešní krytina je preferována keramická či alespoň tašková. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Vhodné barevné řešení objektů: Původní objekty nejsou barevně pestré. Nejčastěji se vyskytuje bílá barva fasády. Pro novostavby či rekonstrukce objektů jsou vítány světlé odstíny barev. Někdy jsou použity pro zvýrazňující prvky na fasádě odstíny tmavší než je základní plocha fasády. Střešní krytinu je vhodné volit v barvě temně červené až hnědé.

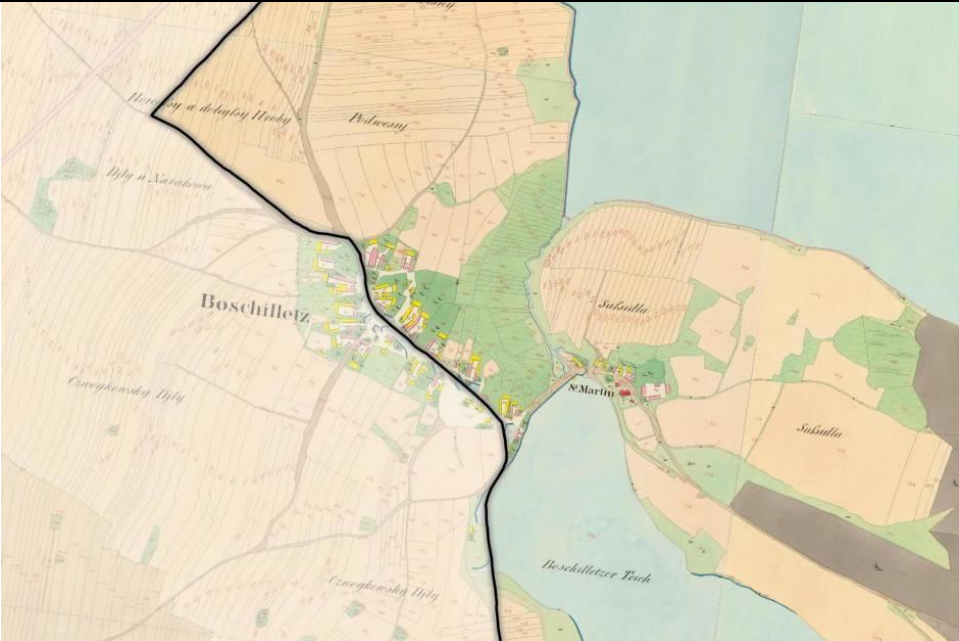
Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a turistických tras) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při okraji lesa a po okraji stávající zástavby). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.

Tab. 333: Karta sídla: Bošilec.

Sídlo:	Bošilec	
Katastr:	Bošilec	
Obec:	Bošilec	
Umístění	KC03, KP10	
První záznam odkazující na rok:	1318	
Kategorie sídla:	A	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Pohled na kostel sv. Martina přes Bošilecký rybník. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
459	465	461	299	191	213
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
58	70	80	83	92	91
Historie:					
Sídlo středověkého původu se nachází v rovinaté zemědělské krajině Veselských blat. Bošilec vznikl v první čtvrtině 14. století (první písemná zmínka v roce 1318). Nejdříve patřila Vítkovcům, a později když připadla Rožmberkům byla spravována z panství v Dolním Bukovsku. V 1. pol. 15. století byl Bošilec přičleněn k třeboňskému panství. V tomto období byl Bošilec poměrně velký a zalidněný. Pohromou pro Bošilec se stala třicetiletá válka; v r. 1625 je Bošilec uváděn jako zcela pustý a vypálený. V této době také došlo ke zrušení samostatné farnosti a připojení v r. 1635 k farnosti Veselské. Obnovena byla až v r. 1703. Od roku 1660 se na více jak 250 let majiteli sídla stali Schwarzenbergové.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu se jedná o původně protáhlou okrouhlici s protáhlou zakřivenou návší s rybníkem, jejíž střed byl zastavěn, aby následně vytvářel ulicový typ zástavby.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvouštité statky propojené širokou ohradní zdí s rovným i obloukovým nadpražím nad vjezdem a brankou. Stavení jsou zdobeny štukovými dekory na štítech i ohradní zdi (blatský okruh).					
Základní charakteristika:					
Asi polovina sídla se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně nevhodně upraveného návesního rybníka. Uvnitř CHKO Třeboňsko se však nachází zemědělský areál a především cenný Bošilecký rybník a nad ním vystupující gotický kamenný most a především kostel sv. Martina. Sídlo přiléhá k Bošileckému rybníku a má dvě historické části, které spojuje hráz Bošileckého rybníka. V dolní západní části byla původně rozlehlá obdélníková náves. Z jihovýchodního rohu vybíhala dlouhá ulice k hrázi rybníka směrem ke kostelní části. Na kopečku dominantní kostel Sv. Martina s farou, hřbitov a zástavba izolovaných rodinných domů, na které navazuje nová zástavba. Druhá část s protáhlou zakřivenou návší a rybníkem má původní uspořádání dvouštitých usedlostí se štukovým dekorem. Typické stavby blatské architektury (např. č. p. 13, 21) kolem návsi s výraznou urbanistickou stopou. Interiér sídla je narušen přestavbami i novostavbami. Návesní prostor s nádrží ohraničenou lomovým kamenem, zábradlím a nevhodnými druhy dřevin nevytváří vhodný rámec pro usedlosti. Výrazná silueta s dominantou kostela patří k nesporným hodnotám KR.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
Sídlo se nachází v rovinaté krajině obklopené zemědělskými plochami s dominantním Bošileckým rybníkem a na něj navazující zelení.					
Struktura:					
Ulicový typ zástavby s dvouštitovými statky, pocházející z 2. pol. 19. století, jejichž štíty jsou propojeny širokou ohradní zdí s vjezdem s rovným i obloukovým nadpražím a brankou. Štukový dekor je nejen na štítech, ale i na ohradních zdech, které zde v kompozici průčelí hrají významnou roli. Z mapy stabilního katastru z roku 1828 je stejně jako u Horusic patrné, že statky byly pouze dvouřadé a stodoly stály odděleně až za travnatým pásem pastviny či zahrady nebo jen s větším odstupem uzavíraly dvůr. Až v průběhu let se u některých usedlostí části hospodářských stavení prodlužovaly, až se s odlehlou stodolou spojily. Dále je patrné, že se postupně přecházelo z dřevěné na zděnou konstrukci, alespoň u obytných částí.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. V centru sídla jsou objekty uspořádány do pravidelných uzavřených dvorcových staveb. Za objekty se nachází užitková zahrada. Tím vzniká plynulé napojení na okolní zalesněnou krajinu. Mimo centrum je zástavba řešena izolovaně, což platí i pro novou výstavbu. Stavby jsou umísťovány oboustranně s dostatečnou odstupovou vzdáleností od komunikace. Hranice pozemku jsou řešeny buď vlastní hmotou objektu nebo oplocením. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné dvouštité statky propojené širokou ohradní zdí s rovným i obloukovým nadpražím nad vjezdem a brankou. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou s hřebem v podélné ose a sklonem cca 38-42°. Stavení jsou zdobeny štukovými dekory na štítech i ohradní zdi (blatský okruh).					

Z hlediska KR hodnotné například usedlosti č. p. 13, 21 a 8, 9 (již za hranicí CHKO Třeboňsko).		
Zeleň a nezastavěné plochy		
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, nevhodné jsou především úpravy návesního rybníka, který se však nachází již mimo CHKO Třeboňsko.		
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámeč sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámeče		
Kvalita krajinného rámeče:	Krajinný rámeč je bez významných rušivých znaků.	+
Vizuální projev sídla v krajině:	V krajině se sídlo projevuje bez významných rušivých znaků. Nejpůsobivější je pohled z okraje Bošileckého rybníka, jinak méně významné, s ohledem na rovinatost okolního terénu.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Sídlo respektuje své historické uspořádání a zasazení do krajiny. Nová zástavba se v obrazu krajiny významně neprojevuje a to s ohledem na rovinatost terénu.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je dochovaný a dobře čitelný, současný rozvoj je citlivý, v zásadě respektující půdorys sídla.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	V sídle převládá harmonie uspořádání a charakteru zástavby a soulad s přírodními podmínkami. Z prostorového hlediska nejsou přítomny významně rušivé prvky a jevy.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	V charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí a rušivé objekty se uplatňují pouze nevýznamně, kdy je novodobá zástavba oddělena, v krajině se významně neprojevuje, v interiéru sídla však nepůsobí přirozeně.	+
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je v souladu s celkem sídla.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Převažuje vysoká architektonická kvalita objektů lidové architektury, na některých místech však s uplatňujícími se negativními projevy přestaveb a dostaveb (občasné novodobé přestavby a dostavby v historickém jádru).	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeleň v zásadě odpovídá charakteru sídla, i když jsou i nevhodné výsadby.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do volné krajiny, včetně vysokého podílu zeleně, případně návaznost na Bošilecký rybník.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeč		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne

Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ano
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ano
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Bošilec je sídlem náležícím do tzv. Veselsko-soběslavského sídelního okruhu (tzv. Blatský okruh), pro jehož architekturu se vžil název selské baroko. Bohaté ornamentální zdobení štítových průčelí odráželo bohatost a úrodnost kraje. Z hlediska KR jsou podstatné především dvojřadé statky postupně uzavřené v zadní části samostatně stojící stodolou, které mají směrem ke komunikaci či do návěsního prostoru obytné části propojeny ohradní zdí, která je prolomena vjezdovou branou a vstupní brankou. Hmoty usedlostí je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou sedlovou střechou. Obytná část je v přízemí prolomena často dvěma osami oken, průčelí hospodářské části má pak často jen dvě osy větracích okének a nemá-li usedlost samostatnou patrovou sýpku, jsou nad obytným stavením vložena mezipatra s podélnými větracími okénky pro uskladnění zrní. Hodnotné jsou bohatě zdobené fasády (nejenom štítová průčelí včetně ohradních zdí, ale i boční obvodové zdi), které odkazují na bohatost kraje a inspiraci v barokních měšťanských fasádách. Štíty jsou lomené a zdobeny volutami a jinými zjednodušenými barokními prvky. Omítky jsou pestrobarevné, avšak sladěné v pastelových barvách. Plastická štuková výzdoba je ještě více zdůrazněna tmavším či světlejším tónem základní barvy na fasádě. Střešní krytina je z pálených tašek, tedy oranžové barvy. V Bošilci je zachováno i stavení s polovalbovou střechou s velmi výrazným atikovým štítem zdobeným falešnými okenicemi. Celé sídlo působí celkem pozitivním dojmem, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešen symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V centrální části nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb. Mimo centrální část nedovolit umísťování nových staveb jež by se významně projevíly v obrazu sídla, a to především při pohledu z veřejně přístupných míst (především místních komunikací, břehů Bošileckého rybníka a turistických tras...).		
Ochranná doporučení:		
Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po		

provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu od Bošileckého rybníka).

Podporovat úpravu veřejného prostranství a podporovat výsadbu ovocných stromů v předzahrádkách usedlostí. Současně podporovat ohraničení zahrad pomocí plačkového dřevěného oplocení. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.

Na území VPZ nové záměry a úpravy stávajících staveb provádět až na základě kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

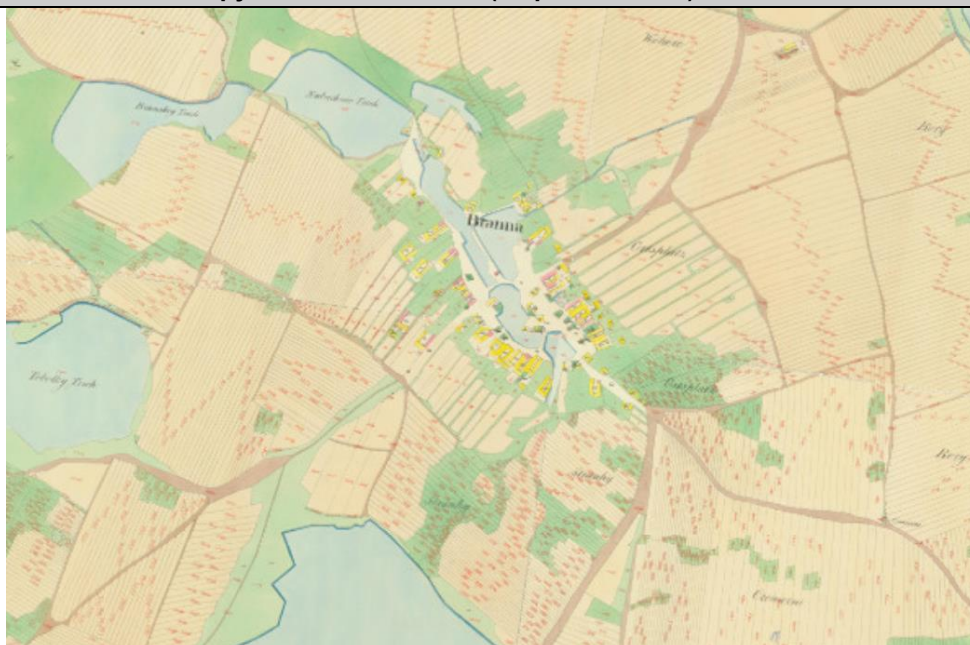
Tab. 334: Karta sídla: Branná.

Sídlo:	Branná	
Katastr:	Branná	
Obec:	Třeboň	
Umístění	KC03, KP12	
První záznam odkazující na rok:	1366	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Náves Branná s kaplí. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (ružově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
527	531	486	432	328	368
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
61	70	82	93	136	157
Historie:					
Ves se připomíná již v r. 1366; v tomto roce majitelé Vítkovci z Landštejna prodali Brannou společně s několika okolními sídly a částí města Třeboně Rožmberkům. V okolí se v historii těžila železná ruda. Na místě těžby jsou rybníky Ruda a Jamský. Během třicetileté války byla vesnice zpustošena. Branná trpěla i během napoleonských válek, neboť zde byli několikrát ubytováni francouzští vojáci.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o ves s protáhlou návší se třemi rybníky, která je obklopená dvorcovými usedlostmi.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny třístranné i čtyřstranné dvorcové statky s trojúhelnými štíty.					
Základní charakteristika:					
Branná si uchovala historickou urbanistickou strukturu, zejména podél protáhlého údolí se třemi rybníky, kde se nacházejí původní usedlosti historického jádra. Zástavba se postupně rozšiřovala jihovýchodním a jihozápadním směrem, přičemž v jihovýchodní části vznikl zemědělský areál. Novější domy jsou drobnějšího měřítka a samostatně stojící, přesto svým charakterem nenarušují celkový obraz sídla. V interiéru sídla došlo k zahušťování zástavby, včetně přístaveb, dostaveb a výstavby okálů, což částečně narušuje původní uspořádání. Dokladem zachovaného tvarosloví jsou například usedlosti č. p. 6 a 20.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se uplatňují pozitivně především rybníky s doprovodnou zelení a aleje podél komunikací.					
Struktura:					
Historické jádro sídla je zachováno, v sídle a jeho okolí je mnoho kulturních památek (např. křížky, kaple...), v sídle jsou však přítomny rušivé objekty.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné dvouštíté statky propojené ohradní zdi s nadpražím nad vjezdem a brankou. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-42°. Stavení jsou zdobena štukovými dekory na štítech i ohradní zdi. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 4, 6, 18, 20, 26, 27, 29, 30, 55 nebo 56.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je v souladu s charakterem sídla.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je bez významných rušivých znaků.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	V krajině se sídlo projevuje bez výrazných rušivých vlivů.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Sídlo je v krajině zasazeno v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním.				+
Urbanistická struktura sídla					
Půdorys sídla:	Historická urbanistická struktura sídla je zachována bez výraznějších závad, z části je však vývoj sídla narušen novodobým rozvojem.				0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je částečně narušené, nezanedbatelná je přítomnost rušivých objektů a jevů (např. živé ploty, novější zástavba).				0

Zástavba		
Charakter zástavby:	Sídlo se rozrůstalo zejména podél komunikací jihovýchodním a jihozápadním směrem. Zástavba je v těchto místech drobnějšího měřítka a jedná se zejména o samostatně stojící domy. Tento kontrast v porovnání s původní zástavbou působí pouze z části (nikoli významně) rušivě.	+
Měřítka zástavby:	V sídle převažuje soulad měřítek, popřípadě většinou akcentují jeho výraz a charakter, i když i zde je několik málo výjimek (např. řadové domy při vjezdu do sídla nebo kulturní dům).	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Kvalita staveb je bez významně se uplatňujících rušivých prvků nebo narušení.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně je zásadní a jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, zeleň v podstatě odpovídá charakteru zástavby, i když přítomny jsou i druhy nevhodné, např. jehličnany, tyto excesy však nemají významný podíl.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ano
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Sídlo působí celkem pozitivním dojmem, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající podobu sídla, včetně obrazu v krajině.		

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu.

Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V centrální části nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Ochranná doporučení:

Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách – především v centrální části (viditelné z místních komunikací a z turistických tras) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, obecně nepovolovat plošné fotovoltaické elektrárny ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu z návsi a z příjezdových komunikací). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Podporovat úpravu veřejného prostranství, včetně způsobů oplocení s pomocí dřevěných plaňkových plotů.

Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětlu na tvorbu předzahrádek a na veřejnou zeleň.

Tab. 335: Karta sídla: Břilice.

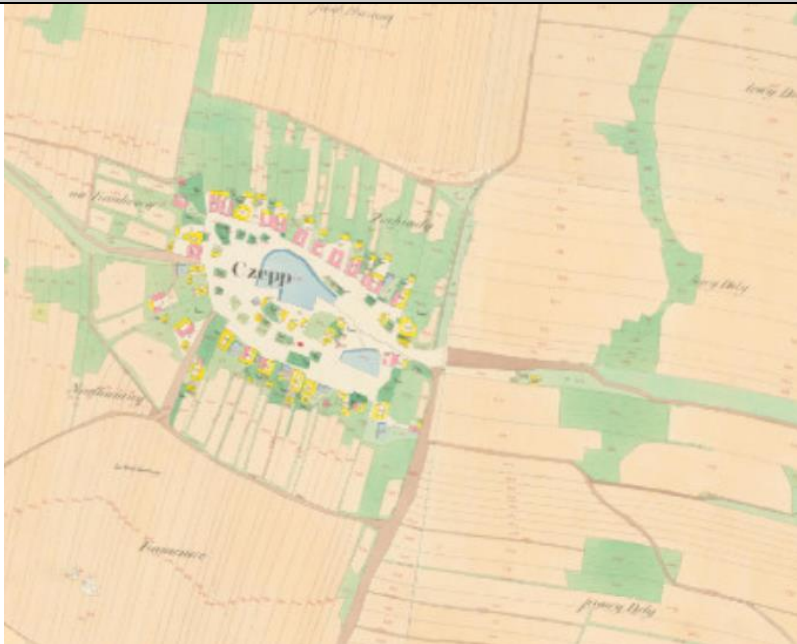
Sídlo:	Břilice	
Katastr:	Břilice	
Obec:	Třeboň	
Umístění	KC03, KP12	
První záznam odkazující na rok:	1366	
Kategorie sídla:	C	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba Břilice. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (ružově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
545	729	634	579	815	814
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
70	103	122	139	272	298
Historie:					
Břilice jsou poprvé připomínány v písemných pramenech od roku 1366, kdy ji páni z Landštejna přenechali Rožmberkům. Ti pak roku 1395 darovali část sídla s poplužním dvorem a rybníky městu Třeboň. Břilice sloužily jako předměstí Třeboně a během válečných událostí byly často pustošeny, nejvíce za husitských válek a během třicetileté války. Po bitvách připadla Břilicím povinnost pohřbívat padlé, proto jsou v okolí četné křížky.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu je přítomna návesní i ulicová zástavba usedlostí podél komunikací, přítomna je i domkářská zástavba.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v centrální části přítomny dvorcové usedlosti s dvouštitým průčelím a samostatné venkovské domy.					
Základní charakteristika:					
Břilice si zachovaly historickou urbanistickou strukturu s vymezeným jádrem, jež je vázán na Břilický rybník. Na návsi kaple a původní usedlosti s dochovaným půdorysným a hmotovým řešením, přítomny jsou zde však i novější objekty. V souvislosti s atraktivní polohou v blízkosti historického centra Třeboně a kvalitním přírodním prostředím dochází k významnému rozvoji individuální bytové výstavby, přičemž sídlo se rozšiřuje všemi směry, zejména podél břehu rybníka a směrem k Třeboni. Novodobá zástavba je morfologicky i typologicky různorodá, což vede k narušení celistvosti sídla a k postupné proměně jeho charakteru z venkovského na příměstský.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
Břilice se stávají předměstím Třeboně, tomu odpovídá i krajinný rámec, který je přítomností Třeboně ovlivněn. Pozitivní dominantou je zde Břilický rybník a návesní kaple, v dálkových pohledech jsou však přítomny i negativní dominanty související s Třeboní, jako je panelová zástavba, popřípadě areál Gigant.					
Struktura:					
Sídlo přiléhá k Břilickému rybníku, na centrální část navazuje novější zástavba. V sídle se nachází návesní kaple, kolem které jsou situovány poměrně dobře zachované původní objekty, doplněné i o novodobou nevhodnou zástavbu. Nevhodná je však velká zpevněná plocha návsi sloužící jako parkoviště (herní plocha), včetně umístěných kontejnerů.					
Zástavba:					
Převážně venkovského charakteru, často přítomny i nevhodné objekty. Postupně přerod v předměstskou část. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné dvouštité statky propojené ohradní zdí s nadpražím nad vjezdem a brankou. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-42°. Stavení jsou zdobeny štukovými dekory. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 5, 7, 52 nebo 56.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je v souladu s charakterem sídla. Nevhodné jsou především větší zpevněné plochy v centrální části sídla. Zeleň i provedení nezastavěných ploch výrazně ovlivněno postupným přerodem v příměstskou část.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Charakter krajiny je poměrně silně ovlivněn urbanizačními procesy. V krajinném obraze se výrazně uplatňují antropogenní prvky související především s blízkou Třeboní (areál Gigant, panelová zástavba Třeboně, nadzemní elektrické vedení a další).				-

Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je s rušivými znaky. Především nevhodná novodobá zástavba na okrajích sídla, popřípadě nevhodná zeleň – topoly var. italica, tyto negativní znaky však zatím nejsou dominantní	0
Zasazení sídla do krajiny:	V sídle je patrný velký rozvoj a zájem o výstavbu rodinných domů. Zástavba nemá jednotný charakter a sídlo díky tomu nepůsobí uceleně. Břilice se tak postupně přeměňují v předměstí a ztrácejí svůj ryze venkovský charakter. Současně je zde především novější zástavba bez začlenění do krajiny.	-
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Historická urbanistická struktura sídla je zachována bez výraznějších závad, místy lze však hovořit o necitelném rozvoji sídla bez respektování jeho původní stopy, nevhodný je například tvar požární nádrže nacházející se pod Břilickým rybníkem.	-
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla, ve vztahu k danému typu sídla, je částečně narušené, nezanedbatelná je přítomnost rušivých objektů a jevů, včetně nevhodných dostaveb. Pozitivní je, že jde především o okrajové části sídla (řadové domy, bytovky).	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Ze sídla se postupně stává předměstí Třeboně, tomu odpovídá i charakter novější zástavby (především na okrajích), kdy je významně viditelné narušení odlišnými dostavbami a přestavbami, jež působí v kontextu původní zástavby rušivě.	0
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je místy oproti svému okolí cizorodé, narušeny jsou proporce staveb, včetně členění hmot i půdorysu.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Přítomno je významné množství rušivých jevů a architektonicky nevhodných objektů i s podílem objektů bez architektonické hodnoty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Vzrostlá zeleň se uplatňuje pozitivně a její podíl je významný. Zeleň zde jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Přechod sídla do krajiny je částečně narušený, převažuje však pozvolný přechod se zastoupením zeleně.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámec		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ano
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne

	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ne
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
V centrální části působí sídlo celkem pozitivním dojmem, v okrajových částech přechází v charakter příměstské zástavby, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající podobu centrální části sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. V centrální části nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.		
Ochranná doporučení:		
U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu z návsi a cest směřujících k lesu). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Veřejné prostranství doplnit o vhodnou zeleň.		

Tab. 336: Karta sídla: Cep.

Sídlo:	Cep	 Kaple sv. Jana Křtitele na návsi v Ceu (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024)
Katastr:	Cep	
Obec:	Cep	
Umístění	KC04, KP18	
První záznam odkazující na rok:	1404	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)		
		

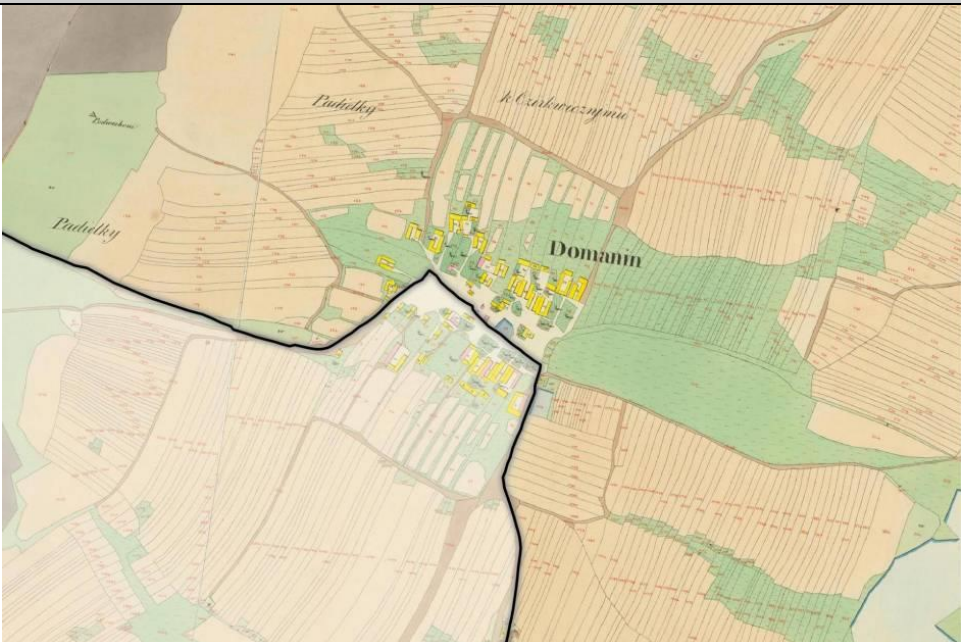
Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
495	518	448	328	170	158
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
62	83	89	93	93	95
Historie:					
Cep je poprvé zmiňován roku 1404. Cep byl založen na místě obklopeném močály a lesy. V roce 1508 byl připojen k třeboňskému panství. Ves má tvar podkovy a zachovala si návesní strukturu s historickými stavbami, včetně kaple sv. Jana Křtitele (1869–1871), nejstarší stavba datována rokem 1758.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o protáhlou okrouhlici s dvorcovou zástavbou kolem protáhlé návsi s rybníkem a ostrovem, usedlosti jsou rozmístěné po obvodu údolíčka.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny čtyřstranně uzavřené dvorce.					
Základní charakteristika:					
Cep má podobu protáhlé okrouhlice kolem široké návsi s rybníky. Půdorys zůstává čitelný díky nezastavěným humnům. V jižní části návsi se nachází drobnější usedlosti, kostelík a bývalá patrová škola. Zástavba je převážně udržovaná, místy narušená novotvary a přestavbami. Na historické jádro navazuje různorodá zástavba včetně bytovek.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci se významně neuplatňují žádné negativní dominanty, věžový vodojem v Hrachovišti je poměrně vzdálen a vlastní sídlo významně neovlivňuje, podobně to platí pro vysílač, nadzemní elektrické vedení nemá vzhledem k měřítku krajiny, významně negativní projev.					
Struktura:					
Centrální část sídla je bez významných negativních prvků, z kulturních dominant je přítomna kaplička, zemědělský areál se významně negativně neprojevuje, podobně také přítomná bytovka, která je kryta zelení. Sídlo představuje výrazný krajinnotvorný prvek, jeho čtyřstranně uzavřená dvorcová zástavba osazená po obvodu mělkého údolíčka uprostřed polí spadá do přelomu 19. a 20. století. Z mapy stabilního katastru z roku 1827 je patrné další specifikum zástavby, a to další dřevěné objekty navazující na čtyřstranně uzavřené již převážně zděné usedlosti, které byly umístěny směrem do humen ve vzdálenosti 10–20 m. Tato struktura je u některých stavení stále dochována.					
Zástavba:					
V centru sídla okolo oválné návsi s rybníkem jsou objekty uspořádány do pravidelné uzavřené dvorcové zástavby. Za objekty se nachází užitková zahrada. Tím vzniká plynulé napojení na okolní polní krajinu. Mimo tuto zástavbu jsou pozemky řešeny s izolovanou oboustrannou zástavbou a zahradní plochou, hranice pozemku jsou řešeny buď vlastní hmotou objektu nebo oplocením. Hmotové řešení je tvořeno zástavbou čtyřstranně plně uzavřených dvorců tzv. „vierkantů“ kolem protáhlé široké návsi s rybníky, později doplněné drobnějšími usedlostmi, kostelíkem a školou v jižní části návsi, včetně navazující zatím jednostranné velmi semknuté i mezerovité uliční zástavby vybíhající východním směrem. Charakter zástavby kromě její struktury tvoří samotné usedlosti – „vierkanty“ (čtyřstranně plně uzavřené dvorce) s dvouštitým průčelím a průjezdem v propojovacím traktu, nebo drobnější uzavřené statky s rovněž dvouštitým průčelím tentokrát propojeným ohradní zdí s brankou a branou. Zastřešení je řešeno symetrickými sedlovými střechami, čímž vynikají štíty v hlavním průčelí. Základními znaky venkovských stavení je jednak přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí cca 38–45°. Hodnotná například památkově chráněná usedlost č. p. 10, hodnotný je popřípadě dvoupatrový vierkant č. p. 16 a další stavení, jako například č. p. 19, 20, 22, 23 či 51.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je v souladu s charakterem sídla.					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez významných rušivých znaků, určité narušení představuje nadzemní elektrické vedení a věžový vodojem v Hrachovišti, vlastní krajinný rámeček sídla to však zásadně neovlivňuje.	+
Vizuální projev sídla v krajině:	V krajině se sídlo projevuje bez výrazných rušivých vlivů.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je převážně v souladu s přírodním prostředím s poměrně kvalitním začleněním okrajů sídla do krajiny.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je částečně narušený, především mimo centrální část sídla, kde je většina staveb pečlivě udržovaná, občas došlo k poškození tvarosloví přestavbami, objevují se dostavby a novotvary. Na historické jádro navazují rodinné domy z různých období i vícepatrová bytovka.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je částečně narušeno, především mimo centrální část jsou přítomny rušivé objekty.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů a forem, rušivé stavby se uplatňují nevýznamně.	+
Měřítko zástavby:	V sídle převažuje soulad měřítek zástavby.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především v okrajových částech sídla jsou přítomny architektonicky méně kvalitní objekty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Vzrostlá zeď má významný podíl, který doplňuje obraz sídla v krajině, v sídle jsou přítomny cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	V okraji sídla je částečně narušen harmonický přechod sídla do krajiny, především v místech novostaveb na okraji sídla zatím chybí vzrostlá zeď.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne

Negativní	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
	Rušivé objekty v sídle	Ano
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivé působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
I přes četné úpravy a nevhodné dostavby (včetně bytovky) působí sídlo pozitivním dojmem a to i díky přítomnosti čtyřstranně uzavřených usedlostí, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam. Pro čtyřstranně uzavřené usedlosti zde v obecné rovině platí, že jsou složeny ze dvou obytných částí (širší hlavní a užší výminkové), na které postupně navazují části hospodářské, které jsou jak směrem do návěsního prostoru, tak do humen prolomeny vjezdovou branou s dveřmi. Samostatný vstup již v návěsním průčelí není. Hmoty usedlostí je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou sedlovou střechou. Oba štíty včetně celého průčelí směřujícího do návsi jsou zdobeny rovnými plastickými lizénami a šambránami kolem oken v přízemí, občas se objevují zdobenější štíty s reliéfy girland pod větracími okénky. Nad vjezdovou branou bývá plasticky zdůrazněn klenák. Omítky jsou většinou bílé v kombinaci s pastelově barevnými štukovými ozdobami a střešní krytina je pálená tašková, tedy oranžové barvy.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající podobu centrální části sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
Pro všechny stávající stavby i nově uvažované záměry musí platit respektování dominantních znaků venkovské zástavby, které jsou spatřovány především v dochované struktuře sídla – okrouhlí se zástavbou čtyřstranně plně uzavřených dvorců tzv. „vierkantů“ kolem protáhlé široké návsi s rybníky, později doplněné drobnějšími usedlostmi, kostelíkem a školou v jižní části návsi, včetně navazující zatím jednostranné velmi semknuté i mezerovité uliční zástavby vybíhající východním směrem. Charakter zástavby kromě její struktury tvoří samotné usedlosti – „vierkanty“ (čtyřstranně plně uzavřené dvorce) s dvouštitým průčelím a průjezdem v propojovacím traktu, nebo drobnější uzavřené statky s rovněž dvouštitým průčelím tentokrát propojeným ohradní zdí s brankou a branou. Zastřešení je řešeno symetrickými sedlovými střechami, čímž vynikají štíty v hlavním průčelí. Základními znaky venkovských stavení je zde jednak přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°, který umožňuje zbudování obyvatelného podkroví. U všech staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Výšková hladina zástavby – Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). Charakter zástavby musí respektovat typ zástavby daného místa a vycházet z něj. Je nutné zachovat charakter dvorcových usedlostí a veškeré doplňkové stavby jako garáž, technické zázemí, zahradní pergolu apod. seskupit do jednoho objektu se společným zastřešením a vhodně jím doplnit objekt rodinného domu např. orientací celé stavby do tvaru písmen „U“ či „L“. Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v územním plánu Cep z listopadu 2022 (Ing. arch. J. Daněk).		
Ochranná doporučení:		
Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách – především v centrální části (viditelné z místních komunikací a cest směřujících k lesu) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, obecně nepovolovat plošné fotovoltaické elektrárny ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu z návsi a cest směřujících k lesu). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměru na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat úpravu veřejného prostranství, včetně způsobů oplocení v centrální části a při hlavních		

komunikacích. Podporovat osvětu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětu na tvorbu předzahrádek a na veřejnou zeleň.

Tab. 337: Karta sídla: Domanín.

Sídlo:	Domanín	
Katastr:	Domanín u Třeboně	
Obec:	Domanín	
Umístění	KC03, KP12	
První záznam odkazující na rok:	1367	
Kategorie sídla:	C-	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Návesní kaple sv. Václava v Domaníně. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
372	382	367	282	372	416
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
55	59	70	73	124	154
Historie:					
Domanín je poprvé písemně doložen roku 1367. Historický vývoj úzce souvisí s rozvojem třeboňské rybníční soustavy, zejména při budování rybníků Svět a Nevděk. Ve válečných obdobích, zvláště za husitských válek a třicetileté války, byl Domanín opakovaně zpuštěn. Z původní kapličky na návsi pochází gotický obraz Mistra Třeboňského, dnes uložený v Národní galerii, cennou památkou je i kostel sv. Jiljí s freskou Viléma z Rožmberka. Významná je zde i Schwarzenberská hrobka Božského Vykupitele z let 1875–1877, technický i architektonický unikát vystavěný v novogotickém slohu obklopený parkem. Obě stavby se však již nacházejí mimo sídlo, nedaleko rybníka Svět.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o ves s nepravidelnou obdélnou návší (okrouhlice) se zastavěným středem, který přechází v lánový typ podél komunikace.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvorcové usedlosti s trojúhelnými štíty a jednoduchou výzdobou.					
Základní charakteristika:					
Asi polovina sídla se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně například věžového vodojemu. Domanín má charakter nepravidelné okrouhlice se zastavěným středem, která směrem podél komunikace přechází do lánového typu zástavby. Převládá dvorcová zástavba s trojúhelníkovými štíty, avšak sídlo je výrazně proměněno přestavbami, novotvory a nevhodnými úpravami návsi, přičemž původní ráz připomíná například statek č. p. 31.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se negativně projevuje především věžový vodojem a zemědělský areál na okraji sídla.					
Struktura:					
V sídle působí negativně především vyasfaltovaná náves s rybníčkem, negativní dominantou je také věžový vodojem na okraji sídla. Rušivě působící jsou též úpravy některých veřejných prostor.					
Zástavba:					
Převážně venkovského charakteru, často přítomny i nevhodné objekty (bytovky) Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné vesnické domy a na některých místech i dvoustítné statky propojené ohradní zdí s nadpražím nad vjezdem a brankou. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-42°. Stavení jsou občas zdobeny štukovými dekory. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 22 a 31 (uzavřená usedlost s patrovou sýpkou).					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně je v souladu s charakterem sídla, charakter nezastavěných ploch je nevhodně řešen – náves vyasfaltována, včetně prostoru kolem menšího parčíku s památníkem a rybníčkem.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec sídla je částečně narušen (především z dále viditelný věžový vodojem v Domaníně).				0
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je poškozen rušivými znaky (věžový vodojem, zemědělský areál na okraji sídla).				0
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je převážně v souladu s přírodním prostředím.				+

Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je částečně narušený.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je narušeno, především mimo centrální část jsou přítomny rušivé objekty, v centrální části sídla působí rušivě vyasfaltovaná návěs a její úprava, která neodpovídá charakteru sídla.	-
Zástavba		
Charakter zástavby:	V charakteru zástavby je významně viditelné narušení odlišnými dostavbami a přestavbami, jež působí v kontextu původní zástavby rušivě.	0
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je místy cizorodé, narušeny jsou proporce staveb, včetně členění hmot i půdorysu.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Přítomno je významné množství rušivých jevů a architektonicky nevhodných objektů i s podílem objektů bez architektonické hodnoty (např. bytovky).	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně je významný, doplňuje obraz sídla v krajině, její podíl je však nižší, zeleň občas neodpovídá charakteru sídla, vyskytují se i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Nezastavěné plochy jsou místy významně narušeny. Problematická je především vyasfaltovaná návěs.	0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje poměrně dobrý přechod sídla do krajiny prostřednictvím zahrad.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ano
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Sídlo působí průměrně, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		

Ochrana krajinného rázu
Cíl(e) ochrany:
Zachovat stávající podobu centrální části sídla a neumožnit vznik nových dominant, vhodně upravit náves.
Podmínky ochrany:
V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. V sídle a jeho okolí nedovolit výstavbu plošných a výškových dominant.
Ochranná doporučení:
Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat úpravu veřejného prostranství a podporovat výsadbu ovocných stromů v předzahrádkách usedlostí. Současně podporovat ohraničení zahrad pomocí plaňkového dřevěného oplocení. Podporovat osvětu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.

Tab. 338: Karta sídla: Drahov.

Sídlo:	Drahov	
Katastr:	Drahov	
Obec:	Drahov	
Umístění	KC01, KP02	
První záznam odkazující na rok:	1359	
Kategorie sídla:	C+	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Pohled k návsi v Drahově. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (oranžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
386	433	421	258	160	145
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
53	61	72	83	83	88
Historie:					
První písemná zmínka pochází z roku 1359. Počátkem 15. stol. zde stávala tvrz, sídlo zemanů Buzka a Jindřicha z Drahoty, kteří údajně v r. 1415 přitiskli svoji pečeť na stížný list do Kostnice; v písemných pramenech se však nepřipomíná. Ve 14. stol. patřila ves Vítkovcům, od konce 15. stol. pánům z Hradce. V r. 1693 byla připojena k panství Kardašova Řečice.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o ves, která má trojúhelníkovou návěs s vodní nádrží obklopenou kompaktní zástavbou usedlostí s převážně štítovou orientací. Významná je zde dominanta kostela (mimo CHKO Třeboňsko).					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny zděné usedlosti s dvouštitovým průčelím propojené ohradní zdí s bránou, stavby mají štítovou i okapovou orientaci do návsi. Stavby mají častý štukový dekor.					
Základní charakteristika:					
Většina sídla se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně návsi a dominanty v podobě kostela Nanebevzetí Panny Marie nacházejícího se nad návší s výhledy do CHKO Třeboňsko. Centrum Drahoty má charakter trojúhelníkové návsi se svažitém terénem a vodní nádrží. Návěs je obklopená kompaktní zástavbou vesnických usedlostí se štítovou i okapovou orientací a častým štukovým dekorem. Většina Drahoty se však nachází mimo CHKO Třeboňsko, včetně výrazné dominanty tvořené kostelem s farou, hřbitovem a mariánskou kapličkou, které spolu s návší vytvářejí malebný a hodnotný celek s vyhlídkou do okolí. Navzdory zachovanému půdorysu je téměř každé stavení částečně přestavěno, což narušuje původní tvarosloví.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci se negativně projevuje především věžový vodojem a to i přesto, že se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko a zemědělský areál na okraji sídla.					
Struktura:					
Převážně vesnická stavení obklopující svažitou návěs se čtvercovým rybníčkem, kostel, fara s ohradní zdí a hřbitov vytváří zajímavý malebný celek, na návsi je přítomen nevhodný rodinný domů.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné chalupy (domkařská zástavba) a dvouštité statky propojené širokou ohradní zdí s nadpražím nad vjezdem, branka součástí hlavního štítu. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-42°. Některá stavení jsou zdobena štukovými dekory. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 22, 25, 26, 27 nebo 53.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je v souladu s charakterem sídla.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obraze sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček sídla je částečně narušen (především z dálky viditelný věžový vodojem v Drahotě, negativně se projevují i fotovoltaické panely na střechách některých objektů na okraji sídla).				0
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je s rušivými znaky.				0

Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je převážně v souladu s přírodním prostředím, kvalitní začlenění okrajů sídla do krajiny je z části narušeno.	0
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je částečně narušený.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je částečně narušeno.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	V sídle převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporci, ve vlastním sídle se významně neuplatňují rušivé objekty, ty jsou přítomny na okraji sídla.	+
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je v souladu s celkem sídla.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita přítomných staveb je bez významně se uplatňujících rušivých prvků nebo narušení, i když téměř každé stavení je přestavěno nebo má poškozené tvarosloví.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně je významný, doplňuje obraz sídla v krajině, její podíl je však nižší, zeleň občas neodpovídá charakteru sídla, vyskytují se i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Přechod sídla do krajiny je částečně narušený, převažuje však pozvolný přechod se zastoupením zeleně.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ano
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivé působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
V interiéru působí sídlo malebně, z návsi milé průhledy přes rybníček do kraje, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající podobu centrální části sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V centrální části nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně i v případě rekonstrukcí a úprav.

Ochranná doporučení:

Z pohledu KR jsou hodnotnější objekty zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a především turistické trasy) nepovolovat fotovoltaiické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu z návsi a z příjezdových komunikací a při pohledu od hřbitova). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Podporovat úpravu veřejného prostranství. Podporovat osvětu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětu na tvorbu předzahrádek.

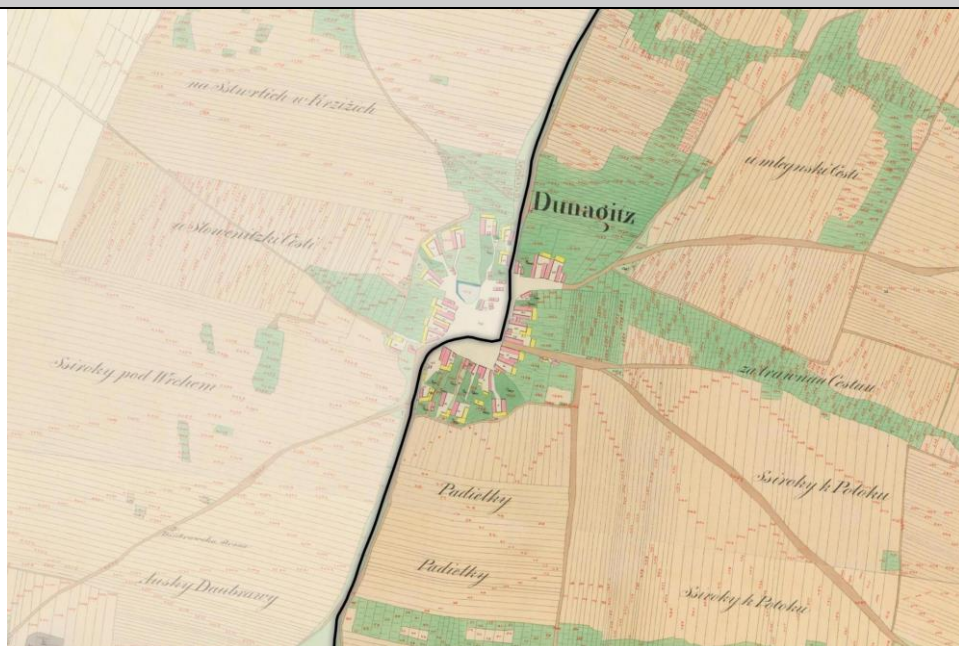
Tab. 339: Karta sídla: Dunajovice.

Sídlo:	Dunajovice	
Katastr:	Dunajovice	
Obec:	Dunajovice	
Umístění	KC03, KP12	
První záznam odkazující na rok:	1376	
Kategorie sídla:	C	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Návesní kaple Zvěstování Panny Marie Dunajovice. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

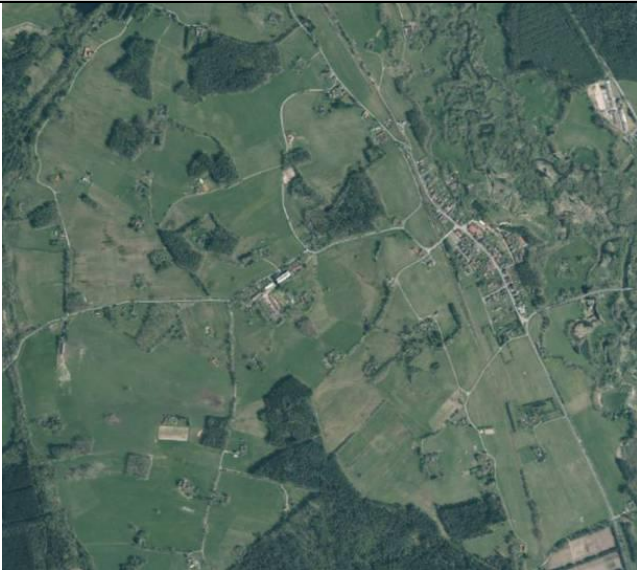
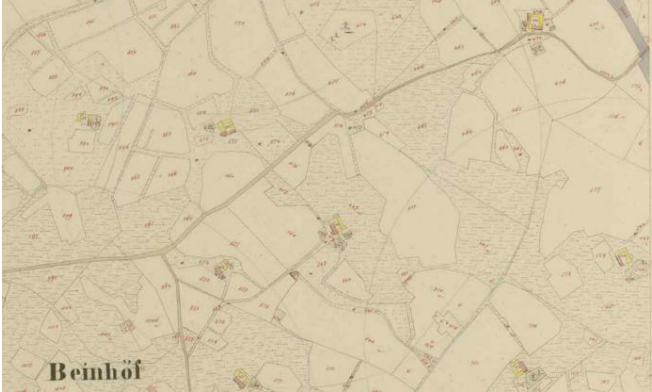

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
387	409	385	266	203	218
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
67	73	73	74	90	97
Historie:					
První písemná zmínka o Dunajovicích pochází z roku 1376. V roce 1458 bylo zahájeno dobývání kamene na Dunajovické hoře. Během třicetileté války byly Dunajovice těžce postiženy a pravděpodobně téměř vylidněny; v blízkosti Dunajovické hory probíhala bitva. Z památek se dochovala například návesní kaple Zvěstování Panny Marie z roku 1906, vystavěná na místě starší kaple a mimo CHKO Třeboňsko též výklenková kaplička z doby kolem roku 1800 mezi č. p. 42 a 51 . V roce 1923 byl v sídle postaven pomník padlým v první světové válce.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní typ sídla s rybníkem a kapličkou. Náves je obklopena původními selskými usedlostmi.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny usedlosti s trojúhelníkými štíty propojenými zdí s vraty, štíty mají jednoduchý pásový dekor.					
Základní charakteristika:					
Asi polovina sídla se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko. Uvnitř CHKO Třeboňsko i například zemědělský areál. Dunajovice představují návesní typ sídla s rybníkem a kapličkou, kolem níž se z části dochovala původní selská zástavba, doplněná novějšími objekty. Typické jsou usedlosti s trojúhelníkovými štíty a páskovým dekorem, často propojené zdmi s vraty. Historické jádro je narušeno novodobou výstavbou, včetně bytových domů a okálů, avšak půdorysná stopa i hmotové řešení okrajových statků zůstávají zachovány.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se uplatňuje krajina postupně se otvírající všemi směry. Dominantní je především Dunajovická hora s lomem, křížovou cestou, poutní kaplí a dalekou vyhlídkou do krajiny.					
Struktura:					
Negativní dominanty v podobě zemědělského areálu. V sídle se nachází kaple a vícero křížů. Nevhodná jsou především sadové úpravy na návsi. Půdorysná stopa návsi zůstala zachována, ale střed sídla je novodobý, doplněný bytovkami i okály. Původní zástavba statků je v okrajových částech, půdorysná dispozice i hmotové řešení jsou zachovány. Historické jádro je poznamenáno přestavbami a dostavbami.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné dvouštíté statky propojené ohradní zdí s nadpražím nad vjezdem a brankou. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-42°. Některá stavení jsou zdobena štukovými dekory, včetně nik ve štítech. Do veřejného prostoru vystupují mnohdy oplocené větší předzahrádky. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 24, 68 a 32 nebo 17, 28 či 31 (za hranicí CHKO Třeboňsko).					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je bez významných rušivých znaků.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez výrazně rušivých znaků.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.				+

Urbanistická struktura sídla		
Púdorys sídla:	Púdorys sídla je částečně narušen zemědělským areálem na východním okraji sídla a novější zástavbou na severní straně sídla.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla, ve vztahu k danému typu sídla, je částečně narušené, nezanedbatelná je přítomnost rušivých objektů a jevů, včetně nevhodných dostaveb.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Přítomny i významně viditelná narušení odlišnými dostavbami a přestavbami, které působí v kontextu původní zástavby rušivě.	0
Měřítko zástavby:	Z hlediska měřítka zástavby jsou v sídle místy přítomny cizorodá měřítka, převažuje však dochovaná púdorysná dispozice i hmotové řešení.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	V sídle je přítomno významné množství rušivých jevů a architektonicky nekvalitních objektů, popřípadě jsou přítomny objekty bez architektonické hodnoty (např. bytovky, okály).	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	V některých částech sídla zeleň z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je z části v souladu s daným typem zástavby, problematická je především návěs a její sadové úpravy, popřípadě výsadby kolem návěsního rybníčku, kde jsou vysazeny nevhodné zeravy.	0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne

Celkové hodnocení
Novodobě upravený střed sídla nepůsobí příliš vhodně, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo malý význam.
Ochrana krajinného rázu
Cíl(e) ochrany:
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.
Podmínky ochrany:
V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru zástavby. Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V sídle nedovolit umísťování staveb jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb (vesnický charakter zástavby). Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.
Ochranná doporučení:
Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a turistických tras) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v prostoru návsi. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat osvětu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětu na tvorbu předzahrádek, včetně ideálního způsobu oplocení pomocí plaňkových plotů, bez výrazné podezdívky. Podporovat tvorbu předzahrád. Podporovat výsadbu zeleně, jež by odclonila zemědělský areál.

Tab. 340: Karta sídla: Dvory nad Lužnicí.

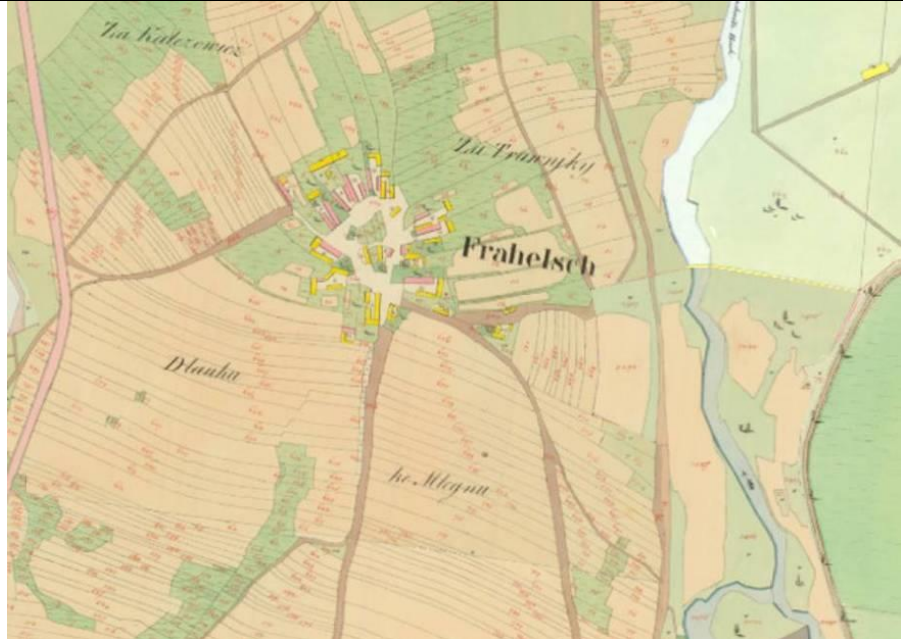
Sídlo:	Dvory nad Lužnicí	 Dvory nad Lužnicí s kostelem Nanebevzetí Panny Marie. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Katastr:	Dvory nad Lužnicí	
Obec:	Dvory nad Lužnicí	
Umístění	KC05, KP24	
První záznam odkazující na rok:	1499	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) – historické jádro nebylo vymezeno		
		
Výřez z katastrální mapy z roku 1823, originál poškozen.		
 Výřez severní části území		 Výřez střední části území (zakreslen kostel)
 Výřez střední části území		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
631	615	544	459	332	344
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
69	96	100	112	154	158
Historie:					
Dvory nad Lužnicí byly součástí Vitorazska, jež bylo mezi lety 1278 až 1920 součástí Rakouských zemí. Samotná ves je poprvé zmiňována v roce 1499 ve vitorazském urbáři, kdy zde stálo 13 domů, rozestýchých v úzkém údolí Černého potoka v blízkosti vsi Hrdlořezy a dále východním směrem v širokém říčním údolí. Tato v lukách rozptýlená zástavba neměla své centrum, které se začalo formovat zhruba o dva kilometry jižněji po roce 1711 (po vysušení okolních blat), kdy zde proběhla druhá vlna kolonizace, která přinesla čtyři desítky nových domů. Jádrem obce s kompaktnější zástavbou se rozvinulo až po výstavbě kostela Nanebevzetí Panny Marie se hřbitovem v roce 1788. Roku 1780 zde byla založena škola a v roce 1817 byla postavena i školní budova, kde se vyučovalo česky i německy. Díky zásobám kvalitního písku, nad kterými bylo sídlo postaveno, bylo za minulého režimu uvažováno o jeho zboření a vytyžení zásob. Proto zde byl pozastaven i stavební rozvoj, a to až do roku 1975, kdy bylo od těchto plánů ustoupeno.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu šlo původně o rozptýlenou zástavbu. Až mnohem později se vytvořila zástavba typu ulicovka, kdy v centrální části sídla je přítomna spíše městská či příměstská zástavba, která přechází v rozptýlenou zástavbu usedlostí (čtyřstranně uzavřené dvorce, tzv. „vierkanty“.)					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny usedlosti situované jak u cest, tak uprostřed luk. Přítomny jsou tzv. vierkantý se dvěma štíty a kolmým křídlem se specifickou orientací.					
Základní charakteristika:					
Z ulicové zástavby v centrální části sídla se zástavba postupně rozvolňuje – tato roztroušená zástavba dvorců je z hlediska KR nejceněnější.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném celku se negativně projevuje především zemědělský areál v roztroušené části sídla s velkou halou, která je však naštěstí obklopena vzrostlou zelení.					
Struktura:					
Jedná se o sídlo, jehož podstatnou součástí je i rozptýlená zástavba, v sídle jsou přítomny četné kulturní památky, jako například křížky či kostel, který je zároveň kulturní dominantou, jež se ve vzdálených pohledech pozitivně projevuje. V části roztroušené zástavby sídla je umístěn zemědělský areál, jehož součástí je významně objemná hala, která je však naštěstí převážně zakryta zelení.					
Zástavba:					
Roztroušená zástavba vitorazských dvorců tzv. „vierkantů“.					
Zachovalá urbanistická struktura rozvolněné zástavby jednotlivých usedlostí a stavení, nebo jejich souborů vsazených do rozlehlých luk a pastvin. Uspořádání usedlostí je velmi kompaktní, obvykle v podobě troj-, či častěji čtyřboké formy tzv. vierkantů. Velmi střídmy architektonický projev uzavřených usedlostí, kde čelní stranu uzavírá buď ohradní zeď s bránou, nebo podélně orientované křídlo se zastřešeným návratím vložené mezi dvojici trojúhelníkových štítů bočních křídel. Prostá bezozdobná průčelí postrádají jakékoliv členění, nebo jsou členěna jen lizénovými rámy, plochými lemy okolo štítů, popřípadě nárožní bosáží či okenními šambránami. Výjimečné je užití kapličkových nik ve štítech, iniciály či vročení.					
Tzv. vierkantý pocházející z doby, kdy území nynějších Dvůrů nad Lužnicí patřilo k panství Weitra (tedy k Dolnímu Rakousku). Tyto usedlosti se vyznačují čtvercovým půdorysem, kdy na dvě hlavní hmoty (obytnou část a výminku či špejchar) navazují stáje, které jsou v zadní části spojeny stodolou a především typickým propojením přední části usedlosti nikoliv ohradní zdí, ale dalším traktem s vjezdovou branou, čímž došlo k úplnému obestavění a uzavření dvora. Zastřešení je řešeno symetrickými sedlovými střechami, přičemž vynikají dva štíty v hlavním průčelí.					
Nynější kompaktní část sídla, kterému dominuje kostel Nanebevzetí Panny Marie s farou a hřbitovem, se stavebně rozvinula až ve 2. pol. 20. století, což se na jejím vzhledu bohužel odrazilo. Je to patrné na typu zástavby patřící spíše do městského nikoliv venkovského prostředí. Jedná se především o podsklepené domy, patrové dvojdomky, řadové domy či vícepodlažní bytové domy, ale také o budovu kulturního střediska (hospody) ve tvaru hangáru. Až nejnovější výstavba samostatných rodinných domů nese opět základní znaky					

venkovských stavení o obdélníkovém půdorysu, či půdorysu ve tvaru písmene „L“ či „T“ se zastřešením sedlovou střechou o sklonu 38 – 45°, který umožňuje obyvatelné podkroví. Právě takové typy staveb (venkovského charakteru) jsou zde vhodné. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. roztroušené usedlosti č. p. 18, 23, 29, 32, 51 nebo 60.		
Zeleň a nezastavěné plochy		
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeď vhodně koncipována, včetně volby druhů.		
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je bez výrazně rušivých znaků, převažují harmonické vztahy i měřítko krajiny.	+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je bez rušivých znaků, kdy převládá harmonické měřítko.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Sídlo je tvořeno mladší centrální částí, na kterou navazuje cenná rozptýlená zástavba dvorcových usedlostí.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je částečně narušené, především v centrální, tj. mladší (z cca 70. let 20. st.) části sídla, zcela odpovídající tehdejšímu stavebnímu stylu.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	V sídle jako celku (tedy včetně související rozptýlené zástavby usedlostí) převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy, proporcí a neuplatňují se významně rušivé objekty ani jevy. Především v centrální části jsou některé stavby zčásti přestavěné, zde se také vyskytují některé nevhodné dostavby, především z druhé poloviny 20. století.	+
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek, specifické odlišnosti jsou v souladu s celkem.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	V centrální části sídla je přítomno nezanedbatelné množství rušivých jevů, včetně objektů bez architektonické hodnoty (i bytovky a novější zástavba rodinných domů).	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla. V centrální části sídla však zčásti neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Z hlediska vzrostlé zeleně převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámec		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano

	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ne
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ano
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Významná je rozptýlená zástavba dvorcových usedlostí, která navazuje na centrální část sídla, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající podobu sídla, včetně obrazu v krajině, specificky je potřeba se zaměřit na rozptýlenou zástavbu.		
Podmínky ochrany:		
Výšková hladina nové zástavby bude vždy vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu (dvorcové usedlosti, jednotraktové chalupy), výjimečně ke kvalitní vilkové zástavbě (přízemní stavba s jedním mohutným středovým vikýřem). Výšková hladina tedy nesmí být nižší ale ani vyšší (tedy pouze 1 NP včetně obyvatelného podkroví) jako původní zástavba. Struktura nové zástavby musí respektovat typ zástavby daného místa a vycházet z něj. V části sídla, kde dominuje roztroušená zástavba dvorcových usedlostí, je nutné zachovat rozestupy mezi jednotlivými zastavitelnými plochami, zatímco v kompaktní části sídla, lze uplatnit buď ulicovou strukturu (podél hlavní komunikace) nebo volnější venkovskou rostlou zástavbu (na volném prostranství). Charakter nové zástavby musí respektovat typ zástavby daného místa a vycházet z něj. V části obce, kde dominuje roztroušená zástavba dvorcových usedlostí, je nutné zachovat tento charakter a veškeré stavby jako jsou rodinný dům, garáž, zahradní pergola a pod. seskupit do jednoho objektu se společným zastřešením (viz dvorec „vierkant“ nebo zjednodušený tvar písmene „L“). Zatímco v kompaktní části sídla, lze uplatnit i samostatnost obytné a provozní části stavby. Oba typy zástavby jsou charakteristické protáhlým obdélníkovým půdorysem jednotlivých traktů zastřešených symetrickou sedlovou střechou o sklonu cca 38-45°, kdy jsou hmoty průčelí se štíty občas členěné vodorovným lizénami a orientované ke komunikaci či k veřejnému prostranství. V sídle a jeho okolí nedovolit výstavbu plošných a výškových dominant. Při posuzování přestaveb, dostaveb nebo novostaveb jednotlivých usedlostí nebo jejich souborů (rozptýlená zástavba) je nezbytné vždy individuálně posoudit vliv zásahu na krajinný ráz, a to v širších vazbách a vztazích krajinného prostoru. Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánu Dvory nad Lužnicí po změně č. 1 ze srpna 2024 (Ing. arch. F. Dubský).		
Ochranná doporučení:		
Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu mimo centrální část sídla (ochrana rozptýlené zástavby). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.		

Tab. 341: Karta sídla: Frahelž.

Sídlo:	Frahelž	
Katastr:	Frahelž	
Obec:	Frahelž	
Umístění	KC03, KP10	
První záznam odkazující na rok:	1549	
Kategorie sídla:	D+	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba Frahelž. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
286	282	284	293	149	148
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
31	48	61	65	80	83
Historie:					
Nestarší písemná zmínka pochází z roku 1549. Pravděpodobně se však jedná o sídlo starší. Za husitských válek bylo sídlo pravděpodobně poškozeno. Za třicetileté války zde probíhaly potyčky mezi vojskem stavovským a císařským. Kolem roku 1651 zde bylo 20 poddaných, kteří žili v 8 chalupách. V roce 1839 se uvádí, že zde bylo 23 čísel popisných.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu šlo původně o okrouhlici s návesním rybníčkem a kapličkou. Náves je zčásti zastavěna. Sídlo bylo založeno s volným půdorysem a domkářskou částí.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvorcové usedlosti s trojúhelnými štíty, stavby mají ke komunikaci jak štítovou tak podélnou orientaci.					
Základní charakteristika:					
Frahelž je sídlo s historickým urbanistickým jádrem ve formě velké okrouhlice, které bylo postupně rozšiřováno zejména východním směrem k železnici a částečně narušeno novodobou zástavbou a dopravní infrastrukturou. Typickým prvkem je dvorcový typ zástavby, který se uplatňuje i u novějších domů, přičemž hodnotným příkladem původní architektury je usedlost č. p. 11. V západní a jižní části sídla byly vybudovány zemědělské areály, které spolu se železnici zčásti narušují plynulý přechod do krajiny. Frahelž leží mezi Ponědražským rybníčkem na západě a Nadějskou rybníční soustavou na východě, severovýchodní hranici tvoří řeka Lužnice.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
Do krajinného rámce zasahuje i PR V Luh, v krajinném prostoru se současně nacházejí velké rybníky (především Nadějské soustavy) a řeka Lužnice. Přítomny jsou však i negativní dominanty v podobě zemědělských areálů a věžového vodojemu.					
Struktura:					
V centrální části sídla se nachází relativně dobře zachovaná sídelní struktura původní okrouhlice s rybníčkem, v sídle jsou však přítomny i negativní prvky v podobě dvou zemědělských areálů a věžového vodojemu. V jihovýchodní a východní části je přítomna nesourodá zástavba rodinných domů, včetně rekreačních objektů a zahrádek. Na návsi je přítomna výklenková kaple.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Frahelž představovala původně okrouhlici s návesním rybníčkem a kapličkou, obestavěná uzavřenými dvorcovými usedlostmi, na níž navazuje uliční zástavba samostatných domů opět dvorcového typu i novějších rodinných domů. Charakter zástavby kromě její struktury tvoří samotné usedlosti – především trojstranně uzavřené dvorce s dvouštitým průčelím a bránou v ohradní zdi, nebo drobnější stavební ve tvaru písmene „L“ či pouze jednotraktové objekty úzce sousedící a vytvářející štítové uliční fronty, nebo naopak svou okapní orientací lemují cestu. Zastřešení je řešeno symetrickými sedlovými či polovalbovými střechami, čímž vynikají štíty v hlavním průčelí. Vybrané dochované (co nejméně přestavované) objekty by měly být označeny jako kulturní hodnoty, náležitě chráněny a předkládány jako vzor nové stavební činnosti. Základními znaky venkovských stavení je jednak přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou či polovalbovou střechou o sklonu v rozmezí cca 38–45°.					
Z hlediska KR hodnotná například památkově chráněná usedlost č. p.11 se špýcharem nebo např. č. p. 1 a 4 (všechny tři usedlosti sou zástupci lidové architektury Soběslavsko – Veselských blat), popřípadě č. p. 60.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					

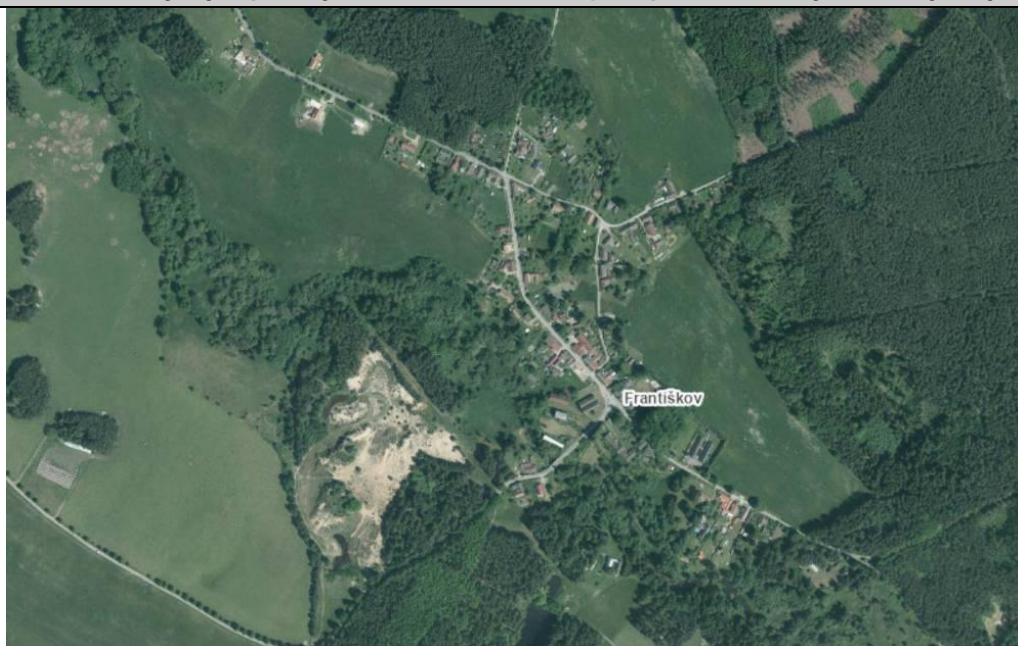
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je s částečně rušivými znaky, především v podobě zemědělských areálů a věžového vodojemu. Velký význam však má rybniční Nadějská soustava.	0
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je s rušivými znaky, negativně se projevují především dva zemědělské areály a věžový vodojem.	0
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla, kdy současně převažuje kvalitní začlenění okrajů sídla do krajiny.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je částečně narušený i když v porovnání s jinými sídly šlo o vhodný rozvoj, kdy se půdorys sídla od okrouhlce rozvíjel podél cest, nešlo tak o plošnou zástavbu např. mezi cestami, bez jasného řádu, jak je tomu třeba u jiných vsí. I tak jsou přítomny rušivé jevy, především ve východní a jihovýchodní části jde o necitlivý rozvoj sídla, včetně nevhodné zástavby.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je významně narušené, především ve východní a jihovýchodní části, kde se nacházejí vzájemně nesourodé a často cizorodé objekty. Jde především o chaty, které se sice nacházejí na území jiného katastru, se sídlem však přímo komunikují.	-
Zástavba		
Charakter zástavby:	Především mimo centrální část sídla je charakter zástavby významně narušen odlišnými dostavbami, jež působí v kontextu původní zástavby rušivě.	0
Měřítko zástavby:	Místy přítomno cizorodé měřítko zástavby, především mimo centrální část sídla.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	I v centrální části sídla jsou přítomny rušivé jevy (např. od okolní zástavby se odlišující dřevostavby), tyto však ve východní a jihovýchodní části převládají, zde se pak uplatňují architektonicky nekvalitní objekty.	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně je významný, doplňuje obraz sídla v krajině, zeleň však na některých místech neodpovídá charakteru sídla, přítomny jsou i cizorodé formy ozelenění (např. živé ploty).	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakteristika nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámec		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ano

Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Do dnešní doby se zachoval původní ráz jen v severní části a částečně ve východní části sídla pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající podobu centrální části sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby vždy vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou, malometrážní mobilní domy nebo polosuterénem vyvýšené domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). Charakter nové zástavby musí respektovat typ zástavby daného místa a vycházet z něj. Je nutné zachovat charakter dvorcových usedlostí a veškeré doplňkové stavby jako garáž, technické zázemí, zahradní pergolu apod. seskupit do jednoho objektu se společným zastřešením a vhodně jím doplnit objekt rodinného domu např. orientací celé stavby do tvaru písmen „U“ či „L“. U zástavby se objevuje jak štítová, tak okapová orientace staveb vůči komunikaci a samotné stavby jsou pak charakteristické protáhlým obdélníkovým půdorysem jednotlivých traktů zastřešených sedlovou či polovalbovou střechou takového sklonu, který umožňuje zbudování obytného podkroví. Současně platí v centrální části nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umístování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.		
Ochranná doporučení:		
U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v prostoru návsi. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Rozvoj obce je vhodné situovat mimo návesní prostor do jižní části sídla jako doplnění stávající nebo nově vznikající uliční zástavby.		

Tab. 342: Karta sídla: Františkov.

Sídlo:	Františkov	
Katastr:	Klikov	
Obec:	Suchodl nad Lužnicí	
Umístění	KC05, KP23	
První záznam odkazující na rok:	1794	
Kategorie sídla:	B-	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba Františkov (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) – historické jádro nebylo vymezeno

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
171	155	107	191	82	89
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
14	16	20	32	51	53
Historie:					
Františkov (písemně doložen roku 1794) a Klikov (písemně doložen roku 1654) jsou historicky propojeny těžbou železné rudy, která zde byla objevena v druhé polovině 16. století. Klikov vznikl jako důlní osada a po roce 1628 se rychle zaplnil havíři, dřevaři a dalšími pracovníky. Těžba byla přerušena v roce 1659, ale roku 1781 obnovena v plném rozsahu, přičemž ve Františkově byla postavena železárna na zpracování rudy. V době největšího rozmachu zde pracovalo přes 70 horníků, více než 80 dělníků ve slévárně a kolem 30 uhlířů v navazujících provozech. Železárna fungovala ve dvousměnném provozu a k životu vesnic přispívali i místní řemeslníci – kováři, koláři, tesaři, zedníci, tkalci, krejčí i jircháři. Prosperita přilákala do oblasti také obchodníky. Nadměrná těžba však způsobila rychlé vyčerpání ložisek a v 70. letech 19. století byly doly uzavřeny. Roku 1879 skončil provoz i v železárně. Dodnes jsou pozůstatky těžby patrné v terénních poklesech v okolí.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde převážně o domkářskou zástavbu podél komunikace.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny stavby, které mají strohou konturu trojúhelných štítů, stavení mají převážně podélnou orientaci ke komunikaci.					
Základní charakteristika:					
Sídlo vzniklo koncem 18. století v údolí Dračice v souvislosti se založením železářny. Sídlo je tvořeno převážně domkářskou zástavbu podél komunikace. Typická je podélná orientace domů se strohou konturou trojúhelníkových štítů, doplněná novodobou zástavbou rodinných domů. Výrazný je podíl rekreačního využití.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
Do krajinného rámce zasahuje PR Dračice a PP Pískovna u Dračice a tok Dračice.					
Struktura:					
Františkovem protéká Dračice, která spoludotváří obraz sídla, především svou doprovodnou zelení. V sídle je přítomno mnoho rekreačních objektů a nevhodné sídelní zeleně.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Františkov, sídlo tvořeno převážně domkářskou zástavbou podél komunikace a také novodobou zástavbou rodinných domů. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné stavby nad protáhlým obdélníkovým půdorysem zastřešeným symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-45°. Jedná se o stavby s jednoduchou fasádou, bez štukové výzdoby. V tomto sídle jde především o dvorce typu „vierkant“, kdy je dvůr ze čtyř stran uzavřen a průčelí dominují dva štíty propojené zdí, průjezdná vrata pak procházejí z boku stodolou. V sídle je také domkářská zástavba obdélníkového půdorysu. Barevně se jedná převážně o nevýrazné stavby, většinou bíle omítnuté, bez štukové výzdoby, popřípadě jen s omezenou štukovou výzdobou na průčelí. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 12, 68, 78 popř. 1 a 131.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez významných rušivých vlivů, vzhledem k velkému měřítku krajiny se například věžový vodojem v Rapšachu neuplatňuje významně negativně. Zemědělský areál v lokalitě Velký London je uzavřen mezi lesy a v krajinném celku se neprojevuje.				+

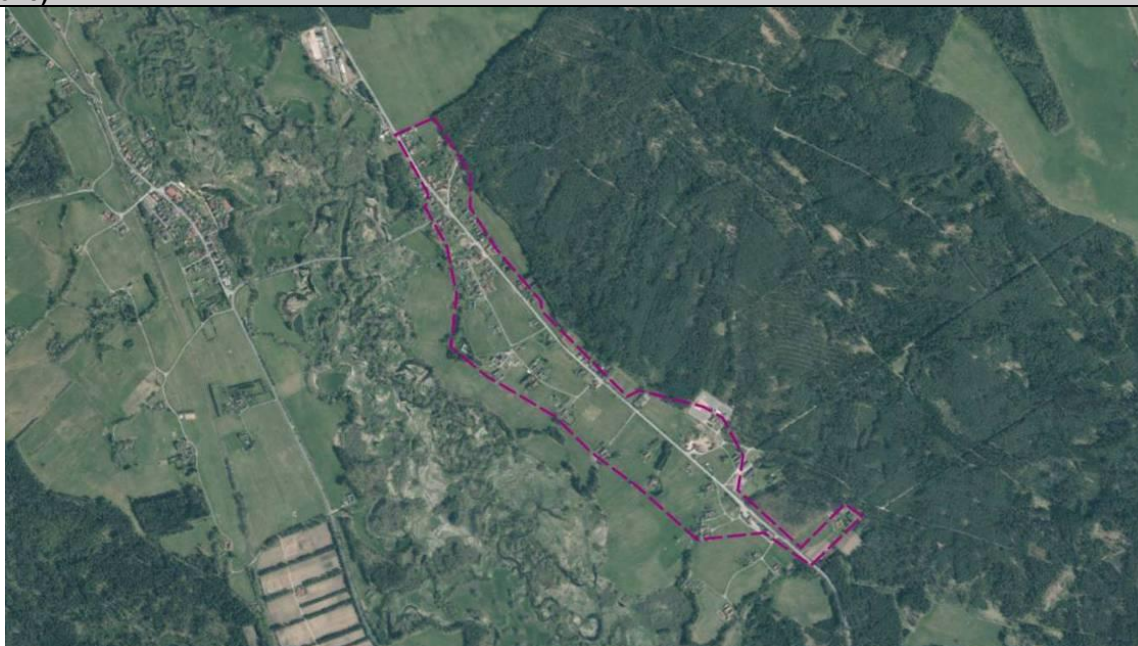
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je bez rušivých znaků, kdy převládá harmonické měřítko.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Sídlo je tvořeno centrální částí, která si z části zachovala svou půdorysnou dispozici.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je částečně narušené, především v centrální části sídla (dáno především rekreačním způsobem využití sídla).	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	V sídle jako celku převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy, proporcí a neuplatňují se významně rušivé objekty ani jevy. V centrální části sídla však došlo k významně viditelnému narušení odlišnými dostavbami a přestavbami, což je dáno především rekreačním způsobem využití sídla, zde se také vyskytují některé nevhodné novostavby.	0
Měřítko zástavby:	Z hlediska měřítka zástavby jsou v sídle místy přítomny měřítkově ne zcela vhodné dostavby.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především v centrální části sídla je architektonická kvalita narušena, přítomny jsou rušivé jevy a objekty bez architektonické hodnoty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla. V centrální části sídla však z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Z hlediska vzrostlé zeleně převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeď, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ne
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne

	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Sídlo je tvořeno převážně domkářskou zástavbou podél komunikace a také novodobou zástavbou rodinných domů, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající podobu sídla, včetně obrazu v krajině, specificky je potřeba se zaměřit na rozptýlenou zástavbu. V interiéru centrální části sídla se zaměřit na nevhodnou rekreační zástavbu a s ní související zeleň s cílem zlepšit tento stav.		
Podmínky ochrany:		
V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). Umístování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb. V sídle a jeho okolí nedovolit výstavbu plošných a výškových dominant. Při posuzování přestaveb, dostaveb nebo novostaveb jednotlivých usedlostí nebo jejich souborů je nezbytné vždy individuálně posoudit vliv zásahu na krajinný ráz, a to v širších vazbách a vztazích krajinného prostoru. Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánu Suchdola nad Lužnicí po změně č. 1 ze srpna 2024 (Ing. arch. J. Daněk).		
Ochranná doporučení:		
Vhodné materiálové řešení objektů: Objekty jsou zděné, omítané hladkou štukovou omítkou, doplněnou jednoduchými mírně plastickými či pouze barevně odlišenými zvýrazňujícími prvky (kordonová a korunní římsa, šambrány kolem otvorů). Střešní krytina je preferována keramická či alespoň tašková. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Vhodné barevné řešení objektů: Původní objekty nejsou barevně pestré. Nejčastěji se vyskytuje bílá barva fasády. Pro novostavby či rekonstrukce objektů jsou vítány světlé odstíny barev. Někdy jsou použity pro zvýrazňující prvky na fasádě odstíny tmavší než je základní plocha fasády. Střešní krytinu je vhodné volit v barvě temně červené až hnědé. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací, včetně turistických tras) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu mimo centrální část sídla (ochrana rozptýlené zástavby). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru a osvětlu ve způsobu úpravy soukromých zahrad. Podporovat úpravu veřejného prostranství.		

Tab. 343: Karta sídla: Halámky.

Sídlo:	Halámky	
Katastr:	Halámky	
Obec:	Halámky	
Umístění	KC05, KP24	
První záznam odkazující na rok:	1717	
Kategorie sídla:	C-	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba Halámky (roztroušená zástavba). (Foto: Google Street View, 2024)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapování probíhalo v letech 1824 – 1843)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
373	409	385	266	203	218
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
42	59	60	64	93	95
Historie:					
Halámky, německy Witschkoberg byly založené dřevaři a uhlíři v roce 1717, patřily k panství hradu Heidenreichstein, který vlastnil rod hrabat Pálffy, s převážně česky hovořícím obyvatelstvem. V době založení zde stálo 15 domů a obyvatelé se kromě práce v lese živili výrobou opálek a košíků. K roku 1819 je uváděno 15 lesích chalup a 10 malých domků, o 22 let později zde stálo 35 domů, v nichž žilo 369 obyvatel. U silnice stál hostinec prý zajímavého vzhledu. V roce 1780 zde byla založena česko-německá škola, která měla ve 20. letech 20. století tři třídy a navštěvovalo ji na osm desítek žáků, v roce 1938 ji nahradila nová školní budova. V 50. letech 20. století bylo v blízkosti sídla kvůli sousedství se státní hranicí s Rakouskem zřízeno stanoviště pohraniční stráže s hlídkami. Pro podporu a udržení obyvatelstva zde byl na severním okraji sídla zřízen velkochov prasat (náleží již pod katastr Tuště).					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o ulicovku s usedlostmi podél komunikací přechází na jihovýchodě v rozptýlenou zástavbu.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny usedlosti s dvouštitým průčelím propojené ohradní zdí nebo pouze branou, jednoduché a nezdobené štíty.					
Základní charakteristika:					
Halámky jsou sídlo s rozvolněným charakterem zástavby podél páteřní ulice. Původní usedlosti mají především dvouštitá průčelí, propojená ohradní zdí nebo branou. Stavby vykazují jednoduché, převážně nezdobené architektonické řešení. Na historickou zástavbu navazují novodobé stavební zásahy různé úrovně, které spolu s přibývajícím individuálním výstavbou formují současný obraz sídla.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se uplatňuje jak řeka Lužnice, která je zde chráněna jako přírodní rezervace Horní Lužnice, tak pískovny, které jsou sice aktivně těženy, současně jsou využívány ke koupání, i když převážně zakázanému.					
Struktura:					
V sídle se nachází novodobá zvonice, několik křížů a pomníků. Přítomné stavby nemají většinou významnou architektonickou hodnotu.					
Zástavba:					
Zástavba převážně venkovského charakteru. Zachovalá urbanistická struktura rozvolněné zástavby jednotlivých usedlostí a stavení, nebo jejich souborů vsazených do rozlehlých luk a pastvin. Uspořádání usedlostí je velmi kompaktní, obvykle v podobě troj-, či častěji čtyřboké formy tzv. vierkantů. Velmi střídmy architektonický projev uzavřených usedlostí, kde čelní stranu uzavírá buď ohradní zeď s branou, nebo podélně orientované křídlo se zastřešeným návratím vložené mezi dvojici trojúhelníkových štítů bočních křídel. Prostá bezozdobná průčelí postrádají jakékoliv členění, nebo jsou členěna jen lizénovými rámy, plochými lemy okolo štítů, popřípadě nárožní bosáží či okenními šambránami. Výjimečné je užití kapličkových nik ve štítech, iniciály či vnočení. Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými do tvaru písmene „L“ či „U“ a zastřešení sedlovou střechou či střechami o sklonu cca 38–45°. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 33, 38 či 54.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeď vhodně koncipována, včetně volby druhů.					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je bez výrazně rušivých znaků, převažují harmonické vztahy i měřítko krajiny.	+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je bez rušivých znaků, kdy převládá harmonické měřítko.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla, je však narušeno v současnosti intenzivně využívanou komunikací, což má na sídlo nedobry vliv.	0
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys rozptýleného sídla je v podstatě zachován. Základ sídla tvořila roztroušená zástavba, která je nyní v severní části zahuštěná a tvoří kompaktní část sídla. Nezanedbatelná je přítomnost rušivých jevů v podobě přestaveb a dostaveb i úprav okolí staveb.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je částečně narušené, časté jsou nevhodné dostavby a přestavby.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby jako celku je v sídle významně viditelné narušení. Původní usedlosti byly přestavovány a dostavovány.	0
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je místy cizorodé především oproti původním venkovským usedlostem.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita stavebních objektů je narušena, přítomna je četná novodobá zástavba různé architektonické úrovně.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	V některých částech sídla zeleň z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený, s místy až absencí vzrostlé zeleně v okraji sídla.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámec		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne

	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ne
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ne
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Halámky se nachází u velmi frekventované komunikace, která ji rozděluje na dvě části. Původní usedlosti v sídle jsou často přestavovány nebo dostavovány, pro KR CHKO Třeboň má sídlo malý význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím (až na částečně dvoupatrovou budovu hostince a pár spíše městských podsklepených domů), musí být výšková hladina nové zástavby vždy vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu (dvorcové usedlosti, jednotraktové chalupy). Výjimku může tvořit administrativní či účelová budova občanského vybavení. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). Vzhledem k tomu, že je sídlo v současnosti rozděleno na kompaktní zástavbu v severozápadní části a roztroušenou zástavbu v jihovýchodní části, je žádoucí tuto strukturu zachovat. Charakter nové zástavby musí respektovat typ zástavby daného místa a vycházet z něj. V části sídla, kde dominuje roztroušená zástavba dvorcových usedlostí, je nutné zachovat tento charakter a veškeré stavby jako jsou rodinný dům, garáž, technické zázemí, zahradní pergola apod. seskupit do jednoho objektu se společným zastřešením (viz tvar písmen „U“ nebo „L“). Zatímco v kompaktní části sídla lze uplatnit i samostatnost obytné a provozní části stavby. U kompaktní zástavby se objevuje jak štítová, tak okapová orientace staveb vůči komunikaci. Oba typy zástavby jsou pak charakteristické protáhlým obdélníkovým půdorysem jednotlivých traktů zastřešených střechou takového sklonu, který umožňuje zbudování obytného podkroví. V sídle a jeho okolí nedovolit výstavbu plošných a výškových dominant. V sídle neumožnit shlukování nové výstavby (ochrana rozptýlené zástavby). Při posuzování přestaveb, dostaveb nebo novostaveb jednotlivých usedlostí nebo jejich souborů (rozptýlená zástavba) je nezbytné vždy individuálně posoudit vliv zásahu na krajinný ráz, a to v širších vazbách a vztazích krajinného prostoru. Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánem Halámek po změně č. 1 z května 2023 (Ing. J. Smítková).		
Ochranná doporučení:		
Vhodné materiálové řešení objektů: Objekty jsou zděné, omítané hladkou štukovou omítkou, doplněnou jednoduchými mírně plastickými či pouze barevně odlišenými zvýrazňujícími prvky (korunní římsa, šambrány kolem otvorů). Střešní krytina je preferována keramická či alespoň tašková. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Vhodné barevné řešení objektů: Původní objekty nejsou barevně pestré. Nejčastěji se vyskytuje bílá barva fasády. Pro novostavby či rekonstrukce objektů jsou vítány světlé odstíny barev. Někdy jsou použity pro zvýrazňující prvky na fasádě odstíny tmavší než je základní plocha fasády. Střešní krytinu je vhodné volit v barvě temně červené až hnědé. Stavby, které by měly po své realizaci převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu mimo hlavní komunikaci (ochrana rozptýlené zástavby). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.		

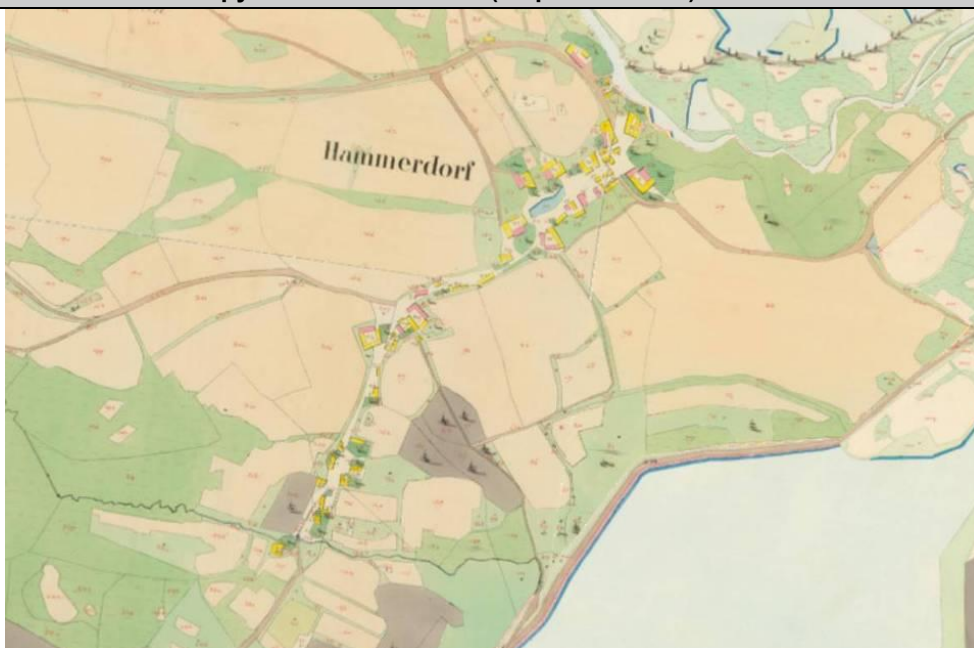
Tab. 344: Karta sídla: Hamr (u Chlumu).

Sídlo:	Hamr (u Chlumu)	
Katastr:	Hamr	
Obec:	Hamr	
Umístění	KC04, KP16	
První záznam odkazující na rok:	1549	
Kategorie sídla:	C	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba v Hamru. (Foto: Cyclomedia Technology B.V., 2021)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
581	573	543	403	348	347
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
66	79	94	114	154	159
Historie:					
Území, na kterém se dnes rozkládá celý Hamr, bylo podle chebského vymezení hranice (sněm 1179) součástí Rakouska, a to až do roku 1549. Vznik vsi Hamr lze datovat do druhé poloviny 13. či počátku 14. století a jde jednoznačně o typicky kolonizační ves. Královský zmocněnec, nazývaný lokátor, přivedl z již přelidněného českého vnitrozemí skupinu 10–15 rodin do dosud neobydleného území, kde vyhledali příhodné místo k založení vesnice a tam se usadili. V případě Hamru se jednalo o suchý jižní břeh Hostice (Košenického potoka). První písemná zmínka pak pochází z roku 1549, kdy bylo provedeno upřesnění hranic s Rakouskem. V průběhu třicetileté války byla značně poničena a část zástavby zanikla. Obnova a nový rozvoj nastaly na počátku 18. století, kdy se v okolí začala těžit železná ruda a hlína pro keramickou výrobu, následoval průmyslový rozvoj, kteréhož pozůstatky jsou v sídle patrné dodnes.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde převážně o ulicovku s rozvolněnou zástavbou.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny dvorcové dvouštité usedlosti a samostatně stojící vesnické domy.					
Základní charakteristika:					
Hamr má charakter ulicové zástavby tvořené původními dvorcovými dvouštitými usedlostmi a samostatně stojícími vesnickými domy podél komunikace. Historické jádro bylo postupně doplněno novodobou zástavbou rodinných domů, bytoven a řadou přestaveb a dostaveb. Výrazným prvkem v krajinném rámci sídla je průmyslový areál s dominantními komíny a navazující fotovoltaickou elektrárnou (již Chlum u Třeboně.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
Na sídlo navazují rybníky a volné nezalesněné plochy. V krajinném rámci se dále projevuje průmyslový areál, jejichž součástí jsou vysoké komíny, při hlavní silnici je přítomna větší fotovoltaická elektrárna. Uvedené náleží pod Chlum u Třeboně.					
Struktura:					
V sídle jsou přítomny nevhodné novostavby, bytovky, včetně úprav veřejného prostoru (sídlí působí, jako předměstí). V centru se současně nacházejí roubená stavení. Jedna roubenka je přímo na návsi, další roubené stavby jsou skryté pod omítkami.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského až městského charakteru. Z hlediska KR je hodnotná především dochovaná struktura ulicové rozvolněné zástavby dvorcových dvouštitových usedlostí, z nichž některé jsou doplněny lidovými detaily na fasádách a samostatně stojících vesnických domů. Oba tyto typy zástavby vynikají výrazným obdélníkovým půdorysem se zastřešením symetrickou sedlovou, polovalbovou či valbovou střechou s dostatečným půdním prostorem. V sídle je zachováno několik původních roubených chalup, většinou omítnutých s jednou výjimkou na návsi (č. p. 9). Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 2, 3, 13, 14, 23, 25, 28, 41, 43, 63, 64, 78, nebo 91.					
Zezeň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zezeň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámečku					
Kvalita krajinného rámečku:	Krajinný rámeček je s částečně rušivými znaky (např. průmysl v Chlumu u Třeboně).				0
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je bez rušivých znaků, kdy převládá harmonické měřítko.				+

Zasazení sídla do krajiny:	Sídlo respektuje své historické uspořádání a zasazení do krajiny.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Původní historický půdorys je velmi dobře čitelný.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla odpovídá danému typu sídla, je jen částečně narušené, avšak s nezanedbatelnou přítomností rušivých objektů a jevů.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Přítomny i významně viditelná narušení odlišnými dostavbami a přestavbami, které působí v kontextu původní zástavby rušivě.	0
Měřítko zástavby:	Jednotlivé stavby jsou místy cizorodého měřítka, jež narušuje soulad proporcí.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	V sídle je přítomno významné množství rušivých jevů a architektonicky nekvalitních objektů, popřípadě jsou přítomny objekty bez architektonické hodnoty (viz například bytovky).	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeleň v zásadě odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ne
	Přítomnost kulturních dominant	Ne
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ano
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Původní rozvolněná zástavba dvorcových usedlostí podél komunikace byla postupně doplňována novější zástavbou rodinných a bytových domů, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

Výšková hladina nové zástavby bude vždy přizpůsobena konkrétní převládající zástavbě a to buď městského vícepodlažního typu (administrativní budovy a pod.) nebo venkovského nízkopodlažního typu (zemědělské usedlosti, chalupy apod.). U vícepodlažních budov nesmí být nová zástavba vyšší než původní a u nízkopodlažní naopak nižší ale ani vyšší (tedy pouze 1 NP + podkroví) jako převažující původní zástavba.

Struktura nové zástavby bude vycházet z převládající původní struktury a naváže tak na venkovskou rostlou zástavbu a potlačí městský ulicový urbanismus. Zástavba tedy bude kopírovat stávající umístění v krajní části zastavěných a zastavitelných ploch přiléhajících ke komunikaci či veřejnému prostranství včetně odpovídající podélné nebo kolmé orientace této zástavby ke komunikaci či veřejnému prostranství.

Charakter nové zástavby bude navazovat na převládající charakter venkovské zástavby bezprostředního okolí. Např. zástavba původních venkovských usedlostí, kdy se jedná o zástavbu kompaktně uspořádaných usedlostí vždy se štítovou orientací ke komunikaci, tedy s orientací delší osy staveb kolmo k veřejnému prostranství.

Ochranná doporučení:

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v prostoru historického jádra. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Podporovat osvětu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětu na tvorbu předzahrádek, včetně ideálního způsobu oplocení pomocí plaňkových plotů, bez výrazné podezdívky. U nové výstavby vyžadovat výsadbu vhodné zeleně.

Tab. 345: Karta sídla: Hamr (u Valu).

Sídlo:	Hamr	
Katastr:	Hamr nad Nežárkou	
Obec:	Val	
Umístění	KC01, KP02	
První záznam odkazující na rok:	1395	
Kategorie sídla:	A	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba v Hamru. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
229	219	167	115	64	78
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
26	28	36	38	44	48
Historie:					
První písemná zmínka pochází z roku 1395. Na místě současné vsi stál původně hamr. Vlastní vesnice byla pravděpodobně založena později. Někdy po roce 1472 byla založena tvrz a v té době pravděpodobně i sama vesnice Hamr. Historicky je Hamr propleten s Valem. Pod obecní úřad Val patří Hamr, církevně naopak Hamr je sídlem farnosti s přířařenými Valem a Vlkovem.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu se jedná o návesní sídlo a zčásti ulicovku s oboustranně řazenými usedlostmi převážně se štítovou orientací					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvorcové, dvouštíté usedlosti s jednoduchým geometrickým dekorem na štítech.					
Základní charakteristika:					
Hamr je malá vesnice, spadající pod Val. Z hlediska sídelního typu se jedná z části o návesní typ, z části o ulicovku, jasně vymezené centrum zde chybí. Přítomny jsou dvorcové, dvouštíté usedlosti s jednoduchými geometrickými dekory na štítech. V sídle přítomno více kulturních dominant, především renesanční tvrz a kostel Nejsvětější Trojice					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
Sídlo se nachází v poměrně harmonické krajině, jež je mírně zvlněná a doplněná přírodní dominantou v podobě řeky Nežárky.					
Struktura:					
V sídle zůstala zachována urbanistická struktura, stejně tak je přítomna řada četných kulturních památek i kulturních dominant (např. tvrz či kostel).					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné chalupy (domkařská zástavba) a dvouštíté statky propojené širokou ohradní zdí s nadpražím nad vjezdem (pravoúhlou, popřípadě zakulacenou branou, někdy zdobenou) s brankou. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-45°. Některá stavení jsou zdobeny štukovými dekory, včetně výklenkových nik a datování. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 6, 17, 19, 24, 25, 32, 36 nebo 3 (fara).					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez významných rušivých znaků.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	V krajině se sídlo projevuje bez významných rušivých znaků.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Sídlo je v krajině zasazeno v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním.				+
Urbanistická struktura sídla					
Půdorys sídla:	V sídle je poměrně dobře čitelný historický půdorys, na který navazuje mladší zástavba, která se rozprostírá podél historické cestní sítě.				+

Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je bez zásadních rušivých prvků a jevů, převládá zde harmonie upořádání a charakteru zástavby, a to v souladu s historickými podmínkami, včetně podmínek daných cestní sítí a řekou Nežárkou.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	V sídle se neprojevuje významně viditelné narušení prostřednictvím novostaveb a přestaveb, převažuje spíše soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, forem a proporcí přítomných objektů.	+
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek staveb.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonicky se jedná o zástavbu bez významně se uplatňujících rušivých prvků, výjimkou je několik objektů, především nedaleko kostela a hřbitova, nevhodné objekty se nacházejí také na okraji sídla směrem na Val.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeleň v zásadě odpovídá charakteru sídla, i když přítomny jsou i nepůvodní, a ne zcela vhodné druhy dřevin.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v zásadě souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený, s místy až absencí vzrostlé zeleně v okraji sídla.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Jedná se o sídlo, které je z části návesního a z části ulicového typu, jasně vymezené centrum zde chybí. Jsou zde dvorcové, dvouštítové usedlosti s jednoduchými geometrickými dekory (ve štítech), pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký význam.		

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umístování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Ochranná doporučení:

Z pohledu KR jsou hodnotnější objekty zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a turistických tras) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu centrální komunikace vedoucí od Nežárky směrem na Val). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Podporovat osvětu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.

Tab. 346: Karta sídla: Hatín.

Sídlo:	Hatín	
Katastr:	Hatín	
Obec:	Hatín	
Umístění	KC02, KP08	
První záznam odkazující na rok:	1384	
Kategorie sídla:	C	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Náves v Hatíně s kaplí a rybníčkem. (Foto: Cyclomedia Technology B.V. 2021)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
214	280	251	212	137	136
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
25	38	47	51	61	69
Historie:					
První písemná zmínka pochází z roku 1384, jako o součásti hradeckého panství.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde převážně o návesní typ vsi, usedlosti obklopují údolíčko s potokem a rybníčky, dále sídlo pokračuje jako ulicovka podél komunikací.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny trojstranné dvouštité usedlosti.					
Základní charakteristika:					
Asi polovina sídla za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně novodobější zástavby a hlavně hráze rybníka Velký Hatín. Hodnotnější část sídla kolem návsi již v CHKO Třeboňsko. Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny trojstranně uzavřené statky s dvouštitovým průčelím bez ohradní zdi, pouze s bránou.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V těsné blízkosti sídla je přítomen rybník Velký Hatín.					
Struktura:					
Na návsi v hlubokém údolí jsou dva rybníčky, na východním okraji sídla je rybník Velký Hatín. V sídle nevhodné dostavby a přestavby, včetně novostaveb.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR je nejceněnější především okruh zajímavě modelované návsi, který se nachází uvnitř CHKO Třeboňsko. Zde tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné chalupy a dvouštité statky propojené úzkou, popřípadě širokou ohradní zdí s nadpražím nad vjezdem, branka součástí hlavního štítu. Orientace hlavních budov do ulice je jak podélná, tak příčná. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-42°. Některá stavení jsou zdobeny štukovými dekory. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 4, 5, 8 nebo 18.					
Zezeň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zezeň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je bez výrazně rušivých znaků, převažují harmonické vztahy i měřítko krajiny.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je mírně narušený novodobou zástavbou, především při pohledu na sídlo ze severu.				0
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je převážně v souladu s přírodním prostředím, místy jsou rušivé znaky v okraji sídla, především v severní části sídla, kde je přítomna novodobá zástavba.				0
Urbanistická struktura sídla					
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je částečně zachovaný, nezanedbatelná je přítomnost rušivých jevů v podobě novodobé zástavby navazující na centrální část sídla.				0

Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je částečně narušeno, především mimo centrální část jsou přítomny rušivé objekty.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	V centrální části sídla jsou původní trojstranné usedlosti rozmístěny po obou stranách návsi v hlubokém údolí Hatínského potoka s rybníky. Půdorysná dispozice, hmotové řešení i tvarosloví části staveb jsou zde zachovány, na historické jádro však navazuje novodobá zástavba podél komunikací, jejíž charakter již vhodný není.	0
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek, specifické odlišnosti jsou v souladu s celkem.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především v okrajových částech sídla jsou přítomny architektonicky méně kvalitní objekty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Vzrostlá zeleň se uplatňuje pozitivně a její podíl je významný, především mimo centrální část sídla zeleň neodpovídá charakteru původní zástavby, je však v souladu se zde přítomnou novodobou zástavbou.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený, s místy až absencí vzrostlé zeleně v okraji sídla (především při novodobé zástavbě).	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ne
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Návesní typ sídla s původními trojstrannými usedlostmi rozmístěnými po obou stranách hlubokého údolí Hatínského potoka s rybníky, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam. Trojstranně uzavřené usedlosti jsou složeny ze dvou obytných částí (širší hlavní a užší výminkové), na které		

postupně navazují části hospodářské, které jsou v zadní části stavení kolmo uzavřeny průjezdnou stodolou. Směrem do návěsního prostoru jsou pak obytné části propojeny ohradní zdí, která je prolomena vjezdovou branou a vstupní brankou. Hmotu usedlosti je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou sedlovou střechou. Obytná část je mnohdy v přízemí prolomena dvěma osami oken. Oba štíty včetně ohradní zdi jsou zdobeny povětšinou střídým pásovým dekorem. Nasazením krovu s přesahem střechy, který umožňuje kryté zápraží směrem do dvora.

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající podobu centrální části sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V centrální části nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně i v případě rekonstrukcí a úprav. V centrální části nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Ochranná doporučení:

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v prostoru návsi. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Z pohledu KR jsou hodnotnější objekty zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Kolem Velkého Hatína zachovat stávající způsob ohraničení (bílé patníky).

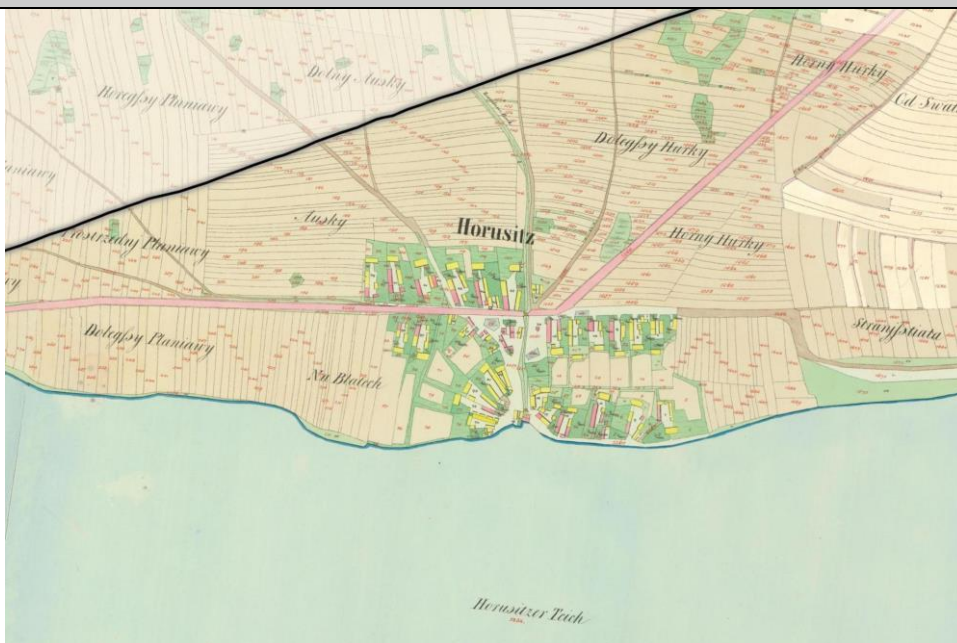
Tab. 347: Karta sídla: Horusice.

Sídlo:	Horusice	
Katastr:	Horusice	
Obec:	Veselí nad Lužnicí	
Umístění	KC03, KP10	
První záznam odkazující na rok:	1294	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Náves Horusice s kaplí. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (oranžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
347	376	340	273	162	187
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
49	61	68	73	91	89
Historie:					
Horusice jsou poprvé zmíněny v roce 1294, po roce 1491 jsou uváděny jako rožmberské zboží. Při sídle se nachází Horusický rybník, který je třetí největší v Česku, vybudován byl v letech 1511–1512 v kotlině na Bukovském potoce v místě, kde od roku 1378 stávalo sídlo Oslov.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde převážně o ulicový typ zástavby podél komunikace, zajímavé jsou především usedlosti kolem malé návsi u Horusického rybníka.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny trojstranně uzavřené statky s dvouštitovým průčelím bez ohradní zdi, pouze s bránou.					
Základní charakteristika:					
Sídlo má charakter ulicové zástavby podél komunikace, doplněné skupinou hodnotných usedlostí u malé návsi u Horusického rybníka. Dochovány jsou trojstranně uzavřené statky blatské architektury s dvouštitovými průčelími, bez ohradní zdi, pouze s bránou. Celkový obraz sídla, malebně situovaného u rybníka, je místy narušen přestavbami a novostavbami různé architektonické kvality.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se projevuje jednak linie koridorů dálnice a železnice, ale především pak přítomnost Horusického rybníka.					
Struktura:					
V sídle kaplička, křížky, objekty lidové architektury, jižně od sídla Horusický rybník.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné dvouštité statky propojené širokou ohradní zdí s rovným i obloukovým nadpražím nad vjezdem a brankou. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-45°. Stavení jsou zdobeny štukovými dekory na štítech i ohradní zdi (blatský okruh). Stavby mají atikové nadezdívky a mezipatra. Typické usedlosti jsou např. č. p. 7, 11, 12, 13, 14, 16 a 17.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec sídla je částečně narušen, především linií dálničního a železničního koridoru.				0
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je bez rušivých znaků, kdy převládá harmonické měřítko.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla, kvalitní je též začlenění okrajů sídla do krajiny.				+
Urbanistická struktura sídla					
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je poměrně dobře dochovaný a dobře čitelný.				+

Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je bez rušivých prvků a jevů, výjimečně je přítomna novodobá kompozice uspořádání zástavby modernějšího typu. Převládá harmonie uspořádání a charakter zástavby.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb.	+
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je místy cizorodé, narušeny jsou proporce staveb, včetně členění hmot i půdorysu.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Kolem návsi převažuje vysoká architektonická kvalita objektů lidové architektury, mimo náves se však na některých místech uplatňují negativní projevy přestaveb a dostaveb. Problematické je především sousedství původních dvorů s novodobou zástavbou.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně je zásadní a jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, zeď v podstatě odpovídá charakteru zástavby.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Z hlediska vzrostlé zeleně převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeď, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Horusice jsou sídlem náležícím do tzv. Veselsko-soběslavského sídelního okruhu (tzv. Blatský okruh), pro jehož architekturu se vžil název selské baroko. Bohaté ornamentální zdobení štítových průčelí odráželo bohatost a úrodnost kraje. Z hlediska KR jsou hodnotné především dvojřadé statky postupně uzavřené v zadní části samostatně stojící stodolou, které mají směrem ke komunikaci či do návěsního prostoru obytné části propojeny ohradní zdí, která		

je prolomena vjezdovou branou a vstupní brankou s rovným i segmentovým nadpražím. Hmotu usedlostí je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou sedlovou střechou. Obytná část je v přízemí často prolomena dvěma osami oken, průčelí hospodářské pak má často jen dvě osy větracích okének a nemá-li usedlost samostatnou patrovou sýpku, jsou nad obytným stavením vložena mezipatra s podélnými větracími okénky pro uskladnění zrní. Bohatě zdobené fasády (nejenom štítová průčelí včetně ohradních zdí, ale i boční obvodové zdi), odkazují na bohatost kraje pšeničných blat a inspiraci v barokních měšťanských fasádách. Štíty jsou lomené a zdobeny volutami a jinými zjednodušenými barokními prvky. Omítky jsou pestrobarevné, avšak sladěné v pastelových barvách. Plastická štuková výzdoba je ještě více zdůrazněna tmavším či světlejším tónem základní barvy na fasádě. Střešní krytina je z pálených tašek, tedy oranžové barvy. H případě Horusic jde o ulicový typ zástavby podél komunikace a kolem malé návsi u Horusického rybníka, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V centrální části nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb. Mimo centrální část nedovolit umísťování nových staveb, jež by se významně projeví v obrazu sídla, a to především při pohledu z veřejně přístupných míst (především místních komunikací, břehů Horusického rybníka).

Ochranná doporučení:

Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu kolem návsi a v blízkosti Horusického rybníka. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Podporovat úpravu veřejného prostranství, včetně předzahrádek. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.

Na území sídla v minulosti uvažovaného jako VPZ nové záměry a úpravy stávajících staveb provádět až na základě kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

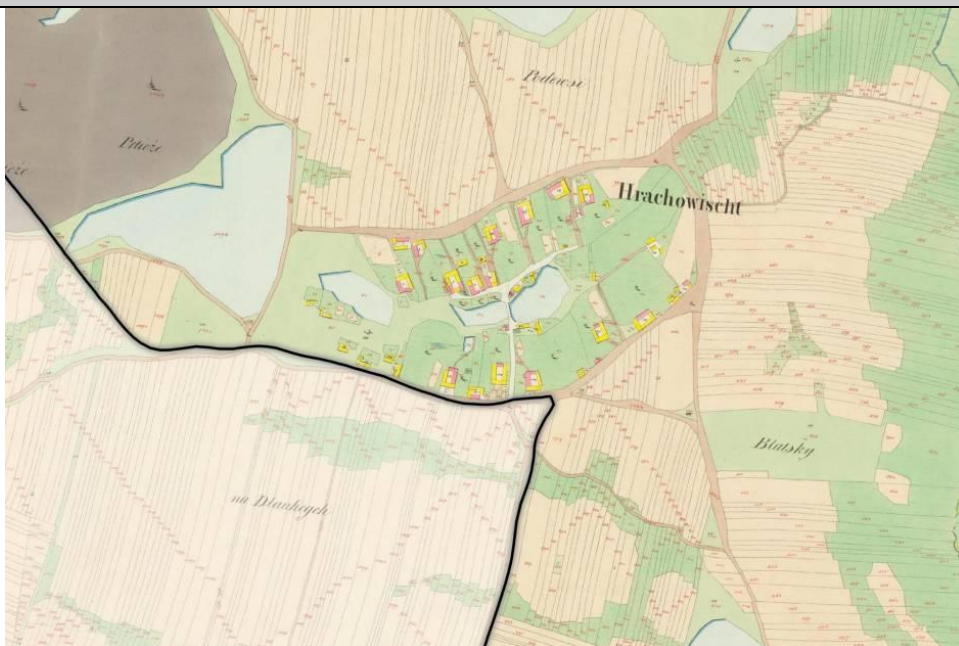
Tab. 348: Karta sídla: Hrachoviště.

Sídlo:	Hrachoviště	
Katastr:	Hrachoviště u Třeboně	
Obec:	Hrachoviště	
Umístění	KC04, KP18	
První záznam odkazující na rok:	1366	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Návesní kaple Hrachoviště. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
290	303	258	184	87	75
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
41	48	50	51	53	55
Historie:					
Hrachoviště je poprvé připomínáno v roce 1366, kdy jej Jan z Landštejna prodal Rožmberkům. Ti následně darovali nejprve polovinu, později celou vesnici třeboňskému klášteru. V sídle se dochovaly stavby lidové architektury, které odrážejí tradiční venkovský ráz.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde převážně o lánovou ves s podélnou formou zástavby. Přítomna je rozsáhlá návěs s rybníkem a kaplí obklopená usedlostmi.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvouštité dvorce, místy polovalba na štítu, popř. čtyřstranně uzavřené dvorce se sedlovou střechou.					
Základní charakteristika:					
Menší část sídla se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko. Hrachoviště je sídlo s širokou návší, rybníkem a tradičními usedlostmi doplněnými novější zástavbou ve dvorcovém stylu. Významným prvkem je statek č. p. 2, příklad lidového stavitelství. V okolí se nachází několik rybníků a chatová osada, přičemž přechod mezi zástavbou a krajinou je citlivě řešen zachováním záhumenních cest.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci se pozitivně uplatňují rybníky, negativně zde však působí věžový vodojem a nadzemní elektrické vedení. Krajina obklopující sídlo se vyznačuje převážně zemědělskými plochami (pole, louky, pastviny). Na jihozápadě a severozápadě území rostou lesy a severní okraj katastru lemují rybníky. Podél komunikací se částečně zachovala oboustranná stromořadí.					
Struktura:					
Hodnotná struktura sídla je dána zejména dosud zachovalou stopou sídla a strukturu zástavby včetně cestní sítě, kterou charakterizuje oválný půdorys sídla vymezený původními záhumenními cestami lemovanými dvorcovými usedlostmi a prostornou návší s rybníky na vodoteči.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR je hodnotné zejména hmotové řešení rozměrnějších převážně čtyřstranně uzavřených usedlostí s charakteristickými dvouštitými průčelími směřujícími do návsi a průjezdnými stodolami s dvěma vraty orientovanými do severních a jižních humen (hodnotné například č. p. 2, 3, 5, 8, 11, 13, 22, 23, 24, 25, 28, 30, 57, částečně č. p. 7, 15, 47), včetně dochovaného vierkantu s výrazně zdobeným průčelím s atikovým polopatrem (č. p. 21). Základní struktura je doplněna drobnějšími staveními respektujícími typické tvarosloví (č. p. 10, 16, 18, 34, 41, 55), nebo objekt bývalé školy (č. p. 46) či bašty (č. p. 48), dále jednotlivými prvky drobné sakrální architektury a především ovocnými sady. Hodnotná je zde typická venkovská architektura včetně sadů. Například v návěsním prostoru vynikají sady a předzahrádky jednotlivých usedlostí.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeď vhodně koncipována, včetně volby druhů. Na okraji sídla roste mohutná hrušeň.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je z části narušen přítomností věžového vodojemu a nadzemního elektrického vedení, pozitivně jej pak dokresluje přítomnost vodních ploch a s nimi související doprovodná zeleň.				0

Vizuální projev sídla v krajině:	V krajině se sídlo projevuje mírně narušeně v důsledku přítomnosti věžového vodojemu.	0
Zasazení sídla do krajiny:	Sídlo je v krajině zasazeno v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je částečně narušený přítomností zemědělského areálu.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je bez zásadních rušivých prvků a jevů, převládá zde harmonie upořádání a charakteru zástavby, a to v souladu s historickými podmínkami.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb. Rušivé jevy se uplatňují omezeně, např. fotovoltaické panely na střechách některých objektů.	+
Měřítko zástavby:	V sídle převažuje soulad měřítek jednotlivých staveb.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita přítomných staveb je bez významně se uplatňujících rušivých prvků nebo narušení, i když mnoho objektů je přestavěno nebo má poškozené tvarosloví.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně je zásadní a jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, zeleň odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Nezastavěné plochy jsou v souladu s daným typem zástavby (především zahrady, vzrostlé stromy ve veřejném prostoru).	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne

Celkové hodnocení

Lánová podélná forma zástavby s širokou a rozsáhlou návší, s potokem, rybníkem a kaplí po obou stranách obklopena usedlostmi s původním řešením čtyřstranných statků, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.

Pro čtyřstranně uzavřené usedlosti zde v obecné rovině platí, že jsou složeny ze dvou obytných částí (širší hlavní a užší výminkové), na které postupně navazují části hospodářské, které jsou jak směrem do návěsního prostoru, tak do humen prolomeny vjezdovou branou s dveřmi. Samostatný vstup již v návěsním průčelí není. Hmoty usedlostí je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou sedlovou střechou. Oba štíty včetně celého průčelí směřujícího do návsi jsou zdobeny rovnými plastickými lizénami a šambránami kolem oken v přízemí, občas se objevují zdobenější štíty s reliéfy girland pod větracími okénky. Nad vjezdovou branou bývá plasticky zdůrazněn klenák. Omítky jsou většinou bílé v kombinaci s pastelově barevnými štukovými ozdobami a střešní krytina je pálená tašková, tedy oranžové barvy.

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant, nezahušťovat zástavbu v centrální části sídla (na návsi).

Podmínky ochrany:

Pro všechnu zástavbu musí platit respektování dominantních znaků venkovské zástavby, které jsou spatřovány především v dochované struktuře sídla – původní skoro obdélníkový avšak prohnutý půdorys prostorné návsi s rybníčky a kapličkou, obestavěný rozvolněnými dvorcovými usedlostmi. Charakter zástavby kromě její struktury tvoří samotné usedlosti – především čtyřstranně uzavřené dvorce s průčelím tvořeným průjezdním traktem se dvěma štíty nebo branou v ohradní zdi mezi dvěma štíty. Tyto původní dvorce byly doplněny drobnějšími chalupami s půdorysem ve tvaru písmene „L“ či pouze jednotrakové objekty. Zastřešení je řešeno symetrickými sedlovými či valbovými střechami, čímž vynikají štíty v průčelí, ale i u stodol. Základními znaky venkovských stavení jsou jednak přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora, a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou s hřebenem rovnoběžným s delší stranou stavby a o sklonu v rozmezí cca 38–45°. Pro všechny nově navrhované stavby, i pro rekonstrukce stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Charakter nové zástavby musí respektovat typ zástavby daného místa a vycházet z něj. Je nutné zachovat charakter dvorcových usedlostí a veškeré doplňkové stavby jako garáž, technické zázemí, zahradní pergolu apod. seskupit do jednoho objektu se společným zastřešením a vhodně jím doplnit objekt rodinného domu např. orientací celé stavby do tvaru písmen „U“ či „L“. U zástavby se objevuje jak štítová, tak okapová orientace staveb vůči komunikaci a samotné stavby jsou pak charakteristické protáhlým obdélníkovým půdorysem jednotlivých traktů s poměrem stran až 1:4 a zastřešením symetrickou sedlovou případně valbovou střechou o sklonu 38–45°, který umožňuje zbudování obytného podkroví.

Důležitým aspektem utvářejícím charakter zástavby především ve vztahu k veřejnému prostoru jsou i různé typy oplocení. Je žádoucí, aby oplocení bylo realizováno tak aby nedocházelo k vytváření pohledových bariér použitím neprůhledného např. vysokého betonového deskového oplocení zejména v návěsním prostoru při oplocování stávajících sadů.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina vždy vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou, malometrážní mobilní domy nebo polosuterénem vyvýšené domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují – viz č. p. 4, 33, 54 a část č. p. 7).

V sídle nedovolit umístění staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Současně by nová zástavba neměla měnit podíl mezi zastavěnými a zpevněnými plochami a plochami zeleně, jež je v místě nové stavby obvyklé. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Ochranná doporučení:

Rozvoj sídla je žádoucí situovat mimo návěsní prostor např. do severovýchodní dosud nezastavěné („otevřené“) části sídla nebo podél jižní strany silnice č. III/15433, a to s důrazem na zachování typické oválné stopy sídla.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost,

přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech.

Je nežádoucí doplňovat novostavby v návesním prostoru před průčelí stávajících domů a narušit tak dochovaný obraz interiéru sídla pohledovým zacloněním přítomných stavení.

Na území sídla v minulosti uvažovaného jako VPZ nové záměry a úpravy stávajících staveb provádět až na základě kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Tab. 349: Karta sídla: Hranice.

Sídlo:	Hranice	
Katastr:	Hranice u Nových Hradů	
Obec:	Hranice	
Umístění	KC05, KP24	
První záznam odkazující na rok:	1791	
Kategorie sídla:	A	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Roztroušená zástavba Hranic v lokalitě Blata. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)³		
		

³ část Trpnouze k dispozici zde (V malém výřezu není nic patrné.):

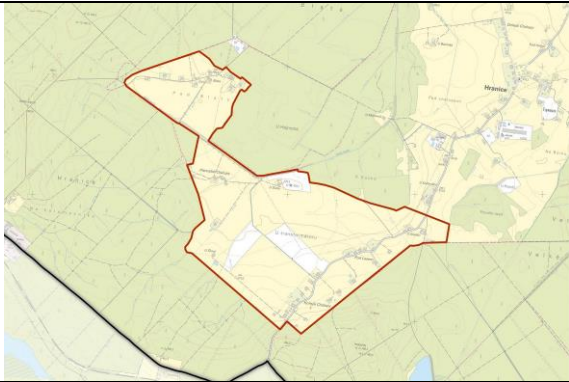
https://www.noela.findbuch.net/php/view.php?link=464b204d617070656ex4880&force_html=1#&path=http://augias.noel.gv.at/FK_UW-OW-OM/FK_OM/T/FKMappe_OM_700_00.jpg

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
640	553	378	256	144	123
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
78	79	80	79	96	92
Historie:					
Sídlo Hranice se skládá ze dvou základních částí, původně samostatných obcí, jež odrážejí historii území, kdy jedna část (Hranice, včetně osad, jako Blata, Hlemýždí Chalupy, Hořejší Chalupy či Dolejší Chalupy) vznikla na historicky českém území a druhá část (Trpnouze) vznikla na historicky rakouském území. Hranice, německy Julienheim a také Granitz – se nacházejí na rozhraní dvou historických českých panství Nové Hradky a Třeboň. Hranice byly založené ve druhé polovině 18. století (okolo roku 1791) a osazené uhlíři a dřevaři. Nejprve se o osídlení zasadili novohradští Buquoyové vznikem osady Julienheim (podle hraběnky Julie), o něco později třeboňští Schwarzenbergové osadou Hranice. Stejně jako v sousední Trpnouzi i zde se díky okolním rašeliništím k práci v lese přidalo tzv. borkování rašeliny. V roce 1885 byla vybudována úzkokolejná dráha pro dovážení vytěžené rašeliny na železniční stanici do Jakule. V roce 1878 byla postavena dvoutřídní německá škola a v roce 1902 jednotřídní česká. Obytnou zástavbu zde tvořily kompaktní soubory chalup postavených v několika navzájem oddělených liniích podél stávajících cest po celé délce katastru. Hlavní cesta se zástavbou tvořila zemskou hranicí mezi Čechami a Dolními Rakousy. Trpnouze, německy Tannenbruck – vznikaly pozvolně od roku 1780 pod správou panství Weitra a knížecího rodu Fürstenbergů v závěru druhé kolonizační vlny podél východní strany tehdejší česko-dolnorakouské zemské hranice na styku fürstenberského, schwarzenberského a buquoyského panství. Na západní straně cesty, a tedy zemské hranice, vznikla okolo roku 1791 téměř jednorázově česká ves Hranice (úředně Julienheim, lidově Granitz). Na obou stranách hranice se i tak hovořilo česky, jelikož v Trpnouzi převládalo česky hovořící obyvatelstvo, ačkoliv šlo o obec dolnorakouskou. Český název sousedních Hranic odkazuje na blízkost zemské hranice, název Trpnouze dokládá těžký život osadníků v této nehostinné bažinaté krajině, kde se trpělo nouzí (toto platilo pro většinu osídlení v okolí). Ačkoliv dělila tyto dvě původní obce zemská hranice, byly k sobě obyvatelé tak blízko, že se označení Tannenbruck užívalo pro obě sídla dohromady. První osadníci v podobě uhlířů a dřevařů se zde začali usazovat v druhé polovině 18. století. Jejich obživu tvořilo dodávání dřevěného uhlí do železáren a hamrů na Chlumecku a Suchdolsku. V návaznosti na založení sídla mezi dvěma rašelinnými blaty se zde časem rozvinul další druh obživy, a to zpracování rašeliny, která se těžila všude po okolí. Tato surovina sloužila jako stelivo pro hospodářská zvířata, různé druhy kompostů, a po důkladném vyschnutí jako palivo, které se výhřevností vyrovnalo hnědému uhlí. V roce 1871 vznikla v Trpnouzi pobočka Nakolické školy, v roce 1882 zde byla založena škola samostatná a o rok později byla postavena jednotřídní školní budova, kam docházely všechny české děti. Celkově zde zástavbu tvořily chalupy řídce roztroušené po krajině. Ke spojení Trpnouze s Hranicemi došlo v roce 1945.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde převážně o jednostrannou zástavbu usedlostí podél komunikací, původně lánová ves, jejíž součástí jsou volně roztroušené samoty a enklávy.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny dvouštité usedlosti (specifické tzv. vierkantý) s jednoduchými trojúhelnými štíty bez ozdob a s podélnou orientací.					
Základní charakteristika:					
Hranice je sídlo s rozptýlenou zástavbou a s nejasně vymezeným centrem, které od hlavní silnice postupně ustupuje v podobě samostatně stojících chalup a usedlostí, které se na několika místech shlukují v enklávách ohraničených lesy. Tyto shluky pak nesou místní názvy, jako jsou Blata, Hlemýždí Chalupy, Hořejší Chalupy, Trpnouze či Dolejší Chalupy. Především lokality Blata, Hlemýždí Chalupy a Hořejší Chalupy, dotváří atmosféru a krajinný obraz Vitorazska, i přesto, že se nacházely na české straně hranice a tedy de jure součástí Vitorazska nebyly.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
Celé rozsáhlé sídlo, které je tvořeno roztroušenou zástavbou je ohraničeno lesy. Uvnitř krajinného prostoru byl identifikován negativní jev v podobě zemědělského areálu, tento se však v měřítku krajinného prostoru významně neprojevuje.					
Struktura:					
V sídle se nachází zemědělský areál a nevhodné novodobé dostavby (bytovky) a úpravy některých objektů.					

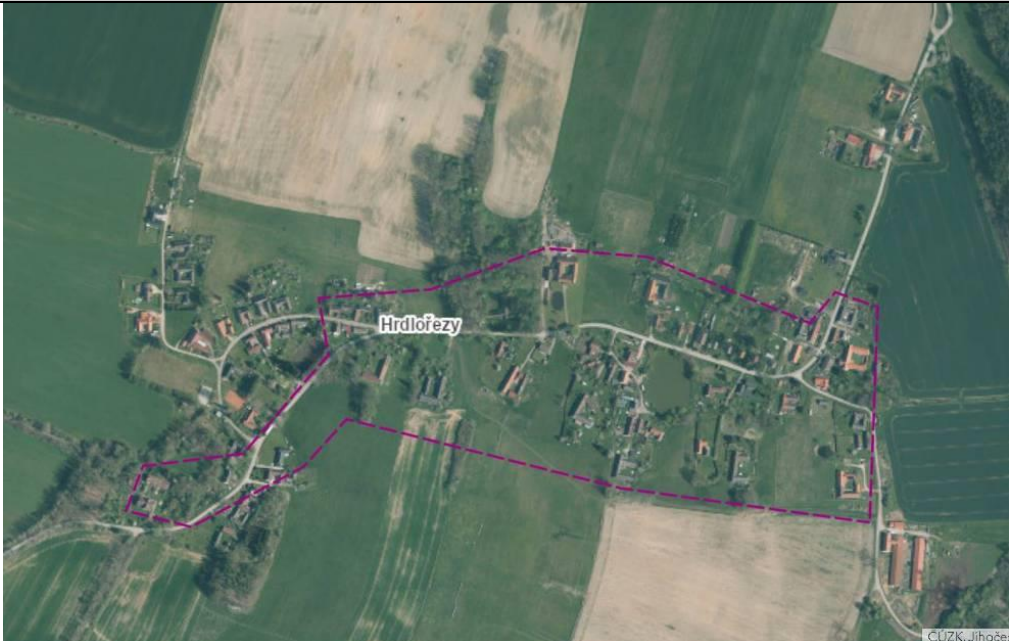
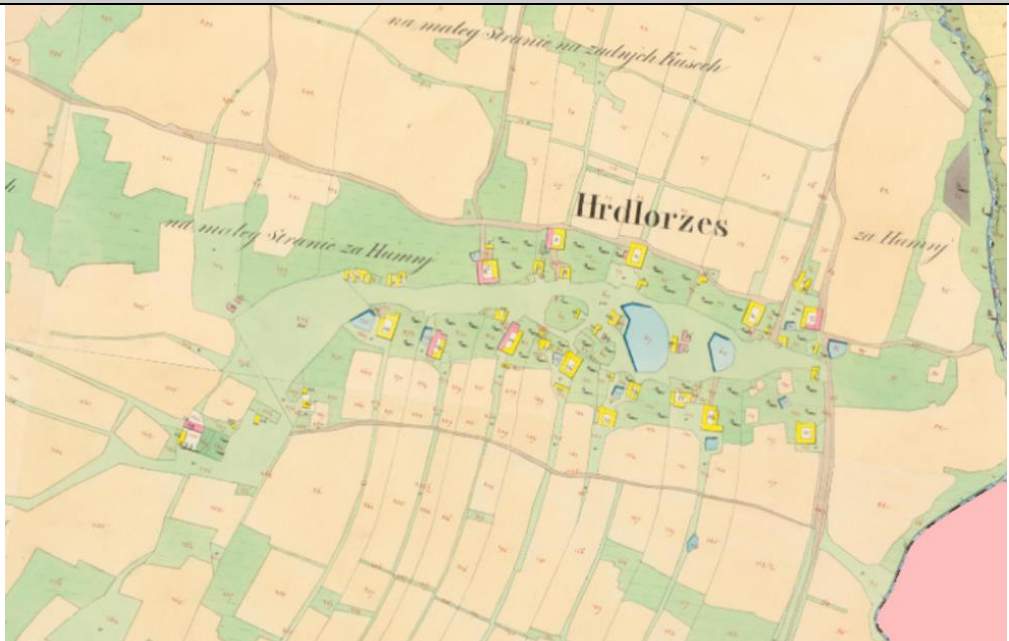
Zástavba:		
Roztroušená zástavba vitorazských dvorců tzv. „vierkantů“. Z hlediska KR jsou podstatné především dvorcové usedlosti. Novější zástavba je zde nevhodná, např. bytový dům v centrální části sídla a to i přes zastřešení sedlovou střechou. Zachovalá urbanistická struktura rozvolněné zástavby jednotlivých usedlostí a stavení, nebo jejich souborů vsazených do rozlehlých luk a pastvin. Uspořádání usedlostí je velmi kompaktní, obvykle v podobě trojboké, či častěji čtyřboké formy tzv. vierkantů. Velmi střidmý architektonický projev uzavřených usedlostí, kde čelní stranu uzavírá buď ohradní zeď s bránou, nebo podélně orientované křídlo se zastřešeným návratím vložené mezi dvojici trojúhelníkových štítů bočních křídel. Prostá bezozdobná průčelí postrádají jakékoliv členění, nebo jsou členěna jen lizénovými rámy, plochými lemy okolo štítů, popřípadě nárožní bosáží či okenními šambránami. Výjimečné je užití kapličkových nik ve štítech, iniciály či vročení. Tzv. vierkantý se vyznačují čtvercovým půdorysem, kdy na dvě hlavní hmoty (obytnou část a výminku či špejchar) navazují stáje, které jsou v zadní části spojeny stodolou a především typickým propojením přední části usedlosti nikoliv ohradní zdí, ale dalším traktem s vjezdovou branou, čímž došlo k úplnému obestavění a uzavření dvora. Zastřešení je řešeno symetrickými sedlovými střechami, přičemž vynikají dva štíty v hlavním průčelí. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 2, 4, 10, 13, 31, 57, 58, 71 nebo 75.		
Zeleň a nezastavěné plochy		
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeď vhodně koncipována, včetně volby druhů.		
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je bez výrazně rušivých znaků, převažují harmonické vztahy i měřítko krajiny.	+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je bez rušivých znaků, kdy převládá harmonické měřítko.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Sídlo je tvořeno roztroušenou zástavbou, která se v některých místech koncentruje kolem hlavní komunikace, historický půdorys sídla je tak v podstatě dobře čitelný.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je částečně narušené, především v centrální části sídla, kde se nacházejí i nevhodné dostavby.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	V sídle jako celku (tedy včetně související rozptýlené zástavby usedlostí) převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy, proporcí a neuplatňují se významně rušivé objekty ani jevy, negativní jevy, které se nacházejí v Trpnouzi (např. nevhodné novostavby) nemají významné zastoupení.	+
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je místy cizorodé, narušeny jsou proporce staveb, včetně členění hmot i půdorysu.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	V sídle jako celku je kvalita staveb bez významně se uplatňujících rušivých prvků nebo narušení.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Z hlediska vzrostlé zeleně převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámec		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne

	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ne
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Na jednostrannou zástavbu dvorcových usedlostí navazuje rozptýlená zástavba jednotlivých chalup a usedlostí, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký až střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající podobu sídla, včetně obrazu v krajině, specificky je potřeba se zaměřit na rozptýlenou zástavbu.		
Podmínky ochrany:		
Výšková hladina nové zástavby bude vždy vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu (dvorcové usedlosti, jednotraktové chalupy). Výšková hladina tedy nesmí být nižší ale ani vyšší (tedy pouze 1 NP včetně obyvatelného podkroví) jako původní zástavba. Struktura nové zástavby musí respektovat typ zástavby daného místa a vycházet z něj. Vycházet je tak potřeba z toho, že zde dominuje roztroušená zástavba dvorcových usedlostí a je tedy nutné zachovat rozestupy mezi jednotlivými zastavitelnými plochami. Charakter nové zástavby musí respektovat typ zástavby daného místa a vycházet z něj. V případě roztroušené zástavby dvorcových usedlostí, je nutné zachovat tento charakter a veškeré stavby jako jsou rodinný dům, garáž, zahradní pergola a pod. seskupit do jednoho objektu se společným zastřešením (viz dvorec „vierkant“ nebo zjednodušený tvar písmene „L“). Zástavba je charakteristická protáhlým obdélníkovým půdorysem jednotlivých traktů zastřešených symetrickou sedlovou střechou o sklonu cca 38 - 45°, kdy jsou hmoty průčelí se štíty občas členěné vodorovným lizénami a orientované ke komunikaci či k veřejnému prostranství. V sídle a jeho okolí nedovolit výstavbu plošných a výškových dominant. V sídle neumožnit shlukování nové výstavby (ochrana rozptýlené zástavby). Při posuzování přestaveb, dostaveb nebo novostaveb jednotlivých usedlostí nebo jejich souborů (rozptýlená zástavba) je nezbytné vždy individuálně posoudit vliv zásahu na krajinný ráz, a to v širších vazbách a vztazích krajinného prostoru.		
Ochranná doporučení:		
Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu mimo centrální část sídla (ochrana rozptýlené zástavby). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.		

Tab. 350: Charakteristika hodnocení vymezeného segmentu sídla: Hranice – Blata - Hlemýžďí Chalupy - Hořejší Chalupy

Segment	Segment sídla: Hranice – Blata – Hlemýžďí Chalupy – Hořejší Chalupy
Název	Blata – Hlemýžďí Chalupy – Hořejší Chalupy
Charakter:	Rozptýlené soubory usedlostí Blata, Hlemýžďí Chalupy a Hořejší Chalupy.
Situace:	
Hodnoty:	Rozptýlená zástavba usedlostí.
Narušení:	Především v části Hořejší Chalupy stavební úpravy některých objektů, nevhodné oplocení, nevhodná výsadba kolem komunikace u novostavby na konci sídla.
Podmínky ochrany:	Zachovat rozptýlenou formu zástavby, novou výstavbu povolit až po vyčerpání lokalit, na kterých se nacházejí v současnosti poškozené objekty a po vyčerpání v současnosti navržených zastavitelných ploch.
Poznámka:	Případné nové parcely o velikosti od 1 200 m ² , výjimečně od 1 000 m ² . Objekt musí respektovat charakter okolní zástavby! Výšková hladina pro nově navrhované obytné objekty je do 8,5 m do hřebene. Vzdálenost mezi jednotlivými stavebními parcelami by neměla být menší než 50 m. Stavby vždy podléhají hodnocení vlivu na MKR.

Tab. 351: Karta sídla: Hrdlořezy.

Sídlo:	Hrdlořezy	
Katastr:	Hrdlořezy u Suchdola nad Lužnicí	
Obec:	Suchdol nad Lužnicí	
Umístění	KC05, KP22	
První záznam odkazující na rok:	1390	
Kategorie sídla:	B-	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Kaple Hrdlořezy. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (ružově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
433	383	349	273	125	133
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
54	54	62	69	80	81
Historie:					
Nejstarší zpráva o Hrdlořezích pochází z let 1390–1391. Kolem roku 1499 v Hrdlořezích stálo 10 až 12 domků. Ze záznamů z roku 1631 plyne, že se v tomto území nenacházela jednotná zástavba, přítomen byl shluk několika málo osamocených, jednotlivě stojících chalup.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde převážně o návesní typ sídla, který přechází v ulicovku s jednotlivými usedlostmi.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny trojstranné usedlosti s jednoduchými trojúhelnými štíty a dekorem, častá je podélná orientace stavení ke komunikaci.					
Základní charakteristika:					
Hrdlořezy mají charakter návesního typu, který plynule přechází v ulicovou zástavbu s jednotlivými usedlostmi. Typické jsou trojstranné usedlosti s jednoduchými trojúhelníkovými štíty, častěji podélně orientované a s drobným dekorem. Přestože historické jádro není formálně vymezeno, půdorysná struktura i hmotové řešení zůstaly čitelné; centrální prostor s rybníkem a kapličkou doplňuje řada přestaveb a novodobých dostaveb.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
Krajinný rámeček sídla není významně narušen.					
Struktura:					
V sídle se nachází kaplička, křížky a několik menších rybníčků. Některé historicky hodnotnější objekty mají na střechách fotovoltaické panely. V sídle je několik rekreačních objektů většího měřítka.					
Zástavba:					
Volnější zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné převážně uzavřené statky, často se jedná o usedlosti – „vierkanty“ (čtyřstranně plně uzavřené dvorce) s dvouštitým průčelím a průjezdem v propojovacím traktu, nebo drobnější uzavřené statky s rovněž dvouštitým průčelím tentokrát propojeným ohradní zdí s brankou a branou. Zastřešení je řešeno symetrickými sedlovými střechami, čímž vynikají štíty v hlavním průčelí. Některá stavení jsou zdobena štukovými dekory, některá stavení jsou zcela bez výzdoby. Základními znaky venkovských stavení je zde přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí cca 38–45°. Kolem některých usedlostí větší ohrazené prostory předzahrad. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 25 nebo 58.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeď vhodně koncipována, včetně volby druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez výrazně rušivých znaků.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je bez rušivých znaků.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.				+
Urbanistická struktura sídla					
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je poměrně dobře dochovaný a dobře čitelný.				+

Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je bez zásadních rušivých prvků a jevů, převládá zde harmonie upořádání a charakteru zástavby, a to v souladu s historickými podmínkami.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby je viditelné narušení odlišnými dostavbami (především rekreační objekty na okraji sídla směrem k Suchdolu nad Lužnicí).	0
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek, v sídle je řada přestaveb a dostaveb.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především v okrajových částech sídla jsou přítomny architektonicky méně kvalitní objekty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla. V centrální části sídla však z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeď, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Historické jádro nebylo vymezeno, ale půdorysná dispozice a hmotové řešení je zachováno, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
Výšková hladina nové zástavby bude vždy vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu (dvorcové		

usedlosti, jednotraktové chalupy). Výšková hladina tedy nesmí být nižší ale ani vyšší (tedy pouze 1 NP včetně obyvatelného podkroví) jako původní zástavba.

Struktura nové zástavby musí respektovat typ zástavby daného místa a vycházet z něj. Vycházet je tak potřeba z toho, že zde dominuje roztroušená zástavba dvorcových usedlostí a je tedy nutné zachovat rozestupy mezi jednotlivými zastavitelnými plochami.

Charakter nové zástavby musí respektovat typ zástavby daného místa a vycházet z něj. V případě roztroušené zástavby dvorcových usedlostí, je nutné zachovat tento charakter a veškeré stavby jako jsou rodinný dům, garáž, zahradní pergola a pod. seskupit do jednoho objektu se společným zastřešením (viz dvorec „vierkant“ nebo zjednodušený tvar písmene „L“). Zástavba je charakteristická protáhlým obdélníkovým půdorysem jednotlivých traktů zastřešených symetrickou sedlovou střechou o sklonu cca 38-45°, kdy jsou hmoty průčelí se štíty občas členěné vodorovnými lizénami a orientované ke komunikaci či k veřejnému prostranství.

V sídle a jeho okolí nedovolit výstavbu plošných a výškových dominant.

Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánem Suchdola nad Lužnicí po změně č. 1 ze srpna 2024 (Ing. arch. J. Daněk).

Ochranná doporučení:

U nové výstavby vyžadovat výsadbu vhodné zeleně.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

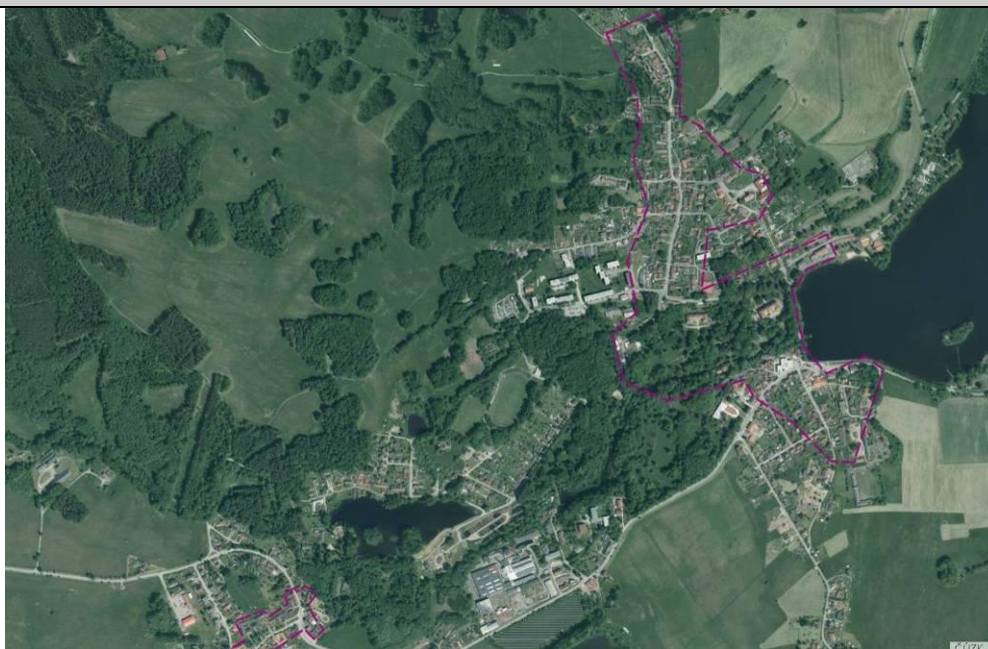
U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu mimo centrální část sídla (ochrana rozptýlené zástavby). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.

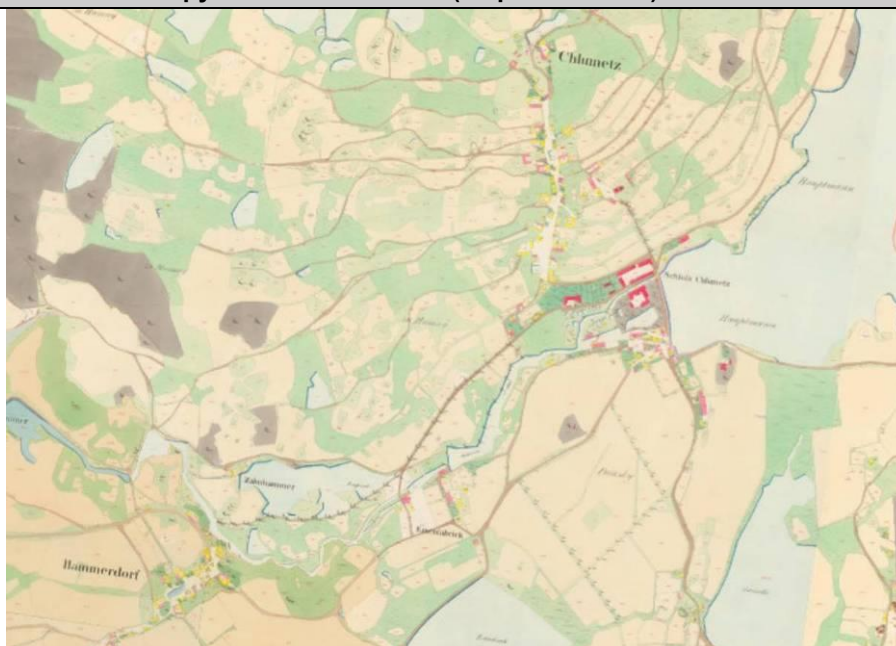
Tab. 352: Karta sídla: Chlum u Třeboně.

Sídlo:	Chlum u Třeboně	
Katastr:	Chlum u Třeboně	
Obec:	Chlum u Třeboně	
Umístění	KC04, KP16	
První záznam odkazující na rok:	1399	
Kategorie sídla:	C	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Chlumu u Třeboně. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
1609	1567	1805	1347	1675	1484
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
183	248	298	336	442	454
Historie:					
Chlum u Třeboně byl poprvé připomínán v roce 1399 jako součást panství Nové Hradky a později Třeboně. Za husitských válek pak byl Chlum často znepokojován vojenskými nájezdy. V 16. století byla v Chlumu, zvaném dříve též Chlumec, vystavěna tvrz, později přestavěna na barokní zámek. Za třicetileté války byl nejen kraj velmi zpustošen. Největší rozkvět zažil v 17.–18. století, kdy zde byl vybudován barokní poutní kostel a rozvíjel se rybníkářský i lesní hospodářský systém. Chlum byl od 18. století průmyslovým centrem (byla zde železárna a sklárna, strojírna, hřebíkárna a papírna). V 19. století se sídlo stalo oblíbeným letoviskem šlechty, v roce 1914 odsud dokonce odjížděl následník trůnu Ferdinand d’Este do Sarajeva, kde na něj byl spáchán atentát. Po roce 1945 se sídlo rozvíjelo jako rekreační centrum, především díky rybníku Hejtman a poloze v srdci CHKO Třeboňsko.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu se jedná o městečko kolem areálu kostela, se zámkem a parkem u rybníka Hejtman. Před vznikem městečka se jednalo o ulicovou ves, která vznikla podél tří komunikací, která svým průnikem tvoří trojúhelník, ve kterém se nachází zámek s rozlehlým parkem					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny městské domy či dvoustítné usedlosti s ohradní zdí, v širším centru je přítomno panelové sídliště se tří až čtyřpodlažními budovami, vilky a rodinné domy, na jižním okraji je přítomen průmyslový areál s dominantními komíny.					
Základní charakteristika:					
Jedná se o městys, jehož součástí je jak historické jádro se zámkem, tak novější zástavba menšího panelového sídliště. Rámec sídla je určován především jeho polohou v mírném svahu nad rybníkem Hejtman. Současný charakter sídla je výrazně ovlivněn rekreací, jež je vázána na rybník Hejtman, popřípadě na další aktivity, jež nabízí Třeboňsko.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se mimo vlastní sídlo uplatňují především vodní plochy a na ně navazující další roztroušená zástavba, cenné soubory usedlostí, a to Pařeží a Lipovky, V Chalupách, V Texasu a Kopaniny. Negativně se zde však uplatňují kempy vázané na Hejtman. V krajinném rámci se z části projevuje i fotovoltaická elektrárna odcloněná zelení a průmyslový areál, včetně sídliště.					
Struktura:					
Cenná je především urbanistická struktura související se zámeckou zahradou a také liniová zeleň kolem rybníku Hejtman. Podstatná je též přítomnost četných kulturních památek. Pro město je charakteristický rybník Hejtman a nad něj vystupující historická část města, včetně kostela Nanebevzetí Panny Marie. Ve městě je průmyslový areál, včetně vysokých komínů a fotovoltaická elektrárna. Problematické jsou také kempy.					
Zástavba:					
Smíšená zástavba městského i venkovského typu.					
Zezeň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zezeň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je s částečně rušivými znaky.				0
Vizuální projev sídla v krajině:	V krajině se sídlo projevuje s rušivými znaky, především vlivem původních výrobních závodů, které se nacházejí na hranici mezi Chludem u Třeboně a Hamrem.				0

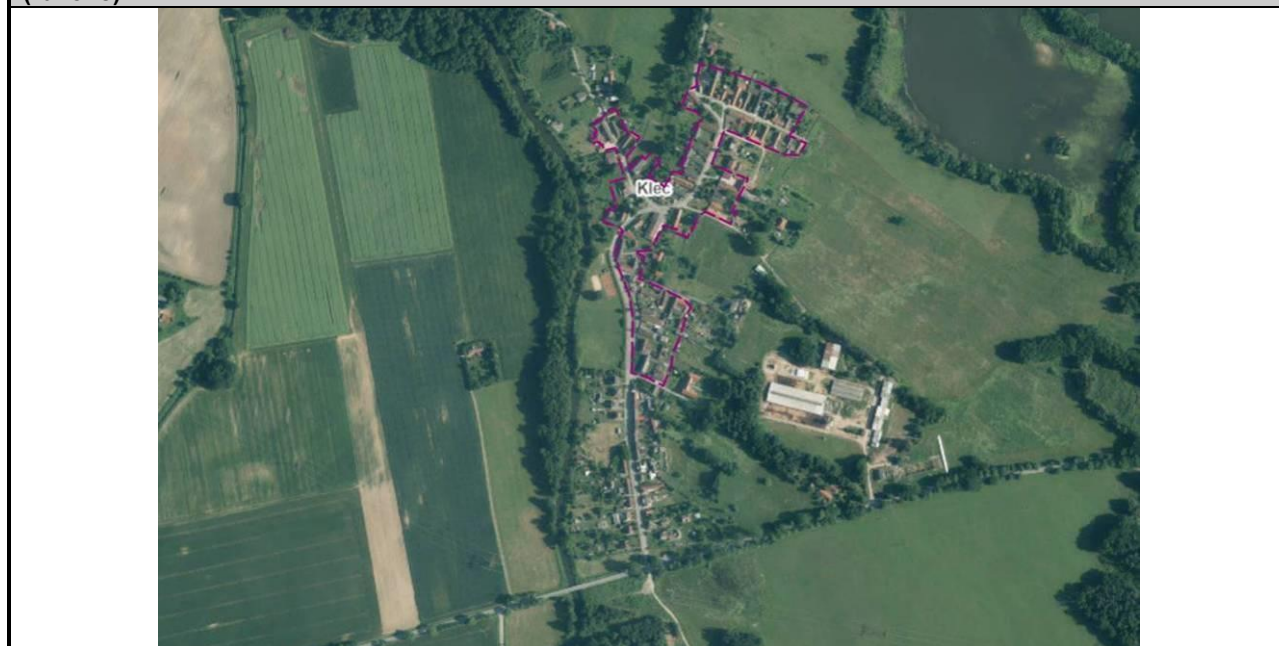
Zasazení sídla do krajiny:	Sídlo respektuje své historické uspořádání a zasazení do krajiny, avšak s místy rušivými znaky, a to na okraji sídla (např. panelová zástavby, průmyslové objekty na okraji sídla).	0
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Původní historický půdorys je dochován a je dobře čitelný.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla odpovídá danému typu sídla, je jen částečně narušené, avšak s nezanedbatelnou přítomností rušivých objektů a jevů, zůstává však zachován soulad s přírodními podmínkami.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Přítomny i významně viditelná narušení odlišnými dostavbami a přestavbami, které působí v kontextu původní zástavby rušivě.	0
Měřítko zástavby:	Jednotlivé stavby jsou místy cizorodého měřítka, jež narušuje soulad proporcí.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	V sídle je přítomno významné množství rušivých jevů a architektonicky nekvalitních objektů, popřípadě jsou přítomny objekty bez architektonické hodnoty, na druhou stranu jsou přítomny i objekty kvalitní, jako například zámek, kostel či fara a některé městské i venkovské domy.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeleň v zásadě odpovídá charakteru sídla (města).	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do volné krajiny, včetně vysokého podílu zeleně, případně návaznost na rybník Hejtman, přítomen i zámecký park.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ano
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ano
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano

	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ano
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Sídlo vzniklo jako ulicová ves podél tří komunikací, která svým průnikem tvoří trojúhelník, ve kterém se nachází zámek s rozlehlým parkem, rybník Hejtman a mnoho dalších staveb venkovského typu, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký význam, který je negativně ovlivněn rekreačními zónami		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
V sídle a jeho okolí nedovolit výstavbu plošných a výškových dominant. Turistickou infrastrukturu vázanou na rybník Hejtman rozvíjet pouze ve vhodném měřítku tak, aby nevznikaly nové dominanty (výškové, prostorové či barevné). Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánem Chlum u Třeboně po změně č. 2 z května 2025 (J. Zahradková).		
Ochranná doporučení:		
Bránit vzniku nové turistické infrastruktury mimo stávající areály, Na Hejtmanu nepřipustit výstavbu doků. Některé další obecné zásady jsou uvedeny v kapitole A.5.1.		

Tab. 353: Karta sídla: Klec.

Sídlo:	Klec	
Katastr:	Klec	
Obec:	Klec	
Umístění	KC03, KP11	
První záznam odkazující na rok:	1388	
Kategorie sídla:	B-	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Návesní kaple Klec. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (ružově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
248	372	358	260	164	164
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
34	60	71	74	91	95
Historie:					
Klec je poprvé písemně zmiňována v roce 1388 jako majetek pánů z Ústí a později byla součástí strážského panství. V roce 1596 byla připojena k třeboňskému panství, kde setrvala až do zrušení poddanství. V blízkosti sídla stával hrad Fuglhaus, později opuštěný, a kolem roku 1602 zde nechal Petr Vok z Rožmberka vystavět zámek Dobromysl, který zanikl během třicetileté války. V sídle se dochovala původní zemědělská struktura a záznamy svědčí o postupném nárůstu osídlení od 17. století. V 19. století zaznamenala Klec výrazný populační růst, přičemž roku 1890 zde stálo 44 domů s 334 obyvateli.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde převážně o ves, která má lánovou podélnou formu zástavby.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny trojstranné dvorce s trojúhelnými štíty.					
Základní charakteristika:					
Klec si uchovala původní strukturu lánové vsi s typickými trojstrannými dvorci, jejichž půdorys a hmotové řešení zůstaly převážně zachovány. Postupně se rozrůstala jižním směrem k silnici II/148, kde přibyla novější zástavba drobnějšího dvorcového typu. V sídle vznikly dva zemědělské areály – jeden na jihovýchodním okraji a druhý v blízkosti rybníků Dobrá vůle a Blaník. Atraktivním prvkem v krajině je zřícenina hrádku Fughaus. Vlastní sídlo je obklopeno menšími bloky zemědělské půdy, opravené objekty ve staré části sídla působí harmonicky i navzdory různorodosti novodobé zástavby.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci se uplatňují především velké plochy rybníků. V jižní části jsou to velké rybníky Klec a Potěšil, v severní pak soustava rybníků Víra, Lásky, Naděje, Blaník, Měkký, Rod, Dobrá Vůle a Skutek. Plochy rybníků jsou doprovázeny hrázovými porosty a plošně menšími lesními porosty. Vlastní sídlo Klec leží ve střední části území sídla a je obklopeno menšími bloky zemědělské půdy. V krajinném rámci se bohužel projevuje nadzemní elektrické vedení.					
Struktura:					
Sídlo obklopují vodní plochy a řeka Lužnice. Na návsi se nachází výklenková kaple se zvoničkou a línový křížek u autobusové zastávky.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Objekty v zástavbě vynikají jako stavby dvorcového typu, jedná se převážně o drobné objekty, na okraji sídla pak domkářská zástavba podél komunikace s podélnou orientací. Významná je především zástavba v historickém jádru. Zde jde o zástavbu situovanou okolo drobného návěsního prostoru a místní komunikace procházející sídlem. Sídlo bylo typově založeno jako shluk staveb okolo drobného návěsního prostoru (trojúhelníková návěs), půdorysný typ není v současné době jednoznačně patrný. Zástavba je zpravidla dvorcového charakteru doplněná zástavbou menšího měřítka. Orientace zástavby do veřejného prostoru je převážně štítová. Stavby typické pro KR jsou například č. p. 60, což je usedlost, která hmotově i architektonicky, v celku i v detailu odpovídá tradičnímu rázu pro Soběslavsko-Veselská blata. Hodnotný je i samostatně stojící dům č. p. 11. Jde opět o stavbu, která hmotově i architektonicky, odpovídá tradičnímu rázu pro oblast Třeboňska.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch není vždy v souladu s charakterem sídla, včetně volby druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:		Krajinný rámeček je s částečně rušivými znaky, především nadzemní elektrické vedení.			0

Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysný typ není v současné době jednoznačně patrný.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla odpovídá danému typu sídla, je jen částečně narušené, avšak s nezanedbatelnou přítomností rušivých objektů a jevů.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb.	+
Měřítko zástavby:	V sídle převažuje souladu měřítek jednotlivých staveb.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Z hlediska architektonického převažuje v centrální části sídla řada opravených objektů, které působí příznivým dojmem. Na tuto část však navazuje novodobá zástavba různých stylů a období.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla. Kolem některých objektů a v některých zahradách jsou přítomny cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakteristika nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Z hlediska vzrostlé zeleně převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ano
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeď, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ne
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Historické jádro sídla má původní dispozice lánové vsi s typickými trojstrannými dvorci, řada opravených		

objektů a nová zástavba působí příznivým dojmem, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V centrální části nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umístování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Ochranná doporučení:

Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a z turistické trasy) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu především v centrální části sídla kolem kaple. Podporovat úpravu veřejného prostranství, včetně způsobů úpravy předzahrádek, některé byly nevhodně zpevněny a upraveny jako parkovací stání, zaměřit se při osvětě na způsob oplocení, kdy prefabrikátované prvky nejsou vhodné, stejně jako živé ploty. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětlu na tvorbu předzahrádek.

Tab. 354: Karta sídla: Klikov.

Sídlo:	Klikov	
Katastr:	Klikov	
Obec:	Suchdol nad Lužnicí	
Umístění	KC05, KP23	
První záznam odkazující na rok:	1654	
Kategorie sídla:	B-	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Kaple Panny Marie Sněžné v Klikově. (Foto: ekologievpraxi. cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)

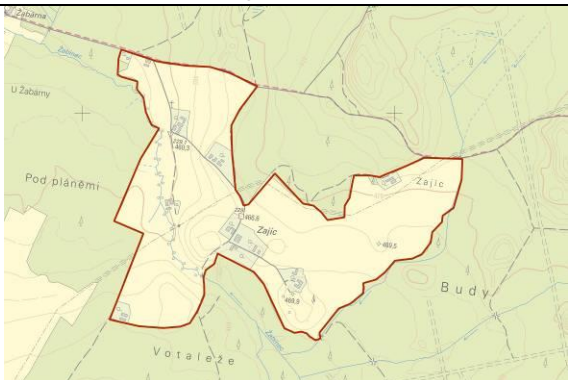

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
784	1059	934	554	193	226
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
83	116	152	154	159	168
Historie:					
Klikov (písemný záznam z roku 1654) a Františkov (písemný záznam z roku 1794) jsou historicky propojeny těžbou železné rudy, která zde byla objevena v druhé polovině 16. století. Klikov vznikl jako důlní osada a po roce 1628 se rychle zaplnil havíři, dřevaři a dalšími pracovníky. Těžba byla přerušena v roce 1659, ale roku 1781 obnovena v plném rozsahu, přičemž ve Františkově byla postavena železárna na zpracování rudy. V době největšího rozmachu zde pracovalo přes 70 horníků, více než 80 dělníků ve slévárně a kolem 30 uhlířů v navazujících provozech. Prosperita přilákala do oblasti také obchodníky. Nadměrná těžba však způsobila rychlé vyčerpání ložisek a v 70. letech 19. století byly doly uzavřeny. Roku 1879 skončil provoz i ve železárně.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde převážně o ulicovou ves.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny dvorcové usedlosti i samostatné vesnické domy.					
Základní charakteristika:					
Klikov má charakter ulicové zástavby s původními dvorcovými usedlostmi a samostatnými vesnickými domy situovanými podél komunikace. Navzdory četným dostavbám a přestavbám zůstala zachována půdorysná struktura i hmotové řešení, doplněná novější zástavbou různých stylů a období. Součástí území je cenná luční enkláva Zajíc s rozptýlenou zástavbou.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
Krajinným rámcem protéká Dračice, v sídle též několik drobnějších rybníčků. Přítomna je i fotovoltaická elektrárna, která se však v krajinném prostoru neprojevuje. Nedaleko sídla se nachází zámček Nová Huť.					
Struktura:					
V sídle několik křížů, kaple Panny Marie Sněžné, několik rybníčků, po okraji sídla protéká Dračice.					
Zástavba:					
Dvorcové usedlosti i samostatné vesnické domy Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné stavby nad protáhlým obdélníkovým půdorysem zastřešeným symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-45°. Jedná se o stavby s jednoduchou fasádou, často bez štukové výzdoby. V tomto sídle jde především o dvorce typu „vierkant“, kdy u kterých je dvůr ze čtyř stran uzavřen a průčelí dominují dva štíty propojené zdí, průjezdná vrata pak procházejí z boku stodolou. V sídle je také domkařská zástavba obdélníkového půdorysu. Barevně se jedná převážně o nevýrazné stavby, většinou bílé omítnuté, bez štukové výzdoby, popřípadě jen s omezenou štukovou výzdobou na průčelí. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 1, 2 nebo 3.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je ve větší míře v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je z části narušený, především přítomností nadzemního elektrického vedení. Na západním okraji sídla se nachází fotovoltaická elektrárna, která se však v krajinném rámci neprojevuje.				0
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je bez rušivých znaků, kdy převládá harmonické měřítko.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.				+

Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla zůstala zachována.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	V sídle jako celku je prostorové uspořádání sídla bez zásadních rušivých prvků a jevů, převládá zde harmonie uspořádání a charakteru zástavby, a to v souladu s historickými podmínkami.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	V sídle jako celku (tedy včetně enklávy Zajíc a další související rozptýlené zástavby usedlostí) převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy, proporcí a neuplatňují se významně rušivé objekty ani jevy.	+
Měřítko zástavby:	Z hlediska měřítka zástavby jsou v sídle místy přítomny cizorodá měřítka.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především v centrální části sídla (kolem hlavní komunikace) je architektonická kvalita narušena, přítomny jsou rušivé jevy a objekty bez architektonické hodnoty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla. V některých částech sídla však zezeň z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zezeň v okraji sídla:	Z hlediska vzrostlé zeleně převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámecek		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zezeň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ne
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne

Celkové hodnocení
Původní usedlosti byly situovány podél komunikace, je zde také řada dostaveb a přestaveb, ale i tak původní půdorysné dispozice a hmotné řešení zůstaly zachovány, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.
Ochrana krajinného rázu
Cíl(e) ochrany:
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.
Podmínky ochrany:
V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Současně by nová zástavba neměla měnit podíl mezi zastavěnými a zpevněnými plochami a plochami zeleně, jež je v místě nové stavby obvyklé. Umístování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb. Při posuzování přestaveb, dostaveb nebo novostaveb jednotlivých usedlostí nebo jejich souborů (rozptýlená zástavba) je nezbytné vždy individuálně posoudit vliv zásahu na krajinný ráz, a to v širších vazbách a vztazích krajinného prostoru. Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánu Suchdola nad Lužnicí po změně č. 1 ze srpna 2024 (Ing. arch. J. Daněk).
Ochranná doporučení:
Vhodné materiálové řešení objektů: Objekty jsou zděné, omítané hladkou štukovou omítkou, doplněnou jednoduchými mírně plastickými či pouze barevně odlišenými zvýrazňujícími prvky (kordonová a korunní římsa, šambrány kolem otvorů). Střešní krytina je preferována keramická či alespoň tašková. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Vhodné barevné řešení objektů: Původní objekty nejsou barevně pestré. Nejčastěji se vyskytuje bílá barva fasády. Pro novostavby či rekonstrukce objektů jsou vítány světlé odstíny barev. Někdy jsou použity pro zvýrazňující prvky na fasádě odstíny tmavší než je základní plocha fasády. Střešní krytinu je vhodné volit v barvě temně červené až hnědé. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při hlavní komunikaci). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.

Tab. 355: Charakteristika hodnocení vymezených segmentů sídla: Klikov – Zajíc.

Segment	Segment sídla: Klikov – Zajíc
Název	Zajíc
Charakter:	Enkláva s rozptýlenou zástavbou chalup a usedlostí.
Situace:	
Hodnoty:	Rozptýlená zástavba usedlostí.
Narušení:	--
Podmínky ochrany:	Zachovat rozptýlenou formu zástavby.
Poznámka:	Případné nové parcely o velikosti od 1 200 m², výjimečně od 1 000 m². Objekt musí respektovat charakter okolní zástavby! Výšková hladina pro nově navrhované obytné objekty je do 8,5 m do hřebene. Vzdálenost mezi jednotlivými stavebními parcelami by neměla být menší než 50 m. Stavby vždy podléhají hodnocení vlivu na MKR.

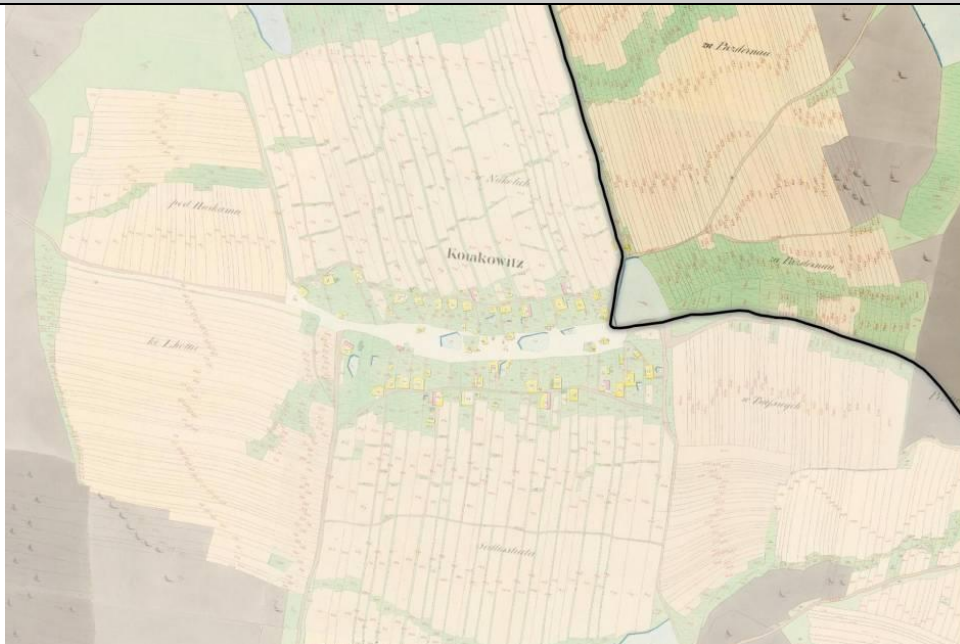
Tab. 356: Karta sídla: Kojákovice.

Sídlo:	Kojákovice	
Katastr:	Kojákovice	
Obec:	Jílovice	
Umístění	KC03, KP12	
První záznam odkazující na rok:	1371	
Kategorie sídla:	A-	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Zástavba v Kojákovících. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (oranžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
462	422	345	262	147	157
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
69	76	77	74	81	89
Historie:					
Kojákovice jsou vrcholně středověké kolonizační sídlo, poprvé doložené v roce 1371, rozložené v mírně zvlněné krajině nad Třeboňskou pánví. Původní návesní zástavba se postupně přesunula do vyvýšených poloh, přičemž vnitřní část návsi zaplnily drobné chalupy. Dnes zde převažují zděné trojboké a čtyřboké usedlosti s architektonicky cennými prvky, jako jsou křídlové štíty, niky ve štítech a půlkruhové nástavce nad branami.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu se jedná o přechodný typ návesního půdorysu vsi k půdorysu lánové vsi.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvorce blatského typu jež jsou trojstranně uzavřené s jednoduchými formami.					
Základní charakteristika:					
Téměř celé sídlo se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko s výjimkou Dolního obecního rybníka a několika chalupami. Vesnice má zachování půdorysnou dispozici, hmotové řešení i tvarosloví většiny staveb. Statky a chalupy ve dvou řadách jsou štíty orientovány do návesního prostoru s kaskádovitými rybníčky. Přítomny jsou však i nevhodné dostavby bytovek.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
Krajinný rámeček je dán historickým vývojem sídla, kdy je vlastní sídlo usazeno v mírném dolíku obklopené zemědělskými plochami a ohraničené lesem. V tomto prostoru je pak usazeno sídlo, jehož půdorys v zásadě odpovídá původní podobě sídla.					
Struktura:					
Jedná se o vesnickou památkovou zónu s četnými kulturními památkami.					
Zástavba:					
Převážně venkovského charakteru – statky a chalupy jsou štíty orientovány do návesního prostoru. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné stavby nad protáhlým obdélníkovým půdorysem zastřešeným symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-45°. Jedná se o stavby s jednoduchou fasádou, popřípadě se štukovou výzdobou. V tomto sídle jde především o dvorce typu „vierkant“, kdy je dvůr ze čtyř stran uzavřen stavbou (nikoliv ohradní zdí) a průčelí dominují dva štíty propojené kolmým křídlem. Přítomny jsou i další typy uzavřených dvorců (např. dva štíty propojené zdí se zdobenou branou). Základem je však vždy obdélníková stavba. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 2 nebo 14, v obou případech za hranicí CHKO Třeboňsko, které je zde bez hodnotnější zástavby.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez významných rušivých znaků.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	V krajině se sídlo projevuje bez výrazných rušivých vlivů.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Sídlo je v krajině zasazeno v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním.				+
Urbanistická struktura sídla					
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je dochovaný, bez výrazných narušení.				+

Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je bez zásadních rušivých prvků a jevů, převládá zde harmonie upořádání a charakteru zástavby, a to v souladu s historickými podmínkami.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	V charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy, proporcí a neuplatňují se výrazněji rušivé objekty. Významně se uplatňuje regionální tvarosloví, mnoho rekonstrukcí je zdařilých.	+
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je v souladu s celkem sídla.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita stavebních objektů je bez významně se uplatňujících rušivých prvků či narušení.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně je zásadní a jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, zeleň odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Nezastavěné plochy jsou v souladu s daným typem zástavby (především zahrady, vzrostlé stromy ve veřejném prostoru).	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ano
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Kojákovice patří k nejzajímavějším a nejcenějším sídlům se zachovalou půdorysnou dispozicí, hmotovým řešením a tvaroslovím většiny staveb.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu.

Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Současně by nová zástavba neměla měnit podíl mezi zastavěnými a zpevněnými plochami a plochami zeleně, jež je v místě nové stavby obvyklé. Umístování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánu Jílovce po změně č. 3 z prosince 2024 (Ing. arch. J. Rampas).

Ochranná doporučení:

Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a turistických tras) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech.

Na území VPZ nové záměry a úpravy stávajících staveb provádět až na základě kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

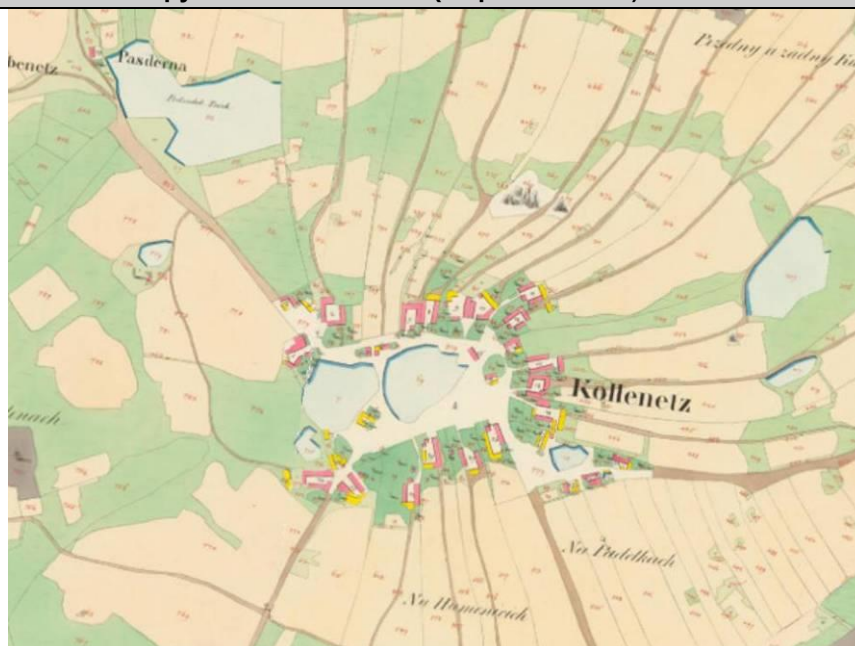
Tab. 357: Karta sídla: Kolence.

Sídlo:	Kolence	
Katastr:	Kolence	
Obec:	Novosedly nad Nežárkou	
Umístění	KC01, KP04	
První záznam odkazující na rok:	1378	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba v Kolencích kolem návesního rybníka. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
444	441	368	281	124	132
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
45	57	66	72	91	85
Historie:					
Kolence jsou poprvé písemně doloženy v roce 1378. Ves vznikla při svobodném dvoře s pomezní tvrzí, která sloužila k ochraně zemských hranic a jejíž obyvatelé byli podřízeni přímo zemskému panovníkovi. Jejich povinností byla zejména obrana hranic a údržba stezek. V roce 1589 se Kolence spolu s Novosedly a Mlákou staly součástí třeboňského panství. Roku 1619 bylo sídlo vypáleno a během pruského tažení v roce 1744 trpělo bídou a hladem.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde převážně o návesní sídlo s rybníkem obklopeným původními selskými usedlostmi.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvouštité usedlosti s vjezdy s rovným nadpražím a jednoduchou dekorativní výzdoba štítů, přítomny jsou také okapově řazené průjezdní statky.					
Základní charakteristika:					
Kolence mají charakter návesní zástavby s dvěma velkými rybníky, obklopenými převážně dvorcovými usedlostmi se štítovou orientací, doplněnými o okapově řazené průjezdní statky. Typické jsou klasicistní proporce dvouštitých domů s rovným nadpražím vjezdu a jednoduchou štítovou výzdobou. Půdorysná struktura i hmotové řešení zůstaly zachovány a sídlo si uchovává celistvý a harmonický dojem, který je do narušen nadzemní elektrické vedení (400 kV).					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci mají dominantní zastoupení lesní porosty. Bezlesé je pouze okolí sídla Kolence a prostor jižně od něj. Jižně od sídla se nachází několik větších rybníků (Liščí rybník, rybníky Okřínek, Krátký a Ostrý). Liniová zeleň je vázána na plochy rybníků. Negativním prvkem je nadzemní elektrické vedení (400 kV).					
Struktura:					
V sídle je několik prvků sakrální architektury (kaple, křížky), přítomno je i několik menších rybníčků. Negativně v sídle působí nadzemní elektrické vedení, které je ze sídla jasně patrné.					
Zástavba:					
Převážně venkovského charakteru – návesní sídlo s rybníkem obklopeným původními selskými usedlostmi. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné stavby nad protáhlým obdélníkovým půdorysem zastřešeným symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-45°. V případě dvorců (trojstranně a čtyřstranně uzavřené) jsou stavení na straně štítů propojena ohradní zdi, popřípadě vloženou stavbou. Původní stavby často zdobeny štukovými dekory. Z hlediska KR hodnotné trojstranně uzavřené usedlosti jsou složeny ze dvou obytných částí (širší hlavní a užší výminkové), na které postupně navazují části hospodářské, které jsou v zadní části stavení kolmo uzavřeny průjezdnou stodolou. Směrem do návesního prostoru jsou pak obytné části propojeny ohradní zdí, která je prolomena vjezdovou branou a vstupní brankou se segmentovým nadpražím. Hmota usedlostí je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou sedlovou střechou. Obytná část je mnohdy v přízemí prolomena dvěma či třemi osami oken. Oba štíty včetně ohradní zdi jsou zdobeny povětšinou střídavým pásovým dekorem. Občas se vyskytuje i bohatší zdobení v podobě bosáží či pilastrů v nároží a ornamentálních šambrán kolem oken v přízemí či girland kolem větracích okének ve štítech. Nasazením krovu s přesahem střechy, který umožňuje kryté zápraží směrem do dvora, občas vzniká asymetrie přízemí a štítu, což je zajímavé specifikum. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p.8 (78), 25 nebo 26.					
Zezeň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zezeň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je s částečně rušivými znaky, především nadzemní elektrické vedení (400 kV).	0
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je částečně narušený, dochází k postupnému rozvoji podél hlavní komunikace.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání je částečně narušeno, především v okrajové části jsou přítomny rušivé objekty novodobější zástavby.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby je viditelné narušení odlišnými dostavbami a přestavbami, především mimo centrální část sídla.	0
Měřítko zástavby:	V centrální části je půdorysná dispozice i hmotové řešení zachováno. Novodobá zástavba však nepůsobí vhodně, i přesto působí sídlo celistvým dojmem, v centrální části mají jednotlivé stavby jen mírně poškozené tvarosloví.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především v okrajových částech sídla jsou přítomny architektonicky méně kvalitní objekty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Z hlediska vzrostlé zeleně převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámec		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ne
	Rušivé dominanty	Ano

	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Sídlo působí celistvým dojmem, jednotlivé stavby mají jen mírně poškozené tvarosloví, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.		
Ochranná doporučení:		
Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v prostoru návsi. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, podporovat osvětlu související s tvorbou předzahrádek a formou oplocení (ideálně plaňkové ploty, v žádném případě prefabrikátové panely).		

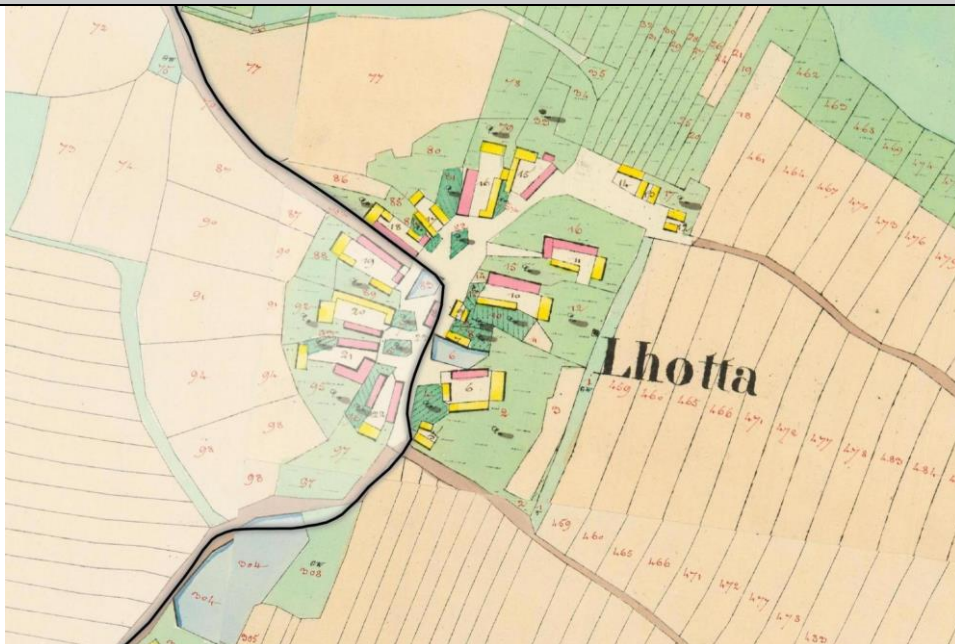
Tab. 358: Karta sídla: Lhota.

Sídlo:	Lhota	
Katastr:	Lhota u Dynína	
Obec:	Dynín	
Umístění	KC03, KP11	
První záznam odkazující na rok:	1355	
Kategorie sídla:	A	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Návesní kaple ve Lhotě. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
156	178	134	103	30	31
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
19	19	20	21	32	33
Historie:					
Nejstarší písemná zmínka o Lhotě pochází z roku 1355, kdy místní šlechtic Zdeněk ze Lhoty odkázal desátek bošileckému faráři. Ve 14. století existovaly dvě části – Česká a Německá Lhota, přičemž Německá byla z velké části zatopena při rozšiřování Záblatského rybníka v roce 1582 a zůstala známá jako Dvůr Lhota. Lhota byla během třicetileté války opuštěná, ale do konce 17. století znovu osídlena, přičemž od poloviny 19. století zde počet obyvatel trvale klesá.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu se jedná o návesní typ s trojúhelníkovou návší.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvouštíté dvorcové usedlosti (křídlové štíty), atiková polopatra a nástavby. Stavby jsou ovlivněny blatskou architekturou na zdobení štítů (gotizující prvky).					
Základní charakteristika:					
Asi třetina sídla se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně několika hodnotnějších vesnických stavení obklopujících návěs. Jedná se o ves s oválnou návší obklopenou usedlostmi s původním hmotovým řešením i tvaroslovím působící uceleným a půvabným dojmem. Příznivým dojmem působí i okolní rybníční krajina s krásným výhledem na siluetu Bošilce s dominantním kostelem.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
Sídlo se nachází v rovinaté krajině obklopené zemědělskými plochami s dominantním Bošileckým rybníkem. V krajinném prostoru se negativně uplatňuje věžový vodojem.					
Struktura:					
Přítomna je historická urbanistická stopa, přítomny jsou i četné kulturní památky, přítomna je též charakteristická zeleň, která dotváří obraz sídla, významné jsou především předzahrádky a další zeleň ve veřejném prostoru, v sídle jsou přítomny i rušivé prvky v podobě nevhodných staveb.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné dvouštíté statky propojené širokou ohradní zdí s rovným i obloukovým nadpražím nad vjezdem a brankou. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-42°. Stavení jsou zdobeny štukovými dekory na štítech i ohradní zdi (blatský okruh). Stavby mají atikové nadezdívky a mezipatra. Charakteristické zejména na návsi památkově chráněná usedlost č. p. 11 a hodnotné zemědělské usedlosti, jako například č. p. 5, 6, 7, 8, 16, 9, 10, 21.					
Zezeň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je bez významných rušivých znaků.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je bez rušivých znaků, kdy převládá harmonické měřítko.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Sídlo je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním, kvalitní je i začlenění okrajů sídla do krajiny.				+

Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je téměř identicky dochovaný, bez výrazných narušení.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání je bez rušivých prvků a jevů, převládá harmonie uspořádání a charakteru zástavby, včetně souladu s přírodními podmínkami.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	V charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy i proporcí přítomných staveb. Významné je uplatnění regionální formy a tvarosloví.	+
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je v souladu s celkem sídla.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Z hlediska architektonické kvality převažuje dochovaná kvalita objektů lidové architektury, v centrální části bez významně se uplatňujících rušivých prvků.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, zeleň odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakteristické nezastavěné plochy (předzahrádky, náves, zahrady) jsou v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ne
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Sídlo bylo pro své nesporné hodnoty navrženo vesnickou památkovou zónou. Příznivým dojmem působí okolní rybníční krajina s krásným výhledem na siluetu Bošilce, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umístování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Ochranná doporučení:

Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při příjezdových cestách). Podporovat úpravu veřejného prostranství, včetně obnovy předzahrádek. Současně podporovat ohraničení zahrad pomocí plaňkového dřevěného oplocení. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.

Na území sídla navrženého jako VPZ nové záměry a úpravy stávajících staveb provádět až na základě kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

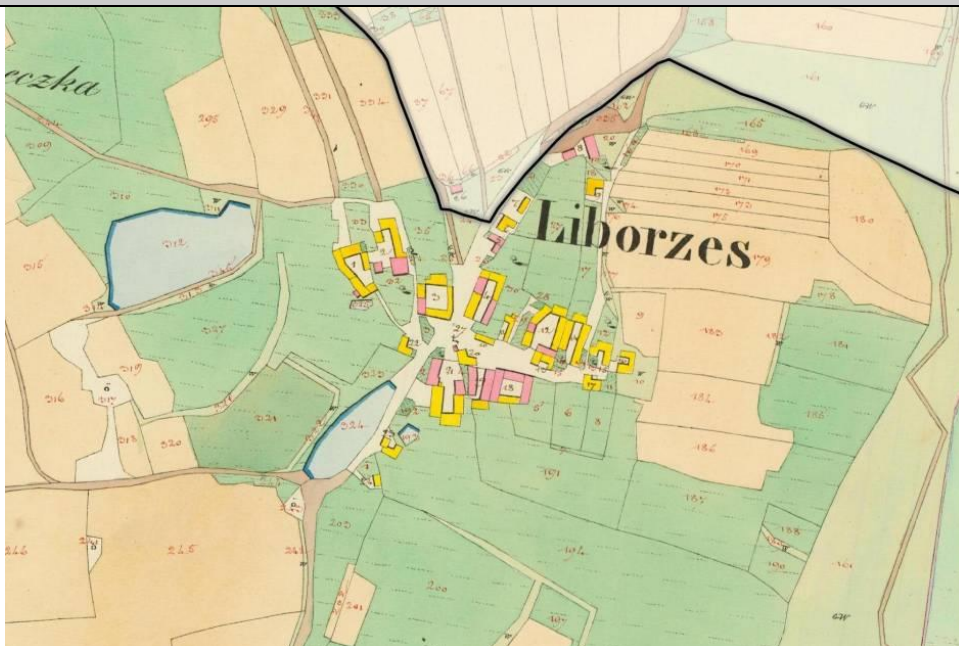
Tab. 359: Karta sídla: Libořezy.

Sídlo:	Libořezy	
Katastr:	Libořezy	
Obec:	Stříbřec	
Umístění	KC04, KP14	
První záznam odkazující na rok:	1382	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Návesní kaple Libořezy. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (ružově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
355	347	266	187	56	72
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
35	39	53	54	54	55
Historie:					
Libořezy poprvé zmiňovány v roce 1382. Do roku 1614 náležely k panství Stráž nad Nežárkou, poté přičleněny k panství třeboňskému. Po roce 1849 byly vedeny jako osada obce Mníšek, od které se osamostatnily v březnu 1915; dnes součástí obce Stříbřec. Dominantou návsi je kaplička se zvoničkou z roku 1839.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní typ, na který navazuje ulicovka.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvorcové usedlosti i samostatné vesnické domy.					
Základní charakteristika:					
Asi polovina sídla v CHKO Třeboňsko, včetně původní zástavby kolem návsi s kaplí se zvoničkou z roku 1839. Za hranicí CHKO Třeboňsko především novější zástavba či zemědělský areál, ale i vysílač na Čoudkově vrchu (500 m n. m.) s výhledy. Sídlo Libořezy má charakter převážně návesního typu, který plynule přechází v ulicovou zástavbu. Historické jádro tvoří dvorcové usedlosti rozvržené podél původní, pravděpodobně obdélné návsi, dnes částečně narušené průběhem komunikace. Na ně navazuje domkářská zástavba podél silnice; ačkoli je v některých případech zachována původní půdorysná dispozice a hmotové řešení staveb, většina objektů byla přestavěna a tvaroslovně pozměněna.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
Krajinný rámeček je bez výrazně rušivých znaků, z části nevhodná je přítomnost nadzemního elektrického vedení. Do krajinného rámce sídla zasahuje přírodní park Homolka – Vojířov, který se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko. V krajinném rámci přítomno několik menších rybníků a větší rybník Velká Černá. Na okraji sídla se nachází přírodní rezervace Losí Blato u Mirochova, které se spolupodílí na utváření přírodního rámce okolí sídla. Nad sídlem se nachází Čoudkův vrh (již mimo CHKO Třeboňsko), ze kterého je panoramatický výhled, bohužel se zde nachází i vysílač.					
Struktura:					
V sídle se nachází kaple a několik křížů. Dále několik rybníčků, bohužel jsou nevhodně oploceny a mají nevhodně upravený břeh.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu návsi, kde se nacházejí přízemní zděné dvouštité statky ohradní zdí prolomenou vraty. Na ně navazuje domkářská zástavba podél silnice. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-42°. Stavení bez výrazného zdobení. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 9.					
Zezeň a nezastavěné plochy					
V některých částech sídla zezeň z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez výrazně rušivých znaků, z části nevhodná je přítomnost nadzemního elektrického vedení.				0
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a převážně v souladu s historickým uspořádáním sídla.				+

Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla je částečně narušena, došlo k rozšíření sídla podél původní cestní sítě a to převážně zástavbou venkovského charakteru.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	V sídle převládá harmonie uspořádání a charakteru zástavby.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb.	+
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek zástavby venkovského charakteru.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita přítomných staveb je bez významně se uplatňujících rušivých prvků nebo narušení, i když některé objekty jsou necitlivě upraveny nebo mají poškozené tvarosloví. Necitlivá je také přítomnost fotovoltaických panelů na některých střechách.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	V některých částech sídla zeleň z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění, nevhodné jsou některé formy oplocení (použity například tvarovky, živé ploty).	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Celkový dojem sídla je narušen komunikací, která je vedena přes pravděpodobně původně obdélníkovou náves, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo malý význam.		

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Ochranná doporučení:

Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a od Čoudkova vrchu) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost. Podporovat úpravu veřejného prostranství. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětlu na tvorbu předzahrádek, včetně ideálního způsobu oplocení pomocí plačkových plotů, bez výrazné podezdívky.

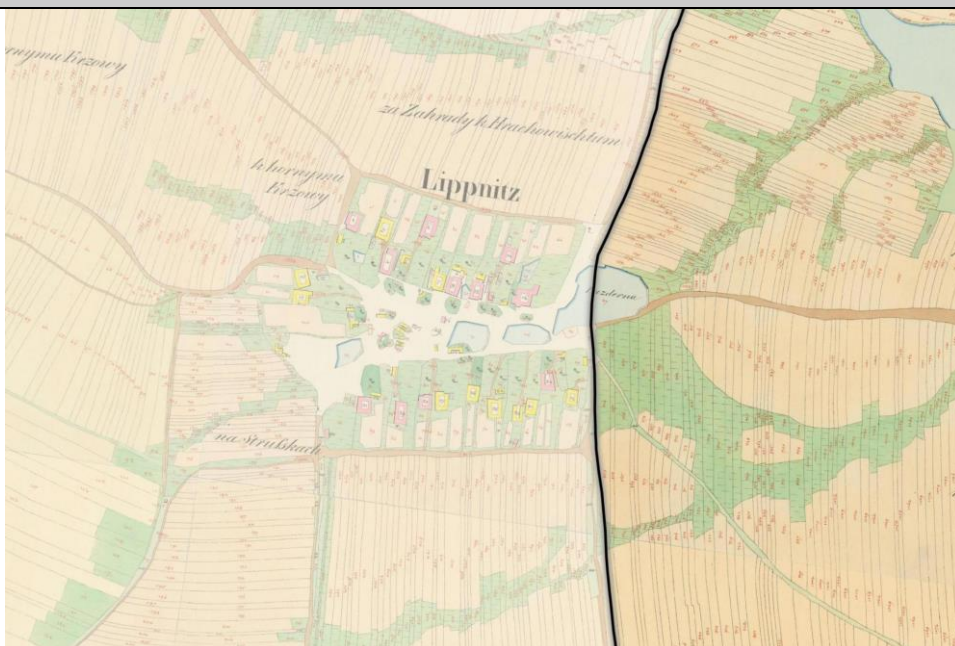
Tab. 360: Karta sídla: Lipnice.

Sídlo:	Lipnice	
Katastr:	Lipnice u Kojákovíc	
Obec:	Jílovice	
Umístění	KC04, KP18	
První záznam odkazující na rok:	1378	
Kategorie sídla:	A	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Zástavba Lipnice. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (oranžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
276	278	214	180	89	95
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
37	42	41	44	45	46
Historie:					
Lipnice vznikla ve 12. století na území, které původně patřilo cisterciáckému klášteru ve Zwettlu, a později přešla pod správu Vítka z Prčic a jeho potomků. První písemná zmínka o místním šlechtici Mikuláši z Lipnice pochází z roku 1378; jeho tvrz zanikla za husitských válek a ves byla následně darována třeboňskému augustiniánskému klášteru. Po třicetileté válce se sídlo obnovilo s 18 novými usedlostmi v tradiční jihočeské formě okolo návsi.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu je Lipnice lánová ves s podélnou formou zástavby a velkou návší s rybníčky.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvorcové, dvouštité usedlosti, jež jsou ze čtyř stran uzavřené. Přítomny jsou též samostatné vesnické domy (chalupy).					
Základní charakteristika:					
Téměř celé sídlo se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko. Na straně CHKO Třeboňsko je dominantní pouze elektrorozvodna Lipnice. Dvorcové usedlosti, převážně čtyřstranné, obklopují velkou návěs s několika rybníčky. Dvorce mají štítovou orientaci do návsi, celek působí půvabným a malebným dojmem. Půdorysná dispozice, hmotové řešení i tvarosloví části staveb jsou zachovány.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se projevuje nadzemní vedení vysokého napětí, včetně rozvodny, která je přítomna přímo v obci.					
Struktura:					
Znatelná dochovanost urbanistické struktury, přítomny jsou též prvky akcentující obraz sídla v krajině, dáno především zelení. V sídle jsou však přítomny i rušivé objekty, včetně dominanty v podobě rozvodny.					
Zástavba:					
Hmotové řešení je tvořeno zástavbou čtyřstranně plně uzavřených dvorců tzv. „vierkantů“. Charakter zástavby kromě její struktury tvoří samotné usedlosti – „vierkanty“ (čtyřstranně plně uzavřené dvorce) s dvouštitým průčelím a průjezdem v propojovacím traktu, nebo drobnější uzavřené statky s rovněž dvouštitým průčelím tentokrát propojeným ohradní zdí s brankou a branou. Zastřešení je řešeno symetrickými sedlovými střechami, čímž vynikají štíty v hlavním průčelí. Přítomen i dvoupatrový vierkant č. p. 3. Základními znaky venkovských stavení je jednak přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí cca 38–45°, který umožňuje zbudování obyvatelného podkroví.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je v souladu s charakterem sídla.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je s částečně rušivými znaky.				0
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je mírně narušen, především vlivem nadzemního elektrického vedení a s ním související elektrorozvodny.				0
Zasazení sídla do krajiny:	Sídlo je v krajině zasazeno v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla. Kvalitní je i začlenění okrajů sídla do krajiny.				+

Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Historický půdorys sídla je dochovaný a poměrně dobře čitelný.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je ve vztahu k danému typu bez nezanedbatelné přítomnosti rušivých objektů a jevů, i když i tyto přítomny jsou (např. rozvodna).	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb. Rušivé jevy se uplatňují omezeně, např. fotovoltaické panely na střechách některých objektů.	+
Měřítko zástavby:	V sídle převažuje soulad měřítek zástavby.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Z hlediska architektonického převažuje dochovaná kvalita přítomných objektů, bez významně se uplatňujících rušivých prvků nebo narušení.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, zeleň odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Dvorcové usedlosti obklopují velkou náves s několika rybníčky, celkový dojem působí malebně, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký význam a to i přesto, že se téměř celé nachází mimo jeho území. Pro čtyřstranně uzavřené usedlosti zde v obecné rovině platí, že jsou složeny ze dvou obytných částí (širší hlavní a užší výminkové), na které postupně navazují části hospodářské, které jsou jak směrem do návesního prostoru, tak do humen prolomeny vjezdovou branou s dveřmi. Samostatný vstup již v návesním průčelí není. Hmota usedlostí je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou		

sedlovou střechou. Oba štíty včetně celého průčelí směřujícího do návsi jsou zdobeny rovnými plastickými lizénami a šambránami kolem oken v přízemí, občas se objevují zdobenější štíty s reliéfy girland pod větracími okénky. Nad vjezdovou branou bývá plasticky zdůrazněn klenák. Omítky jsou většinou bílé v kombinaci s pastelově barevnými štukovými ozdobami a střešní krytina je pálená tašková, tedy oranžové barvy.

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby vždy vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

Charakter zástavby musí respektovat typ zástavby daného místa a vycházet z něj. Je nutné zachovat charakter dvorcových usedlostí a veškeré doplňkové stavby jako garáž, technické zázemí, zahradní pergolu apod. seskupit do jednoho objektu se společným zastřešením a vhodně jím doplnit objekt rodinného domu např. orientací celé stavby do tvaru písmen „U“ či „L“.

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánu Jílovice po změně č. 3 z prosince 2024 (Ing. arch. J. Rampas).

Ochranná doporučení:

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

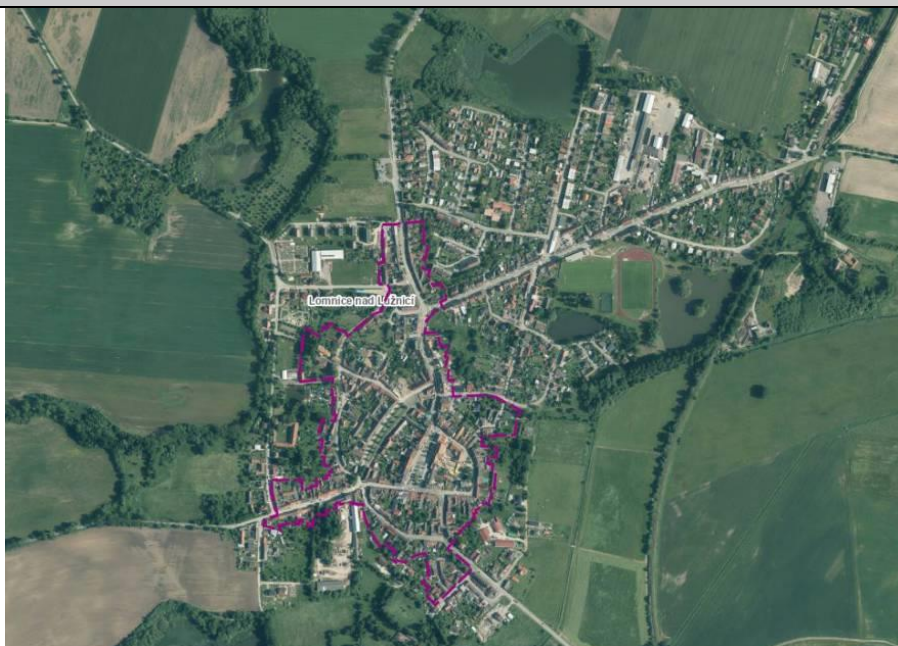
U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při příjezdových cestách). Podporovat úpravu veřejného prostranství, včetně obnovy předzahrádek. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Současně podporovat ohraničení zahrad pomocí plaňkového dřevěného oplocení. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru. Podporovat snahu nadzemní elektrické vedení přemístit pod zem.

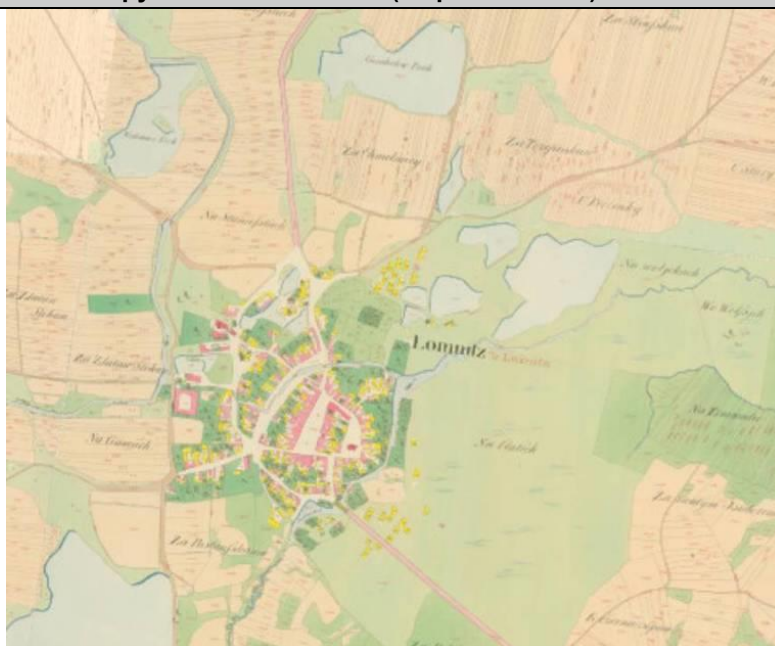
Tab. 361: Karta sídla: Lomnice nad Lužnicí.

Sídlo:	Lomnice nad Lužnicí	
Katastr:	Lomnice nad Lužnicí	
Obec:	Lomnice nad Lužnicí	
Umístění	KC01, KP04	
První záznam odkazující na rok:	1220	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Náměstí v Lomnici nad Lužnicí. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
1954	1869	1751	1627	1744	1701
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
267	300	376	424	618	654
Historie:					
Osídlení Lomnice probíhalo někdy koncem 9. či na počátek 10. století, tedy v době, kdy ještě mocný rod Slavníkovců ovládal jižní a jihovýchodní Čechy a chránil své državy pomocí rozsáhlého pásma hradišť a pevností. První písemná zpráva pochází z roku 1220 jako tržní osada při hradu a roku 1382 ji král Václav IV. povýšil na město. Největší rozmach zažila za Rožmberků díky výstavbě rybníků, především zásluhou Štěpánka Netolického a Jakuba Krčína. Po třicetileté válce, která město těžce poškodila, se Lomnice postupně obnovila a od roku 1660 patřila Schwarzenbergům. V 19. století ji oživila železnice a úřední instituce, ale město trpělo stagnací a emigrací. Městský status získala zpět v roce 1994.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o sídlo městského typu na téměř pravidelném kruhovém půdorysu s dlouhými obdélnými náměstími.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny městské domy, vesnické dvorcové i samostatné domy. Mimo historické jádro se nachází převážně různorodá zástavba bytových a rodinných domů.					
Základní charakteristika:					
V Lomnici je možné vymezit dvě historická jádra. Kostel Sv. Jana Křtitele s farou a okolní zástavbou dominuje širšímu okolí. Městečko má tři dlouhá obdélná náměstí, a to s radnicí a kostelem Sv. Václava obklopená městskými domy. Ve městě se nachází i zámek. Dochována je původní urbanistická stopa, půdorysné i hmotové řešení objektů. Na historická jádra navazuje novodobá zástavba převážně rodinných domů. Na okraji města je věžový vodojem.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
Přítomny jsou rušivé dominanty, především věžový vodojem a stavby zemědělské, popřípadě výrobní.					
Struktura:					
Přítomny jsou četné kulturní památky i přírodní prvky akcentující obraz sídla v krajině, přítomny jsou kulturní dominanty, a to jak pozitivní, tak negativní (např. věžový vodojem).					
Zástavba:					
Smíšená zástavba městského i venkovského typu. Z hlediska KR je podstatná především historické jádro s původní zástavbou situovanou okolo centrálního náměstí 5. Května, Václavského náměstí a dále ulic Budějovické, Třeboňské, Tyršovy, Kostelní, Palackého a Školní. Sídlu bylo typově založeno jako velká okrouhlice. V centrálním prostoru zástavba utváří širší městské jádro s dvoupodlažními budovami, směrem k perifériím se poté výšková úroveň snižuje. Vytváří kompaktní uliční řady. V okrajových partiích města je původní zástavba těsně přimknuta k ulicím Tyršově a Budějovické. Orientace zástavby do ulic je převážně okapová. Její měřítko je zpravidla menší, výjimkou jsou např. stavení v ulici Palackého.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	V krajinném rámci sídla převažují harmonické vztahy i měřítko.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Sídlu se v krajině projevuje s menšími rušivými znaky, především vlivem přítomnosti věžového vodojemu a vysílače, popřípadě vlivem zemědělského a průmyslového areálu.				0

Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla, včetně kvalitního začlenění okrajů sídla do krajiny.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla částečně narušen, zanedbatelná je přítomnost rušivých jevů a místy necitlivý rozvoj sídla, bez respektování půdorysu (naddimenzované rozvojové plochy).	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je ve vztahu k danému typu částečně narušené, zůstává převažující soulad s přírodními podmínkami.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Charakter zástavby je v centrální části dobrý, na okrajích již narušení odlišnými dostavbami a přestavbami, jež působí v kontextu původní zástavby rušivě.	0
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek, specifické odlišnosti jsou v souladu s celkem.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Z hlediska architektonického je zástavba bez významně se uplatňujících rušivých prvků, i když i ty jsou přítomny.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, zeleň odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Město působí celistvým dojmem, jednotlivé druhy staveb mají mezi sebou poměrně dobrý přechod, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký význam.		

Ochrana krajinného rázu
Cíl(e) ochrany:
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.
Podmínky ochrany:
V sídle a jeho okolí nedovolit výstavbu plošných a výškových dominant. Turistickou infrastrukturu vázanou na rybník Hejtman rozvíjet pouze ve vhodném měřítku tak, aby nevznikaly nové dominanty (výškové, prostorové či barevné).
Ochranná doporučení:
Bránit budování výškových budov.

Tab. 362: Karta sídla: Lutová.

Sídlo:	Lutová	
Katastr:	Lutová	
Obec:	Chlum u Třeboně	
Umístění	KC04, KP15	
První záznam odkazující na rok:	1349	
Kategorie sídla:	A	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba v Lutové. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (ružově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
380	418	407	266	105	87
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
54	68	76	80	95	92
Historie:					
Lutová je poprvé písemně doložena roku 1349 jako součást rožmberského panství, ve středověku zde patrně stála tvrz, zaniklá v 17. století. Již ve 14. století byl založen gotický kostel Všech svatých s farou, které tvořily významné církevní centrum okolí. Roku 1666 nechal Adam Pavel Slavata postavit poutní kostel, ke kterému vedla křížová cesta; její zbytky jsou dnes na hřbitově. Po požáru v roce 1875 získala ves zděnou podobu s trojbokými usedlostmi a kapličkou sv. Jana Nepomuckého.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní sídlo s rozlehlou návší s rybníkem a kapličkou obklopená usedlostmi s podélnou a štítovou orientací.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny trojstranně uzavřené dvorce kubických forem s podélnou i štítovou orientací.					
Základní charakteristika:					
Lutová má zachovalou původní urbanistickou strukturu s rozlehlou návší, rybníkem a kapličkou, obklopenou usedlostmi s podélnou i štítovou orientací. Dominantou mírného svahu u návsi je kostel Všech svatých s farou, které dotvářejí harmonický historický celek. Novější zástavba se rozvíjela především jižním směrem podél silnice II/153 a zachovává charakter dvorcových staveb, i když v drobnějším měřítku. V jižní části sídla se nachází zemědělský areál, který díky svému přiměřenému měřítku nepůsobí rušivě. Pozitivně je hodnocen zejména přechod zástavby do volné krajiny v severní části sídla.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
Z hlediska krajinného rámce jde o kvalitně usazené sídlo.					
Struktura:					
Významnou dominantou je především hřbitov s kostelem a zřícenina kostela.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné chalupy (domkařská zástavba) a dvouštíté statky propojené širokou ohradní zdí s nadpražím nad vjezdem, branka součástí hlavního štítu. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-42°. Některá stavení jsou jednoduše štukově zdobeny. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 17 (zástupce Soběslavsko-Veselských blat), 15, 22, 31, 34, 35, 36, 44, 45, 46 nebo 50.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, i když jsou přítomny i nepůvodní a ne zcela vhodné druhy dřevin.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	V krajinném rámci sídla převažují harmonické vztahy i měřítko.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	V krajině se sídlo projevuje bez výrazných rušivých vlivů.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Sídlo je v souladu s přírodním prostředím, historickým uspořádáním, kvalitní je i začlenění okrajů sídla do krajiny.				+
Urbanistická struktura sídla					
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je poměrně dobře dochovaný a dobře čitelný.				+

Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je bez rušivých prvků a jevů, výjimečně je přítomna novodobá kompozice uspořádání zástavby modernějšího typu. Převládá harmonie uspořádání a charakter zástavby.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb.	+
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je v souladu s celkem sídla.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita stavebních objektů je bez významně se uplatňujících rušivých prvků.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeleň v zásadě odpovídá charakteru sídla, i když přítomny jsou i nepůvodní, a ne zcela vhodné druhy dřevin.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ano
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ano
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Sídlo působí příznivým a uceleným dojmem, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to		

tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V centrální části nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně i v případě rekonstrukcí a úprav.

Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánu Chlum u Třeboně po změně č. 2 z května 2025 (J. Zahrádková).

Ochranná doporučení:

Z pohledu KR jsou hodnotnější objekty zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu z návsi a při trase naučné stezky).

Podporovat úpravu veřejného prostranství. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.

Chránit mimolesní zeleň kolem zříceniny kostela a nedovolit v její blízkosti novou výstavbu.

Na území VPZ nové záměry a úpravy stávajících staveb provádět až na základě kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

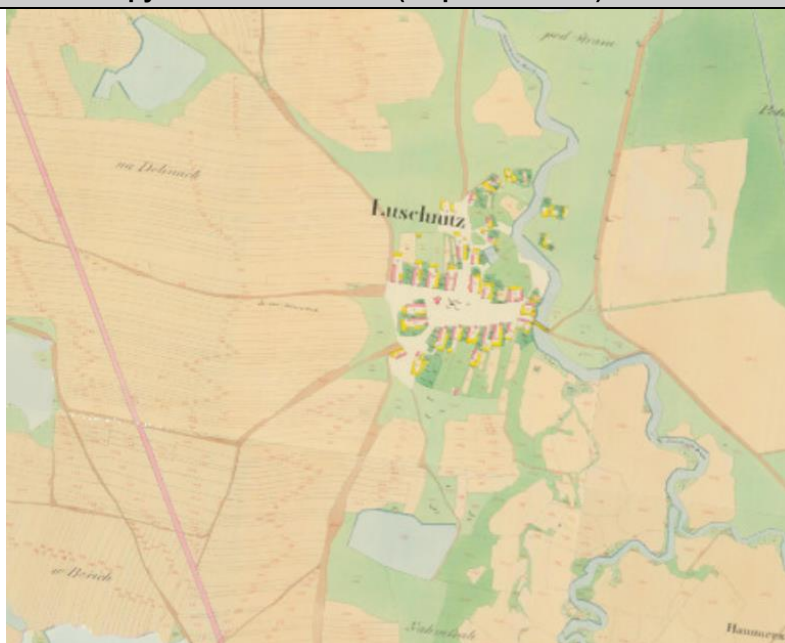
Tab. 363: Karta sídla: Lužnice.

Sídlo:	Lužnice	
Katastr:	Lužnice	
Obec:	Lužnice	
Umístění	KC03, KP04	
První záznam odkazující na rok:	1371	
Kategorie sídla:	A	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Náves v Lužnici s kaplí sv. Jana Nepomuckého. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)

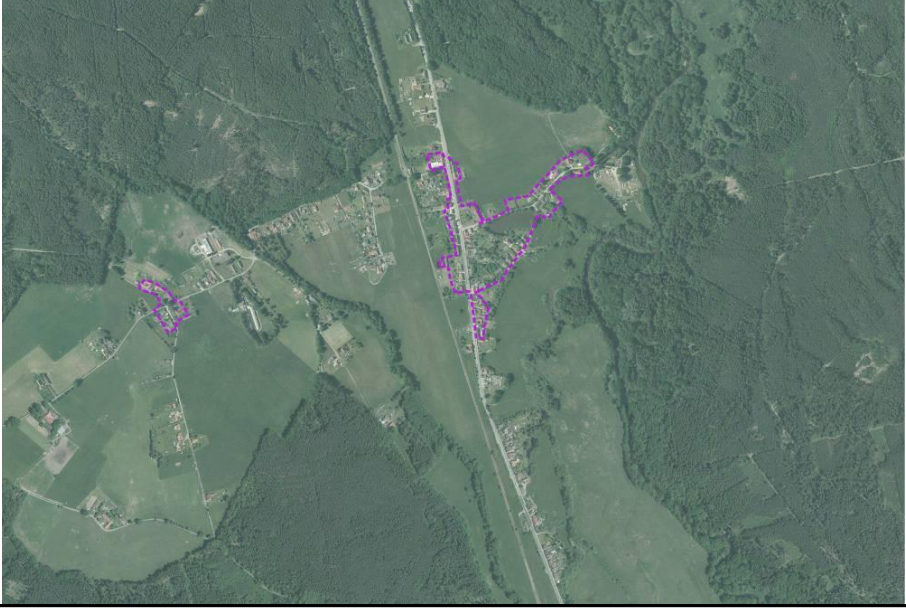

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
613	544	574	435	418	423
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
70	89	107	118	175	187
Historie:					
Lužnice je poprvé písemně doložena roku 1371 a její jméno pravděpodobně odkazuje na okolní močály (louže) či travnaté roviny (luhy), z nichž postupem času vznikly četné rybníky. Patřila původně k lomnickému statku a její osudy byly úzce spjaty s Lomnicí nad Lužnicí a Třeboní; obilní desátky zde náležely třeboňskému klášteru. Ve 14. a 15. století se zde připomínají drobní šlechtici, například Rybka z Lužnice, účastník husitských válek. V roce 1435 se sídlo stalo součástí třeboňského panství a roku 1660 připadlo Schwarzenbergům. Během třicetileté války bylo sídlo zcela vypáleno a zůstalo dočasně pusté; obnova probíhala postupně až do druhé poloviny 17. století.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde převážně o návesní typ sídla přechází v ulicovku.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvorcové usedlosti s jednoduchými křídlovými štíty, přítomny jsou i barokní štíty s volutami a nadpražím se štítem.					
Základní charakteristika:					
Lužnice je malebné sídlo s dobře zachovanou urbanistickou strukturou, jehož historické jádro tvoří náves s rybníkem a kostelem, obklopené typickými dvorcovými usedlostmi soběslavsko-veselského typu. Novodobá zástavba se rozvíjela jižním a severním směrem, přičemž navazuje na původní zástavbu jak měřítkem, tak typologií. I přes rozsah novější výstavby si Lužnice zachovala kompaktní a homogenní charakter. V severozápadní části se nachází zemědělský areál, který nepůsobí rušivě díky přiměřeným proporcím. Přechod zástavby do krajiny je však místy narušen, zejména kvůli zahušťování a dostavbám v okolí jádra.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci se pozitivně projevuje řeka Lužnice se svou doprovodnou zelení a také blízký Rožmberk a rybníky Nadějské soustavy. Nedaleko sídla se nachází přírodní památka Slepíčí vršek (písečný přesyp).					
Struktura:					
V sídle jsou přítomny objekty lidové architektury i kulturní památky. Přítomno je i několik nevhodných objektů, včetně přestaveb, které jsou v minoritě a převážně mimo centrální část sídla. Původní urbanistická struktura byla postupně rozšiřována jižním a severním směrem, i přes (v porovnání s původní zástavbou) velké plošné rozšíření neztrácí Lužnice kompaktní a homogenní styl urbanistické struktury. Objekty v novodobější zástavbě typově navazují na původní zástavbu dvorcového typu a navazují na ni také svou velikostí a měřítkem.					
Zástavba:					
Převážně venkovského charakteru – na historické jádro (dvorcové usedlosti) navazuje novodobá zástavba. Sídlo původně vzniklo kolem trojúhelné návsi, která ve svojí západní části měla ostrůvkovitou zástavbu. Ve středu byl postaven kostel. Objekty okolo návsi jsou dvorcového typu. Rozvoj území je nejvíce patrný severně a jižně od původního jádra. V severní části jsou objekty přizpůsobeny původním objektům a převažuje zde dvorcová zástavba s uspořádáním objektů do tvaru písmena L. Završení rozvoje v severní části je způsobeno výstavbou areálu zemědělského družstva. V jižní části se sídlo rozvíjelo podél komunikace směřující na Třeboň. Zde převládá rovněž zástavba dvorcového typu, doplněná o izolované rodinné domy. Zástavba je po obou stranách komunikace, kde větší četnost objektů převažuje na východ od této komunikace. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní zděné dvouštité statky propojené ohradní zdi s rovným i obloukovým nadpražím nad vjezdem a brankou. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-42°. Stavení jsou zdobeny štukovými dekory na štítech i ohradní zdi. Typické jsou například usedlosti č. p. 16, 17 a 27, kovárna.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je v souladu s charakterem sídla.					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je bez výrazně rušivých znaků.	+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je převážně v souladu s přírodními prostředím.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Původní půdorys sídla je částečně narušen.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	V sídle převládá harmonie uspořádání a charakteru zástavby.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb.	+
Měřítko zástavby:	V sídle převažuje soulad měřítek jednotlivých staveb.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita stavebních objektů je bez významně se uplatňujících rušivých prvků či narušení, i když i méně kvalitní objekty jsou v sídle přítomny, převažují však prvky lidové architektury.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, zeleň odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámec		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne

Celkové hodnocení
Sídlo působí celistvým dojmem, na historické jádro (náves s rybníkem a dominantním kostelem je obklopena dvorcovými usedlostmi) navazuje novodobá zástavba, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.
Ochrana krajinného rázu
Cíl(e) ochrany:
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.
Podmínky ochrany:
V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V centrální části nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.
Ochranná doporučení:
Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu z návsi). Podporovat úpravu veřejného prostranství a podporovat výsadbu ovocných stromů v předzahrádkách usedlostí. Současně podporovat ohraničení zahrad pomocí plaňkového dřevěného oplocení. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru. Na území sídla navrženého jako VPZ nové záměry a úpravy stávajících staveb provádět až na základě kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Tab. 364: Karta sídla: Majdalena.

Sídlo:	Majdalena	
Katastr:	Majdalena	
Obec:	Majdalena	
Umístění	KC04, KP13	
První záznam odkazující na rok:	1397 ⁴	
Kategorie sídla:	C	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Kostel sv. Máří Magdalény v Majdaleně. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)		
		

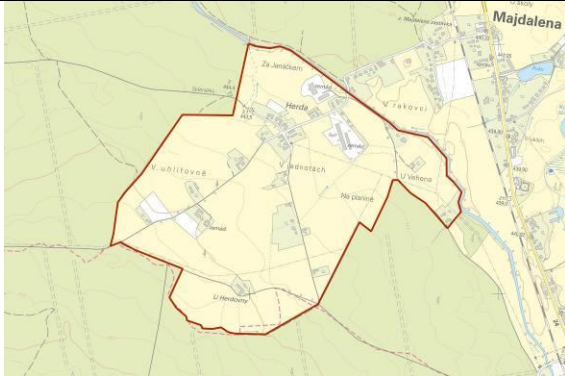
⁴ Základním historickým jádrem je pak prostor kolem kostela sv. Magdaleny.

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
292	540	439	325	344	482
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
32	55	77	135	126	172
Historie:					
Majdalena, dříve označovaná jako Herda–Majdalena, je poprvé písemně doložena v roce 1397, kdy zde na okraji lesů u vídeňské cesty stávala poustevnická kaple sv. Máří Magdalény, později přestavěná na kostel. V blízkosti sídla vznikl i poutní kostel sv. Barbory, který byl za josefínských reforem zrušen a později zcela rozebrán, dnes jej připomíná pouze drobná kaplička. Majdalena vznikla postupným spojováním osad mezi oběma svatyněmi a nemá klasickou návesní strukturu, což odráží její netradiční vývoj. Roku 1842 zde byla zřízena škola a o dvě desetiletí později sídlo oživila výstavba železnice, která přinesla pracovní příležitosti a nové obyvatele.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde převážně o ulicový typ zástavby podél komunikace, který přechází v rozptýlenou zástavbu jednotlivých usedlostí.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny dvorcové usedlosti a samostatné vesnické domy, na okraji sídla, při průmyslovém areálu jsou přítomny i bytové domy.					
Základní charakteristika:					
Majdalena má rozvolněnou a liniově rozptýlenou urbanistickou strukturu, která se formovala zejména západně od Zlaté stoky a podél silnice I/24. Vzhledem k tomuto uspořádání postrádá výraznější centrální veřejný prostor. Zástavba podél komunikace byla v novější době doplňována novostavbami, které částečně narušují plynulý přechod do volné krajiny. Významným a hodnotným urbanistickým celkem je prostor kolem poutního kostela sv. Máří Magdalény, doplněný školou, farou a usedlostmi u rybníčku, jenž tvoří klidové a historicky působivé jádro sídla. Na tento prostor navazuje rozptýlená zástavba dvorcových usedlostí s převážně dochovanými půdorysy a jednoduchým tvaroslovím, přičemž pozoruhodné jsou i soubory usedlostí v částech Herda a Barbora, které si zachovaly původní prostorové a hmotové řešení.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
Krajinný rámeček je významně narušen, přítomen je výrobní areál a dobývací prostory (pískovny) v okolí sídla. V okrajových částech krajinného prostoru je situace lepší, kdy se uplatňují přírodní hodnoty (les, řeka Lužnice a její doprovodná zeleň).					
Struktura:					
Výrobní areál („sloupárna“), bytovky, řeka Lužnice a s ní související doprovodná zeleň, dále pak národní přírodní rezervace Stará a Nová řeka.					
Zástavba:					
Zástavba převážně venkovského charakteru, která je narušena výrobním areálem a bytovými domy. Původně byla Majdalena zřízena okolo silnice a vznikla tak dlouhá uliční ves s roztroušenou nečetnou zástavbou. Díky svojí protáhlé uliční orientaci a železnici se začala vyvíjet dvě osídlovací centra v okolí železničních zastávek. Komunikace která prochází sídlem vede z jihu od Suchdolu nad Lužnicí na sever k Třeboni. V jižní části je její vývoj omezen rybníkem Cep. Největší rozvoj zástavby je patrný kolem komunikace vedoucí z části od severní železniční stanice směrem na západ k Branná kde vznikla část s názvem Herda. Zástavba je v této části řešena jako solitérní dvorcové usedlosti, nebo jako solitérní rodinné domy. Osídlení okolo jižní železniční zastávky se rozvíjelo východním směrem podél komunikace vedoucí k Hamru. Zde převažuje zástavba v provedení solitérních rodinných domů. V historické části je s výjimkou zemědělského dvora (č. p. 18) je zástavba menšího měřítka. Orientace zástavby do veřejného prostoru je převážně okapová, pouze ojediněle štítová.					
Zezeň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla.					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec sídla je ohraničen lesními celky, mimo lesní celky se v krajinném rámci negativně projevuje hlavní silnice a železnice, na kterou navazuje průmyslový areál („sloupárna“) a areál těžební společnosti, který je propojen s pískovnou. Krajinný rámec je tak možné hodnotit tak, že je významně narušen.	-
Vizuální projev sídla v krajině:	Ve vizuálním projevu se uplatňuje negativně antropogenní osa železnice, hlavní silnice a na ni navazující výrobní a zpracovatelské areály.	-
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je částečně v souladu s přírodním prostředím, avšak s řadou uplatňujících se narušení, v okraji sídla, především v jižní části jsou časté rušivé znaky.	0
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla v podstatě zůstal zachován, kdy se jednalo o ulicovku..	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla (ulicovka) zůstalo zachováno.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Charakter zástavby je výrazně narušen, nachází se zde i objekty s nízkou architektonickou hodnotou.	-
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je narušeno, místy jsou přítomny cizorodá měřítka, nejvýznamnější nedostatek jsou výrobní areály a areál související s těžbou (mimo výrobní areál, například též bytovky)	-
Architektonická kvalita stavebních objektů:	V sídle je přítomno významné množství rušivých jevů a architektonicky nekvalitních objektů, popřípadě jsou přítomny objekty bez architektonické hodnoty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeleň v zásadě odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je místy významně narušen.	0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámec		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ano
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne

	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ano
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ano
Celkové hodnocení		
Ulicový typ zástavby podél komunikace, přecházející v rozptýlenou zástavbu domů, který je narušen přítomností architektonicky nekvalitními objekty, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz východní (okolí kostela sv. Máří Majdaleny) a západní (Herda) části sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
V sídle a jeho okolí nedovolit výstavbu plošných a výškových dominant. Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánu Majdaleny z února 2024 (Ing. Š. Ťoupalíková).		
Ochranná doporučení:		
V lokalitě Herda zachovat rozptýlenou zástavbu usedlostí. Některé další obecné zásady jsou uvedeny v kapitole A.5.1.		

Tab. 365: Charakteristika hodnocení vymezených segmentů sídla: Majdalena – Herda.

Segment	Segment sídla: Majdalena – Herda
Název	Herda
Charakter:	Uzavřená enkláva rozptýlené zástavby dvorcových usedlostí většinou s původními půdorysy a jednoduchým tvaroslovím..
Situace:	
Hodnoty:	Rozptýlená zástavba usedlostí.
Narušení:	--
Podmínky ochrany:	Zachovat rozptýlenou formu zástavby venkovského charakteru
Poznámka:	Případné nové parcely o velikosti od 1 200 m ² , výjimečně od 1 000 m ² . Objekt musí respektovat charakter okolní zástavby! Výšková hladina pro nově navrhované obytné objekty je do 8,5 m do hřebene. Vzdálenost mezi jednotlivými stavebními parcelami by neměla být menší než 50 m. Stavby vždy podléhají hodnocení vlivu na MKR.

Tab. 366: Karta sídla: Mirochov.

Sídlo:	Mirochov	
Katastr:	Mirochov	
Obec:	Chlum u Třeboně	
Umístění	KC04, KP15	
První záznam odkazující na rok:	1489	
Kategorie sídla:	C	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Návesní kaple Mirochov. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
287	322	303	220	106	84
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
32	45	57	64	70	75
Historie:					
Mirochov je poprvé písemně doložen roku 1489, avšak podle archiváře Františka Teplého zde mohla existovat osada již kolem roku 1190. Lokalita je situována na západním okraji pohraničního hvozdu Dubovice, kterým procházela historická zemská stezka z Rakouska do Čech, což nasvědčuje možnosti raného osídlení z oblasti Vitorazska. V polovině 16. století náležel Mirochov k faře Lutovské. Kulturní památkou jsou kamenná boží muka z konce 17. století, nacházející se na jižním okraji sídla.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o ulicový typ zástavby.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny dvorcové usedlosti i samostatné vesnické domy.					
Základní charakteristika:					
Mirochov má charakter ulicovky s převážně dvorcovými usedlostmi a samostatnými domy podél komunikace. Severní část u rybníka si zachovala původní půdorys i objemovou strukturu, tvarosloví je však často narušeno přestavbami. Jižní část tvoří novodobá zástavba.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
Krajinný rámec sídla je poměrně uzavřený na jedné straně lesy (z části chráněné též jako přírodní rezervace Losí blato u Mirochova), na straně druhé liniovou zelení a doprovodnou zelení, která obklopuje rybníky Velká Černá a Blato.					
Struktura:					
V sídle stojí kaple a několik křížů. Uprostřed sídla se nachází poměrně velký rybník s břehovými porosty. Přítomny jsou usedlosti a vesnické domy většinou přestavěné, přítomna je i novodobější nevhodná zástavba rodinných domů. Původní zástavba je severně od rybníka, jižní část je tvořena novodobou zástavbou.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR je nejhodnotnější zástavba venkovského charakteru, která je zde reprezentována přízemními zděnými objekty na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:3-4, které jsou v některých případech doplněny dalšími shodnými objekty seskupenými kolem polozavřeného nebo uzavřeného dvora. Tyto objekty jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí cca 35–45°. Některé objekty jsou jednoduše štukově zdobeny (římsoy, šembrány). Významnější jsou například objekty č. p. 2, 38 a 69. Mimo výše uvedené se zde vyskytují i méně vhodně novodobější dostavby různého charakteru, včetně bytovek.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
V některých částech sídla zeleň neodpovídá charakteru sídla, přítomny jsou zde i cizorodé formy ozelenění, které nejsou vhodné.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je bez výrazně rušivých znaků, převažují harmonické vztahy i měřítko krajiny.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a částečně v souladu s historickým uspořádáním sídla, avšak s řadou uplatňujících se narušení novější zástavby, především podél komunikace na Žíteč v jižní části sídla.				0

Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice zůstala zachována, k rozvoji došlo podél komunikace směrem na Žíteč.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	V sídle převládá harmonie uspořádání a charakteru zástavby, v jižní části sídla jsou však přítomny i nevhodné dostavby (např. řadové rodinné domy).	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje v centrální části soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb, v okrajových částech jsou přítomny nevhodné formy zástavby (nevhodné rodinné domy, rekreační objekty).	0
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek, specifické odlišnosti jsou v souladu s celkem.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita stavebních objektů je narušena, přítomna je četná novodobá zástavba různé architektonické úrovně.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	V některých částech sídla zeleň z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění, nevhodné jsou některé formy oplocení (použity například živé ploty).	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený, s místy až absencí vzrostlé zeleně v okraji sídla.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Podél komunikace jsou situovány usedlosti a domy, které jsou často přestavované a dostavované. Půdorysné		

dispozice a hmotné řešení je zachováno, tvarosloví staveb je však často narušeno, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo malý význam.

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Vhodné je umísťovat stavby venkovského charakteru, jež jsou v sídle přítomny. V případě úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb (vesnický charakter zástavby). Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánem Chlum u Třeboně po změně č. 2 z května 2025 (J. Zahradková).

Ochranná doporučení:

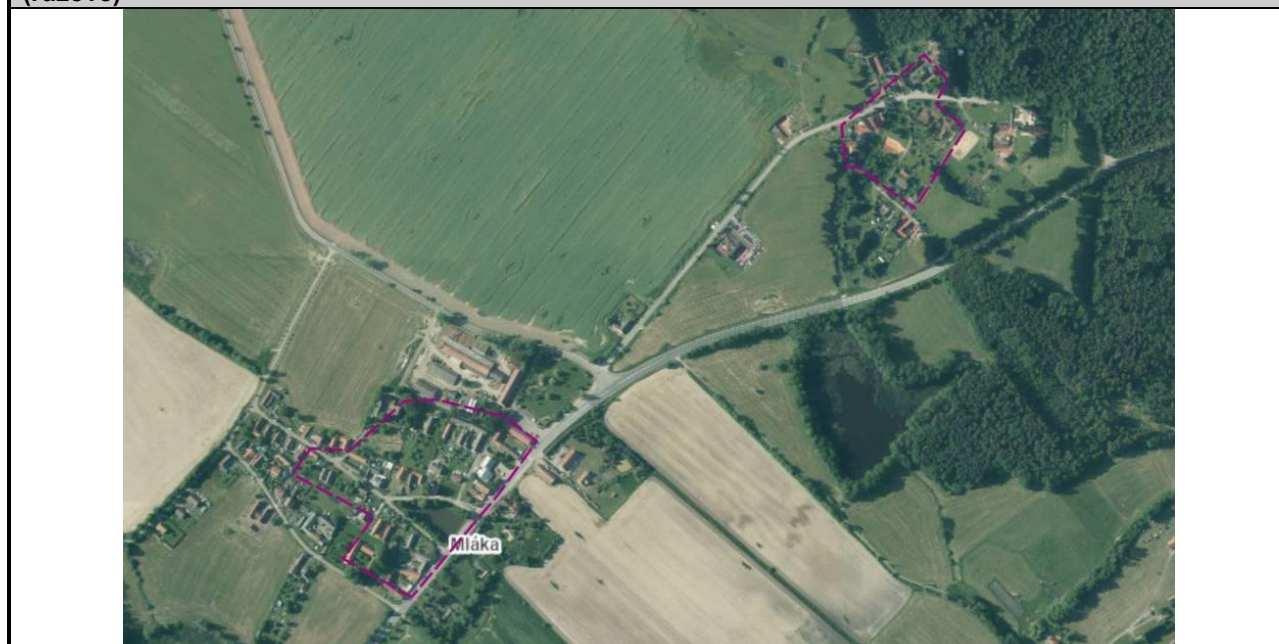
Na majitele objektů cílit vhodnou osvětu týkající se využití tradičních materiálů a barevného řešení venkovských objektů, včetně úprav předzahrádek a oplocení.

Některé další obecné zásady jsou uvedeny v kapitole A.5.1.

Tab. 367: Karta sídla: Mláka.

Sídlo:	Mláka	
Katastr:	Mláka	
Obec:	Novosedly nad Nežárkou	
Umístění	KC01, KP05	
První záznam odkazující na rok:	1518	
Kategorie sídla:	C	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba v Mláce. (Foto: Google Street View, 2023)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
265	282	228	190	88	121
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
27	38	48	51	68	76
Historie:					
Mláka je poprvé písemně doložena roku 1518, přičemž název vychází z nářečního slova mlaka, označujícího bahnité nebo podmačené místo, což odpovídá charakteru zdejší krajiny. Od počátku patřila spolu s okolními vesnicemi k příslušenství tvrze Flughaus, vybudované vladkou Oldřichem z Ústí. Historicky byla Mláka rozdělena na dvě části – větší Mláku s návesním rybníčkem a Mláku menší (lokalita U Kostela) v okolí kostela. V roce 1589 byla připojena k třeboňskému panství, roku 1619 byla Mláka vypálena a roku 1744 postižena tažením pruských vojsk.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o původně volný půdorys selských usedlostí doplněný domkářskou částí.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny usedlosti se strohou konturou trojúhelných štítů a stavení s podélnou orientací.					
Základní charakteristika:					
Mláka se skládá ze dvou částí – původně rozvolněné zástavby selských usedlostí se strohou konturou trojúhelných štítů a podélnou orientací, doplněné později domkářskou částí. Tato zástavba je postupně zahušťována novějšími dostavbami, přičemž půdorysná struktura, hmotové řešení i části tvarosloví zůstaly dochovány. Druhá část Mláka menší (lokalita U Kostela), vznikla kolem poutního kostela na vyvýšenině a působí kompaktnějším a příznivějším dojmem.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném prostoru se nachází i řeka Lužnice.					
Struktura:					
V sídle se nachází poutní kostel Zasnoubení Panny Marie. Přítomny jsou též rušivé objekty, a na některých místech nevhodná zeleň. Prostranství před mlékárnou bylo upraveno, nevhodný je však kýčovitý kiosek se zmrzlinou. Na spojnici mezi oběma částmi sídla vzniká autovrakoviště.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR je nejhodnotnější zástavba venkovského charakteru a to jak původní rozvolněné zástavby selských usedlostí se strohou konturou trojúhelných štítů a podélnou orientací, doplněné později domkářskou částí, tak v části shlukující se kolem kostela. Zástavba je tvořena přízemními zděnými objekty na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:3-4, které jsou v některých případech doplněny dalšími shodnými objekty seskupenými kolem polozavřeného nebo uzavřeného dvora. Tyto objekty jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí cca 35–45°. Některé objekty jsou i bohatěji štukově zdobeny (římasy, šembrány). Významnější jsou například objekty č. p. 11 či 15 nebo 24, případně 23, 27, 30, 41, 42, 43, 48.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů (přítomny cizorodé formy ozelenění).					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je bez výrazně rušivých znaků.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.				+

Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla byla částečně narušena.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání je částečně narušeno, především v okrajové části jsou přítomny rušivé objekty novodobější zástavby, včetně objektu mlékárny, která však splňuje hmotové regulativy.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby je viditelné narušení odlišnými dostavbami a přestavbami.	0
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek, specifické odlišnosti jsou v souladu s celkem.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Původně rozvolněná zástavba usedlostí byla doplněna domkářskou částí, jež je na mnoha místech upravena a je postupně zahušťována dalšími dostavbami. V části Mláka malá, která vznikla kolem poutního kostela na mírně vyvýšenině působí zástavba příznivějším dojmem.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	V některých částech sídla zeleň z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je místy nevhodně upraven, týká se to především prostoru před mlékárnou.	0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ano
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ano
Celkové hodnocení		
Sídlo je tvořeno ze dvou částí, kdy původní zástavba usedlostí byla doplněna domkářskou částí, která postupem času byla zahuštěna dalšími dostavbami, jenž některé narušují ráz sídla (příkladem je autoopravna, ze které se postupně stává autovrakoviště). Druhou částí je Mláka malá, která vznikla kolem poutního kostela a působí příznivějším dojmem, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam		

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Vhodné je umísťovat stavby venkovského charakteru, jež jsou v sídle přítomny. V případě úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v části Malá Mláka, kolem kostela). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Ochranná doporučení:

Z pohledu KR jsou hodnotnější objekty zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v prostoru Mláky malé. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, podporovat osvětlu související s úpravu zahrad a formou oplocení (ideálně plaňkové ploty, v žádném případě prefabrikátové panely).

Tab. 368: Karta sídla: Mnich.

Sídlo:	Mnich	
Katastr:	Mnich u Kardašovy Řečice	
Obec:	Kardašova Řečice	
Umístění	KC02, KP07	
První záznam odkazující na rok:	1350	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Zástavba v Mnichu. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

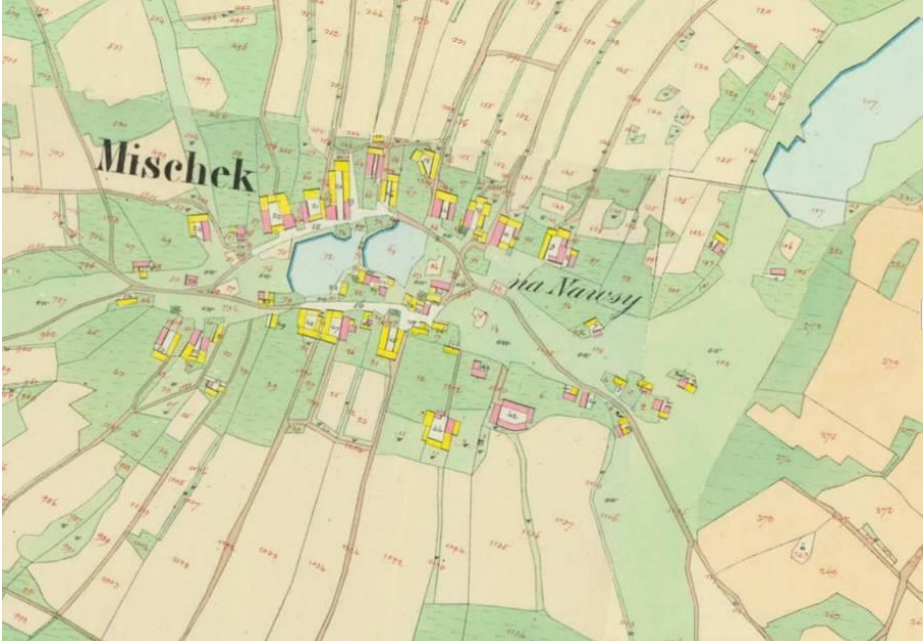

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
268	252	212	169	91	86
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
41	41	49	54	53	52
Historie:					
Mnich, dnes součást Kardašovy Řečice, vznikl ve středověku (nejstarší záznam z roku 1350) v návaznosti na zemskou stezku směřující od Řečice k rakouské hranici, jejíž ochrana byla hlavním důvodem jejího založení. Pojmenování sídla odkazuje na poustevníka – mnicha, jenž v raně křesťanském období zajišťoval duchovní správu pro okolní sídla. Od 14. století je zde doložena tvrz s místní nižší šlechtou, přičemž po vymření rodu přešlo panství do držby českých králů a následně šlechtických rodů. V roce 1500 byl Mnich připojen k řečickému panství, jehož součástí zůstal až do 17. století, kdy přešel jako věnné zboží do rukou rodu Götzů. V 18. století byl Mnich tvořen převážně sedláckými usedlostmi a svobodným statkem.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní typ sídla, kde jsou usedlosti po stránkách úvalu s potokem a pravděpodobně původně s rybníčkem.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v sídle přítomny troj i čtyřstranné uzavřené dvorce, které mají strohou formu průčelí s trojúhelným štítem, občas zvalbeným, přítomny jsou též zděné patrové sýpky.					
Základní charakteristika:					
Většina sídla za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně kaple sv. Jana Křtitele. Mnich má návesní charakter s dvorcovými usedlostmi rozmístěnými na svazích údolí Mnišského potoka, včetně několika rybníků. Typické jsou trojstranné – a čtyřstranné uzavřené dvorce. Půdorysná struktura i hmotové řešení zůstaly zachovány, malebný obraz sídla však narušují necitlivé úpravy potoka a nevhodná výsadba jehličnanů.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci se uplatňují četné menší rybníky, velké zemědělské plochy jsou orámovány ze západu lesy, na východ se krajina otvírá.					
Struktura:					
V sídle se nachází několik sakrálních staveb, jako je kaple a několik křížů, problematičtější je také nevhodně upravené koryto potoka.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR je nejhodnotnější zástavba venkovského charakteru, která je zde reprezentována přízemními zděnými objekty na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:3-4, které jsou v některých případech doplněny dalšími shodnými objekty seskupenými kolem polozavřeného nebo uzavřeného dvora (případně obehnaného ohradní zdí, s bránou). Typické jsou trojstranné a čtyřstranné uzavřené dvorce se strohým průčelím a trojúhelníkovými, místy zvalbenými štíty. Tyto objekty jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí cca 35–45°. Některé objekty jsou jednoduše štukově zdobeny (římsy, šembrány). Významnější je usedlost č. p. 8 s bohatě členěnou fasádou na vjezdové bráně. Popřípadě ojediněle dochovaný statek č. p. 30 včetně bezprostředního okolí v izolované poloze s dochovanou architektonickou výzdobou.					
Zezeň a nezastavěné plochy					
Charakter zezeň a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zezeň vhodně koncipována, včetně volby druhů, problém je nevhodně upravené koryto potoka.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez výrazně rušivých znaků.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků.				+

Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je převážně v souladu s přírodními prostředím, místy jsou rušivé znaky v okraji sídla.	0
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla je převážně zachována.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	V sídle převládá harmonie uspořádání a charakteru zástavby.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb.	+
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek, specifické odlišnosti jsou v souladu s celkem.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita přítomných staveb je bez významně se uplatňujících rušivých prvků nebo narušení, i když některé objekty jsou necitlivě upraveny nebo mají poškozené tvarosloví. Necitlivá je také přítomnost fotovoltaických panelů na některých střechách.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla. V některých částech sídla však zeď z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění (např. jehličnany, nevhodné živé ploty).	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je místy nevhodně upraven, týká se to především koryta potoka.	0
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Přechod sídla do krajiny je částečně narušený, převažuje však pozvolný přechod se zastoupením zeleně.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeď, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ano
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne

Celkové hodnocení
Silueta sídla je malebná, narušena je jen nevhodně upraveným korytem potoka a občas nevhodně zvoleným zeleným porostem, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.
Ochrana krajinného rázu
Cíl(e) ochrany:
Zachovat stávající podobu centrální části sídla a neumožnit vznik nových dominant.
Podmínky ochrany:
V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Vhodné je umísťovat stavby venkovského charakteru, jež jsou v sídle přítomny. V případě úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V centrální části nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb. Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánu Kardašova Řečice po změně č. 1 z ledna 2021 (UPLAN, s.r.o.).
Ochranná doporučení:
Z pohledu KR jsou hodnotnější objekty zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a turistické trasy) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat úpravu veřejného prostranství. Podporovat osvětu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětu na tvorbu předzahrádek.

Tab. 369: Karta sídla: Mníšek.

Sídlo:	Mníšek	
Katastr:	Mníšek	
Obec:	Stříbřec	
Umístění	KC04, KP14	
První záznam odkazující na rok:	1366	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Náves v Mníšku s návesní kaplí a hasičskou zbrojnicí. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
482	506	443	317	118	134
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
56	68	94	102	103	106
Historie:					
První písemná zmínka z roku 1366. Později při rozdělení rodu vesnici získali páni ze Stráže.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní sídlo s větší vřetenovitou návší se dvěma rybníčky a kaplí.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v sídle přítomny trojstranné uzavřené dvorce se štítovou orientací, které mají strohou kubickou formu.					
Základní charakteristika:					
Mníšek si uchoval původní urbanistickou strukturu s vřetenovitou návší, dvěma rybníky a kaplí, kolem níž se nachází dvorcové usedlosti a vesnické domy. Zástavba byla postupně rozšiřována východním směrem mezi rybníkem Pazderňák a komunikací na Libořezy, přičemž nové objekty zachovávají drobné měřítko a typologii dvorcových staveb. Zemědělský areál v jižní části sídla nepůsobí rušivě vzhledem ke svému měřítku, zatímco přechod zástavby do volné krajiny, zejména na severu, je hodnocen pozitivně. Mníšek je přírodně cenný díky prstenci rybníků, k nimž vedou polní cesty, posilující vazbu sídla na okolní krajinu. Celkový dojem z travnaté návsi je příznivý, přesto je mírně narušen nevhodnou výsadbou jehličnanů a nevzhlednou hasičskou zbrojnicí v blízkosti kaple.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se mimo jiné uplatňují četné menší rybníky a zvlněná krajina, která je protkána nadzemním elektrickým vedením.					
Struktura:					
V sídle několik rybníků, včetně dvou návesních, na návsi se nachází též kaple. Kolem návesních rybníků jsou situovány dvorcové usedlosti i rodinné domy, v blízkosti kaple se současně nachází mohutnější hasičská zbrojnice, která je v kontrastu s kaplí. Harmonický dojem ze sídla kazí nevhodná zeleň na návsi i v některých zahradách (např. živé ploty) a přítomnost cizorodých novodobějších staveb mimo centrální část sídla.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR sídla je podstatné historické jádro s původní zástavbou situovanou okolo návesního prostoru a silnice III/1536. Sídlo bylo typově založeno jako návesní. Zástavba je zpravidla dvorcového charakteru, v jižní části sídla je poté doplněná zástavbou menšího měřítka. Orientace zástavby do veřejného prostoru je převážně štítová, místy okapová. Z hlediska KR je nejhodnotnější zástavba venkovského charakteru, která je zde reprezentována přízemními zděnými objekty na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:3-4, které jsou v některých případech doplněny dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora (uzavřeno ohradní zdí, jež se nachází mezi dvěma štíty a jež je prolomena branou, branka často součástí hlavního štítu). Tyto objekty jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí cca 35–45°. Některé objekty jsou jednoduše štukově zdobené (římky, šembrány). Významnější jsou například objekty č. p. 17, 18, 26 či 37. Mimo výše uvedené se zde vyskytují i méně vhodně novodobější dostavby různého charakteru, včetně bytovek.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla. V některých částech sídla však zeleň z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění (například nevhodně vysazené jehličnany na návsi).					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:		Krajinný rámec je bez výrazně rušivých znaků, z části nevhodná je přítomnost nadzemního elektrického vedení.			0

Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla je převážně zachována, východní část sídla však z půdorysu vyhřezává..	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	V sídle převládá harmonie uspořádání a charakteru zástavby.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb.	+
Měřítko zástavby:	Z hlediska měřítka zástavby jsou v sídle místy přítomny cizorodá měřítka.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita přítomných staveb je většinou bez významně se uplatňujících rušivých prvků nebo narušení, i když nevhodný je především kontrast mezi kostelem a blízkou hasičskou zbrojnicí.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	V některých částech sídla však zeleň z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění (například nevhodně vysazené jehličnany na návsi).	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Travnatá návěs působí příznivým dojmem, ale je narušena vysazenými jehličnany. Pozitivně vnímané jsou		

přítomné usedlosti, často trojstranně uzavřené. Dojem z dominantní kaple narušuje nevhodně umístěná nevzhledná hasičská zbrojnice, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.

Trojstranně uzavřené usedlosti jsou složeny ze dvou obytných částí (širší hlavní a užší výminkové), na které postupně navazují části hospodářské, které jsou v zadní části stavení kolmo uzavřeny průjezdnou stodolou. Směrem do návěsního prostoru jsou pak obytné části propojeny ohradní zdí, která je prolomena vjezdovou branou a vstupní brankou s rovným nadpražím. Hmota usedlostí je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou sedlovou střechou. Obytná část je mnohdy v přízemí prolomena třemi osami oken na rozdíl od užší výminkové části, kde jsou osy jen dvě. Oba štíty včetně ohradní zdi jsou zdobeny povětšinou střídmým pásovým dekorem.

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Vhodné je umísťovat stavby venkovského charakteru, jež jsou v sídle přítomny. V případě úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V centrální části nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Ochranná doporučení:

Z pohledu KR jsou hodnotnější objekty zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a turistické trasy) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech.

Podporovat úpravu veřejného prostranství. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětlu na tvorbu předzahrádek, včetně ideálního způsobu oplocení pomocí plačkových plotů, bez výrazné podezdívky.

Na území sídla v minulosti uvažovaného jako VPZ nové záměry a úpravy stávajících staveb provádět až na základě kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Tab. 370: Karta sídla: Nítovice.

Sídlo:	Nítovice	
Katastr:	Nítovice	
Obec:	Kardašova Řečice	
Umístění	KC02, KP06	
První záznam odkazující na rok:	1340	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Zástavba v Nítovicích. (Foto: Google Street View, 2023)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
268	286	258	189	80	104
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
47	43	51	57	58	60
Historie:					
Nítovice vznikly pravděpodobně již ve 12. století během kolonizace území a nejstarší písemná zmínka pochází z roku 1340. Název sídla je odvozen od vladyckého rodu Nietoviců, doloženého až do 16. století. Území bylo postupně rozděleno mezi místní šlechtu a pány z Hradce, k nimž se vrátilo v 15. a 16. století. Od 17. století náležely Nítovice k řečickému panství, které přešlo do držení rodu Götzů. Ti zde zavedli nové formy hospodaření, včetně zakládání poplužních dvorů a výkupu poddanských statků.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní typ se dvěma rybníky.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v sídle přítomny dvouštité usedlosti propojené ohradní zdí s bránou a brankou.					
Základní charakteristika:					
Většina sídla v CHKO Třeboňsko, včetně návsi s rybníky a parkem s návesní kaplí a okolní zástavbou usedlostí, sídlo navrženo jako VPZ, Sídlo má návesní charakter se dvěma rybníčky a dalším návesním prostorem s kapličkou, obklopeným převážně dochovanými dvouštitovými usedlostmi. Ty jsou typicky propojeny ohradní zdí s bránou a brankou a zachovávají si původní hmotové řešení i tvarosloví.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci se vyskytují i negativní prvky například v podobě vysílače.					
Struktura:					
Negativní dominanty v podobě zemědělského areálu. V sídle četný výskyt kulturních památek v podobě kaplí a křížů. Na návsi se nacházejí dva rybníčky. Přítomno je i několik nevhodných staveb rodinných domů.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR je nevhodnější zástavba venkovského charakteru, která je zde reprezentována přízemními zděnými objekty (především dvouštité usedlosti) na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:3-4, které jsou seskupeny kolem polozavřeného nebo uzavřeného dvora. Tyto objekty jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí cca 35–45°. Některé objekty jsou jednoduše štukově zdobené (římky, šembrány), tvořené hlavním šitovým traktem a opačně orientovanou sýpkou. Dvouštité usedlosti jsou propojeny ohradní zdí, jež je prolomena bránou a brankou. Brána s nadpražím rovným či valbovým. Významnější jsou například objekty č. p. 2, 3, 4, 6, 7 či 10. Mimo výše uvedené se zde vyskytují i méně vhodně novodobější dostavby různého charakteru.					
Zeď a nezastavěné plochy					
Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeď v zásadě odpovídá charakteru sídla, i když především v zahradách se vyskytují nevhodné a cizorodé prvky zeleně.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez výrazně rušivých znaků.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.				+
Urbanistická struktura sídla					
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla je převážně zachována.				+

Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	V sídle převládá harmonie uspořádání a charakteru zástavby, v okrajových částech jsou četnější nevhodné objekty (včetně vrakoviště).	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb, i přesto, že řada objektů byla přestavěna.	+
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je v souladu s celkem sídla.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita přítomných staveb je bez významně se uplatňujících rušivých prvků nebo narušení, je zde však přítomno více přestaveb, které nejsou zcela vhodné.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zezeň v zásadě odpovídá charakteru sídla, i když především v zahradách se vyskytují nevhodné a cizorodé prvky zeleně.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zezeň v okraji sídla:	Přechod sídla do krajiny je částečně narušený, převažuje však pozvolný přechod se zastoupením zeleně.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámecek		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zezeň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Sídlo působí příznivým dojmem, přestože část objektů byla nevhodně přestavěna, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající podobu centrální části sídla a neumožnit vznik nových dominant.		

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Vhodné je umisťovat stavby venkovského charakteru, jež jsou v sídle přítomny. V případě úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V centrální části nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umístování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánem Kardašova Řečice po změně č. 1 z ledna 2021 (UPLAN, s.r.o.).

Ochranná doporučení:

Podporovat tvorbu plaňkami oplocených předzahrádek a vhodnou (listnatou) dosadbu stromů na návsi.

Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v prostoru návsi.

Podporovat úpravu veřejného prostranství. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětlu na tvorbu předzahrádek, včetně ideálního způsobu oplocení pomocí plaňkových plotů, bez výrazné podezdívky.

Na území sídla navrženého jako VPZ nové záměry a úpravy stávajících staveb provádět až na základě kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Tab. 371: Karta sídla: Nová Hlína.

Sídlo:	Nová Hlína	
Katastr:	Holičky u Staré Hlíny	
Obec:	Třeboň	
Umístění	KC03, KP12	
První záznam odkazující na rok:	1748	
Kategorie sídla:	C	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba v Nové Hlíně. (Foto: Google Street View, 2023)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
270	319	266	211	124	134
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
25	35	53	57	69	75
Historie:					
První písemná zmínka o vesnici pochází z roku 1748. V obecní kronice se mimo jiné uvádí, že po roce 1660, po převzetí zdejšího panství Janem Adolfem ze Schwarzenberku, který ke Staré Hlíně více samot přepojil byl zřízen nový pořádek, a sic, že Nová Hlína nebyla zatížena robotou, ale byla povinná platit, robotou byla zatížena až roku 1775. V roce 1880 měla Nová Hlína 270 obyvatel a to v 25 domech.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní typ sídla přecházející v ulicovku.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v sídle přítomny usedlosti se strohou konturou trojúhelných štítů a podélnou orientací stavení.					
Základní charakteristika:					
Nová Hlína si uchovala původní urbanistickou strukturu bez výraznějšího rozšiřování, s výjimkou zástavby podél místních komunikací a rozptýlené zástavby na východním okraji, navazující na historický most přes rybník Vítek. Zástavba je tvořena usedlostmi a domky, historické jádro však nebylo samostatně vymezeno. V území se nachází řada přestaveb, dostaveb i novostaveb, přičemž sídlo jako celek působí neuspořádaným dojmem, ačkoli bez závažných urbanistických závad. V krajině katastru se nachází rozptýlené samoty a osada Hvízdalky, která je propojena inundačním mostem přes Novou řeku. Půdorysné i hmotové řešení zástavby je ve většině případů zachováno, jednotlivé objekty si částečně uchovávají tradiční charakter.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se mimo jiné uplatňují především vodní plochy, včetně Rožmberku a rybníku Vítek s mostem.					
Struktura:					
V sídle se nachází několik křížů, na okraji sídla je pak kamenný most přes rybník Vítek.					
Zástavba:					
Zástavba převážně venkovského charakteru. Z hlediska KR je podstatná především zástavba v historickém jádru sídla. Zde je zástavba zpravidla dvorcového charakteru, při okrajích byla doplněna zástavbou menšího měřítka. Orientace zástavby do veřejného prostoru je převážně štítová, místy okapová. Přítomny jsou převážně zděné jednopodlažní stavby dvouštité a ve tvaru písmene L z veřejného prostranství ohraničené plaňkovými ploty, popřípadě zdí, jež je prolomena brankou a branou. Některé stavby jsou štukově zdobeny. Zastřešení je symetrickou sedlovou střechou. Z hlediska KR jsou hodnotnější například objekty č. p. 8, 12, 22, 32, 41, 42 či 43 (Hodnotné stavby, které hmotově i architektonicky, v celku i v detailu odpovídají tradičnímu rázu pro Soběslavsko-veselská blata.) a dále např. 31 či 46.					
Zezeň a nezastavěné plochy					
Charakter vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zezeň v zásadě odpovídá charakteru sídla, i když především v zahradách se vyskytují nevhodné a cizorodé prvky zeleně.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je bez výrazně rušivých znaků, důležitá je především přítomnost velkých vodních ploch, včetně Rožmberku a rybníku Vítek.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.				+

Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla je částečně narušena, kdy jsou na západním okraji sídla situované chaty.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	V sídle převládá harmonie uspořádání a charakteru zástavby, v okrajových částech jsou četnější nevhodné objekty.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb, i přesto, že řada objektů byla přestavěna.	0
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je v souladu s celkem sídla.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita přítomných staveb je s částečně se uplatňujícími rušivými prvky, kdy se na západním okraji nacházejí chaty a na východním patrové domy, přítomno je i více přestaveb, které nejsou zcela vhodné.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeď v zásadě odpovídá charakteru sídla, i když především v zahradách se vyskytují nevhodné a cizorodé prvky zeleně, včetně nepůvodního oplocení předzahrádek či nevhodného materiálového řešení veřejného prostoru.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je místy nevhodně upraven.	0
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeď, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ne
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Sídlo je sice bez závad, ale působí neuspořádaným dojmem, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant, neumožnit rozvoj výstavby rekreačního charakteru.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb (především pastelové barvy, občas štuková výzdoba). Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Vhodné je umísťovat stavby venkovského charakteru, jež jsou v sídle přítomny. V případě úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu.

Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Ochranná doporučení:

Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

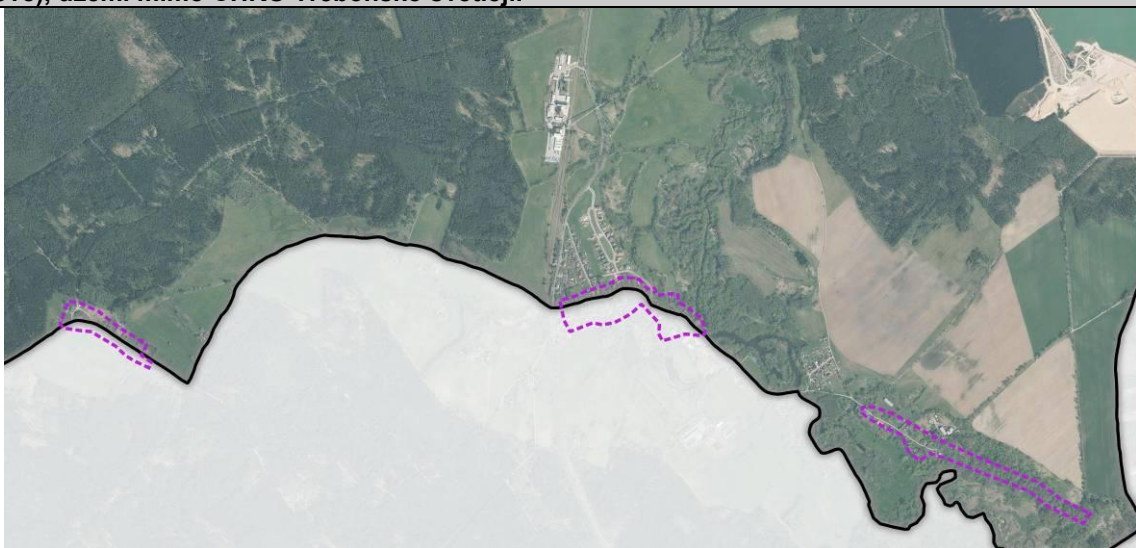
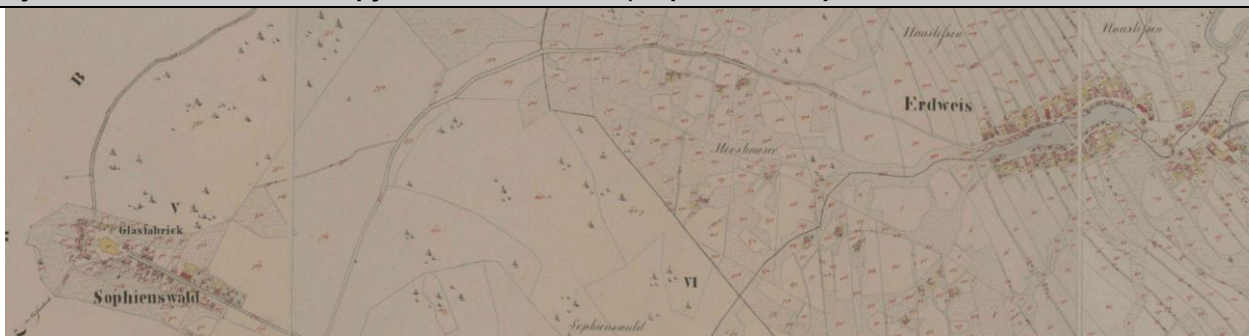
Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a při břehu rybníka Vítek) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Podporovat úpravu veřejného prostranství. Podporovat osvětu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětu na tvorbu předzahrádek, včetně ideálního způsobu oplocení pomocí plaňkových plotů, bez výrazné podezdívky.

Tab. 372: Karta sídla: Nová Ves nad Lužnicí.

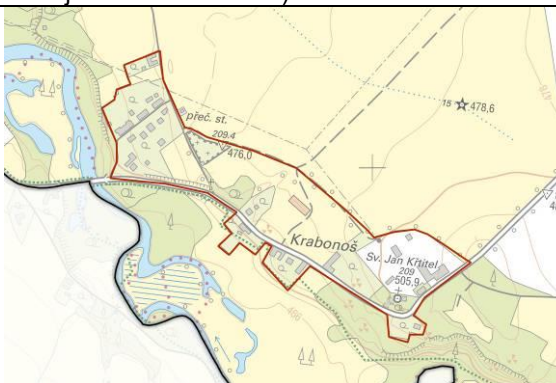
Sídlo:	Nová Ves nad Lužnicí	
Katastr:	Nová Ves nad Lužnicí	
Obec:	Nová Ves nad Lužnicí	
Umístění	KC05, KP24	
První záznam odkazující na rok:	1323	
Kategorie sídla:	C-	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Kostel sv. Jana Křtitele v Krabonoši. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1823)		
		
Žofina Huť		Nová Ves nad Lužnicí
		
Krabonoš		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
1093	1392	1116	577	270	295
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
129	166	181	147	123	141
Historie:					
Původní Krabonoš a Nová Ves vznikly samostatně, přičemž Krabonoš je poprvé doložen roku 1179 listinou císaře Fridricha Barbarossy a Nová Ves v roce 1499 ve vitorazském urbáři. Okolo roku 1400 byl v Krabonoši vystavěn gotický kostel sv. Jana Křtitele, k jehož farnosti byla Nová Ves připojena v roce 1784. Krabonoš i Nová Ves nad Lužnicí byly v průběhu 15. a 17. století výrazně poničeny — nejprve za husitských válek, následně i během třicetileté války, přičemž Krabonoš postihly také morové epidemie v letech 1688 a 1713. K Československu bylo území připojeno až v roce 1920 na základě Saint-Germainské smlouvy, avšak v letech 1938–1945 bylo v důsledku Mnichovské dohody přičleněno k nacistickému Německu jako součást župy Oberdonau. Po druhé světové válce došlo k odsunu většiny německého obyvatelstva; v Krabonoši zůstalo jen sedm rodin a část sídla v prostoru mezi hranicí a kostelem byla zcela zbořena, zatímco Nová Ves byla částečně znovu osídlena. K Nové Vsi náleží ještě Žofina Huť, která vznikla v polesí zvaném Forchenwald jako osada okolo nově založené sklářské hutě někdy mezi lety 1784 až 1787, kdy toto území patřilo k dolnorakouskému panství Weitra. Na počátku 19. století se jednalo o menší sklárnu s pecí. V osadě tehdy stála sklárna, asi samostatná brusírna, panský dům a 14 obytných domů, v nichž bydleli zaměstnanci. Sklárna zde fungovala až do velké hospodářské krize, do počátku 30. let 20. století.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu představovala Nová Ves nad Lužnicí původně dvě souběžné ulicovky, které vytvořily návesní typ s rybníkem. Jako ulicovka pokračovala až do Krabonoše, který byl typickým příkladem takového typu sídla.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v sídle přítomny dvorcové usedlosti i samostatné vesnické domy.					
Základní charakteristika:					
Asi polovina sídla za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně návsi. Nová Ves nad Lužnicí má charakter ulicové vsi s návsi s rybníkem, kolem kterého se nacházejí usedlosti i domky. Ve starší části, v Krabonoši se nachází kostel, kolem kterého je patrná zástavba, z části pobořená, některé objekty jsou udržovány jako rekreační.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci se uplatňují především větší nezalesněné plochy navazující na pískovny a s nimi související také výrobní areál, včetně pásového dopravníku. Přítomna je zde také řeka Lužnice, která je zde chráněna i jako přírodní rezervace Horní Lužnice.					
Struktura:					
Cenná je především centrální část sídla, a hlavně část Krabonoš v prostoru kolem kostela a enkláva Žofiny Hutě, která je uzavřena lesy. V sídle se nacházejí rybníčky a při okraji také Lužnice se svou nivou. Negativně se v sídle projevuje jednak výrobní areál s dopravníkem, jednak novodobá zástavba v severní části sídla.					
Zástavba:					
Původně dvorcové čtyřstranně uzavřené usedlosti a samostatné vesnické domy, na které navazuje novodobá zástavba. Z hlediska KR jsou významné především dvorcové usedlosti. Uspořádání usedlostí je velmi kompaktní, obvykle v podobě trojboké či častěji čtyřboké formy tzv. vierkantů. Velmi střídmy architektonický projev uzavřených usedlostí, kde čelní stranu uzavírá buď ohradní zeď s bránou, nebo podélně orientované křídlo se zastřešeným návratím vložené mezi dvojici trojúhelníkových štítů bočních křídel. Prostá bezozdobná průčelí postrádají jakékoliv členění, nebo jsou členěna jen lizénovými rámy, plochými lemy okolo štítů, popřípadě nárožní bosáží či okenními šambránami. Výjimečné je užití kapličkových nik ve štítech, iniciály či vrocení. V případě Nové Vsi nad Lužnicí jsou pro KR hodnotné například usedlosti č. p. 1 (bývalý vodní mlýn) a 3, 13 či 15.					
Zeď a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeď vhodně koncipována, včetně volby druhů.					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez výrazně rušivých znaků, převažují harmonické vztahy i měřítko krajiny.	+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je částečně narušen, především vlivem výrobního areálu nacházejícího se severně od sídla, který je pomocí dopravníku propojen s dobývacím prostorem pískoven, což působí negativně.	0
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je částečně v souladu s přírodním prostředím, avšak s řadou uplatňujících se narušení, v okraji sídla, především v severní části jsou časté rušivé znaky.	0
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je částečně narušen novou obytnou zástavbou v severní části sídla.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je částečně narušené, nachází se zde novější zástavba rodinných domů.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby je viditelné narušení odlišnými dostavbami a přestavbami, především v okrajové části sídla severním směrem.	0
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek, specifické odlišnosti jsou v souladu s celkem.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především mimo centrální část sídla je přítomno nezanedbatelné množství rušivých jevů, včetně objektů bez architektonické hodnoty (sídlo v celku působí jako předměstí).	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně je významný a doplňuje obraz sídla v krajině, zeď však často neodpovídá charakteru sídla, to platí především v severních okrajových částech sídla.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Z hlediska charakteru nezastavěných ploch lze především v severní okrajové části sídla identifikovat místy významné narušení a nevhodnou formu úpravy veřejného prostoru (pouze zatravněný).	0
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ano
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne

	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ano
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Náves v Nové Vsi nad Lužnicí má zajímavý reliéf i půdorys, v sídle je mnoho přestaveb a dostaveb, Žofina Huť je tvořena novější zástavbou vesnických domů a historická část Krabonoše je zpustlá a i zde je mnoho přestaveb, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
V sídle a jeho okolí nedovolit výstavbu plošných a výškových dominant.		
Ochranná doporučení:		
Podporovat osvětu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětu na tvorbu předzahrádek.		

Tab. 373: Charakteristika hodnocení vymezených segmentů sídla: Nová Ves nad Lužnicí – Krabonoš.

Segment	Segment sídla: Nová Ves nad Lužnicí – Krabonoš
Název	Krabonoš
Charakter:	Do současnosti dochovaná část původního Krabonoše (původně samostatná ves) je zpustlá a z většiny zcela zaniklá, je zde řada přestaveb a také nová zástavba po okrajích. Některé objekty se začínají měnit na rekreační. V Krabonoši je hodnotné stavení č. p. 137 (Ukázka původních usedlostí s uzavřeným dvorem. Hlavní trakt má okapovou orientaci, je prolomen šesti okny a průjezdem s klenutým nadpražím a vraty. Korunní římsa je bohatě zdobená.).
Situace:	
Hodnoty:	Kostel sv. Jana Křtitele.
Narušení:	Zbořeníště a objekt bývalých kasáren pohraniční stráže.
Podmínky ochrany:	Novou výstavbu povolovat pouze na základě kauzálního hodnocení vlivu na MKR.
Poznámka:	Hlídat případné investiční záměry na přeměnu objektu původně školy, v současnosti bývalých kasáren například na rekreační zařízení s významnou kapacitou, se kterou by se pojila například zvýšená dopravní zátěž. Obnovu zástavby v historickém Krabonoši prověřit v souladu s územním plánem prostřednictvím územní studie. V územní studii je nutné řešit mimo jiné: veřejná prostranství, parcelaci umístění staveb na pozemku, stavební a uliční čáru, tvar staveb zejména stavby hlavní a vstupy na jednotlivé pozemky. Podoba staveb musí vycházet z kapitoly A.5.1.

Tab. 374: Charakteristika hodnocení vymezených segmentů sídla: Nová Ves nad Lužnicí – Žofina Huť.

Segment	Segment sídla: Nová Ves nad Lužnicí – Žofina Huť
Název	Žofina Huť
Charakter:	Žofina Huť je tvořena novější zástavbou vesnických domů podél komunikace, kdy jižní část se již nachází mimo CHKO Třeboňsko.
Situace:	
Hodnoty:	Rozvolněná domkařská zástavba, včetně objektu původního správce hutě.
Narušení:	Cizorodé prvky zeleně (živé ploty), nevhodné zemědělské objekty – hala (již mimo CHKO Třeboňsko).
Podmínky ochrany:	Nedovolit úpravy fasád za použití v lokalitě nepůvodního barevného řešení.
Poznámka:	--

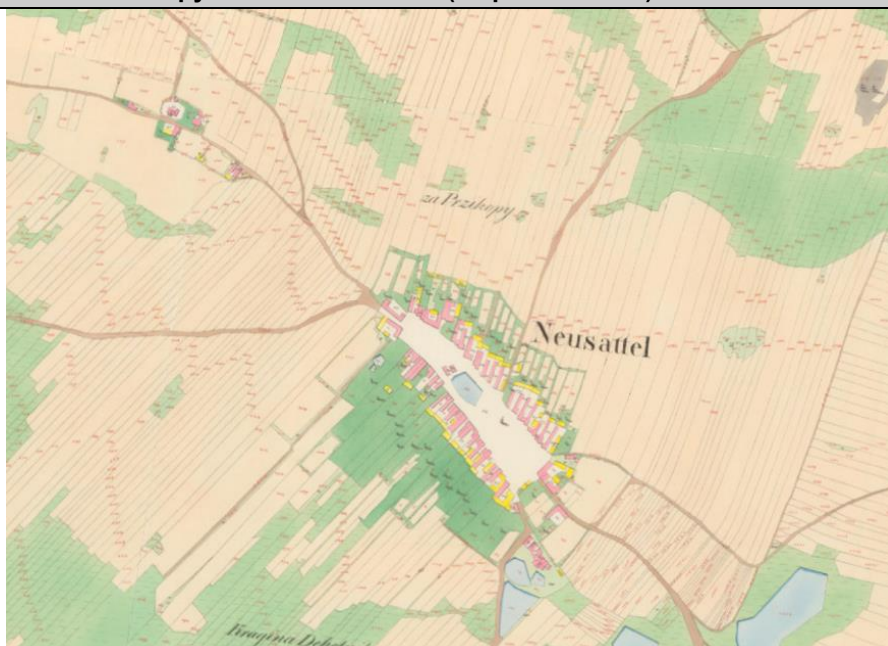
Tab. 375: Karta sídla: Novosedly nad Nežárkou.

Sídlo:	Novosedly nad Nežárkou	
Katastr:	Novosedly nad Nežárkou	
Obec:	Novosedly nad Nežárkou	
Umístění	KC01, KP04	
První záznam odkazující na rok:	1359	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Náves v Novosedlech nad Nežárkou. (Foto: Google Street View, 2023)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
917	938	839	574	412	434
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
86	106	151	162	209	222
Historie:					
Novosedly nad Nežárkou jsou poprvé doloženy v roce 1359, kdy náležely ke Strážskému panství. Název sídla naznačuje nově osídlenou lokalitu. Od roku 1589 byly Novosedly součástí třeboňského panství, roku 1619 byly vypáleny. Tradiční selská zástavba byla uspořádána okolo návsi s rybníkem uprostřed, pozdější výstavba sledovala linie cest do polí. Novosedly nad Nežárkou prošly rozvojem samosprávy i infrastruktury, zejména ve 20. století – došlo k elektrifikaci, výstavbě školní budovy, zavedení kanalizace i vodovodu, a v roce 1962 byly Novosedly sloučeny s Kolencemi a Mlákou do střediskové obce.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní sídlo s rybníkem, kdy je velká obdélníková náves obklopená usedlostmi.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v sídle přítomny usedlosti s klasicistními tvary, většinou průjezdné statky jsou okapově řazené.					
Základní charakteristika:					
Novosedly mají charakter návesního sídla s dlouhou obdélnou návší, s rybníčkem, kovárnou a kaplí, obklopenou dvorcovými usedlostmi s klasicistními tvary. Typické jsou také okapově řazené průjezdné statky, přičemž půdorysná dispozice, urbanistická stopa i hmotové řešení zůstaly převážně zachovány, ačkoliv je patrná řada přestaveb a dostaveb. Novodobá zástavba podél komunikací a přítomnost zemědělského areálu narušují charakter sídla.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se uplatňuje především zvlněný terén a do něj usazené jednak vlastní sídlo, jednak rozptýlené osídlení (jednoty), které se nacházejí severovýchodně od sídla.					
Struktura:					
Hodnotná je především část podél silnice II. třídy od začátku sídla směrem od Kolenců až k základní škole - jedná se o zachovalou původní strukturu zástavby s okapovou orientací směrem do uličního prostoru. V centru sídla jde pak o dochovaný návesní prostor s bohatou vzrostlou zelení a veřejným prostranstvím s hodnotnými stavbami (kaple, stará kovárna apod.)					
Zástavba:					
Zástavba převážně venkovského charakteru. Z hlediska KR sídla je podstatné zástavba v centrální části sídla, včetně památkově chráněných staveb (bývalá kovárna, kostel sv. Václava se hřbitovem) a návesního rybníku obklopeného usedlostmi. Významné například kovárna č. p. 43 na návsi a usedlosti jako např. č. p. 8, 9, 18, 34, 36, 40, 65, 88, 112, 198. Jedná se o stavby venkovského charakteru, která jsou reprezentována přízemními zděnými objekty na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:3-4, které jsou v některých případech doplněny dalšími shodnými objekty seskupenými kolem polozavřeného nebo uzavřeného dvora. Tyto objekty jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí cca 38–45°. Některé objekty jsou jednoduše štukově zdobené. Objekty jsou propojeny zdí, jež je prolomena branou, pěkným příkladem je č. p. 42.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je v souladu s charakterem sídla.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:		Krajinný rámec je s částečně rušivými znaky, především nadzemní elektrické vedení (400 kV) a přítomností věžového vodojemu.			0

Vizuální projev sídla v krajině:	Ve vizuální scéně se sídlo projevuje s mírně rušivými znaky, což je dáno především přítomností věžového vodojemu nad sídlem a zemědělským areálem.	0
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla je převážně zachována.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání je částečně narušeno, především v okrajové části jsou přítomny rušivé objekty novodobější zástavby, nepříznivě působí i zemědělské areály.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby je viditelné narušení odlišnými dostavbami a přestavbami, především mimo centrální část sídla.	0
Měřítko zástavby:	Půdorysná dispozice, urbanistická stopa i hmotové řešení jsou zachovány.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především v okrajových částech sídla jsou přítomny architektonicky méně kvalitní objekty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Z hlediska vzrostlé zeleně převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeď, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ano
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Jsou zachovány půdorysné dispozice, urbanistická stopa i hmotové řešení sídla, ale je zde množství dostaveb a přestaveb, nepříznivě také působí zemědělský areál, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Vhodné je umísťovat stavby venkovského charakteru, jež jsou v sídle přítomny. V případě úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Ochranná doporučení:

Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, podporovat osvětlu související s tvorbou předzahrádek a formou oplocení (ideálně plaňkové ploty, v žádném případě prefabrikátové panely).

Tab. 376: Karta sídla: Pístina.

Sídlo:	Pístina	
Katastr:	Pístina	
Obec:	Pístina	
Umístění	KC04, KP14	
První záznam odkazující na rok:	1397	
Kategorie sídla:	A	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Návesní kaple sv. Kateřiny, Pístina. (Foto: Cyclomedia Technology B.V., 2021)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
334	339	281	196	189	103
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
52	55	61	66	70	69
Historie:					
Pístina je poprvé zmiňována roku 1397 jako součást zboží pánů z Hradce, později připadla Rožmberkům. Pístina si uchovala středověký půdorys a vyvíjela se jako klidná zemědělská ves s chovem dobytka, pěstováním lnu a drobnými řemesly. Doložení jsou zde mimo jiné kováři, tkalci i obecní pastýři. Roku 1824 na návsi postavena kaple sv. Kateřiny, dnes Pístina chráněna jako VPZ. Základní velká parcelace na 16 velkých usedlostí, uváděných v berní rule z roku 1654 a rovněž v Tereziánském katastru z roku 1757, dokládá i mapa stavebního katastru z roku 1827 a je zřetelná a v podstatě platná až do dnešní doby.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návsní typ sídla s původně obdélníkovou, rozlehlou návsi s rybníkem a dominantní kapličkou, která je obklopená historickou zástavbou usedlostí se štítovou orientací, později je doplněná řadová zástavba na návsi, stejně tak dochází k zahušťování rozvolněné zástavby.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny zděné trojstranně uzavřené statky s dvouštitovým průčelím bez ohradní zdi, doplněné pouze bránou.					
Základní charakteristika:					
Pístina si zachovala původní urbanistickou strukturu, která byla doplněna pouze o několik objektů, zejména podél komunikace mezi Stříbřcem a Stráží nad Nežárkou a v návsním prostoru. Východní část sídla je pozitivně hodnocena díky zachování původní záhumení cesty, přechod zástavby do volné krajiny je však místy narušen. Náves s rybníky, kaplí a usedlostmi tvoří malebný a urbanisticky hodnotný celek. Většina přestaveb, dostaveb i novostaveb respektuje původní hmotové řešení i jednoduché tvarosloví usedlostí. Pístina je vyhlášena vesnickou památkovou zónou lidové architektury a tvoří přirozenou součást polně-rybníční krajiny.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
Na okraji sídla se nachází Záhlinský rybník, který spoluurčuje obraz sídla v krajině, a to spolu se soustavou rybníků a doprovodnou zelení severně od sídla.					
Struktura:					
Sídlo je cenné hlavně z hlediska urbanistického, kdy je kolem protáhlé obdélné návsi volně seskupeno 16 velkých usedlostí doplněných drobnější zástavbou. V severní a jižní části návsi se nacházejí dva rybníky.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR je podstatné především historické jádro s původní zástavbou situovanou okolo velkorysého návsního prostoru. Zástavba je zpravidla dvorcového charakteru doplněná zástavbou menšího měřítka. Orientace zástavby do veřejného prostoru je převážně štítová, místy okapová. Pro obraz sídla jsou typické trojboké usedlosti se štítovou orientací, s ohradní zdí a bránou. V Pístině, jakožto VPZ jsou hodnotné venkovské usedlosti na návsi, jako například, č. p. 2, 12, 18, 20, 25, 28 a 42.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je v souladu s charakterem sídla.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	V krajinném rámci převažuje harmonický vztah i měřítko mírně zvlněné krajiny.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je bez rušivých znaků, kdy převládá harmonické měřítko.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla, včetně kvalitního začlenění okrajů sídla do krajiny.				+

Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je dochovaný a poměrně dobře čitelný.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je ve vztahu k danému typu bez rušivých objektů, avšak některé objekty jsou narušeny, pultové vikýře tvořící takřka druhé patro na budově č. p. 8 a volská oka na stavení č. p. 25.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	V charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy i proporci přítomných staveb. Významné je uplatnění regionální formy a tvarosloví.	+
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek, specifické odlišnosti jsou v souladu s celkem.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Z hlediska architektonického je zástavba bez významně se uplatňujících rušivých prvků.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, zeleň odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ano
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ne
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Vesnická památková zóna. Sídlo je integrální součástí okolní polně-rybníční krajiny, kterou obohacuje o další prvek, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Současně by nová zástavba neměla měnit podíl mezi zastavěnými a zpevněnými plochami a plochami zeleně, jež je v místě nové stavby obvyklé. Umístování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánem Pístiny z ledna 2024 (Ing. Š. Ťoupalíková).

Ochranná doporučení:

Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu z návsi a z příjezdových komunikací).

Podporovat úpravu veřejného prostranství, včetně způsobů oplocení pomocí dřevěných plaňkových plotů.

Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.

Na území VPZ nové záměry a úpravy stávajících staveb provádět až na základě kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

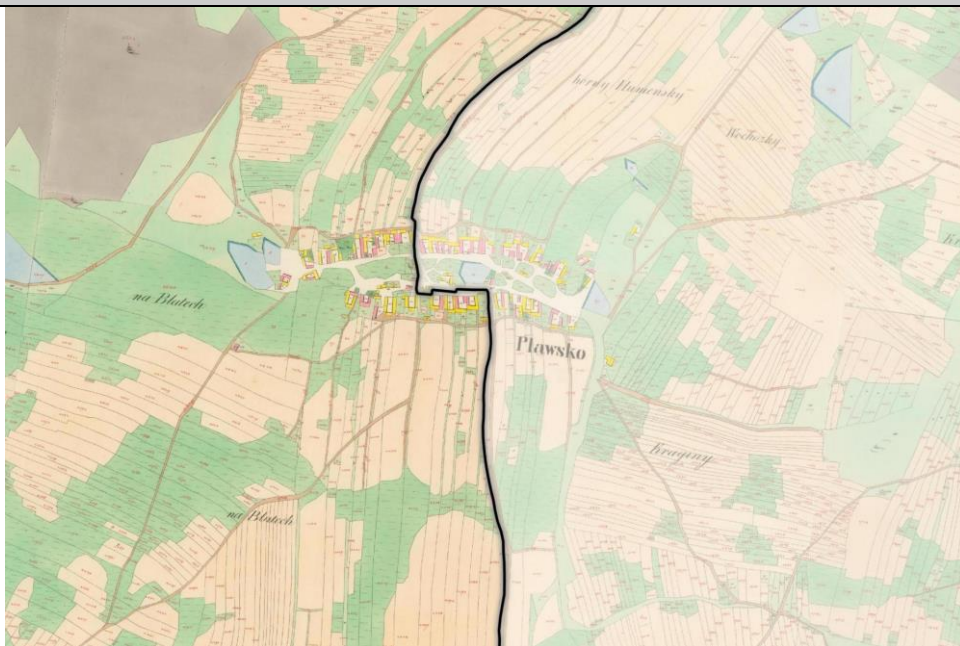
Tab. 377: Karta sídla: Plavsko.

Sídlo:	Plavsko	
Katastr:	Plavsko	
Obec:	Plavsko	
Umístění	KC02, KP08	
První záznam odkazující na rok:	1379	
Kategorie sídla:	C	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Zástavba v Plavsku. (Foto: Cyclomedia Technology B.V., 2021)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
655	741	753	585	441	432
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
78	111	158	167	207	212
Historie:					
Plavsko je poprvé písemně doloženo v roce 1379. V průběhu středověku náleželo postupně k panství Hradeckému (od roku 1384), poté Třeboňskému a od roku 1518 ke Strážskému, k odtržení došlo v roce 1848. Je pravděpodobné, že je starší než samotná Stráž nad Nežárkou. Roku 1828 byl ustaven katastr obce, přičemž původní statky byly rozšířeny o dvacet nových, uspořádaných kolem dlouhé návsi se třemi rybníky a kapličkou z roku 1777. Významný stavební rozvoj sídla nastal po první světové válce, kdy byla postavena většina domů.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní typ sídla, konkrétně o protáhlou okrouhlici se soustavou rybníčků.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny dvorcové usedlosti s dvouštítlým průčelím propojeným ohradní zdí s branou a brankou.					
Základní charakteristika:					
Větší polovina sídla za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně rozsáhlejší návsi s okolní zástavbou, ale i zemědělským areálem a nad ním vystupujícím věžovým vodojemem. Plavsko má charakter protáhlé okrouhlice s návesním prostorem utvářeným soustavou rybníčků v mělkém údolí. Dvorcové usedlosti s typickým dvouštítlým průčelím, propojeným ohradní zdí s branou a brankou, jsou rozmístěny po mírných svazích kolem návsi. Půdorysné uspořádání a hmotová struktura většiny staveb zůstávají zachovány, avšak tvarosloví je často narušeno. Na historické jádro navazuje rozsáhlá novodobá zástavba rodinných domů, přičemž negativně působí rozlehlý zemědělský areál či věžový vodojem, který se však nachází již mimo CHKO Třeboňsko.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci se negativně uplatňuje nadzemní elektrické vedení (400 kV), zemědělský areál a věžový vodojem, pozitivně se pak uplatňuje lesní celek v západní části krajinného celku a menší vodní plochy.					
Struktura:					
Negativní dominanty v podobě zemědělského areálu. Na okraji sídla věžový vodojem. Na návsi i kaple, a ne zcela šťastně řešené velké plochy parkovišť. V sídle se nacházejí i nevhodné stavby, v podobě bytovek, zemědělského areálu či další novější zástavby, většinou se jedná o méně čtené objekty.					
Zástavba:					
Zástavba spíše vesnického charakteru, k okrajům sídla se mění na zástavbu původních zemědělských objektů v průběhu doby přestavěných a doplněných novější zástavbou rodinných domů. Obcí prochází tři silnice III. třídy, kolem kterých je situována původní zástavba s prvky vesnické zástavby pro tento region typickými (sedlové střechy, průčelí domů). Výšková hladina obytných budov je v současné době převážně 1 podlažní a 1 podlažní s podkrovím. V západní části sídla, kolem rybníku Hačkov, se původní vesnická stavení s hospodářskými částmi vyznačují v převážné míře dvěma rovnoběžnými trakty s orientovanými štíty do ulice, které jsou propojeny zdí s vraty. Statky mají hluboké předzahrádky se stromovím, rozlehlý dvůr, který bývá vzadu uzavřen stodolou. Za ní následují dlouhé zahrady a původně také polnosti. Domy byly uspořádány do řad s mezerami mezi staveními, nebo stály samostatně uprostřed luk. Typickými zástupci vesnické zástavby jsou například č. p. 1, 2, 17, 18, 23, 30 či 68, popřípadě kovárna na návsi.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeLEN vhodně koncipována, včetně volby druhů.					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámečku		
Kvalita krajinného rámečku:	Krajinný rámeček je s částečně rušivými znaky, především nadzemní elektrické vedení (400 kV) a přítomností věžového vodojemu.	0
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je částečně narušen přítomností zemědělského areálu, negativní vliv má také věžový vodojem.	0
Zasazení sídla do krajiny:	Z hlediska zasazení sídla do krajiny je sídlo převážně v souladu s přírodním prostředím a z části v souladu s historickým uspořádáním, které sídlo dále rozšiřuje.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Historické centrum sídla je poměrně dobře dochované, na něj navazuje poměrně vhodná mladší zástavba usedlostí i jednotlivých domů, závadou je rozlehlý zemědělský areál.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je částečně narušené, časté jsou nevhodné dostavby a přestavby.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	V centrální části sídla jsou situovány jednotlivé usedlosti, tyto jsou však často přestavěny. Dále je přítomno řada dostaveb, často vhodného charakteru (vesnická stavení), přítomny jsou však i nevhodné novější stavby.	0
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek, specifické odlišnosti jsou v souladu s celkem.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především v okrajových částech sídla jsou přítomny architektonicky méně kvalitní objekty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	V některých částech sídla zeleň z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění, nevhodné jsou některé formy oplocení (použity například živé ploty).	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se	Ano

Negativní	uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
Negativní	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ano
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Velká část sídla je upravována dostavbami nebo přestavbami, na historické jádro navazuje poměrně rozsáhlá zástavba rodinných domů, přítomen je též rozlehlý zemědělský areál, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo malý význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
Při provádění rekonstrukcí, modernizací, přístaveb a nástaveb je nezbytné dodržet podmínky prostorového uspořádání pro stávající zástavbu. Z podmínek je nezbytné zdůraznit a dodržet především: výškovou hladinu převládající původní vesnické zástavby (tj. přízemní se zastřešením umožňující obyvatelné podkroví, 1NP + podkroví), sedlové střechy, obdélníkový půdorys nebo čtvercové usedlosti. Stavby by měly respektovat původní vesnickou zástavbu a vesnický charakter. Ten je charakterizován obdélníkovým půdorysem nebo čtvercovými usedlostmi se stavební stopou zpravidla typu písmene „U“ . Usedlosti se vyznačují přízemními objekty bez podsklepení a se zastřešením umožňujícím obyvatelné podkroví (tj. sedlovými střechami). Typické je použití klasických přírodních stavebních materiálů (cihelne zdivo, pálená střešní krytina, vápenné omítky, kámen, dřevo apod.). Příkladem jsou dochované objekty tvořící prostor návsi, u kterých je patrná štítová orientace dvorců směrem k návesnímu prostoru. Průčelí jsou směrem k návsi doplněna vjezdovou bránou. Poměrně rozlehlé předzahrádky jsou v některých případech ohraničeny plaňkovými ploty. Uvedené znaky původní vesnické zástavby a vesnického charakteru neplní např. výrobky plnící funkci stavby (mobilheimy, montované malometrážní domky, marigotky, karavany), sruby (tzv. kanadské z nehraněných klád – kuláčů), bungalovy (přízemní stavby o zpravidla čtvercovém půdoryse zastřešené valbovými střechami nízkého sklonu).		
Ochranná doporučení:		
V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb (vesnický charakter zástavby). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.		

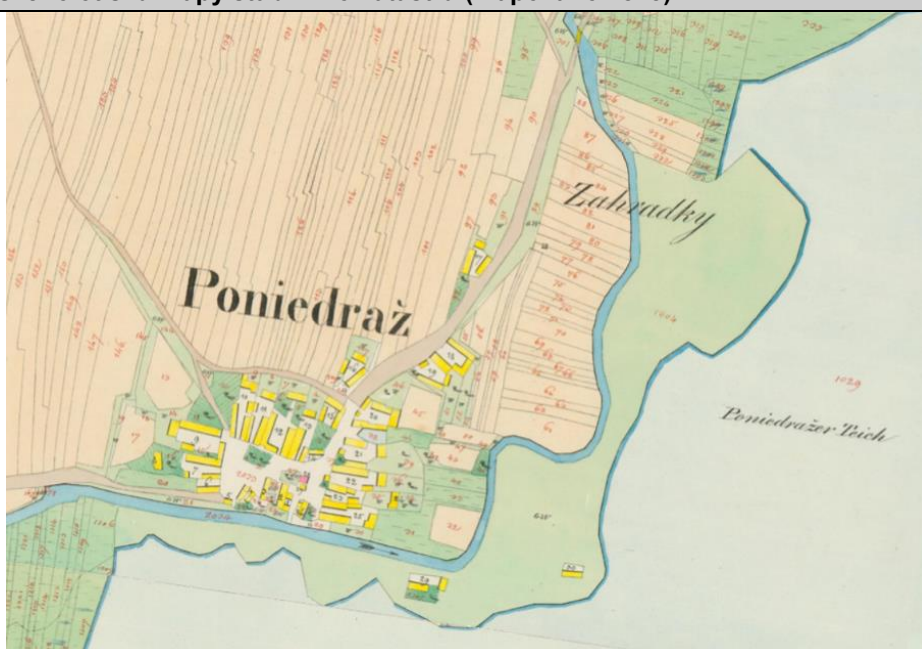
Tab. 378: Karta sídla: Ponědraž.

Sídlo:	Ponědraž	
Katastr:	Ponědraž	
Obec:	Ponědraž	
Umístění	KC03, KP10	
První záznam odkazující na rok:	1259	
Kategorie sídla:	B-	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Návesní kaple Ponědraž. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828)

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
330	261	247	167	108	109
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
38	47	50	48	62	62
Historie:					
Ponědraž byla založena ve 13. století jako středověká osada (připomínána již v roce 1259). V roce 1433 byla vydrancována Husity-Sirotky. V roce 1450 byl vybudován Ponědražský rybník. V Ponědraži se datuje jedna z nejstarších škol v okolí, připomínána v roce 1774.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní typ sídla, který má uprostřed rybník obklopený usedlostmi.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v sídle přítomny dvouštité usedlosti s geometrickou architekturou a rovným nadpražím, stavení mají trojúhelné štíty převážně s jednoduchým páskovým dekorem.					
Základní charakteristika:					
Ponědraž si zachovala kompaktní a homogenní urbanistickou strukturu, přestože byla postupně rozšiřována severním směrem. Novodobá zástavba se typově, měřítkem i velikostí snaží přiblížit původnímu charakteru dvorcových usedlostí, čímž nenarušuje celkový obraz sídla. Urbanistický vývoj začíná ulicovou zástavbou, která ústí do pravidelné návsi s větší kaplí, obklopené historickými objekty s dochovanou půdorysnou dispozicí a hmotovým řešením. V severozápadní části se nachází zemědělský areál, který není vnímán jako negativní prvek, naopak plynulý přechod zástavby do krajiny byl částečně narušen. Negativně jsou hodnoceny některé nevhodné úpravy veřejných prostranství (např. parčík) či výsadby tují.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se uplatňuje především přítomnost velké vodní plochy Poněražského rybníka.					
Struktura:					
V centrální části kolem návsi s větší kaplí se nacházejí usedlosti s původní půdorysnou dispozicí i hmotovým řešením, přítomna je však i řada přestaveb i dostaveb, největší závadou je velká neproporční polyfunkční budova, živé ploty z tují a také nevhodná úprava parčíku v centru. Mimo centrum jsou z části nevhodné zemědělský areál a areál Rybářství Třeboň a některé další nevhodné stavby rodinných domů.					
Zástavba:					
Převážně venkovského charakteru doplněná o řadové domy městského typu (severně od centra). Z hlediska KR je podstatné především historické jádro s původní zástavbou situovanou okolo menšího návesního prostoru a silnice III/1553 procházející sídlem. Sídllo bylo typově založeno jako návesní. Zástavba je zpravidla dvorcového charakteru doplněná novější zástavbou menšího měřítka. Orientace zástavby do veřejného prostoru je střídavě štítová nebo okapová. Pro KR jsou důležité především usedlosti č. p. 1, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 9, 33, 38 či 48. Jedná se o stavby jak dvouštité, propojené ohradní zdí, jež je prolomena branou, tak jednokřídlé stavby, doplněné hospodářské přístavky. Vždy se jedná o stavby s jedním nadzemním podlažím a symetrickou sedlovou střechou s fasádou (bílá popřípadě pastelové barvy) občas zdobenou štukovými prvky (šembrány, římsy).					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů (např. tuje).					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	V krajinném rámci převažuje harmonický vztah i měřítko rovinaté krajiny.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez výrazně rušivých znaků.				+

Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla, kdy současně převažuje kvalitní začlenění okrajů sídla do krajiny, významný je též Ponědražský rybník.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Ponědraž neztrácí kompaktní a homogenní styl urbanistické struktury, a to i díky tomu, že se novodobější objekty svým typem, velikostí i měřítkem snažily přiblížit původní zástavbě.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je částečně narušeno, především přítomností zemědělských areálů.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Charakter zástavby je výrazně narušen přítomností nepůvodních novějších dostaveb, především severně od centra (řadovky a bytovka), nevhodná je také neproporční polyfunkční budova.	0
Měřítko zástavby:	Přítomny jsou některé prostorově kontrastní objekty (řadovky) neodpovídající měřítku původní zástavby.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především severně od centra jsou přítomny architektonicky méně kvalitní objekty (řadovky a bytovka).	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeleň v zásadě odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je místy nevhodně upraven, živé ploty z tují a také nevhodná úprava parčíku v centru.	0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ne
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne

Celkové hodnocení
Novodobě upravený střed sídla nepůsobí příliš vhodně zvláště pak neproporční polyfunkční budova, živé ploty z tují a nevhodná úprava parčíku, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.
Ochrana krajinného rázu
Cíl(e) ochrany:
Zkvalitnit stávající podobu centrální části sídla a neumožnit vznik nových dominant.
Podmínky ochrany:
V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V centrální části nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb. Centrální prostor sídla Ponědraž se skládá z malé obdélníkové návsi, která je lemována zemědělskými usedlostmi z druhé pol. 19. století. Ve střední části je prostorová kaplička se zvoničkou, která dominuje celé návsi, a několik vzrostlých líp. V severní části návsi stojí též památník obětem první světové války. Do veřejného prostranství je zařazena také část Zlaté stoky s přemostěním, která podtrhuje výjimečný fenomén návsního prostoru. Parter zemědělských usedlostí je povětšinou řešen tradičně nepevněnou travní plochou, bez rušivých doplňkových staveb. V severní části návsního prostoru jsou dvě oplocené předzahrádky, které však díky průhlednému typu oplocení, nebrání pohledu na fasády zemědělských usedlostí. Střídání hmot stavebních objektů v okapové a štítové orientaci k návsnímu prostoru, které lze dobře vnímat z pohledu od kapličky, působí ustáleným a klidným dojmem. Případné nové záměry či úpravy stávajících staveb by uvedené nemělo narušit. Tento prostor není žádoucí doplňovat nevhodnými stavbami typu (garáží, skladů, neprůhledného oplocení, atp.).
Ochranná doporučení:
Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a turistických tras) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v prostoru návsi. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat osvětu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětu na tvorbu předzahrádek, včetně ideálního způsobu oplocení pomocí plaňkových plotů, bez výrazné podezdívky.

Tab. 379: Karta sídla: Ponědražka.

Sídlo:	Ponědražka	
Katastr:	Ponědražka	
Obec:	Ponědražka	
Umístění	KC03, KP10	
První záznam odkazující na rok:	1379	
Kategorie sídla:	A	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Návesní kaple Panny Marie, Ponědražka. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
304	243	270	217	78	83
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
40	44	52	54	66	65
Historie:					
Ponědrážka je poprvé písemně doložena roku 1379 jako součást rožmberského panství a její středověký půdorys s obdélnou návší je dochován dodnes. V 17. a 18. století ovlivnila vzhled sídla výstavba blízkých rybníků, zejména Švarcenberk, a v 19. století zde vznikl hamr, mlýn i nová školní budova. Roku 1871 byla obnovena kaple Panny Marie na návsi, která je dnes její architektonickou dominantou. Ve stejné době prošla řada usedlostí přestavbou ve stylu selského baroka, čímž vznikl hodnotný celek lidové architektury.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní sídlo s drobnou obdélníkovou návší a také rozptýlenou zástavbou usedlostí.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvorcové usedlosti s trojúhelnými štíty.					
Základní charakteristika:					
Ponědrážka si zachovala původní urbanistickou strukturu s návší a kaplí, kolem které se dochovaly tradiční selské usedlosti se štítovou orientací. Zástavba byla postupně rozšiřována jižním směrem podél Ponědrážkového rybníka, přičemž nové objekty navazují na původní dvorcový typ a zůstávají v drobnějším měřítku. V sídle se nachází řada architektonicky hodnotných lidových staveb (např. č. p. 15, 16, 19), které odpovídají tradičnímu rázu Soběslavsko-veselských blat. Negativně je hodnocen rozsáhlý zemědělský areál s věžovým vodojemem na severovýchodě, který narušuje pohledy z volné krajiny na sídlo. K přírodně cenným lokalitám patří Ponědrážkový rybník a rybník Švarcenberk, které doplňují malebný charakter sídla.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci jsou přítomny rybníky a zemědělské plochy zasazené v rovinatém terénu. V krajinném rámci se současně projevují negativně též věžový vodojem či zemědělský areál.					
Struktura:					
V sídle přítomen zemědělský areál, jehož součástí je i věžový vodojem, před několika objekty nevhodné předzahrádky. Sídlo je středověkého založení s dosud dochovanou půdorysnou strukturou historického jádra s návší obdélného tvaru. Stavební fond sídla tvoří v celém rozsahu zděné stavby, vesměs trojstranné usedlosti se štítovou orientací. Výrazně se uplatňuje i malebné seskupení drobnějších staveb na jižním konci vesnice. Průčelí jednotlivých usedlostí do návsi jsou zpravidla tvořena dvěma trojúhelnými štíty a klenutou bránou, štuková výzdoba rámuje štíty a okenní otvory, případně akcentuje nároží. Prostá kaple Panny Marie stojící uprostřed návsi podtrhuje celkový malebný výraz sídla. Hmotová struktura zástavby na východní straně návsi byla bohužel v 2. polovině 20. století porušena.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Původní urbanistická struktura byla postupně rozvíjena zejména jižním směrem podél břehu Ponědrážkového rybníka. Objekty v této zástavbě vyznívají jako stavby dvorcového typu, jedná se převážně o drobné objekty. Na okraji sídla byl vystavěn zemědělský areál, který je (zejména pro svou plošnou rozlohou, měřítko a proporce v porovnání s ostatní zástavbou obce a dále z důvodu negativního ovlivnění pohledů z volné krajiny na sídlo) hodnocen negativně. V sídle jsou přítomny architektonicky hodnotné stavby, které hmotově i architektonicky, v celku i v detailu odpovídají tradičnímu rázu pro Soběslavsko-veselská blata. Z hlediska KR je podstatné především historické jádro s původní zástavbou situovanou okolo menšího návesního prostoru a silnice III/1552 procházející sídlem. Sídlo bylo typově založeno jako návesní. Zástavba je zpravidla dvorcového charakteru. Orientace zástavby do veřejného prostoru je převážně štítová. Stavby typické pro KR jsou například objekty č. p. 15, 16, 17 či 19 (hmotově i architektonicky, v celku i v detailu, odpovídají tradičnímu rázu pro Soběslavsko-veselská blata), popřípadě 1, 14, 25, 33 či 39.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je v souladu s charakterem sídla.					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	V krajinném rámci převažuje harmonický vztah i měřítko rovinaté krajiny.	+
Vizuální projev sídla v krajině:	Ve vizuální scéně se sídlo projevuje s rušivými znaky, v podobě zemědělského areálu, který se nachází na okraji sídla a jehož součástí je též věžový vodojem.	0
Zasazení sídla do krajiny:	Z hlediska zasazení sídla do krajiny je sídlo převážně v souladu s přírodním prostředím.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je částečně narušený, místy necitlivý rozvoj sídla bez respektování půdorysu.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Skladba zástavby, vymezení veřejných prostranství, vztah zástavby a zahrad je bez významně rušivých prvků a jevů, i když rušivé prvky zde také jsou, převládá však harmonie upořádání a charakteru zástavby, včetně souladu s přírodními podmínkami.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	V charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy i proporcí přítomných staveb. Významné je uplatnění regionální formy a tvarosloví. Negativní prvky nejsou významně se projevující, s výjimkou zemědělského areálu a věžového vodojemu.	+
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek, specifické odlišnosti jsou v souladu s celkem.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Z architektonického hlediska jsou přítomny dochované kvalitní objekty lidové architektury bez významně se uplatňujících rušivých prvků, ty jsou z části pouze na okraji sídla u novější zástavby.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, zeleň odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ano
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne

	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ano
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Ponědražka je sídlem náležícím do tzv. Veselsko-soběslavského sídelního okruhu (tzv. Blatský okruh), pro jehož architekturu se vžil název selské baroko. Bohaté ornamentální zdobení štítových průčelí odráželo bohatost a úrodnost kraje. Z hlediska KR jsou podstatné především dvojřadé statky postupně uzavřené v zadní části samostatně stojící stodolou, které mají směrem ke komunikaci či do návěsního prostoru obytné části propojeny ohradní zdí, která je prolomena vjezdovou branou a vstupní brankou s rovným i segmentovým nadpražím. Hmotu usedlostí je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou sedlovou střechou. Obytná část je v přízemí často prolomena dvěma osami oken, průčelí hospodářské části pak mívá jen dvě osy větracích okének a nemá-li usedlost samostatnou patrovou sýpku, jsou nad obytným stavením vložena mezipatra s podélnými větracími okénky pro uskladnění zrní. Bohatě zdobené fasády (nejenom štítová průčelí včetně ohradních zdí, ale i boční obvodové zdi), odkazují na bohatost kraje a inspiraci v barokních měšťanských fasádách. Štíty jsou lomené a zdobeny volutami a jinými zjednodušenými barokními prvky. Omítky jsou pestrobarevné, avšak sladěné v pastelových barvách. Plastická štuková výzdoba je ještě více zdůrazněna tmavším či světlejším tónem základní barvy na fasádě. Střešní krytina je z pálených tašek, tedy oranžové barvy. Sídlo je vesnická památková zóna, která působí půvabným a harmonickým dojmem, který je narušen jen nevhodnými novodobými dostavbami, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. V centrální části nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.		
Ochranná doporučení:		
Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a z pěšin kolem Ponědražkovského rybníka) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu z návsi a z příjezdových komunikací). Podporovat úpravu veřejného prostranství, včetně způsobů oplocení pomocí dřevěných plaňkových plotů (nikoli trámů). Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětlu na tvorbu předzahrádek. Na území VPZ nové záměry a úpravy stávajících staveb provádět až na základě kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.		

Tab. 380: Karta sídla: Přeseka.

Sídlo:	Přeseka	
Katastr:	Přeseka	
Obec:	Třeboň	
Umístění	KC03, KP12	
První záznam odkazující na rok:	1371	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Návesní kaple Přeseka. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)

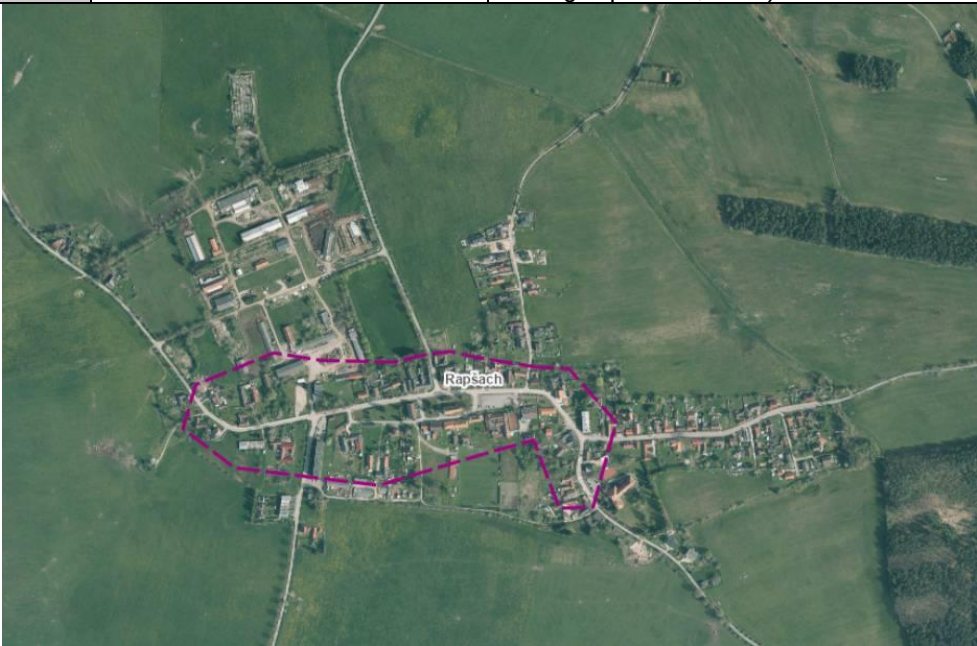

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
294	244	227	166	122	120
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
40	45	49	47	55	59
Historie:					
První písemná zmínka o Přesece pochází z roku 1371, kdy je uváděna v souvislosti s odváděním desátků augustiniánskému klášteru v Třeboni. Podle obecní kroniky však vznik sahá až do období kolem roku 1101, kdy při kolonizaci docházelo ke kácení lesů poblíž rakouské hranice. Ve středověku zde patrně existoval dvůr, zaniklý po roce 1695, a v 17. století i chmelnice s pivovarem. Přeseka byla opakovaně postižena morovými ranami a hladomorem, a to v 16. a 17. století, a po třicetileté válce zde žilo mnoho podruhů. V polovině 19. století byla Přeseka administrativně spojena s obcí Lužnice, v současnosti je Přeseka součástí Třeboně.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní typ sídla s rybníkem a kaplí.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvorcové dvouštité usedlosti, na které navazuje novější zástavba rodinných domků.					
Základní charakteristika:					
Přeseka si zachovala původní urbanistickou strukturu velké okrouhlice s návší, kterou tvoří kaple, rybník s hrází a oplocením, a okolní dvorcové usedlosti s dochovaným půdorysným a hmotovým řešením. Zástavba se rozšiřovala zejména jihozápadním směrem podél komunikace a částečně i uvnitř historického jádra, přičemž novější objekty jsou drobnějšího měřítka a nepůsobí rušivě. Novodobá výstavba rodinných domků navazuje na historické jádro, i když je přítomna řada přestaveb a dostaveb. Přechod mezi původní a novou zástavbou je pozvolný a celkový charakter sídla zůstává čitelně venkovský.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se uplatňuje především plocha rybníků se svou doprovodnou zelení. V okolí sídla je i několik chráněných území, jako například přírodní rezervace Olšina u Přeseky či národní přírodní rezervace Velký a Malý Tisý.					
Struktura:					
Historická urbanistická struktura obce je zachována bez výraznějších závad, částečnou závadou jsou zemědělský areál na severovýchodním okraji sídla. V sídle také ne zcela šťastně upravený veřejný prostor v návaznosti na náves, přítomny například živé ploty, návesní rybník zcela nevhodně upraven, včetně nevhodného oplocení (v současnosti charakter požární nádrže). Na návsi přítomna kaple a pomník.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Obec se rozrůstala zejména podél komunikace jihozápadním směrem nebo docházelo k zástavbě uvnitř původní urbanistické struktury – velké okrouhlice. Zástavba je v těchto místech drobnějšího měřítka a jedná se zejména o samostatné stojící domy. Z hlediska KR je podstatné především historické jádro s původní zástavbou situovanou okolo křížení silnic III/15511a a III/15511. Zástavba je zpravidla dvorcového charakteru, místy byla doplněna zástavbou menšího měřítka. Orientace zástavby do veřejného prostoru je převážně štítová, místy okapová. Pro KR jsou důležité především usedlosti č. p. 4, 12, 28 či 45. Jedná se o chalupy, popřípadě dvouštité usedlosti (případně s mezipatrem) propojené ohradní zdí, jež je prolomena branou s nadpražím.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně cizorodých druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:			V krajinném rámci převažuje harmonický vztah i měřítko rovinaté krajiny.		+

Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez výrazně rušivých znaků.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla je převážně zachována.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání je částečně narušeno, především v okrajové části jsou přítomny rušivé objekty novodobější zástavby, nepříznivě působí i zemědělské areály.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	V charakteru zástavby je viditelné narušení, a to nejen v centrální části sídla, je zde řada dostaveb i přestaveb ne zcela vhodného charakteru.	0
Měřítko zástavby:	Půdorysná dispozice, urbanistická stopa i hmotové řešení jsou zachovány.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především v okrajových částech sídla jsou přítomny architektonicky méně kvalitní objekty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeď v zásadě odpovídá charakteru sídla, jsou však přítomny i častější cizorodé prvky zeleně.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je převážně v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeď, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne

Celkové hodnocení
Na historický střed navazuje novodobá zástavba rodinných domků. Především v okrajových částech sídla jsou architektonicky méně kvalitní objekty, negativně se zvláště jeví zemědělské areály, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.
Ochrana krajinného rázu
Cíl(e) ochrany:
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.
Podmínky ochrany:
V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V sídle a jeho okolí nedovolit výstavbu plošných a výškových dominant.
Ochranná doporučení:
Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu z návsi). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat osvětu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, podporovat osvětu související s tvorbou předzahrádek a formou oplocení (ideálně plaňkové ploty, v žádném případě prefabrikátové panely).

Tab. 381: Karta sídla: Rapšach.

Sídlo:	Rapšach	
Katastr:	Rapšach	
Obec:	Rapšach	
Umístění	KC05, KP23	
První záznam odkazující na rok:	1338	
Kategorie sídla:	B-	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Kostel sv. Zikmunda v Rapšachu. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapování probíhalo v letech 1824 – 1843)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
1615	2375	1856	1265	568	614
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
183	301	343	328	233	244
Historie:					
Rapšach je staré sídlo, založené uprostřed lesů. Původ spadá do 12. století, avšak první písemná zmínka je z roku 1338. Do roku 1920 se oficiálně jmenoval Rottenschachen. Do roku 1395 patřil Rapšach k panství Litschau, v 15. st. se dostal k panství Heidenreichstein. V té době měl Rapšach jen pár osadníků, kteří si dělili pozemky mezi své potomky, takže na začátku 20. století zde byli jen drobní vlastníci půdy.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní sídlo s pravidelnou návší s kostelem obklopenou usedlostmi i městskými domy.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny dvouštité usedlosti propojené ohradní zdí s bránou a brankou. Přítomny jsou však i městské (bytové) domy.					
Základní charakteristika:					
Původně se jednalo o sídlo návesního typu. Interiér sídla byl však nevratně poškozen přestavbami a dostavbami bytovek, zemědělských areálů a dalších nevhodných staveb (např. věžový vodojem). Z hlediska krajinného rázu je však podstatné usazení do krajiny, kde se projevuje cenná silueta Rapšachu s věží kostela, která je viditelná ze širokého okolí. Pod Rapšach náleží též cenné soubory usedlostí (Bosna, Ochůzky, Malý London, Velký London), které ovlivňují krajinný ráz celé oblasti.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
Krajinný rámeček Rapšachu je dán především historickým vývojem a přírodními podmínkami, kdy je sídlo zasazeno do mírně zvlněné krajiny velkého měřítka s dálkovými výhledy. V krajinném rámci se však uplatňují i negativní jevy, především technické stavby (věžový vodojem).					
Struktura:					
Interiér sídla byl nevratně poškozen přestavbami, dostavbami bytovek, zemědělských areálů a dalších nevhodných staveb. Cenná silueta Rapšachu s věží kostela, která je viditelná ze širokého okolí, však patří k nejpůsobivějším v CHKO. Tato hodnota je předmětem ochrany krajinného rázu.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru, která je (necitlivě) doplněna o bytové domy, zemědělský areál a další. Z hlediska KR jsou hodnotné zejména původní zemědělské usedlosti, tj. dvou až trojstranně uzavřené usedlosti s charakteristickými dvouštitými průčelími, přičemž v sídle převládá okapová orientace (na rozdíl od zástavby v krajině, kde štíty směřují k obslužné komunikaci). Ačkoliv se z Rapšachu měla stát „Vzorová socialistická pohraniční obec“, a v sídle stojí několik vícepodlažních bytových domů, zachovala se zde jasně patrná pravidelná obdélná náves s administrativními budovami a dominantou kostela sv. Zikmunda, stejně jako zástavba původních venkovských stavení s ohradní zdí s bránou a brankou či městskými domky na návši i podél přístupových komunikací. Z hlediska KR jsou typické například usedlosti č. p. 73, 86, 101, 104 a 107.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, i když jsou zde i nepůvodní dřeviny.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámečku					
Kvalita krajinného rámečku:	V krajinném rámci převažuje vysoká estetická přírodní hodnota, harmonické vztahy i měřítko krajiny.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Ve vizuálním projevu sídla v krajině převládá harmonický vzhledový soulad a harmonické vztahy, včetně harmonického měřítka, kdy je obraz mírně narušen prostřednictvím věžového vodojemu.				0

Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla, včetně kvalitního začlenění okrajů sídla do krajiny.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Vlastní sídlo má dochovaný a dobře čitelný historický půdorys.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	V prostorovém uspořádání sídla se z části negativně uplatňuje zemědělský areál. Je zde tak nezanedbatelná přítomnost rušivých objektů a jevů, včetně nevhodných dostaveb.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Charakter zástavby je viditelně narušený odlišnými dostavbami a přístavbami, jež v kontextu původní zástavby působí rušivě (např. bytovky).	0
Měřítko zástavby:	Místa jsou přítomna cizorodá měřítka zástavby, včetně narušení souladu proporcí, členění hmot a půdorysů (např. zemědělský areál, bytovky apod.).	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Přítomno je významné množství rušivých jevů a architektonicky nevhodných objektů i s podílem objektů bez architektonické hodnoty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeď v zásadě odpovídá charakteru sídla, i když přítomny jsou i nepůvodní, a ne zcela vhodné druhy dřevin.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ano
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeď, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ano
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ano
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne

Celkové hodnocení
Interiér sídla byl nenávratně poškozen přestavbami, dostavbami bytovek, zemědělských areálů a dalších nevhodných staveb, přesto je silueta Rapšachu s věží kostela jedna z nejpůsobivějších v CHKO, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký význam.
Ochrana krajinného rázu
Cíl(e) ochrany:
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.
Podmínky ochrany:
Podmínkou ochrany krajinného rázu pro sídlo Rapšach je zachovat siluetu sídla s dominantou kostela sv. Zikmunda, zachovat význam zeleně zahrad a rozptýlené zeleně. Nová výstavba bude uskutečňována směrem od současně zastavěného území do volné krajiny. Výstavba objektů pro bydlení bude mít charakter rozvolněné, řídké zástavby respektující charakter sídel a krajinný ráz a bude výhradně jako individuální bydlení v rodinných domech s prostornými zahradami. Pro zachování krajinného rázu je nezbytné nepřekročit výšku původní zástavby. Zástavba musí být situována tak, aby do volného území byly orientovány plochy sadů a zahrad. Při změnách stávajících staveb nebo umísťování staveb nových je nutné respektovat stávající strukturu a prostorové uspořádání, zejména stavební čáru a orientaci zástavby vůči veřejnému prostranství. Je nezbytné situovat stavby s hlavním využitím co nejblíže k veřejnému prostranství a uliční síti, při respektování stavební čáry. Při navrhování nových staveb je nutné klást důraz zejména na objemy hlavních budov, které vycházejí z převažující architektonicky kvalitnější vesnické zástavby. To je dáno zejména výškou, tvarem a materiálovým pojetím. V praxi tato výška umožňuje navrhnout přízemní budovu s možností využití půdního prostoru, bez omezení podsklepení. Do zástavby nelze umísťovat velmi nízké domy - typ bungalov, ale pouze takové, které nebudou výškou a sklonem střech narušovat původní charakteristickou zástavbu. Tvar půdorysu hlavního objektu bude obdélník o poměru stran min. 1 : 2, případně půdorys tvaru L, U, T (u dostaveb výsledný půdorys musí toto přiměřeně respektovat). Podkrovní prostory budou osvětlené převážně ze štítů, střešními okny, jen výjimečně vikýři. Tvar, velikost a počet vikýřů - musí organicky navazovat na střechu, nesmí mít dominantní působení v architektonickém výrazu objektu. Střecha by měla být sedlová, dále je možná polovalba, o sklonu 38 – 45°. Ploché a pultové střechy jsou přípustné u doplňkových staveb ke stavbě hlavní, a to pouze v případě, že se pohledově neuplatňují z veřejných prostranství a v dálkových pohledech. Stejně jako je nezbytná ochrana typického jednoduchého tvarosloví, ochranu zaslouží právě tak dřevinná vegetace s převahou ovocných stromů nebo solitérní duby, popř. jiné druhy listnatých stromů geograficky původních druhů. Při posuzování přestaveb, dostaveb nebo novostaveb jednotlivých usedlostí nebo jejich souborů je nezbytné vždy individuálně posoudit vliv zásahu na krajinný ráz, a to v širších vazbách a vztazích krajinného prostoru. V případě umísťování nových staveb a zařízení nebo změn již dokončených staveb v území, potřebných k zajišťování zemědělské výroby (např. seníků, přístřešků pro zvěř, ohradníků pastvin nebo drobné architektury související s rekreačním pobytem v krajině (např. informační tabule, mobiliář, odpočívadla) platí následující podmínky: - nesmí dojít k narušení obrazu sídla a krajiny nebo krajinného rázu, preferovány budou horizontální hmoty, aby bylo zabráněno vzniku nežádoucích pohledových dominant v krajině. Podrobné podmínky ochrany KR jsou uvedeny v návrhu územním plánu obce Rapšach ve znění z března 2025 (Ing. arch. J. Daněk).
Ochranná doporučení:
Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a turistických tras) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při hlavní komunikaci a při turistické trase, případě při pohledu z okrajů lesa). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Výsadbou ochranné zeleně je možné zmírnit negativní dopad zemědělských a výrobních staveb na krajinný ráz..

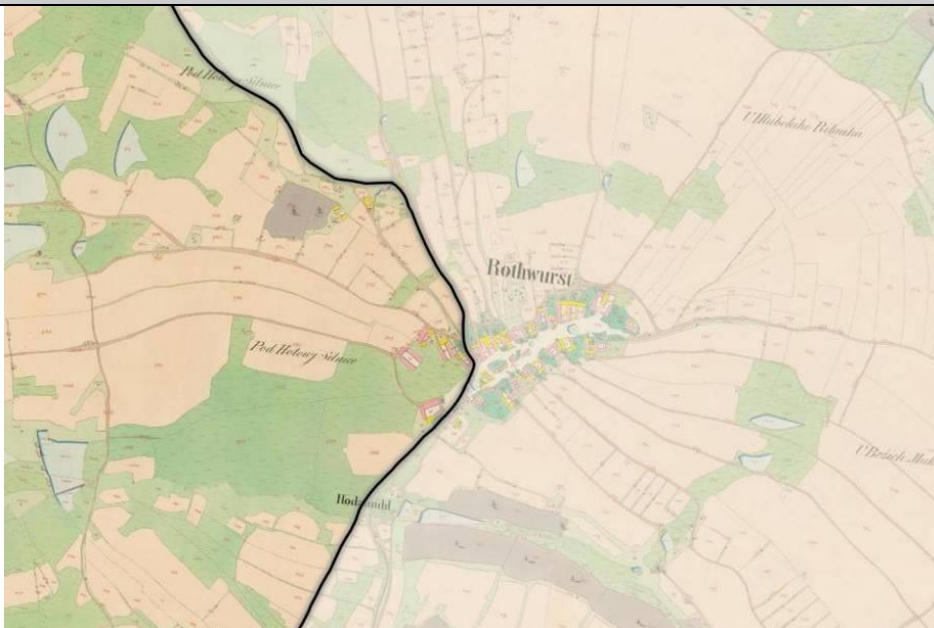
Tab. 382: Karta sídla: Ratiboř.

Sídlo:	Ratiboř	
Katastr:	Ratiboř u Jindřichova Hradce	
Obec:	Ratiboř	
Umístění	KC02, KP07	
První záznam odkazující na rok:	1384	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Návesní zvonice Ratiboř. (Foto: Google Street View, 2023)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

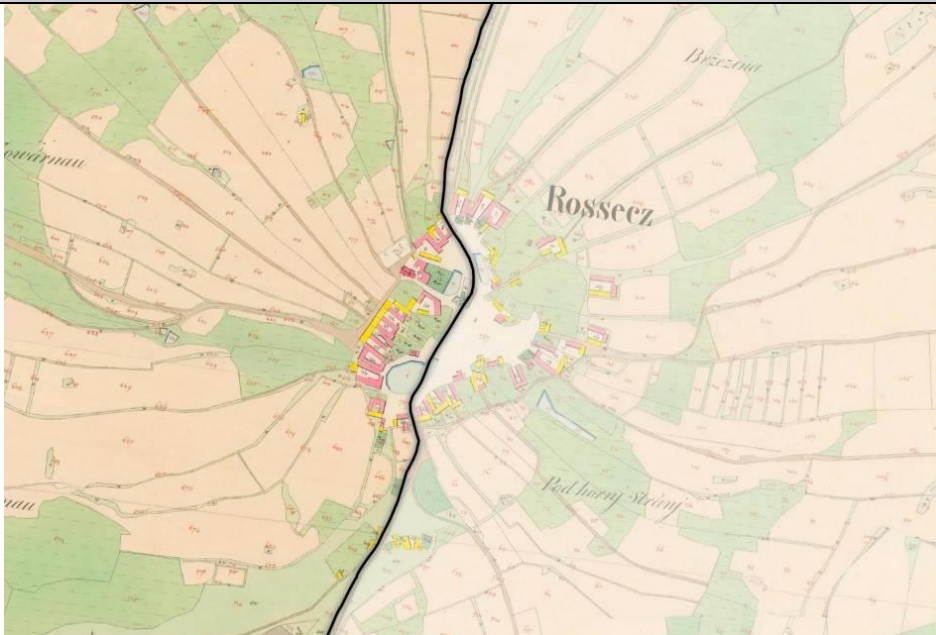

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
576	510	439	327	185	188
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
62	70	82	83	93	99
Historie:					
Ratiboř patří k nejstarším obcím na Jindřichohradecku, přesné datum vzniku není známo, pravděpodobně existovala již koncem 12. století, ale první oficiální zmínka je z roku 1384. Nad osadou byla vybudována nevelká tvrz, sloužící k ochraně zemské stezky, vedoucí z Rakous kolem Landštejna a přes Bystřici, Stráž, Stajku, Ratiboř, Mnich, Klenovou, Chýnov do Tábora. Prvním majitelem tvrže byl pravděpodobně vladyka Česta, o němž nic bližšího nevíme, ale dal hrádku jméno. Kolem tvrže, přesněji pod tvrzí, vznikla osada, jejíž nejstarší část se nacházela kolem Doláckého rybníka (dnes Na obci), druhá část sídla vznikla postupně později kolem Hodova rybníka, tj. tam, kde se nachází dnes obecní úřad. V roce 1780 byla v Ratiboři postavena kaplička, zasvěcená Panně Marii.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o ulicovou ves, která je ukončena návsi a rybníkem.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvouštité usedlosti dvorcového typu.					
Základní charakteristika:					
Většina sídla za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně návsi s hodnotnější zástavbou usedlostí a kaple se zvonící. Ratiboř má charakter ulicové vesnice zakončené návsi s rybníkem, přičemž historické jádro tvoří dvě řady dvouštitých dvorcových usedlostí na mírných svazích. Půdorysná struktura a hmotové řešení zůstaly zachovány, přestože tvarosloví některých staveb je mírně narušeno. Novější zástavba navazuje poměrně citlivě na jádrovou část, kdy respektuje dvorcový typ a severně se rozvíjí plocha rodinných domů s okapovou orientací.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci se uplatňují přírodní podmínky, včetně menších rybníků a s nimi související doprovodná zeleň. V celkovém měřítku má velký význam i přítomnost rybníku Holná, která dotváří charakter krajinného rámce.					
Struktura:					
V sídle se nachází kaple a několik křížů a pomníků.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Ratiboř byla založena jako kombinace sídelní struktury typu okrouhlce s ulicovkou. Zástavba se formovala kolem prostoru návsi v jejíž horní části byla postavena kaplička a v 19. století jednotřídní škola a v dolní části vybudována prodejna (dnes obecní úřad). Zástavba dále pokračovala obestavením páteřní komunikace (dnes silnice III/1489) a místní komunikace vedoucí do sídla Mnich. Na západním okraji obce byl ve 20. století vybudován areál Jednotného zemědělského družstva, nyní ZD Ratiboř. V současnosti se jedná o sídlo s kompaktní zástavbou převažujících zemědělských usedlostí. Hodnotou pro KR je především dochovaná struktura širokého návěsního prostoru, kdy na mírných svazích po jeho obvodu dominuje dvorcová zástavba jednotlivých uzavřených dvouštitových usedlostí s ohradní zdí s bránou a brankou a dále o stopu ulicové zástavby drobnějších chalup s okapovou orientací v novější části sídla. Oba tyto typy zástavby vynikají výrazným obdélníkovým půdorysem se zastřešením symetrickou sedlovou, místy polovalbovou či valbovou střechou s dostatečným půdním prostorem. V sídle je zachováno několik původních usedlostí s detaily lidové štukové výzdoby. Hodnotnější stavby jsou zejména stavby lemující návěs a dále zástavba v západním cípu sídla. Na území CHKO Třeboňsko jde například o č. p. 15, 17 a 18, v návěsním prostoru pak například o č. p. 5, 7, 8, 24, 25, 28, 29 či 30.					
Zezeň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zezeň vhodně koncipována, včetně volby druhů (přítomnost cizorodých druhů).					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez výrazně rušivých znaků, převažují harmonické vztahy i měřítko krajiny.	+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je mírně narušený především přítomností zemědělského areálu západním na okraji sídla.	0
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je částečně v souladu s přírodním prostředím, avšak s řadou uplatňujících se narušení, sídlo je v současnosti tvořeno dvěma částmi, historickou a novější, kde jsou časté rušivé znaky.	0
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla je převážně zachována.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je částečně narušené, především v centrální části sídla, kde se nachází novější zástavba rodinných domů.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb, i přesto, že řada objektů byla přestavěna.	+
Měřítko zástavby:	Přítomny jsou některé prostorově kontrastní objekty neodpovídající měřítku původní zástavby (například menší bytové domy).	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita přítomných staveb je většinou bez významně se uplatňujících rušivých prvků nebo narušení.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla. V některých částech sídla však zeď z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Z hlediska vzrostlé zeleně převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeď, reliéf, řeka apod.)	Ano

Negativní	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Novější zástavba respektuje dvorcový typ, historická část působí díky zvlněnému reliéfu zajímavým dojmem, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající podobu centrální části sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
Výšková hladina nové zástavby bude vždy přizpůsobena konkrétní převládající zástavbě, a to buď městského vícepodlažního typu (administrativní či společenské budovy) nebo venkovského nízkopodlažního typu (zemědělské usedlosti, chalupy apod.). U vícepodlažních budov nesmí být nová zástavba vyšší než původní a u nízkopodlažních naopak nižší ale ani vyšší (tedy pouze 1 NP + podkroví) než převažující původní zástavba. Struktura zástavby – Struktura nové zástavby bude vycházet z převládající původní struktury obou částí sídla a naváže tak na venkovskou rostlou zástavbu a potlačí městský ulicový urbanismus. Zástavba tedy naváže na nepravidelné umisťování objektů podélně nebo kolmo ke komunikaci či veřejnému prostranství. Charakter nové zástavby bude navazovat na převládající charakter venkovské zástavby bezprostředního okolí. Např. zástavba původních venkovských usedlostí, kdy se jedná o zástavbu kompaktně uspořádaných usedlostí vždy se štítovou orientací ke komunikaci, tedy s osou delší strany staveb kolmo k veřejnému prostranství (původní část sídla) nebo o drobnější chalupy s okapovou orientací, tedy s delší stranou staveb rovnoběžně s komunikací (novější část sídla).		
Ochranná doporučení:		
Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat úpravu veřejného prostranství. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětlu na tvorbu předzahrádek.		

Tab. 383: Karta sídla: Roseč.

Sídlo:	Roseč	 Roseč, v pozadí věž kostela sv. Šimona a Judy. (Foto: Google Street View, 2023)
Katastr:	Roseč	
Obec:	Roseč	
Umístění	KC02, KP07	
První záznam odkazující na rok:	1367	
Kategorie sídla:	C	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
451	405	341	233	208	210
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
50	58	69	71	89	93
Historie:					
Roseč patří k nejstarším sídlům na Jindřichohradecku, přičemž první písemná zmínka pochází z roku 1367, i když její vznik je nepochybně starší. Osídlení souviselo se vznikem vitorazské stezky, která propojovala Staré Město pod Landštejnem s Tábořem a procházela přes Roseč, jak dokládají prameny z roku 1389. Ve 14. století zde stával kostel, který zanikl za husitských válek; nový kostel sv. Šimona a Judy vznikl s podporou Jáchyma z Hradce a po požáru v roce 1743 byl znovu přestavěn v letech 1791–1794. Významným milníkem byl rok 1658, kdy Roseč spolu s dalšími obcemi obdržela právo vlastní pečeti se znakem. První škola je doložena již v roce 1650, přičemž samostatná školní budova byla postavena kolem roku 1860 a Roseč se stala vzdělávacím centrem pro širší okolí.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o ves návěsní s rozsáhlou návší s rybníčky a kapličkou, kolem které se nacházejí usedlosti.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny troj i čtyřstranně uzavřené dvorce se štítovou orientací, které mají strohé formy průčelí s trojúhelným štítem, občas polovalba.					
Základní charakteristika:					
Asi třetina sídla v CHKO Třeboňsko, včetně návěsních rybníků a okolních usedlostí a kostela sv. Šimona a Judy, mimo CHKO Třeboňsko například vysílač nad Rosečí. Jedná se o sídlo návěsního typu s rozlehlou návší, kterou tvoří prostor s rybníky, kapličkou, bokem návsi je kostel sv. Šimona a Judy a hřbitov. Zástavbu tvoří převážně troj a čtyřstranně uzavřené dvorce se štítovou orientací, jejichž průčelí mají jednoduchou formu s trojúhelným štítem. Půdorysná skladba i hmotová struktura zástavby zůstaly převážně zachovány. V sídle je však patrná řada přestaveb, dostaveb i prvků nevhodné novodobé výstavby. Celkový charakter sídla si přesto uchovává historickou čitelnost.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci se uplatňuje velká vodní plocha rybníku Holná, negativně se pak uplatňuje například zemědělský areál a vysílač nad sídlem.					
Struktura:					
V sídle se nachází několik křížků, památníků a také kostel. V sídle jsou i cenné objekty lidové architektury, jde jak o dvorcové usedlosti, přítomna je i jedna roubenka (již mimo CHKO Třeboňsko). Mnoho původních stavení je však nevhodně upraveno a přestavěno. Přítomno je i mnoho nevhodných dostaveb a novodobá zástavba, a to nejen v okrajové části sídla, ale i v části centrální. Na návsi se nachází rybníčky, jejich úprava však není zcela vhodná.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR je podstatné, že má sídlo rozlehlou návěs s rybníčky a kapličkou obklopenou usedlostmi převážně se štítovou orientací včetně dochovaných patrových sýpek, dále hmotové řešení trojstranně až čtyřstranně uzavřených dvorců se štítovou (u čtyřstranných okapovou) orientací, strohé formy průčelí s trojúhelným štítem, stejně jako dominanty v podobě kostela sv. Šimona a Judy, fary včetně farské stodoly, usedlosti č. p. 34, patrových sýpek na západní straně návsi, radnice se zvoníčkou nebo roubenky č. p. 47 (mimo CHKO), včetně jednotlivých prvků drobné architektury, ať už sakrální či pamětní, rozptýlené skupiny různověkových dřevin v zahradách, sadech, okolo návěsních rybníků, uprostřed polí nebo listnatá stromořadí podél komunikací. V sídle je také podstatné, že je zde zachována struktura návěsních prostorů, kde vynikají sady a předzahradky jednotlivých semknutých usedlostí nebo proluky v severovýchodní části sídla (mimo CHKO), které jsou tvořeny opět sady či zahradami mezi sousedními statky.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů (cizorodé druhy zeleně).					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je bez výrazně rušivých znaků, převažují harmonické vztahy i měřítko krajiny.	+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je převážně v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla je převážně zachována.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je částečně narušené, v sídle se nachází i novější zástavba rodinných domů, na mnoha místech nevhodně situovaná.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Charakter zástavby je na mnoha místech výrazně narušen, patrně jsou mnohé odlišné dostavby a přestavby, jež působí v kontextu původní zástavby rušivě.	0
Měřítko zástavby:	Místa jsou přítomna cizorodá měřítka zástavby, včetně narušení souladu proporcí, členění hmot a půdorysů (např. zemědělský areál, nevhodné dostavby v centrální části apod.).	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita stavebních objektů je narušena, přítomno je významné množství rušivých jevů a architektonicky nekvalitních objektů, a to i v centrální části sídla (např. některé objekty na návsi).	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla. V některých částech sídla však zeď z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je z části v souladu s daným typem zástavby, problematická je například úprava návsi před hostincem, včetně hostince.	0
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Z hlediska vzrostlé zeleně převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámec		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se	Ano

Negativní	uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
Negativní	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ano
	Rušivé působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Charakter sídla je na mnoha místech výrazně narušen, patrné jsou mnohé odlišné dostavby a přestavby, jež působí v kontextu původní zástavby (návesní zástavba s usedlostmi se štítovou orientací) rušivě, hodnotné jsou zde však především trojstranně uzavřené usedlosti, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam. Trojstranně uzavřené usedlosti jsou složeny ze dvou obytných částí (širší hlavní a užší výminkové), na které postupně navazují části hospodářské, které jsou v zadní části stavení kolmo uzavřeny průjezdnou stodolou. Směrem do návesního prostoru jsou pak obytné části propojeny ohradní zdí, která je prolomena vjezdovou branou a vstupní brankou. Hmotu usedlostí je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou sedlovou střechou. Obytná část je mnohdy v přízemí prolomena třemi osami oken. Oba štíty včetně ohradní zdi jsou většinou nezdobeny. Občas se vyskytuje i bohatší zdobení v podobě bosáží či pilastrů v nároží a ornamentálních šambrán kolem oken v přízemí či girland kolem větracích okének ve štítech (Roseč). Nasazením krovu s přesahem střechy, který umožňuje kryté zápraží směrem do dvora.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
Návrh nové zástavby musí akceptovat hlavní hodnoty sídla tj. venkovský charakter zástavby. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby vždy vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V urbanisticky hodnotné části (historickém jádru) je nutné zachovat charakter dvorcových usedlostí a veškeré doplňkové stavby jako garáže, technické zázemí, zahradní pergolu apod. seskupit do jednoho objektu se společným zastřešením a vhodně jím doplnit objekt rodinného domu např. orientací celé stavby do tvaru písmen „U“ i „L“. Důraz má být kladen zejména na objemy hlavních budov, které vycházejí z převažujících architektonicky kvalitní původní zástavby. Je tedy vhodné realizovat stavby, které budou splňovat následující parametry: přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umístování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb. Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánem Roseč po změně č. 1 ze srpna 2024 (Ing. arch. J. Daněk).		
Ochranná doporučení:		
Je nežádoucí doplňovat stávající domy novostavbami na volných zahradách, nebo zahušťovat rozvolněnou strukturu zástavby a narušit tak dochovaný obraz interiéru sídla. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především z návsi). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, podporovat osvětlu související s tvorbou předzahrádek a formou oplocení (ideálně plaňkové ploty, v žádném případě prefabrikátové panely).		

Tab. 384: Karta sídla: Řehořinky.

Sídlo:	Řehořinky	
Katastr:	Kardašova Řečice	
Obec:	Kardašova Řečice	
Umístění	KC02, KP06	
První záznam odkazující na rok:	konec 18. stol.	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Panorama Řehořinek. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (ružově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
Historie:					
Řehořinky začaly vznikat až ke konci 18. století, kdy roku 1770 stála v lokalitě obecní cihelna a domek cihláře. V polovině 19. století zde byla vykopána velká jáma, ze které cihlář těžil hlínu. Soustavnější zástavba začala vznikat o něco později, a to při cestě vedoucí z Cikaru do Nítovic.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o ulicovku.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny dvorcové usedlosti s trojúhelnými štíty.					
Základní charakteristika:					
Sídlo má zachovánu půdorysnou dispozici i hmotové řešení usedlostí umístěných podél komunikace. Převažují jednoduché dvorcové usedlosti v zemědělské krajině drobnějších měřítek.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
Jedná se o poměrně mladé sídlo, které je zasazeno v zemědělské krajině, která je doplněna o několik menších vodních ploch a z části uzavřena lesními celky.					
Struktura:					
Sídlo je tvořeno volnější zástavbou podél komunikace. Na sídlo pak navazuje další rozvolněná zástavba usedlostí.					
Zástavba:					
Převážně zástavba venkovského charakteru. Sídlo má zachovánu půdorysnou dispozici i hmotové řešení přízemních jedno a dvou štítových (štíty propojeny zdí, jež je prolomena branou s nadpražím a případně brankou) usedlostí umístěných podél komunikace. Převažují jednoduché dvorcové usedlosti v zemědělské krajině drobnějších měřítek. Jedná se o usedlosti bez výrazného zdobení (přítomny jednoduché prvky v podobě šembrány a zvýraznění nároží). Jde převážně o bílé či pastelově omítnuté objekty se sedlovou střechou. Zastřešení symetrické, případně střechou kryté zápraží. V sídle přítomny i novější nevhodné dostavby rodinných domů. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 66, 251, 261, 262, 263, 276 nebo 290.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů (cizorodé druhy zeleně).					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je bez výrazně rušivých znaků.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.				+
Urbanistická struktura sídla					
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla je zachována.				+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Převažují jednoduché dvorcové usedlosti v zemědělské krajině drobnějších měřítek.				+

Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb, i přesto, že řada objektů byla přestavěna, přítomno je i několik nevhodných objektů.	+
Měřítko zástavby:	Přítomny jsou některé prostorově kontrastní objekty neodpovídající měřítku původní zástavby.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Z architektonického hlediska jsou často přítomny dochované kvalitní objekty bez významně se uplatňujících rušivých prvků, přítomny jsou však i architektonicky nekvalitní objekty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně spoluurčuje obraz sídla v krajině, zeleň převážně odpovídá charakteru sídla, přítomny jsou však i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Z hlediska vzrostlé zeleně převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ne
	Přítomnost kulturních dominant	Ne
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ne
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Sídlo má zachovalou půdorysnou dispozici i hmotové řešení usedlostí umístěných podél komunikace, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to		

tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb (vesnický charakter zástavby). Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánu Kardašova Řečice po změně č. 1 z ledna 2021 (UPLAN, s.r.o.).

Ochranná doporučení:

Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Podporovat osvětu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, podporovat osvětu související s tvorbou předzahrádek a formou oplocení (ideálně plačkové ploty, v žádném případě prefabrikátové panely).

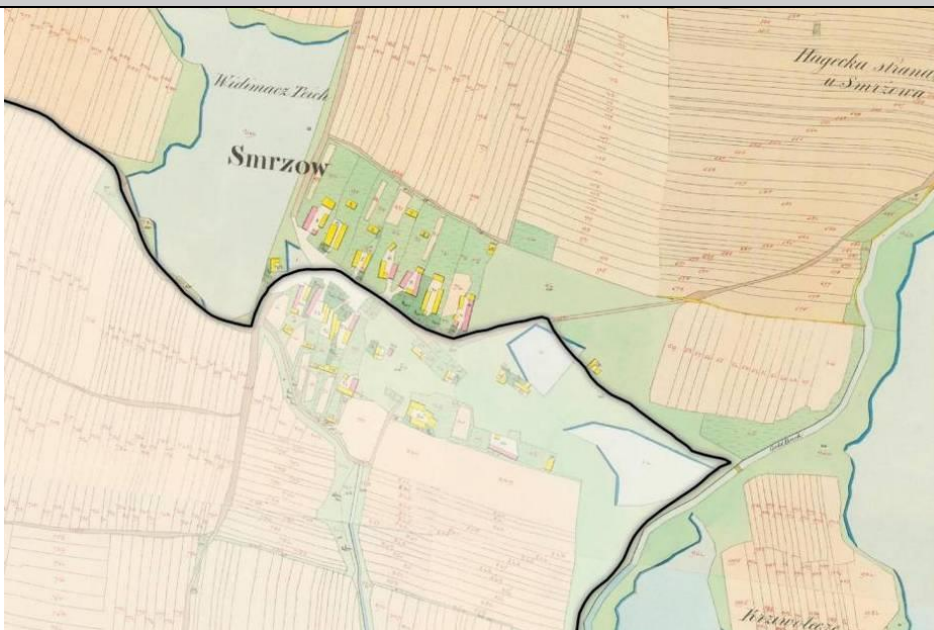
Tab. 385: Karta sídla: Smržov.

Sídlo:	Smržov	
Katastr:	Smržov u Lomnice nad Lužnicí	
Obec:	Smržov	
Umístění	KC03, KP11	
První záznam odkazující na rok:	1367	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Návesní rybník ve Smržově. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

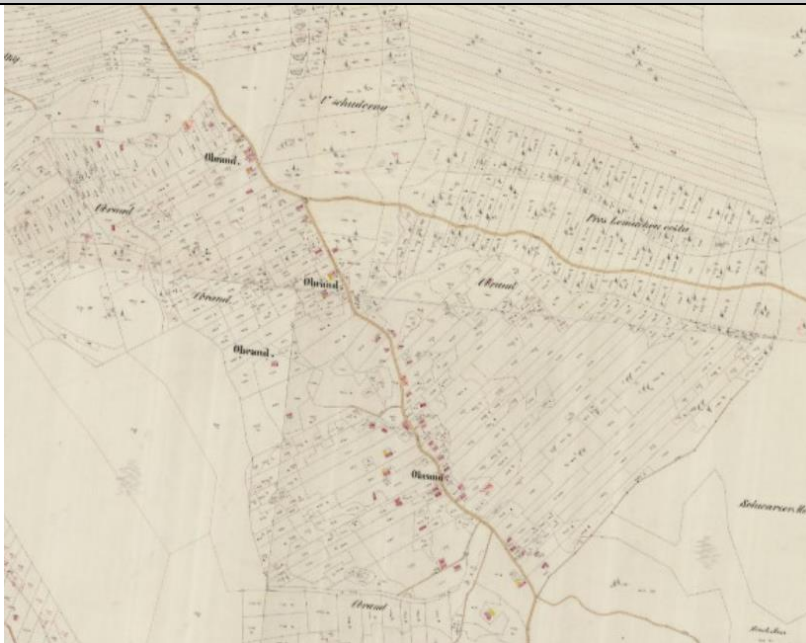

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
299	315	291	228	108	113
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
44	55	59	72	76	77
Historie:					
Smržov je poprvé zmiňován roku 1367, kdy Ješek z Kosovy Hory nechal kvůli rozšíření rybníka Dvořiště zatopit místní pole a louky. V období třicetileté války byl Smržov těžce postižen – roku 1618 zde proběhla bitva mezi císařským a stavovským vojskem, následovalo vypálení sídla a téměř úplné vyhlazení obyvatelstva. Na památku těchto útrap nechal Jan Adolf Schwarzenberg po roce 1660 postavit kapličky, kterým se prý říkalo „maradasky“ a to podle generála Baltasara Marradasa, nejvyššího velitele Prahy a Českých zemí, který měl hlavní podíl na vraždění, které se zde událo. Smržov je v současnosti vyhledávanou rekreační lokalitou.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní sídlo s vodní plochou na návsi, která je obklopená usedlostmi.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny čtyřstranně uzavřené dvorce s trojúhelnými štíty a bránou, občas štuková výzdoba štítů.					
Základní charakteristika:					
Asi polovina sídla se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně dominanty v podobě větší výklenkové kaple Nejsvětějšího srdce Páně se zvonící. Smržov si zachoval původní urbanistickou strukturu s velkou návší a vodní nádrží, avšak celkový dojem sídla je narušen řadou přestaveb a novostaveb, které působí nesourodě. Nová zástavba se rozvíjela zejména východním směrem, přičemž objekty respektují dvorcový typ a udržují drobnější měřítko. Zemědělský areál na severu sídla však působí rušivě a to díky proporcím zemědělských objektů, které jsou vůči původním zemědělským usedlostem dosti naddimenzované. Pozitivně je hodnocen plynulý přechod zástavby do volné krajiny, zejména v oblasti nejstarší části sídla.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se uplatňují především velké vodní plochy Dvořiště a Kaclífova, v těsné blízkosti sídla je pak ještě Vydýmač u Smržova, okrajem sídla protéká Zlatá stoka.					
Struktura:					
V sídle se nachází několik křížů a výklenková a návesní kaple. V sídle jsou přítomny jak kvalitní vesnické usedlosti a venkovské domy, tak méně kvalitní obytné stavby, kdy část staveb je negativně ovlivněna nevhodnými úpravami, včetně přítomnosti cizorodých forem zeleně. V těsné blízkosti sídla se nacházejí rybníky Vydýmač u Smržova a Kancířov, v sídle je pak ještě několik menších rybníčků.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Původní urbanistická struktura byla postupně doplňována další zástavbou východním směrem. Objekty v této zástavbě vynívají jako stavby dvorcového (jednoštité i dvouštité) typů, jedná se převážně o drobné objekty. Z hlediska KR je podstatná především historické jádro s původní zástavbou situovanou okolo menšího návesního prostoru a silnice III/1482 procházející sídlem. Sídlo bylo typově založeno jako ulicovka ukončená na východě návší. Zástavba je zpravidla dvorcového charakteru, zejména ve východní polovině poté doplněná zástavbou menšího měřítka. Orientace zástavby do veřejného prostoru je převážně štítová, místy okapová. Z hlediska KR jsou hodnotné například usedlosti č. p. 2, 4, 6, 7, 15, 19, 21, 24, 28, 34 či 69. Jedná se jak o dvouštité usedlosti, propojené zdí, jež je prolomena branou a brankou, tak o samostatně stojící vesnické domy. Mnohé jsou pastelově omítnuté se štukovou výzdobou. Přítomny jsou i dvoupatrové sýpky. Zastřešení symetrickou sedlovou střechou. Součástí usedlostí jsou i předzahrádky. Základem zástavby venkovského charakteru jsou přízemní zděné objekty na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:3-4, které jsou v některých případech doplněny dalšími shodnými objekty seskupenými kolem polozavřeného nebo uzavřeného dvora. Tyto objekty jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí cca 35–45°.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch není vždy v souladu s charakterem sídla, často se vyskytující cizorodé druhy zeleně					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez významných rušivých znaků.	+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez výrazně rušivých znaků.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím, kvalitní je začlenění okrajů sídla do krajiny, historické uspořádání je však narušeno postupným rozvojem sídla.	0
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice, hmotové řešení i tvarosloví jsou zachovány.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je ve vztahu k danému typu v zásadě bez rušivých objektů a jevů.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Zástavba je zpravidla dvorcového charakteru, zejména ve východní polovině poté doplněná zástavbou menšího měřítka.	+
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek, specifické odlišnosti jsou v souladu s celkem.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především v okrajových částech sídla jsou přítomny architektonicky méně kvalitní objekty, včetně řadových domů nevhodné formy. V centrální části sídla je přítomna poměrně vysoká kvalita architektonického ztvárnění objektů, která na návsi dotváří pozitivní atmosféru celého prostoru. Vhodné materiálové řešení veřejného prostoru – s velkým podílem travnatých ploch. Sídlo jako celek však v podstatě působí chaoticky.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	V některých částech sídla zeleň z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění, nevhodné jsou některé formy oplocení (použity například živé ploty).	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v zásadě v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Zachovalý plynulý přechod zástavby do volné krajiny, zejména v místě urbanisticky nejstarší zástavby.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne

	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Sídlo jako celek působí chaotickým dojmem, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo malý význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Vhodné je umísťovat stavby venkovského charakteru, jež jsou v sídle přítomny. V případě úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.		
Ochranná doporučení:		
Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu z návsi). Podporovat úpravu veřejného prostranství a podporovat výsadbu ovocných stromů v předzahrádkách usedlostí. Současně podporovat ohraničení zahrad pomocí plaňkového dřevěného oplocení. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.		

Tab. 386: Karta sídla: Spáleníště.

Sídlo:	Spáleníště	
Katastr:	Rapšach	
Obec:	Rapšach	
Umístění	KC05, KP23	
První záznam odkazující na rok:	1823	
Kategorie sídla:	A	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba Spáleníště. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (ružově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapování probíhalo v letech 1824 – 1843)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
Historie:					
Spáleniště je novější osadou, která byla na místě shořelého lesa založena v letech 1823 až 1834. Její vznik byl vyvolán hladem po pozemcích. Usazovali se zde lidé, na které se nedostaly pozemky v Rapšachu.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o rozvolněnou zástavbu usedlostí.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny jednoduché dvouštité usedlosti bez ozdob, a to trojstranné i čtyřstranné.					
Základní charakteristika:					
Spáleniště se rozprostírá podél silnice, a to tak, že je tvořeno rozvolněnou zástavbou usedlostí, která přechází do rozptýleného osídlení jednotlivých usedlostí nebo jejich menších souborů. Půdorysné i hmotové řešení a také detaily strohých staveb jsou zachovalé. Stavby jsou většinou bílé, na stodolách jsou dřevěné štíty. Zástavba, louky a solitérní stromy vytváří harmonický a půvabný celek.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci tvoří zástavba, louky a solitérní stromy harmonický a půvabný celek umístěný ve zvlněné krajině velkého měřítka, jež je na obzoru ohraničena lesy.					
Struktura:					
Sídlo je tvořeno rozvolněnou zástavbou podél komunikace, jež přechází do rozptýleného osídlení jednotlivých usedlostí nebo jejich menších souborů, což je dáno historickým vývojem sídla.					
Zástavba:					
Uliční a rozvolněná zástavba venkovského charakteru. Spáleniště je největší osadou Rapšachu, která se také nejvíce rozrůstá a jde o oboustrannou zástavbu podél komunikace s občasnými samotami položenými ve vzdálenějších polohách od této komunikace. Charakter zástavby kromě její struktury tvoří samotné usedlosti – především dvou až trojstranně uzavřené dvorce s průčelím tvořeným ohradní zdí s průjezdní branou se dvěma štíty. Tyto původní dvorce byly doplněny drobnějšími chalupami s půdorysem ve tvaru písmene „L“ či pouze jednotraktové objekty. Zastřešení je řešeno symetrickými sedlovými výjimečně valbovými střechami, čímž vynikají štíty v průčelí, ale i u stodol. Základními znaky venkovských stavení jsou jednak přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran min. 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora, a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou s hřebenem rovnoběžným s delší stranou stavby a o sklonu v rozmezí cca 38–45. Z hlediska staveb hodnotnějších pro KR lze zmínit např. č. p. 91, 95, 143, 185 a 186 nebo 196.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je v souladu s charakterem sídla.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	V krajinném rámci převažuje vysoká estetická přírodní hodnota, harmonické vztahy i měřítko krajiny.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je bez rušivých znaků, kdy převládá harmonické měřítko.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím.				+

Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je dochovaný a dobře čitelný (především roztroušená zástavba podél komunikace).	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je bez rušivých prvků a jevů, výjimečně je přítomna novodobá kompozice uspořádání zástavby modernějšího typu. Převládá harmonie uspořádání a charakteru zástavby.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	V charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy i proporcí přítomných staveb. Významné je uplatnění regionální formy a tvarosloví.	+
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je v souladu s celkem sídla.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Z hlediska architektonického je zástavba bez významně se uplatňujících rušivých prvků.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeď, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ne
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ne
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Zástavba, louky a solitérní stromy vytváří harmonický a půvabný celek, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký význam		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		

Podmínky ochrany:

Charakter nové zástavby musí respektovat typ zástavby daného místa a vycházet z něj. Je například nutné zachovat charakter dvorcových usedlostí a veškeré doplňkové stavby jako garáž, technické zázemí, zahradní pergolu apod. seskupit do jednoho objektu se společným zastřešením a vhodně jím doplnit objekt rodinného domu např. orientací celé stavby do tvaru písmen „U“ či „L“. Ve stávající zástavbě se objevuje jak štítová, tak okapová orientace staveb vůči komunikaci a samotné stavby jsou pak charakteristické protáhlým obdélníkovým půdorysem jednotlivých traktů s poměrem stran cca 1:3 a zastřešením symetrickou sedlovou případně valbovou střechou o sklonu 38–45.

Vhodná je výhradně výstavba tradičního objektu pro bydlení, a to z důvodu zamezení nevhodného využívání zastavitelných pozemků k výstavbě pouze drobných přístřešků, skladů apod.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby vždy vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou, malometrážní mobilní domy nebo polosuterénem vyvýšené domy či řadové či bytové domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

Podrobné podmínky ochrany KR jsou uvedeny v návrhu územním plánu obce ve znění z března 2025 (Ing. arch. J. Daněk)

Ochranná doporučení:

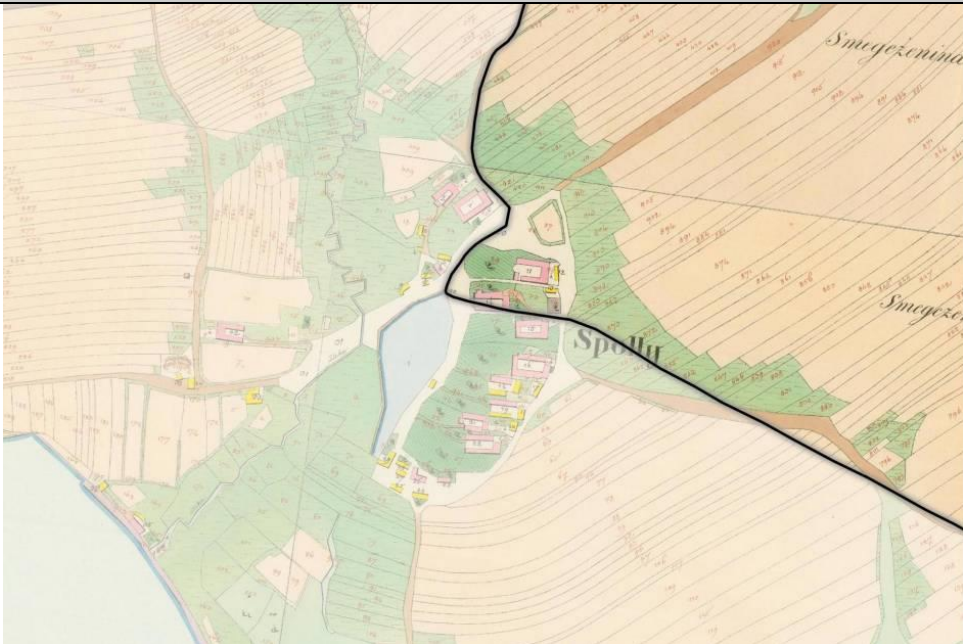
Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a turistických tras) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při hlavní komunikaci a při turistické trase, případě při pohledu z okrajů lesa). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.

Tab. 387: Karta sídla: Spolí.

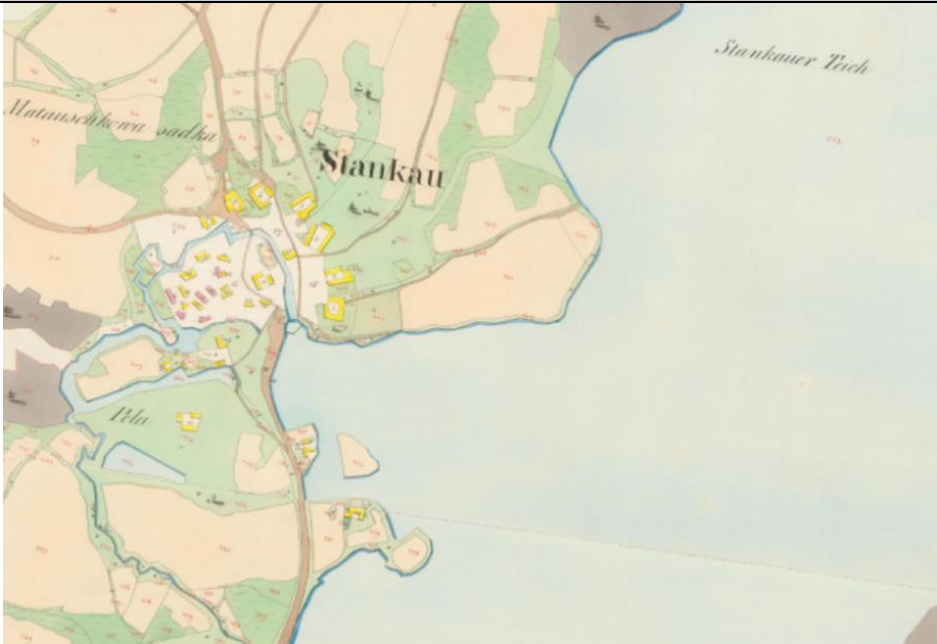
Sídlo:	Spolí	
Katastr:	Spolí u Ledenic	
Obec:	Libín	
Umístění	KC03, KP12	
První záznam odkazující na rok:	1371	
Kategorie sídla:	B-	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Návesní kaple Spolí, za hranicí CHKO Třeboňsko. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
228	203	182	138	104	123
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
35	39	37	38	57	52
Historie:					
První písemná zmínka o Spolí pochází z roku 1371, avšak Spolí bylo již dříve ve vlastnictví Rožmberků, kteří jej mezi lety 1367–1382 postupně předali třeboňskému augustiniánskému klášteru. Klášterním majetkem zůstalo až do roku 1556, kdy Vilém z Rožmberka řád zrušil a ves připojil ke svému panství; krátce nato dal Jakubu Krčínovi pokyn k rozšíření nedalekého Spolského rybníka. Spolí bylo výrazně postiženo třicetiletou válkou, v jejímž průběhu téměř zaniklo a rybník zůstal několik let bez vody. Po zrušení kláštera v roce 1786 přešlo Spolí ke schwarzenberskému panství, ale již roku 1790 získalo Spolí částečnou samostatnost. Výraznou památkou je barokní kaplička z roku 1800, zvaná „Šikmá věž“, která společně s mlýnem a kamenným křížem tvoří malebnou dominantu sídla.					
Sídlní typ:					
Typ založení nelze jednoznačně zařadit.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny čtyřstranně uzavřené dvorce s trojúhelnými štíty a bránou.					
Základní charakteristika:					
Většina sídla, včetně návsi se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko. Spolí si zachovalo původní urbanistickou strukturu s kompaktní zástavbou usedlostí ve svahu nad Návesním rybníkem, které si uchovaly půdorysné dispozice i hmotové řešení. Novější zástavba, směřující především na jih a západ, je od historického jádra citlivě oddělena a převážně respektuje dvorcový charakter původní zástavby. V západní části byl vybudován zemědělský areál, který nepůsobí rušivě díky vhodnému měřítku. Ke Spolí náleží i osada Odměny s roztroušenou zástavbou statků, které nahradily usedlosti zatopené při budování rybníka Svět.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se pozitivně uplatňuje Spolský rybník, negativně jej však doplňuje chatová zástavba při jeho březích. Dále od vlastního sídla se nacházejí samoty Odměny u rybníka Svět, které po průchodu borovým lesem působí harmonicky a pozitivně dotvářejí vnímání krajinného rámce sídla.					
Struktura:					
Jedná se silniční obec hromadnou. Náves není patrná. Objekty jsou orientovány podélnou stranou vůči komunikaci. Okrajové polohy jsou doplněny o novodobou zástavbu rodinných domů, které se ve většině případů neuplatňují negativně vůči původní zástavbě. V sídle se nachází několik nevhodných dostaveb a přestaveb, včetně staveb, které jsou nevhodně oploceny, a to i v centrální části sídla. Mimo CHKO Třeboňsko se začínají vyskytovat stavby s nevhodnými detaily (např. kulatá okna).					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR je nejhodnotnější zástavba venkovského charakteru, která je zde prezentována přízemními zděnými objekty na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:3-4, které jsou v některých případech doplněny dalšími shodnými objekty seskupenými kolem polozavřeného nebo uzavřeného dvora (s ohradní zdí, jež je prolomena branou a brankou. Tyto objekty jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí cca 35–45°. Některé objekty jsou/byly jednoduše štukově zdobené (římasy, šembrány). Významnější jsou například objekty č. p. 8, 9, 21, 32 či 34 a 35. Mimo výše uvedené se zde vyskytují i méně vhodně novodobější dostavby různého charakteru.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez výrazně rušivých znaků.	+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a částečně v souladu s historickým uspořádáním sídla, avšak s řadou uplatňujících se narušení, především v jižním okraji sídla.	0
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla je v zásadě zachována.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je v globálu bez rušivých prvků, na okraji sídla se však vyskytují novodobé kompozice uspořádání zástavby moderního typu.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb, i přesto, že řada objektů byla přestavěna, přítomno je i několik nevhodných objektů novostaveb, a to jak v centrální části, tak na okraji sídla.	0
Měřítko zástavby:	Nová zástavba je od původní oddělena a dává tak vyniknout kompaktnosti původní zástavby i urbanistické struktury. Objekty v novější zástavbě vyznívají jako stavby dvorcového typu nebo samostatně stojící objekty, jedná se převážně o drobné objekty, občas nevhodné architektonické formy.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Z architektonického hlediska je sídlo bez významně se uplatňujících rušivých prvků nebo narušení, přítomny jsou však i nevhodné stavby neodpovídající charakteru sídla.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla. V některých částech sídla však zeď z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je většinou v souladu s daným typem sídla. Nevhodně upravený je prostor kolem restaurace u návesního rybníka, který je tvořen parkovací plochou.	0
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Z hlediska vzrostlé zeleně převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano

	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ano
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Na historické jádro navazuje novodobá zástavba, která ne vždy odpovídá charakteru sídla, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Vhodné je umísťovat stavby venkovského charakteru, jež jsou v sídle přítomny. V případě úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb (vesnický charakter zástavby). Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb. Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánu Libín po změně č. 1 z června 2025 (Ing. Š. Toupalíková).		
Ochranná doporučení:		
Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu z návsi). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat úpravu veřejného prostranství a podporovat výsadbu ovocných stromů v předzahrádkách usedlostí. Současně podporovat ohraničení zahrad pomocí plaňkového dřevěného oplocení. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.		

Tab. 388: Karta sídla: Staňkov.

Sídlo:	Staňkov	
Katastr:	Staňkov	
Obec:	Staňkov	
Umístění	KC04, KP16	
První záznam odkazující na rok:	1654	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba ve Staňkově. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (ružově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
638	774	645	364	213	193
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
70	98	107	112	140	145
Historie:					
Staňkov vznikl v polovině 17. století při hrázi nově založeného rybníka Soused (později Velký Bystřický, nyní Staňkovský), přičemž první písemná zmínka pochází z roku 1654. Název sídla pravděpodobně odkazuje na někdejší strážní stanoviště podél obchodní stezky spojující české a rakouské země. Po třicetileté válce došlo k rozšíření zástavby, mimo jiné v rámci tzv. Fünfkirchenovské kolonizace, a významným hospodářským prvkem se stal hamr na zpracování železné rudy, fungující téměř celé 19. století. Hospodářství Staňkova bylo po staletí založeno na zemědělství, rybníkářství, těžbě dřeva, kamene a rašeliny. Po roce 1920 se Staňkov začal rozvíjet i jako rekreační lokalita (trempink), zejména díky výstavbě chat a táborů v okolí rybníka.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o původně shlukovou ves s kruhovou návší a nepravidelně rozmístěnými usedlostmi.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny usedlosti dvorcového typu i samostatné venkovské domy.					
Základní charakteristika:					
Staňkov je charakteristický roztroušeností jednotlivých obydlí, což je dáno tím, jak postupně přicházeli noví osadníci a zabydlovali se v různých koutech osady okolo rybníka. Staňkov i jeho okolí je významně ovlivněno turistickým ruchem.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci se uplatňuje především Staňkovský rybník, mimo jádrovou část sídla se nachází roztroušená zástavba usedlostí, často je však doplněna o nevhodné novější stavby. Sídlo i jeho celý krajinný rámeček je významně ovlivněn rekreačním charakterem území.					
Struktura:					
Negativní dominanty v podobě rekreačních areálů u Staňkovského rybníka, četné nevhodné úpravy objektů v sídle i v širším okolí. V širším okolí sídla se pak z části pozitivně uplatňuje rozptýlená zástavba, která je však mnohdy narušena úpravami, popřípadě způsobem ozelenění.					
Zástavba:					
Zástavba převážně venkovského charakteru. Obec Staňkov byla původně tvořena rozvolněnou zástavbou (v současnosti se nacházející v ploše katastru a je tvořena převážně dvorcovými usedlostmi), která se později koncentrovala do kompaktního sídla, které je řešeno v této kartě. V kompaktní části se nachází převážně zástavba drobných hmot a měřítek chalup, ojediněle uzavřených mohutnějších dvorcových usedlostí se dvěma štíty, které jsou propojeny ohradní zdí, jež je prolomena bránou a brankou. Usedlosti i menší stavení jsou případně jednoduše štukově zdobeny. Barevné provedení je převážně bílé, popřípadě za využití pastelových barev. Objekty mají symetrické sedlové zastřešení. Z hlediska KR jsou vhodnými příklady usedlostí č. p. 5, 6, 11 a 108, a chalup č. p. 34, 40 či 41.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně odpovídá charakteru sídla (rekreační centrum). Výjimkou není častější přítomnost cizorodé formy ozelenění.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez výrazných rušivých znaků.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	Sídlo se v krajině projevuje s rušivými znaky, a to především v centrální části a okolo Staňkovského rybníka (sídlo má v těchto částech rekreační charakter), dále od centra se pak sídlo z části projevuje více harmonicky (převažuje rozptýlená zástavba).				0

Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla je v zásadě zachována.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla odpovídá danému typu sídla.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Přítomny i významně viditelná narušení odlišnými dostavbami a přestavbami, které působí v kontextu původní zástavby rušivě.	0
Měřítko zástavby:	Jednotlivé stavby jsou místy cizorodého měřítka, jež narušuje soulad proporcí.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	V sídle je přítomno významné množství rušivých jevů a architektonicky nekvalitních objektů, popřípadě jsou přítomny objekty bez architektonické hodnoty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla (rekreační centrum). Výjimkou není častější přítomnost cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Z hlediska vzrostlé zeleně převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ano
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeď, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ano
Celkové hodnocení		
Velmi cenná je rozptýlená zástavba usedlostí a to Moštěnice, Na Chalupách, Lomy, Tundr, Pele. V okolí sídla je však velké množství chat, chatek a jiných rekreačních zařízení, které působí nepříznivým dojmem, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat rozptýlené zástavbě její vzdušný charakter a bránit koncentraci zástavby v lokalitách, jako jsou Moštěnice, Na Chalupách, Lomy, Tundr a Pele. V sídle nedovolit umísťování nevhodných objektů neodpovídající venkovskému charakteru zástavby.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb.

Vhodné je umísťovat stavby venkovského charakteru, jež jsou v sídle přítomny. V případě úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

Ochranná doporučení:

Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.

Tab. 389: Karta sídla: Stará Hlína.

Sídlo:	Stará Hlína	
Katastr:	Stará Hlína	
Obec:	Třeboň	
Umístění	KC03, KP12	
První záznam odkazující na rok:	1331	
Kategorie sídla:	C	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba ve Staré Hlíně. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
506	381	372	261	241	228
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
43	48	67	77	86	88
Historie:					
Stará Hlína patřila k nejstarším statkům Landštejnů. V listinách z roku 1331 se připomínají, jako držitelé Staré Hlíny rožmberští rytíři. K vesnici v té době pravděpodobně patřily též všechny dvory a samoty kolem řeky Lužnice. V katastrálním území Staré Hlíny se nachází rybník Rožmberk, který zatopil i část sídla Stará Hlína, včetně bývalé tvrze a rovněž cestu do Třeboně, takže formani jedoucí od Jindřichova Hradce museli rybník objíždět oklikou přes Lomnici nad Lužnicí. Aby byla obnovena stará Moravská cesta z Třeboně do Jindřichova Hradce, navrhl Jakub Krčín vybudovat dřevěný most přes Rožmberk v místech mezi Novou a Starou Hlínou. Most byl vybudován v roce 1594, jižněji byl ještě vybudován dřevěný most přes Starou řeku (1604). Oba dřevěné mosty však nechal strhnout a spálit velitel francouzského vojska, který se v roce 1741 opevnil v Třeboni. Dřevěné mosty byly na konci 18. století nahrazeny mosty kamennými (záplavové mosty).					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o lánovou ves.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvorcové usedlosti i samostatné venkovské domy.					
Základní charakteristika:					
Zástavba Staré Hlíny je rozvolněného charakteru, tvořená historickými usedlostmi, které byly postupně doplňovány novějšími domy různých stylů a období. Přestože se dochovala část původních půdorysů a objemového řešení, sídlo je dnes poznamenáno četnými přestavbami, dostavbami i novostavbami, včetně bytových domů.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se jednoznačně uplatňuje Rožmberk, na kterém se v jeho východní části nachází přírodní rezervaci Výtopa Rožmberka, v jihovýchodní části se v krajinném rámci uplatňuje Lužnice, resp. Stará řeka, která je zde chráněna jako národní přírodní rezervace Stará a Nová řeka. Současně se v krajinném rámci uplatňují i rybníky Starý Vdovec a Vítek a vegetace s těmito vodními plochami související. Genius loci místa je dokreslen i dvěma kamennými mosty přes Lužnici a přes Vítek.					
Struktura:					
Sídlo tvořeno převážně obytnou zástavbou přízemních objektů, převážně venkovského charakteru.					
Zástavba:					
Venkovského charakteru, která je poznamenána četnými přestavbami, dostavbami a novostavbami včetně bytových domů. Přítomna zástavba převážně přízemních obdélníkových objektů zastřešených sedlovou symetrickou střechou. V historickém jádru častější chalupy, popřípadě usedlosti se štukovým zdobením. Z Hlediska KR hodnotnější například usedlosti č. p. 7, 9, 11, 16, 17, 18, popřípadě 12 a 25, popřípadě budova bývalé školy č. p. 27. Základem hodnotnějších staveb venkovského charakteru jsou přízemními zděnými objekty na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran cca 1:3-4, které jsou v některých případech doplněny dalšími shodnými objekty seskupenými kolem polozavřeného nebo uzavřeného dvora. Tyto objekty jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí cca 35–45°. Mimo výše uvedené se zde vyskytují i méně vhodně novodobější dostavby různého charakteru, včetně bytovek.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v nesouladu s charakterem sídla.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:			Krajinnému rámci jednoznačně dominuje plocha rybníka Rožmberk, který je největším českým rybníkem.		+

Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez rušivých znaků.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a částečně v souladu s historickým uspořádáním sídla, avšak s řadou uplatňujících se narušení novější zástavby.	0
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla je v zásadě zachována.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Půdorysné dispozice i hmotové řešení části objektů jsou zachovány. Časté jsou však nevhodné přestavby, dostavby i novostavby (bytovky).	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Přítomny i významně viditelná narušení odlišnými dostavbami a přestavbami, které působí v kontextu původní zástavby rušivě.	0
Měřítko zástavby:	Jednotlivé stavby jsou místy cizorodého měřítka, jež narušuje soulad proporcí.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	V sídle je přítomno významné množství rušivých jevů a architektonicky nekvalitních objektů, popřípadě jsou přítomny objekty bez architektonické hodnoty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	V některých částech sídla zeleň z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne

Celkové hodnocení
V tomto sídle je přítomno významné množství rušivých jevů a architektonicky nekvalitních objektů, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.
Ochrana krajinného rázu
Cíl(e) ochrany:
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant, neumožnit rozvoj výstavby rekreačního charakteru.
Podmínky ochrany:
V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Vhodné je umísťovat stavby venkovského charakteru, jež jsou v sídle přítomny. V případě úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb.
Ochranná doporučení:
Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a při břehu rybníka Vítek) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat úpravu veřejného prostranství. Podporovat osvětu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětu na tvorbu předzahrádek, včetně ideálního způsobu oplocení pomocí plaňkových plotů, bez výrazné podezdívky.

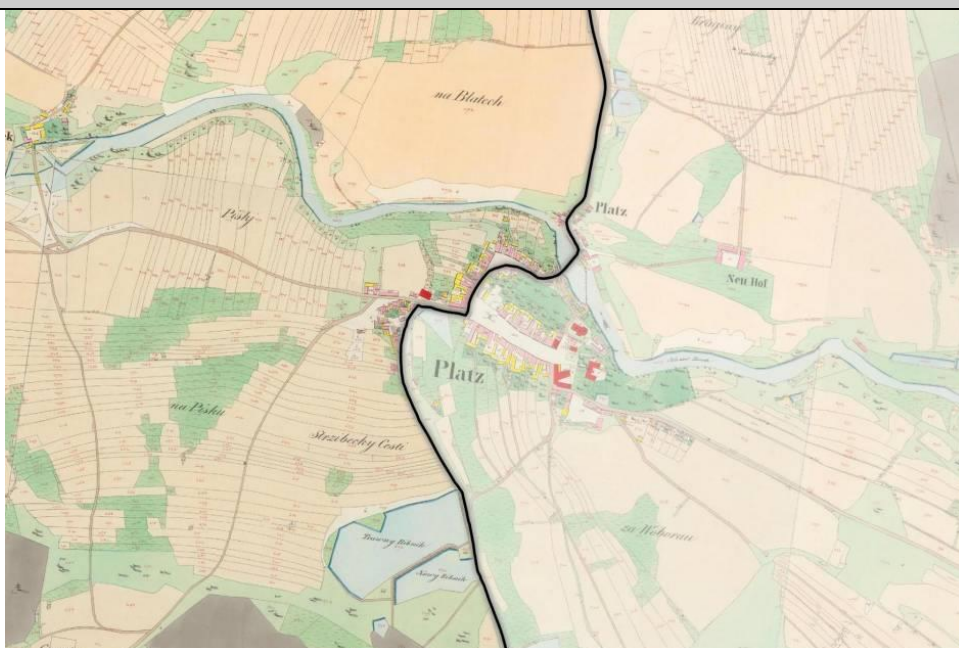
Tab. 390: Karta sídla: Stráž nad Nežárkou.

Sídlo:	Stráž nad Nežárkou	
Katastr:	Stráž nad Nežárkou	
Obec:	Stráž nad Nežárkou	
Umístění	KC02, KP09	
První záznam odkazující na rok:	1267	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Malé náměstí ve Stráži nad Nežárkou. (Foto: Google Street View, 2023)

Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (ružově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
1617	1283	963	910	701	702
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
193	189	235	228	291	300
Historie:					
Stráž nad Nežárkou vznikla jako osada při obchodní stezce z Rakouska do Čech a její dějiny se datují k roku 1267, kdy pravnuke Jindřicha z Hradce nechal vystavět raně gotický hrad. Nejpozději ve 13. století se Stráž stala městečkem, přičemž první písemná zmínka o počátku sídla pochází z roku 1361; v roce 1465 získali měšťané od Jindřicha ze Stráže právo odkazovat svůj majetek. Po požáru roku 1570 byl hrad částečně opuštěn a v roce 1715 přestavěn na barokní zámek. Z původního hradu se dochovala pouze okrouhlá věž s břitem.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o městský typ sídla s obdélníkovým náměstím před zámeckým areálem.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny městská zástavba, dvorcové usedlosti i domkářská zástavba.					
Základní charakteristika:					
Větší část města za hranicí CHKO Třeboňsko, včetně výrobního zázemí, zámku či náměstí E. Destinové s městskými domy, nebo kostela Archanděla Michaela, v CHKO Třeboňsko například Malé náměstí s kašnou a zástavbou usedlostí či hřbitov se hřbitovní kaplí Panny Marie Bolestné. Stráž nad Nežárkou je malým městem s obdélníkovým náměstím situovaným před zámeckým areálem. Zástavbu tvoří kombinace městských domů, dvorcových usedlostí a drobnější domkářské výstavby, doplněná novějšími rodinnými i bytovými domy a výrobními areály. Historické jádro s náměstím, barokním zámkem, zámeckým parkem a kostelem sv. Petra a Pavla tvoří hodnotný urbanistický celek. Město si uchovává historickou půdorysnou strukturu a jeho panorama, zvýrazněné věžemi kostela a zámku, je významnou krajinnou dominantou.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se uplatňuje negativně především infrastruktura (dopravní, energetická, výrobní), vlastní sídlo se uplatňuje ambivalentně. Významný je současně rámec přírodní, na který má zásadní vliv Nežárka a s ní související liniová zeleň.					
Struktura:					
Jedná se o sídlo městského typu, čemuž odpovídá charakter zástavby i zeleně. V sídle je současně vymezeno historické jádro, kde se nachází zámek, zámecký park a kostel Sv. Petra a Pavla, na tento areál navazuje historická městská zástavba. Na historické jádro pak navazuje zástavba usedlostí, domkářská zástavba i novodobá zástavba rodinných domů a výrobní areály.					
Zástavba:					
Smíšená zástavba městského i venkovského typu. Z hlediska KR je podstatná především historické jádro s původní zástavbou situovanou okolo centrálního náměstí Emy Destinové, Malého náměstí, kostela sv. Petra a Pavla a areálu zámku s parkem; historickou zástavbu ve Vaňkovské a Pístinské ulici (většina mimo CHKO Třeboňsko). V centrálním prostoru zástavba utváří širší městské jádro s dvoupodlažními budovami, směrem k perifériím se poté výšková úroveň snižuje. Na historické jádro navazuje zástavba usedlostí, domkářská i novodobá zástavba rodinných domů, a výrobní areály. Silueta městečka s věžemi kostela i zámku je významnou kulturní dominantou širšího okolí. Hodnotné stavby jsou mimo zámek například usedlosti č. p. 32, č. p. 35, č. p. 36 na Malém náměstí či stavení č. p. 94, 124 (již mimo CHKO Třeboňsko), včetně památkově chráněných staveb (např. kostel sv. Petra a Pavla, socha sv. Jana Nepomuckého, zvonice, cenná radnice s věží, vše za hranicí CHKO Třeboňsko), hodnotný je i hřbitov s kostelíkem.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeď vhodně koncipována, včetně volby druhů.					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámeč sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámeč		
Kvalita krajinného rámeč:	Krajinný rámeč je s částečně rušivými znaky, především nadzemní elektrické vedení (400 kV) a přítomnost věžového vodojemu.	0
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla bez výrazných rušivých znaků a odpovídá charakteru sídla, resp. města.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Z hlediska zasazení sídla do krajiny převládá narušení historického uspořádání sídla v krajině, významně se zde projevují rušivé okraje sídla bez začlenění do krajiny.	-
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je částečně narušený, nezanedbatelná je přítomnost rušivých jevů s místy necitlivými rozvojovými plochami (výrobní areály, dopravní infrastruktura apod.).	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla, ve vztahu k danému typu sídla zachováno. Částečné narušení výrobními areály odpovídá charakteru sídla, tedy města. Pozitivní je, že jde především o okrajové části sídla.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby jako celku je v sídle významně viditelné narušení, které však odpovídá danému typu sídla, kdy negativní projevy jsou převážně prostorově odděleny od projevů pozitivních.	0
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby odpovídá charakteru sídla, tedy městu.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita stavebních objektů odpovídá charakteru sídla.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeleň v zásadě odpovídá charakteru sídla, i když přítomny jsou i nepůvodní, a ne zcela vhodné druhy dřevin.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Přechod sídla do krajiny je částečně narušený, převažuje však pozvolný přechod se zastoupením zeleně.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeč		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ano
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se	Ano

	uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ano
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
V sídle významně viditelné narušení, které však odpovídá danému typu sídla (město), kdy negativní projevy jsou převážně prostorově odděleny od projevů pozitivních, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Z hlediska krajinného rázu je cílem zachovat maximální podíl modrozelené infrastruktury a chránit obraz sídla v krajině.		
Podmínky ochrany:		
Nová výstavba by měla respektovat okolní zástavbu a klasické materiály a respektovat měřítko, charakter a hladinu stávající zástavby. Nesmí se nepříznivě uplatňovat vůči tradiční zástavbě svým nadměrným měřítkem, nevhodným tvaroslovím, materiálovou skladbou či barevností a také pohledově. Nové objekty svou výškou nesmí překročit výškový horizont stávající zástavby a nesmí vytvářet neúměrné hmoty objektů, nesmí využívat nových netradičních materiálů, které by se nevhodně a rušivě uplatňovaly.		
Ochranná doporučení:		
Nepovolovat záměry, jež by mohly negativně ovlivnit modrozelenou infrastrukturu města a obraz města v krajině. Bránit budování výškových budov.		

Tab. 391: Karta sídla: Stříbřec.

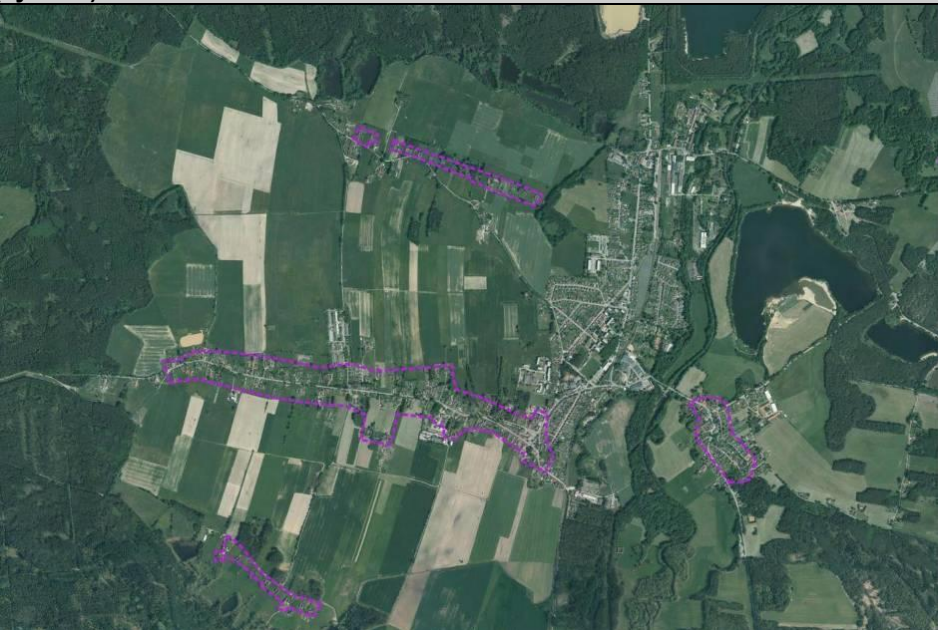
Sídlo:	Stříbřec	
Katastr:	Stříbřec	
Obec:	Stříbřec	
Umístění	KC04, KP14	
První záznam odkazující na rok:	1370	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba ve Stříbřeci. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (ružově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
600	694	631	458	267	246
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
67	95	118	132	161	164
Historie:					
Stříbřec je poprvé písemně zmiňován v roce 1370. V okolí se v minulosti těžila železná ruda, která byla převážena k dalšímu zpracování do Chlumu u Třeboně. K nejstarším dochovaným stavbám patří původní tvrz, později přestavěná na statek rodiny Hofbauerů. Významnými památkami jsou novorománský kostel sv. Jana Nepomuckého z roku 1860, kovárna z konce 19. století a pomník padlým v první světové válce z roku 1921.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní sídlo, kde náves s rybníky přechází v ulicovku.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvouštité usedlosti propojené ohradní zdí s bránou i brankou nebo pouze bránou.					
Základní charakteristika:					
Stříbřec si zachoval původní urbanistickou strukturu s čtyřstrannými usedlostmi se štítovou orientací, které lemují náves s vodními plochami a kostelem. Zástavba se postupně rozvíjela podél komunikací u Starého stříbřeckého rybníka a mezi Starým a Novým Stříbřeckým rybníkem, přičemž nové objekty navazují na tradiční dvorcový typ a mají drobné měřítko. Zemědělské areály při západní hranici historického jádra nejsou vzhledem ke svým proporcím vnímány jako rušivé. Přejít zástavby do volné krajiny je hodnocen převážně příznivě, zejména v oblasti historického jádra. Původní domy byly částečně přestavěny či doplněny novou zástavbou, která však nenarušuje celkový charakter sídla.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
Krajinný rámeček je významně ovlivněn přítomností větších a menších vodních ploch a Nová řeka, která je zde chráněna jako národní přírodní rezervace Nová a Stará řeka.					
Struktura:					
V sídle se nachází kaple a několik křížů, negativní je přítomnost nevhodného polyfunkčního objektu na návsi, který je v kontrastu s kostelem. Původní zástavba byla přestavována a dostavována a má zčásti pozměněné tvarosloví. Na historické jádro navazuje nová zástavba rodinných domů.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Původní urbanistická zástavba byla postupně doplňována podél komunikací při břehu Starého stříbřeckého rybníka. Plošně významnější zástavba vznikla mezi Starým a Novým stříbřeckým rybníkem. Objekty v této zástavbě vyznávají jako stavby dvorcového typu, jedná se převážně o drobné objekty. Z hlediska KR je podstatná především historické jádro s původní zástavbou situovanou okolo protáhlého návesního prostoru a silnice III/1536, další zástavby byla umístěna podél břehu Starého stříbřeckého rybníka a silnic III/1536 a III/1533. Sídlu bylo typově založeno jako návesní. Zástavba je zpravidla dvorcového charakteru, zejména ve východní polovině poté doplněná zástavbou menšího měřítka. Orientace zástavby do veřejného prostoru je převážně štítová, místy okapová. Z hlediska KR je možné zmínit jako významné například č. p. 9, 11, 12, 13, 22, 42, 20, 35 či 36. Jedná se například o vesnické domy či dvouštité usedlosti propojené zdí, jež jsou zastřešené symetrickou sedlovou střechou často s pálenou maloformátovou krtinu a propojené zdí, jež je prolomena branou (s rovným i valbovým nadpražím) a brankou nacházející se v části hlavního štítu. Fasády usedlostí jsou pastelové s jednoduchým štukovým zdobením (římsoy, šembrány). V hlavním štítě často nika. Před některými usedlostmi drobné předzahrádky. Jedná se o stavby obdélníkovým půdorysu v poměru stran alespoň 1:3-4.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeď vhodně koncipována, včetně volby druhů.					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez výrazně rušivých znaků.	+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez výrazných rušivých znaků.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice sídla je převážně zachována.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla, ve vztahu k danému typu sídla, je částečně narušené, nezanedbatelná je přítomnost rušivých objektů a jevů, včetně nevhodných dostaveb.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb.	+
Měřítko zástavby:	Z hlediska měřítka zástavby jsou v sídle místy přítomna cizorodá měřítka.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita přítomných staveb je většinou bez významně se uplatňujících rušivých prvků nebo narušení, i když nevhodný je především kontrast mezi kostelem a blízkou multifunkční budovou naproti pěstelské pánenci.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla. V některých částech sídla však zeď z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění (například nevhodně vysazené jehličnany či živé ploty).	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakteristické nezastavěné plochy je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeď, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano

	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Půdorysné dispozice i hmotné řešení sídla jsou zachovány, dojem kazí jen rušivé objekty jako jsou multifunkční budova nebo zemědělské družstvo, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Vhodné je umísťovat stavby venkovského charakteru, jež jsou v sídle přítomny. V případě úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V centrální části nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.		
Ochranná doporučení:		
Vhodné materiálové a barevné řešení objektů: Objekty jsou zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a turistické trasy) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech. Podporovat úpravu veřejného prostranství. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětlu na tvorbu předzahrádek, včetně ideálního způsobu oplocení pomocí plotů, bez výrazné podezdívky. Na území sídla navrženého jako VPZ nové záměry a úpravy stávajících staveb provádět až na základě kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.		

Tab. 392: Karta sídla: Suchdol nad Lužnicí.

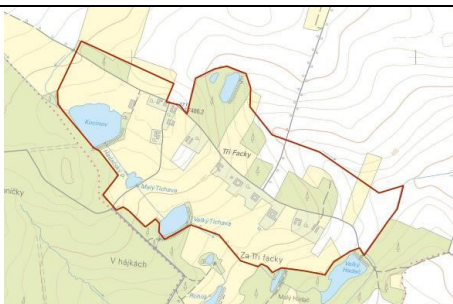
Sídlo:	Suchdol nad Lužnicí	 Suchdol nad Lužnicí, část Tři Facky. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Katastr:	Suchdol nad Lužnicí	
Obec:	Suchdol nad Lužnicí	
Umístění	KC05, KP22	
První záznam odkazující na rok:	1362	
Kategorie sídla:	D	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově) – uprostřed obrázku. Ve výřezu jsou zaznamenány i historická jádra Benátek (sever), Tři Facek (jih) a Tuště (východ).		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
1853	2693	2394	1913	2850	2696
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
189	289	378	460	746	777
Historie:					
První písemná zmínka o Suchdole nad Lužnicí pochází z roku 1362, kdy je zmiňován jako ves v držení Petra z Rožmberka. Suchdol nad Lužnicí vznikl v souvislosti s kolonizací oblasti u dolnorakouské hranice a byl součástí třeboňského dominia, jehož vývoj zásadně ovlivnili jak Rožmberkové, tak později Schwarzenbergové. Tricetiletá válka měla na Suchdol nad Lužnicí ničivý dopad – došlo ke zpusťování, ztrátě obyvatelstva a zániku některých usedlostí. Obyvatelstvo bylo zdecimováno nejen válkou, ale i následnými morovými ranami a hladomory, které opakovaně postihovaly kraj během 17. století. Suchdol nad Lužnicí se z těchto útrap postupně zotavoval – v roce 1654 zde bylo podle berní ruly evidováno 15 usedlostí, zatímco v roce 1843 zde stálo 85 domů a žilo zde 615 obyvatel. K Suchdolu nad Lužnicí náleží i osada Benátky a samota Tři Facky, která vznikla v důsledku sporu suchdolských sedláků s vrchností v roce 1826, kdy kvůli neplacení nájmů kníže Schwarzenberg odebral sedlákům sporné pozemky a přidělil je k výstavbě chalup podruhům; název osady podle tradice připomíná políčky udělené jednomu z těchto podruhů v Třeboni, když chtěl od výstavby upustit.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde původně o lánovou podélnou formu zástavby, která se rozprostírá podél hlavní komunikační osy a dále podél tří vedlejších komunikačních os. V současnosti se jedná o město s městskou zástavbou, včetně panelové.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny jak dvorcové usedlosti, tak městské domy.					
Základní charakteristika:					
Suchdol nad Lužnicí má původ v lánové podélné formě zástavby s dochovanými dvorcovými usedlostmi. Dnes v zástavbě výrazně převažují novodobé rodinné i bytové domy různé architektonické úrovně a výrobní areály. Hodnotné urbanistické celky představuje historická zástavba Horního Suchdola a části Benátky (na samostatné kartě sídla) a Tři Facky, kde se dochovala tradiční liniová struktura usedlostí. Výraznou dominantou sídla jsou dva věžové vodojemy.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se uplatňuje řeka Lužnice (z části je zde chráněna jako přírodní rezervace Horní Lužnice) a Suchdolský potok a další vodní plochy, jako například Velká pískovna, negativně se v krajinném rámci uplatňují technické prvky, jako například věžové vodojemy, či panelová zástavba v sídle.					
Struktura:					
V sídle se nachází několik památek, mimo jiné kostel sv. Mikuláše a na něj navazující nejstarší část Suchdola s dvorcovými usedlostmi podél komunikace. Negativní dominantu v podobě zemědělského areálu a průmyslové zóny, negativní dominanty v podobě dvou věžových vodojemů. Sídlem protékají dva vodní toky, Suchdolský potok a Lužnice a v její blízkosti se nachází také Velká pískovna.					
Zástavba:					
Smíšená zástavba městského i venkovského typu. Z hlediska KR je podstatná především historické jádro s původní zástavbou situovanou v části Horní Suchdol a případně centrální prostor s budovou obecního úřadu, kina, kostela sv. Mikuláše a fary a celá hlavní ulice 28.října, prostor nové školy, park u Komenského ulice. V sídle však obecně výrazně převažuje novodobá zástavba proměnlivé architektonické úrovně z různých období. Novodobá zástavba je tvořena převážně kobercovou zástavbou rodinných domů, ale také vícepodlažními panelovými i cihlovými domy a výrobními areály. Pro KR jsou hodnotné trojstranné a především čtyřstranné uzavřené usedlosti tzv. vierkant, které se vyznačují čtvercovým půdorysem, kdy na dvě hlavní hmoty (obytnou část a výminek či špejchar) navazují stáje, které jsou v zadní části spojeny stodolou a především typickým propojením přední části usedlosti nikoliv ohradní zdí, ale dalším traktem s vjezdovou branou, čímž došlo k úplnému obestavení a uzavření dvora. Zastřešení je řešeno symetrickými sedlovými střechami, přičemž vynikají dva štíty (převážně bez zdobení) v hlavním průčelí. Mezi zástupci hodnotnější zástavby lze uvést například č. p. 47, 48, 50, 60, 61, 66 či 70,					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je v souladu s charakterem sídla.					

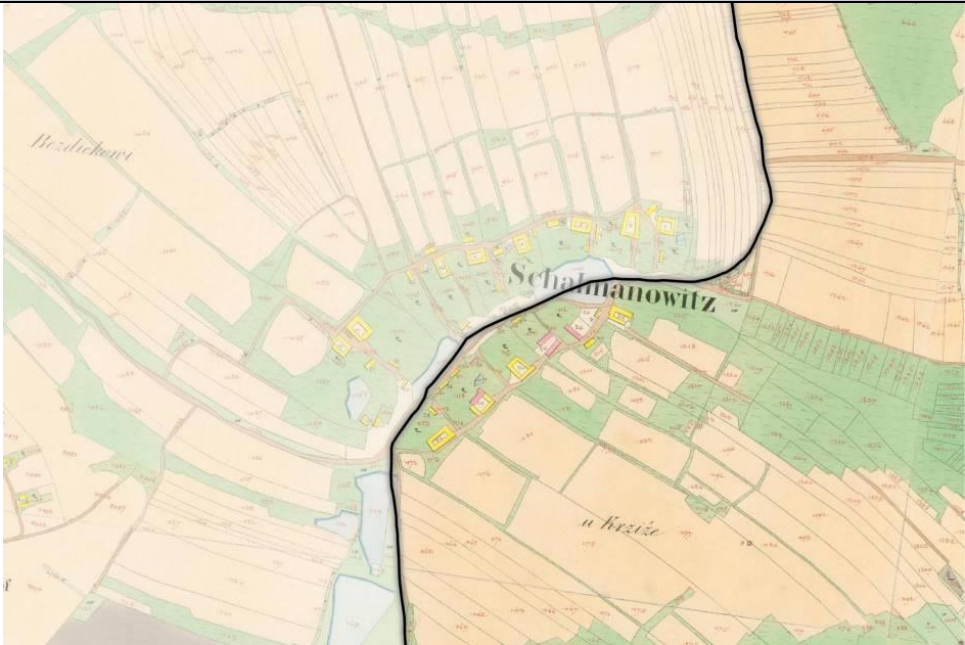
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec je s částečně rušivými znaky (např. nadzemní el. vedení, panelová zástavba a vodojemy v Suchdole nad Lužnicí).	0
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je částečně narušen, především přítomností panelové zástavby a vodojemy v Suchdole nad Lužnicí.	0
Zasazení sídla do krajiny:	Sídlo nerespektuje své historické uspořádání a zasazení do krajiny, i přesto je pozitivní, že původní historické založení sídla má stále jednoznačně patrnou siluetu/stopu.	0
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je částečně narušený, nezanedbatelná je přítomnost rušivých jevů s místy necitlivými rozvojovými plochami (sídlíště, výrobní areál, kobercová zástavba a pod.).	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla, ve vztahu k danému typu sídla, je částečně narušené, nezanedbatelná je přítomnost rušivých objektů a jevů, včetně nevhodných dostaveb.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby jako celku je v sídle významně viditelné narušení, například novodobá zástavba, která je tvořena převážně kobercovou zástavbou rodinných domů, ale také vícepodlažními panelovými i cihlovými domy a výrobními areály.	0
Měřítko zástavby:	Z hlediska měřítka zástavby sídla jako celku jsou v sídle místy přítomny cizorodá měřítka.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	V sídle jako celku výrazně převažuje novodobá zástavba proměnlivé architektonické úrovně z různých období.	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeleň v zásadě odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámec		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ano
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne

	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
V sídle převažuje novodobá zástavba proměnlivé architektonické úrovně z různých období. Za hodnotné je považována místní část Tři Facky s původními dvorcovými usedlostmi, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Z hlediska krajinného rázu je cílem zachovat maximální podíl modrozelené infrastruktury a chránit obraz sídla v krajině.		
Podmínky ochrany:		
Nová výstavba by měla respektovat okolní zástavbu a klasické materiály a respektovat měřítko, charakter a hladinu stávající zástavby. Nesmí se nepříznivě uplatňovat vůči tradiční zástavbě svým nadměrným měřítkem, nevhodným tvaroslovím, materiálovou skladbou či barevností a také pohledově. Nové objekty svou výškou nesmí překročit výškový horizont stávající zástavby a nesmí vytvářet neúměrné hmoty objektů, nesmí využívat nových netradičních materiálů, které by se nevhodně a rušivě uplatňovaly. Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánu Suchdola nad Lužnicí po změně č. 1 ze srpna 2024 (Ing. arch. J. Daněk).		
Ochranná doporučení:		
Nepovolovat záměry, jež by mohly negativně ovlivnit modrozelenou infrastrukturu města a obraz města v krajině. Bránit budování výškových budov. Některé další obecné zásady jsou uvedeny v kapitole A.5.1.		

Tab. 393: Charakteristika hodnocení vymezených segmentů sídla: Suchdol nad Lužnicí – Tři Facky.

Segment	Segment sídla: Suchdol nad Lužnicí – Tři Facky
Název	Tři Facky
Charakter:	Soubor převážně původních dvorcových usedlostí rozptýlených podél jedné strany komunikace.
Situace:	
Hodnoty:	Roztroušená zástavba dvorcových usedlostí.
Narušení:	Novodobé stavby.
Podmínky ochrany:	Nová výstavba musí odpovídat charakteru zástavby v lokalitě, ideálně dvorcové usedlosti, popřípadě vesnická stavení obdélníkového půdorysu.
Poznámka:	Podporovat osvětu ve způsobu úprav zahrad (výsadba vysokokmenů, včetně způsobu oplocení – plaňkové ploty, popřípadě způsobu úprav předzahrádek.

Tab. 394: Karta sídla: Šalmanovice.

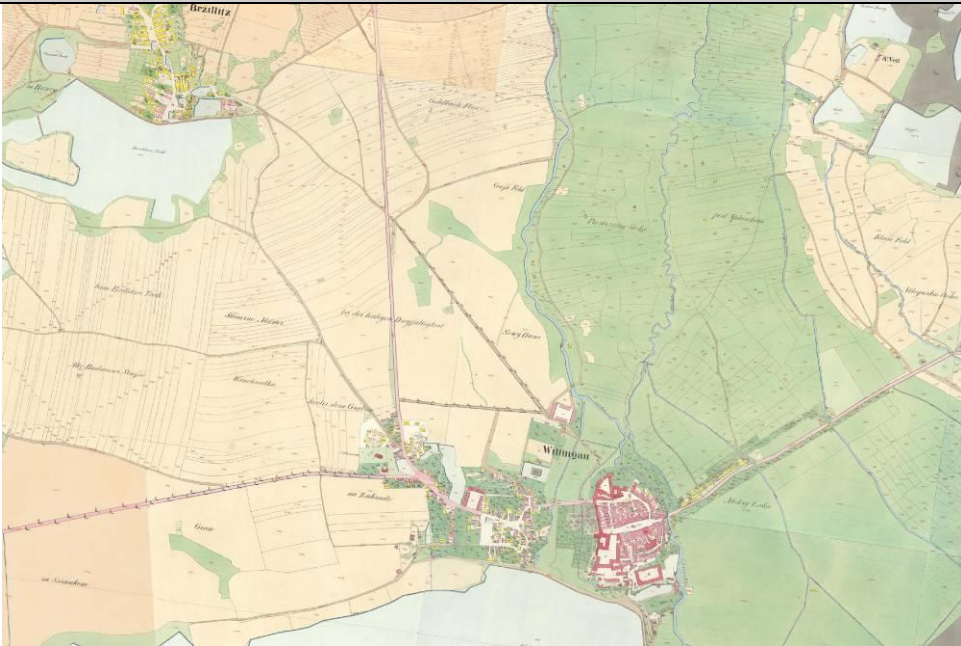
Sídlo:	Šalmanovice	
Katastr:	Šalmanovice	
Obec:	Jílovice	
Umístění	KC05, KP20	
První záznam odkazující na rok:	1362	
Kategorie sídla:	B-	
Umístění	Na hranici CHKO Třeboňsko.	Návesní kaple sv. Jana Nepomuckého Šalmanovice. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (oranžově), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827), území mimo CHKO Třeboňsko světleji.		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
275	396	327	186	117	111
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
39	57	64	64	52	58
Historie:					
Šalmanovice jsou poprvé zmiňovány roku 1362 a od roku 1382 náležely klášteru augustiniánů v Třeboni, pod jehož správou setrvaly až do jeho zrušení. Třicetiletá válka, morové rány a hladomory způsobily výrazné vylidnění a úpadek, přičemž v roce 1625 bylo obydleno jen 5 ze 14 gruntů. Postupná obnova nastala až v 18. století, kdy se zvýšil počet obyvatel i výměra obdělávané půdy a ves vstoupila do nového období pod světskou správou.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o rozvolněnou zástavbu usedlostí podél mělkého údolíčka s potokem.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou přítomny dvorce troj nebo čtyřstranně uzavřené s dvouštitým průčelím propojeným ohradní zdí, střechy mají převážně sedlové,					
Základní charakteristika:					
Většina sídla, včetně věžového vodojemu a zemědělského areálu se nachází za hranicí CHKO Třeboňsko, která je vedena po silnici II/154 procházející sídlem, na straně CHKO Třeboňsko čtyřstranně usedlosti či návesní kaple sv. Jana Nepomuckého. Šalmanovice mají charakter volně rozptýlené zástavby se staveními situovanými podél hlavní komunikace, nad sídlem pak dominuje věžový vodojem. Historické jádro sídla tvoří mělké údolí s potokem a kapličkou, lemované čtyřstrannými statky na mírných svazích, přičemž usedlosti si zachovávají tradiční štítovou orientaci, půdorys, hmotové členění i tvarosloví. Celkově působí sídlo vzdušně a harmonicky, ačkoliv některé novostavby a nevhodné úpravy jednotlivých objektů narušují původní charakter zástavby.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
V krajinném rámci se uplatňují prvky technické infrastruktury (např. věžový vodojem, nadzemní elektrické vedení), velké zemědělské plochy a menší rybníky, z nichž některé jsou zcela novodobé, především při spojnici s Borem, kde zatím chybí břehové porosty.					
Struktura:					
V sídle se nachází kaplička a několik křížků a památníků. Negativní dominantu v podobě zemědělského areálu s věžovým vodojemem. Sídlo se nachází v mělkém údolí, kterým protéká potok, na kterém je několik menších rybníčků, které se nacházejí na jižním okraji sídla a které mají poměrně malebný charakter. Některé novější stavby, především v jižní části sídla jsou nevhodné, včetně úpravy zahrad (živé ploty) a způsobu oplocení.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR je hmotové řešení hodnotnější zástavby tvořeno zástavbou čtyřstranně plně uzavřených dvorců tzv. „vierkantů“ (čtyřstranně plně uzavřené dvorce) s dvouštitým průčelím a průjezdem v propojovacím traktu. Zastřešení je řešeno symetrickými sedlovými střechami s občas s polovalbou, čímž vynikají štíty v hlavním průčelí. Stavby bez výrazného zdobení. Základními znaky venkovských stavení je jednak přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:3-4, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí cca 38–45°. Z hlediska KR jsou hodnotná usedlosti například č. p. 2, 4, 6, 14, 28 či 29.					
Zezeň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zezeň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					

Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámec sídla je částečně narušený především četnější přítomností nadzemního elektrického vedení, věžový vodojem.	0
Vizuální projev sídla v krajině:	V krajině se sídlo projevuje mírně rušivě, především z důvodů přítomnosti věžového vodojemu, který se nachází v zemědělském areálu nad sídlem.	0
Zasazení sídla do krajiny:	Sídlo respektuje své historické uspořádání a zasazení do krajiny.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je dochovaný a dobře čitelný, stavby usedlostí jsou roztroušeny podél mělkého údolíčka, a i jejich počet v zásadě odpovídá historickému stavu z 19. století.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Skladba zástavby v centrální části sídla je bez významně rušivých prvků a jevů, jen výjimečně doplněná o novodobější zástavbu, která je mimo centrální část sídla častější.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	V charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí a rušivé objekty se uplatňují pouze nevýznamně.	+
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je v zásadě v souladu s celkem sídla, místy jsou však přítomna nevhodná měřítka, především na okraji sídla, kde se začínají objevovat nevhodné novostavby.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	V sídle se začínají vyskytovat rušivé jevy v podobě nevhodných novostaveb, včetně fotovoltaických panelů na střechách.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně odpovídá charakteru sídla. V některých částech sídla však zeď z části neodpovídá charakteru sídla a přítomny zde jsou i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Nezastavěné plochy jsou v souladu s daným typem zástavby (především zahrady, vzrostlé stromy ve veřejném prostoru).	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámec		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne

	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Příznivý dojem sídla daný zástavbou, jejíž hlavní vliv na KR lze spatřovat v přítomnosti čtyřstranně uzavřených usedlostí narušuje zemědělský areál a některé novostavby, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam. Pro čtyřstranně uzavřené usedlosti zde v obecné rovině platí, že jsou složeny ze dvou obytných částí (širší hlavní a užší výminkové), na které postupně navazují části hospodářské, které jsou jak směrem do návěsního prostoru, tak do humen prolomeny vjezdovou branou s dveřmi. Samostatný vstup již v návěsním průčelí není. Hmotu usedlostí je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou sedlovou střechou. Oba štíty včetně celého průčelí směřujícího do návsi jsou zdobeny rovnými plastickými lizénami a šambránami kolem oken v přízemí, občas se objevují zdobenější štíty s reliéfy girland pod větracími okénky. Nad vjezdovou branou bývá plasticky zdůrazněn klenák. Omítky jsou většinou bílé v kombinaci s pastelově barevnými štukovými ozdobami a střešní krytina je pálená tašková, tedy oranžové barvy.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby vždy vztahována k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). Charakter zástavby respektovat typ zástavby daného místa a vycházet z něj. Je nutné zachovat charakter dvorcových usedlostí a veškeré doplňkové stavby jako garáž, technické zázemí, zahradní pergolu apod. seskupit do jednoho objektu se společným zastřešením a vhodně jím doplnit objekt rodinného domu např. orientací celé stavby do tvaru písmen „U“ či „L“. V centrální části sídla nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb (dvorce, popřípadě vesnický charakter zástavby). Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb. Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánem Jílovice po změně č. 3 z prosince 2024 (Ing. arch. J. Rampas).		
Ochranná doporučení:		
Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách – především v centrální části (viditelné z místních komunikací a cest směřujících k lesu) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, obecně nepovolovat plošné fotovoltaické elektrárny ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu z návsi a cest směřujících k lesu). Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat úpravu veřejného prostranství, včetně způsobů oplocení v centrální části a při hlavních komunikacích. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětlu na tvorbu předzahrádek a na veřejnou zeleň.		

Tab. 395: Karta sídla: Třeboň.

Sídlo:	Třeboň	 Měšťanské domy na náměstí v Třeboni. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Katastr:	Třeboň	
Obec:	Třeboň	
Umístění	KC03, KP12	
První záznam odkazující na rok:	1240	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (růžově), v severní části je vyobrazeno i historické jádro sousedních Brlic.		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
7463	7721	7042	6235	8554	7951
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
637	788	1064	1220	1941	2060
Historie:					
Třeboň vznikla ve 13. století jako malá osada na obchodní stezce procházející pohraničním hvozdem. První písemná zmínka o ní pochází z roku 1240. Ve 14. století se Třeboň stala opevněným městem a roku 1341 získala městská práva, později i výsady královských měst. Největšího rozkvětu dosáhla za vlády Rožmberků v 16. století, kdy se stala důležitým správním a hospodářským centrem.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o plnohodnotné město s historickým jádrem, které je městskou památkovou rezervací. Přímo v centru městské památkové rezervace se nachází ovál s čokovitým náměstím a uliční blokovou zástavbou, mimo centrum se nachází uliční řadová zástavba a kobercová zástavba převážně rodinných domů. Přítomno je však i panelové sídliště.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny městské domy, dvoustupňové usedlosti i samostatné rodinné domy. Mimo historické jádro jsou přítomny běžné městské stavby, včetně panelové zástavby, doplněné o plochy parků. Významný je především rybník Svět.					
Základní charakteristika:					
Třeboň je historické jihočeské město s jádrem na východním okraji, které si uchovalo renesanční a barokní urbanistickou strukturu a je vyhlášeno městskou památkovou rezervací. Původní okrouhlá zástavba byla postupně rozšiřována zejména severním a západním směrem, přičemž významným urbanistickým prvkem je i zahradní město z meziválečného období. Výrazný charakter města utváří rybník Svět, na jehož březích se nachází lázně Aurora, a zelené pásy parků (Zámecký park, Komenského sady). Třeboň je také významným lázeňským a turistickým centrem, známým léčbou rašelinou, a sídlem firem s historickým významem jako Rybářství Třeboň a pivovar Regent. Město má pestrou zástavbu od historického jádra přes vilové a lázeňské čtvrti až po panelovou sídlištní a průmyslovou zónu, přičemž urbanistický vývoj nadále pokračuje.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
Město Třeboň je zasazeno v rovinaté krajině, kde se významně uplatňují rybníky a s nimi související zeleň. V krajinném rámci se zde uplatňuje historický vývoj, vlastní město je ve své historické části chráněno jako městská památková rezervace, čemuž odpovídá kvalita centra. V kontrastu s tím je zbytek města, i když zbytek města na tom není, s ohledem na typ sídla, významně negativně. Na MPR navazuje uliční řadová zástavba, zástavba izolovaných rodinných domů, sídlištní paneláková zástavba, průmyslová zóna a také lázeňský areál. Je zde mozaika funkcí, stylů i období. Třeboň je však pro své historické a kulturní hodnoty nejvýznamnějším sídlem CHKO. Významná je její silueta i okolní luční krajina se seníky na mokřích loukách.					
Struktura:					
Sídlo je tvořeno jak cenným historickým jádrem, které navazuje na okolní přírodu, tak městskou zástavbou, která je tvořena všemi funkcemi, které město potřebuje.					
Zástavba:					
Zástavba městského charakteru. Město prošlo velkým rozvojem, původní urbanistická struktura – velká okrouhlá, byla postupně doplňována další zástavbou, zejména severním a západním směrem. Hodnotná zástavba se nachází především v historickém jádře, které je chráněno díky pásu zeleně (Zámecký park, Komenského sady, park při Bertiných lázních) a vodním plochám (rybník Svět, Zlatá stoka). U rybníka Svět byl současně vystavěn lázeňský areál (lázně Aurora s krajinářsky upraveným parkem), ve východní části města se nacházejí ještě Bertiny lázně. Město je významnou městskou památkovou rezervací. V historickém jádru hodnotná městská zástavba, jinak přítomna městská zástavba, včetně panelového sídliště. Z hlediska KR hodnotnější především historické jádro s původní zástavbou situovanou okolo protáhlého Masarykova náměstí včetně zámeckého areálu, Palackého náměstí a navazujících ulic Svobody, Budovcovy, Sokolovské nebo U Světa a Přemyslovy. Zástavba má zpravidla městský charakter s uličními řadami. Okolo Masarykova náměstí v podobě semknutého městského jádra s převažující dvoupatrovou nebo jednopatrovou zástavbou vázanou na původní hradební okruh. Mimo městské opevnění je uspořádání zástavby volnější, stále má kompaktní městský charakter s převažujícím jednopatrovým až dvoupatrovým výškovým uspořádáním.					

Zástavba je zpravidla menšího měřítka, výjimkou jsou zejména areál zámku včetně kláštera, městský pivovar nebo městský úřad. Orientace zástavby do veřejného prostoru je na území hradebního okruhu převážně štíťová, podél ulic Sokolovské a Svobody převažuje uspořádání okapové. Severně od centra se nachází také čtvrť rodinného bydlení, jež byla vybudována jako zahradní město. Přítomna je převážně prvorepubliková vilová zástavba doplněná o prostor Husova sboru s navazující parkovou úpravou a objekty občanského vybavení. Zástavba je komponována rozvolněně do podoby solitérně stojících objektů umožňující významnější zastoupení sídelní zeleně. Z hlediska zástavby jsou cenné i některé průmyslové stavby jak v centru Třeboně, tak na jeho okraji (například parní pila Novohradská 261 či parní mlýn, Novohradská 262). Přítomny jsou však i nevhodné stavby, jako například panelová zástavba na okraji města, ale především věžový dům u rybníku Svět (Sportovní 836).		
Zeleň a nezastavěné plochy		
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zezeň vhodně koncipována, včetně volby druhů.		
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)		H (+/-/0)
Krajinný rámeč sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítka, přírodní hodnota krajinného rámeče		
Kvalita krajinného rámeče:	V krajinném rámcu převažuje vysoká estetická přírodní hodnota, harmonické vztahy i měřítka krajiny.	+
Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla v krajině je s četnými až dominujícími rušivými znaky (sídelní zástavba, průmyslové areály na okraji sídla).	-
Zasazení sídla do krajiny:	Z hlediska zasazení sídla do krajiny převládá narušení historického uspořádání sídla v krajině, významně se zde projevují rušivé okraje sídla bez začlenění do krajiny.	-
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je částečně narušený, nezanedbatelná je přítomnost rušivých jevů s místy necitlivými rozvojovými plochami (sídelní, dopravní infrastruktura apod.).	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla, ve vztahu k danému typu sídla, je částečně narušené, nezanedbatelná je přítomnost rušivých objektů a jevů, včetně nevhodných dostaveb. Pozitivní je, že jde především o okrajové části sídla (sídelní).	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby jako celku je v sídle významně viditelné narušení, které však odpovídá danému typu sídla, kdy negativní projevy jsou převážně prostorově odděleny od projevů pozitivních.	0
Měřítka zástavby:	Měřítka zástavby odpovídá charakteru sídla, tedy městu.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Architektonická kvalita stavebních objektů odpovídá charakteru sídla.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zezeň v zásadě odpovídá charakteru sídla, i když přítomny jsou i nepůvodní, a ne zcela vhodné druhy dřevin.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zezeň v okraji sídla:	Přechod sídla do krajiny je částečně narušený, převažuje však pozvolný přechod se zastoupením zeleně.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeč		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ano
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne

	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ano
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ano
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ano
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ano
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ano
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ano
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ano
Celkové hodnocení		
Třeboň je pro své historické a kulturní hodnoty nejvýznamnějším sídlem CHKO, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Z hlediska krajinného rázu je cílem zachovat maximální podíl modrozelené infrastruktury a chránit obraz krajiny, který je dán kombinací rybníční a lázeňské krajiny a historickým centrem chráněným jako městská památková rezervace.		
Podmínky ochrany:		
Nepovolovat záměry, jež by mohly významně ovlivnit modrozelenou infrastrukturu a obraz sídla v krajině, který je dán kombinací rybníční a lázeňské krajiny, která je doplněna o historické centrum, chráněné jako městská památková rezervace.		
Ochranná doporučení:		
Nepovolovat záměry, jež by mohly negativně ovlivnit modrozelenou infrastrukturu města a obraz města v krajině. Bránit budování výškových budov.		

Tab. 396: Karta sídla: Tušř.

Sídlo:	Tušř	
Katastr:	Tušř	
Obec:	Suchdol nad Lužnicí	
Umístění	KC05, KP22	
První záznam odkazující na rok:	1339	
Kategorie sídla:	C	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba v Tušři. (Foto: Google Street View, 2023)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jřdra (růžově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapování probíhalo v letech 1824 – 1843)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
595	735	624	464	294	289
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
68	88	107	116	153	157
Historie:					
Tušř je poprvř zmiňována v roce 1339. V průběhu historie byla několikrát postižena požáry i válečnými událostmi, zejména za třicetiletř války, kdy byla v roce 1639 zčástri zpustošena při střetu císařských a švédských vojsk v okolí Tušřř, Klikova a Rapšachu. Největšř bitva se odehrála na místř dnešního kříže U Švejdů. Nejstaršř dochovaný dům je ř. p. 54 z roku 1835, za zmřnku stojř také ř. p. 8 – bývalý zájezdňř hostinec a pivovar.					
Sřdelňř typ:					
Z hlediska sřdelňřho typu jde návesňř sřdlo o ulicovř sřdlo s kompaktnř zástavbou kolem údolř, kterým protřká potok.					
Stavebnř typ:					
Z hlediska stavebnřho typu jsou v historickř částri přítomny dvorcovř usedlosti.					
Základňř charakteristika:					
Trušřř má nekompaktnř charakter rozvolněné vsi s původňř zástavbou dvorcovř usedlostř situovaných především, poděl nivy potoka. Půdorysnř dispozice a siluety staveb zůstaly z velké částri zachovány, avšak tvaroslovř bylo často narušeno řetnými přestavbami a dostavbami. Zástavba byla postupně doplňována novými bytovými a katalogovými domy. Na okraji sřdla se nacházř rozsáhlý zemřdřlský areál.					
Charakteristika					
Krajinnř rámec:					
V krajinném rámci se uplatňuje mnoho samot, jež jsou tvořeny rozptýlenou zástavbou, jedná se napřřklad o lokalitu Nový York a Pařřž. V krajinném rámci se dále uplatňují i vodňř plochy, nejvíce pak Velká a Malá pískovna a kempy (rekreačňř využitř územř), meandrujřcí Lužnice a Tušřský potok.					
Struktura:					
Negativňř dominanta v podobř zemřdřlského areálu. Sřdlo působř jako předměstřř Suchdola nad Lužnicř. V sřdle se nacházř několik pomňřků a křřžů. Sřdlem protřká Tušřský potok.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Charakteristika původňř zástavby spočřvř v tvarovř prostých dvouštitřých dvorcovř usedlostech bez ozdob, obvykle třřstrannř i řtyřstrannř uzavřenřých – tato rozptýlená zástavba je specifikem územř Vitorazska, jež bylo díky 6 stoletř trvajřcí přřslušnosti k Rakousku kolonizováno odlišně od sousedňřch řeskřých územř). Z hlediska KR jsou hodnotně především usedlosti v historickém jádru, kolem potoka. Jde napřřklad o usedlosti ř. p. 12, 20, 27, 29, 31 ři 54. Základňřmi znaky venkovských stavenř tvořř jednak přřzemňř objekt na protáhlém obdřlnřkovém půdorysu v poměru stran min. 1:2, kterř je povětšinou doplněn dalšřmi shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora, a dále zastřřšenř symetrickou sedlovou střechou s hřebenem rovnoběžným s delšř stranou stavby a o sklonu v rozmezř cca 38–45.					
Zeleň a nezastavěně plochy					
Charakter zeleně a nezastavěňřch ploch je převážně v souladu s charakterem sřdla.					
Hlavnř hodnotřcí křřtřria (znak v obrazu sřdla) (H = hodnocenř)					H (+/-/0)
Krajinnř rámec sřdla a obraz sřdla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonickř vztahy a harmonickř měřřtko, přřrodnř hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinnř rámec je bez výrazně rušivřch znaků, převažují harmonickř vztahy i měřřtko krajiny.				+
Vizuálnř projev sřdla v krajině:	Vizuálnř projev sřdla v krajině je bez rušivřch znaků, kdy převládá harmonickř měřřtko.				+
Zasazenř sřdla do krajiny:	Zasazenř sřdla do krajiny je částečně v souladu s přřrodnřm prostředřm, avšak s řadou uplatňujřcích se narušenř, v okraji sřdla, především v severňř částri jsou řastř rušivř znaky.				0

Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je částečně narušený, dochází k postupnému rozvoji podél hlavní komunikace.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla, ve vztahu k danému typu sídla, je částečně narušené, nezanedbatelná je přítomnost rušivých objektů a jevů, včetně nevhodných dostaveb.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Charakter zástavby je narušen, původní zástavba usedlostí podél nivy potoka byla doplňována novodobou zástavbou. Většina objektů v centrální části má sice zachován půdorys a siluetu, ale pozměněné tvarosloví. Přítomen je však velký počet přestaveb, dostaveb a novostaveb, včetně nevhodných bytovek.	0
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je místy cizorodé.	0
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Přítomna zástavba různé architektonické úrovně, což je dáno i tím, že se Tušř stává předměstím, resp. součástí Suchdola nad Lužnicí.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeleň v zásadě odpovídá charakteru sídla, jež je možné vnímat i jako předměstí.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ne
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ne
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Uspořádání sídla je částečně narušené, nezanedbatelná je přítomnost rušivých objektů a jevů, včetně nevhodných dostaveb, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo malý význam.		

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umístování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánem Suchdola nad Lužnicí po změně č. 1 ze srpna 2024 (Ing. arch. J. Daněk).

Ochranná doporučení:

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a turistických tras) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v prostoru návsi. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětlu na tvorbu předzahrádek, včetně ideálního způsobu oplocení pomocí plaňkových plotů, bez výrazné podezdívky.

Tab. 397: Karta sídla: Val.

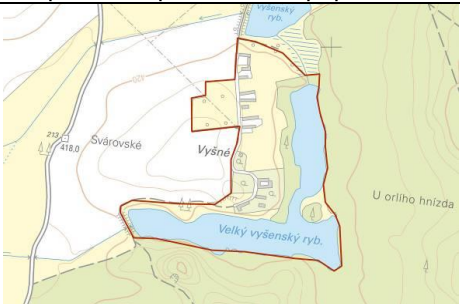
Sídlo:	Val	
Katastr:	Val u Veselí nad Lužnicí	
Obec:	Val	
Umístění	KC01, KP02	
První záznam odkazující na rok:	1413	
Kategorie sídla:	B	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba ve Valu. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (oranžově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
353	403	417	303	178	169
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
40	49	77	80	92	92
Historie:					
Val je poprvé připomínán roku 1413 jako majetek Hanuše Šarže z Valu, přičemž tvrz stála na místě dnešního dvora č. p. 29 a postupně kolem ní vznikaly chalupy poddaných. V roce 1849 zde obyvatelé na vlastní náklady postavili kapli, k jejíž údržbě se dobrovolně zavázali. Po roce 1919 došlo k výraznému rozvoji zástavby díky parcelaci půdy bývalého schwarzenberského panství, přičemž do roku 1923 přibýlo více než deset nových domů. Roku 1927 byl na návsi odhalen pomník padlým v první světové válce. Val je historicky a správně úzce spjat s Hamrem, který je i sídlem farnosti.					
Sídelní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní typ sídla s rybníčkem.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvorcové usedlosti i samostatné vesnické domy.					
Základní charakteristika:					
Val má návesní uspořádání s rybníčkem a je tvořen především dvorcovými usedlostmi a samostatně stojícími vesnickými domy. Původní půdorysná dispozice je dochována, stejně jako hmotové členění usedlostí se štítovou orientací, především v jádrové části sídla. Historické domy obklopující rybník tvoří kompaktní celek, na který navazuje novější zástavba, místy narušená nevhodnými fasádami nebo úpravami tvarosloví, popřípadě novějšími dostavbami bytovek. K Valu náleží též osada Vyšné, jež je tvořena několika chalupami podél komunikace. Celkově působí sídlo klidným a vzdušným dojmem, zejména v historickém jádru. Na okraji je jen z části narušeno zemědělským areálem.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
Sídlo se nachází v poměrně harmonické krajině, jež je mírně zvlněná a doplněná přírodní dominantou v podobě řeky Nežárky. Krajinný rámeček je ovlivněn i Vlkovským rybníčkem, a především rybníčky a zástavbou v lokalitě Vyšné.					
Struktura:					
Na návsi se nachází rybník, kolem kterého se rozprostírá historické jádro sídla tvořené usedlostmi i jednotlivými domy. Negativní dominantou v podobě zemědělského areálu navazuje na východě na jádro sídla. Na návsi přítomna kaple, v sídle se pak nachází i několik křížů a památník.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu přízemní (případně patrové sýpky) zděné chalupy (domkařská zástavba) a dvouštíté usedlosti propojené širokou ohradní zdí s nadpražím nad vjezdem (pravoúhlou, popřípadě zakulacenou branou, někdy zdobenou) s brankou. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-45°. Některá stavení jsou zdobena štukovými dekory, včetně výklenkových nik a datování. Převážně venkovského charakteru. Z hlediska charakteru hodnotnější zástavby lze uvést například č. p. 6, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19, 47 či 61.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, i když jsou přítomny i cizorodé formy ozelenění.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	Krajinný rámeček je bez významných rušivých znaků.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	V krajině se sídlo projevuje bez významných rušivých znaků.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a částečně v souladu s historickým				0

	uspořádáním sídla, avšak s řadou uplatňujících se narušení novější zástavbou, především podél komunikace směrem na Hamr.	
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	V sídle je poměrně dobře čitelný historický půdorys, na který navazuje mladší zástavba, která se rozprostírá především podél spojnice na Hamr.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Skladba zástavby v centrální části sídla má zachovanou půdorysnou dispozici i hmotové řešení statků, na historickou zástavbu navazuje novodobá zástavba, především směrem na Hamr.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Charakter zástavby je mimo centrální část sídla narušen, patrné jsou mnohé odlišné dostavby a přestavby, jež působí v kontextu původní zástavby rušivě.	0
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek staveb.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především v okrajových částech sídla jsou přítomny architektonicky méně kvalitní objekty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zezeň v zásadě odpovídá charakteru sídla, i když přítomny jsou i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v zásadě souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zezeň v okraji sídla:	Harmonický přechod sídla do krajiny je částečně narušený, s místy až absencí vzrostlé zeleně v okraji sídla.	0
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámecek		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zezeň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ano
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne

Celkové hodnocení
Celkově působí sídlo klidným a vzdušným dojmem, zejména v historickém jádru. Na okraji je jen z části narušeno zemědělským areálem, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.
Ochrana krajinného rázu
Cíl(e) ochrany:
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.
Podmínky ochrany:
Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V sídle nedovolit umísťování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umísťování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.
Ochranná doporučení:
Z pohledu KR jsou hodnotnější objekty zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a turistických tras) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Podporovat osvětu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.

Tab. 398: Charakteristika hodnocení vymezených segmentů sídla: Val – Vyšné.

Segment	Segment sídla: Val – Vyšné
Název	Vyšné
Charakter:	Soubor převážně původních usedlostí a chalup rozptýlených podél jedné strany komunikace. Hodnotná například č. p. 24, 35, 36 popř. 21.
Situace:	
Hodnoty:	Roztroušená zástavba usedlostí a chalup.
Narušení:	Nevhodné stavební úpravy některých staveb, nevhodné formy ozelenění (např. živé ploty) a oplocení.
Podmínky ochrany:	Nová výstavba musí odpovídat charakteru zástavby v lokalitě, ideálně dvorcové usedlosti, popřípadě vesnická stavení obdélníkového půdorysu. Nové stavby vždy podléhají kauzálnímu hodnocení vlivu záměru na MKR.
Poznámka:	Podporovat osvětu ve způsobu úprav zahrad (výsadba vysokokmenů, včetně způsobu oplocení – plaňkové ploty, popřípadě způsobu úprav předzahrádek.

Tab. 399: Karta sídla: Vlkov.

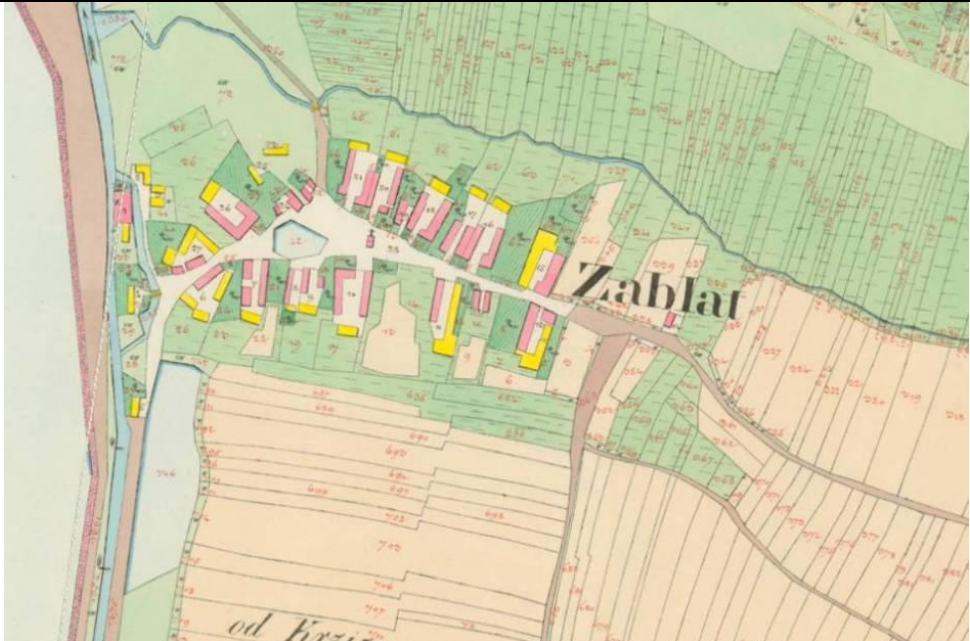
Sídlo:	Vlkov	
Katastr:	Vlkov nad Lužnicí	
Obec:	Vlkov	
Umístění	KC03, KP10	
První záznam odkazující na rok:	1654	
Kategorie sídla:	C+	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba ve Vlkově. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (oranžově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1828)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
268	337	350	311	149	43
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
29	43	74	89	83	24
Historie:					
První písemná zmínka o Vlkovu pochází z roku 1654. Původně náležela ke statku Hamr–Val a v roce 1729 byla i s Hamrem a Valem připojena k panství Třeboň. Nejstarší dochovanou stavbou ve Vlkově je kaple sv. Jana Nepomuckého z roku 1856, zatímco většina dochované lidové architektury pochází z počátku 20. století. Významným krajinnotvorným zásahem byla poválečná těžba štěrkopísku v letech 1952–1986, v jejímž důsledku vznikla soustava pískoven, které dnes tvoří atraktivní rekreační lokalitu.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o ulicovou ves tvaru L, kdy především v historickém jádru jsou usedlosti v blízkosti vedle sebe a tvoří semknutou oboustrannou zástavbu podél ulice.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvorcové usedlosti i samostatné vesnické domy.					
Základní charakteristika:					
Vlkov má charakter ulicové vesnice původních dvorcových usedlostí a vesnických domů. Historické jádro bylo rozšířeno o další část ve tvaru písmene L, kde se nacházejí pozdější stavby zachovávající tradiční tvarosloví. Půdorysná skladba i objemové řešení sídla zůstávají v jádru dochovány. Novější zástavba je situována podél železniční tratě a silnice, přičemž okolí doplňují četné rekreační objekty – chaty a kempy na jihu sídla, které často působí neuspořádaně a narušují celkový charakter sídla.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
Do krajinného rámce zasahuje i PR Písečný přesyp u Vlkova a PP Kozí Vršek. V krajinném rámci se výrazně uplatňuje Vlkovský rybník i řeka Lužnice, pozitivně působí cesta podél železniční tratě.					
Struktura:					
Sídlo je možné rozčlenit na historickou centrální část a na ni navazující novější zástavbu, s častým výskytem chat. V centrální části se nachází stavby s typickým tvaroslovím, přítomna je zde i kaple. Především při jižním okraji sídla převažuje rekreační využití nad trvalým bydlením, kdy především v letních měsících je sídlo zcela přeplněno turisty, což na vnímání sídla nemá pozitivní vliv.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Ulicová ves s nekompatní zástavbou původních statků byla doplněna další částí do tvaru L, kde jsou pozdější stavby, ale s typickým tvaroslovím, které patří k jádrové zóně. Navazuje nová zástavba podél trati a silnice, kolem jsou chatové lokality a kempy. Půdorysná dispozice i hmotové řešení jsou zachovány. Z hlediska KR tvoří hodnotnou zástavbu především usedlosti a chalupy v historickém jádru sídla (štíťová i okapová orientace). Zde se nacházejí přízemní zděné chalupy (domkařská zástavba) a usedlosti, převážně dvoustupňové propojené ohradní zdí s nadpražím nad vjezdem (pravoúhlou, popřípadě zakulacenou branou) s brankou, popřípadě stavby uzavírající dvůr otevřený pouze pravouhlo. Stavby jsou zastřešeny symetrickou sedlovou, popř. polovalbovou střešou s hřebenem v podélné ose a sklonem cca 38-45°. Některá stavení jsou zdobeny štukovými dekory, včetně výklenkových nik a datováním. Z hlediska charakteru hodnotnější zástavby lze uvést například č. p. 1, 4, 7, 9, 14, 19, 34, 59, 73, 74 nebo 75. Charakterově odlišný, ale stále vhodný je například objekt obecního úřadu, č. p. 36.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:				Krajinný rámec je bez významných rušivých znaků.	
				+	

Vizuální projev sídla v krajině:	V krajině se sídlo projevuje bez významných rušivých znaků.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a částečně v souladu s historickým uspořádáním sídla, avšak s řadou uplatňujících se narušení novější zástavby převážně rekreačního charakteru, jež se nachází v jižní části sídla	0
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je částečně narušen rozšířením mimo původní jádro.	0
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla, ve vztahu k danému typu sídla, je částečně narušené, nezanedbatelná je přítomnost rušivých objektů a jevů, včetně nevhodných dostaveb, především mimo centrální část sídla v souvislosti s rekreačním rozvojem sídla.	0
Zástavba		
Charakter zástavby:	Charakter zástavby je mimo centrální část sídla narušen, patrné jsou mnohé odlišné dostavby a přestavby, jež působí v kontextu původní zástavby rušivě (významný podíl chat).	0
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek staveb, v zástavbě je půdorysná dispozice i hmotové řešení většinou zachováno.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především v okrajových částech sídla jsou přítomny architektonicky méně kvalitní objekty (častý výskyt chat).	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zezeň v zásadě odpovídá charakteru sídla, i když přítomny jsou i cizorodé formy ozelenění.	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v zásadě v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zezeň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ne
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zezeň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano

	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Půdorysná skladba i objemové řešení sídla zůstávají v jádru dochovány, novější zástavba je situována podél železniční tratě a silnice, přičemž okolí doplňují četné rekreační objekty, které často působí neuspořádaně a narušují celkový charakter sídla, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		
Podmínky ochrany:		
V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru. Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešení symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám. Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují). V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umístování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.		
Ochranná doporučení:		
Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací a turistických tras) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v prostoru historického jádra sídla. Tam, kde nelze jednoznačně vyloučit negativní vliv záměrů na KR (např. Správa CHKO Třeboňsko vnese k záměru připomínky), tyto záměry povolovat až po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR. Z pohledu KR jsou hodnotnější objekty zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva. V případě rekreačních objektů (zde hlavně chaty) podporovat osvětlu v oblasti sadových úprav (např. nevhodnost umístování živých plotů, výsadba nepůvodních druhů rostlin apod.).		

Tab. 400: Karta sídla: Záblatí.

Sídlo:	Záblatí	
Katastr:	Záblatí u Ponědraže	
Obec:	Záblatí	
Umístění	KC03, KP11	
První záznam odkazující na rok:	1358	
Kategorie sídla:	A	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Návesní kaple Záblatí. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (ružově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
334	312	238	172	72	80
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
37	45	45	51	56	58
Historie:					
Záblatí bylo založeno pravděpodobně koncem 13. století a její existence je doložena již v roce 1358. V pozdním středověku náležela řadě šlechtických rodů, mezi nimiž vynikli Rožmberkové – právě za jejich působení došlo k rozsáhlému budování vodních děl: roku 1475 byl založen Záblatský rybník, který byl v letech 1580–1582 rozšířen Jakubem Krčínem na současnou výměru 338 ha, a v roce 1575 vznikl Záblatský mlýn, patrně nejvýkonnější mlýn na celé Zlaté stoce. Ves byla zcela zničena během třicetileté války a život se do ní začal vracet až po roce 1625. Záblatí se začalo znovu stabilizovat až v 18. století, přičemž významnými mezníky bylo založení školy a stavba kapličky v roce 1841 a následné zrušení roboty v roce 1848.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o okrouhlici s rybníčkem, kaplí a školou, která pokračuje jako ulicovka.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny dvouštité dvorce propojené ohradní zdí s branou a brankou, štukový dekor štítů i zdí (blatský okruh).					
Základní charakteristika:					
Záblatí si zachovalo původní urbanistickou strukturu s návsi, kterou tvoří obdélný rybníček a architektonicky hodnotná srostlice kaple a školy. Zástavbu lemují štítově orientované usedlosti s dochovaným tvaroslovím selského baroka, které vytvářejí harmonický a historicky cenný celek. Další rozvoj sídla probíhal pouze v omezené míře ve východní části, a ani zemědělský areál na jihu díky svému měřítku nepůsobí rušivě. Plynulý přechod do volné krajiny je hodnocen velmi pozitivně a přispívá k zachování venkovského rázu sídla.					
Charakteristika					
Krajinný rámec:					
V krajinném rámci se uplatňuje především vodní plocha Záblatského a Ponědražského rybníka, negativně se zde však projevuje nadzemní elektrické vedení (400 kV).					
Struktura:					
V sídle se nachází několik křížů a pomníků. Na návsi se nachází rybníček a srostlice kaple a školy. V sídle se vyskytují četné usedlosti s tvaroslovím selského baroka, které se nacházejí jak na návsi, tak v navazujících ulicích. Celkově působí sídlo půvabným a upraveným dojmem.					
Zástavba:					
Zástavba převážně venkovského charakteru. Menší náves je obklopena štítově orientovanými usedlostmi s tvaroslovím selského baroka, které lemují i navazující ulici. Půdorysná dispozice, hmotové řešení i tvarosloví jsou zachovány. Zástavba je zpravidla dvorcového charakteru (často dvouštité usedlosti, někdy i patrové sýpky). Orientace zástavby do veřejného prostoru je štítová i okapová. Stavby typické pro KR jsou například č. p. 4, 7, 9, 10, 1, 16, 17, 26, 31, 32, 35, 37, 38, 46 nebo 48. Některé objekty jsou památkově chráněny. Např. č. p. 7 (a 60), jde o uzavřenou zemědělskou usedlost, která sestává z obytného stavení č. p. 7 a bývalé sýpky č. p. 60 (dnes obytné), mezi nimiž je situovaná zeď s vjezdovými branami a brankou, a z hospodářských částí – z kolny, chlívů, bývalého prasečího chlívku a stodoly. Na okraji sídla se nachází také mlýn, Je o renesanční Valentův mlýn č. p. 24, který pochází z roku 1575 s částečně dochovanými sgrafity na fasádě.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je v souladu s charakterem sídla.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla) (H = hodnocení)					H (+/-/0)
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:		V krajinném rámci převažuje harmonický vztah i měřítko rovinaté rybníční krajiny, který je však narušen především nadzemním elektrickým vedením (400 kV) a věžovým vodojemem v areálu Lhotského Dvora.			0

Vizuální projev sídla v krajině:	Vizuální projev sídla je bez výrazně rušivých znaků.	+
Zasazení sídla do krajiny:	Zasazení sídla do krajiny je v souladu s přírodním prostředím a historickým uspořádáním sídla, kdy současně převažuje kvalitní začlenění okrajů sídla do krajiny, významný je též Záblatský a Ponědražský rybník.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla:	Půdorysná dispozice, hmotové řešení i tvarosloví jsou zachovány.	+
Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je ve vztahu k danému typu v zásadě bez rušivých objektů a jevů.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	V charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí a rušivé objekty se uplatňují pouze nevýznamně.	+
Měřítko zástavby:	Převažuje soulad měřítek staveb.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Především v okrajových částech sídla jsou přítomny architektonicky méně kvalitní objekty.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeleň v zásadě odpovídá charakteru sídla.	+
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v zásadě souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ano
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ne
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeleň, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Záblatí je sídlem náležícím do tzv. Veselsko-soběslavského sídelního okruhu (tzv. Blatský okruh), pro jehož architekturu se vžil název selské baroko. Bohaté ornamentální zdobení štítových průčelí odráželo bohatost a úrodnost kraje.		

Z hlediska KR jsou hodnotné především dvojřadé statky postupně uzavřené v zadní části samostatně stojící stodolou, které mají směrem ke komunikaci či do návěsního prostoru obytné části propojeny ohradní zdí, která je prolomena vjezdovou branou a vstupní brankou s rovným i segmentovým nadpražím. Hmotu usedlostí je odvozena od přízemního objektu nad obdélníkovým půdorysem, zastřešeným symetrickou sedlovou střechou. Obytná část je v přízemí prolomena dvěma osami oken, průčelí hospodářské části má jen dvě osy větracích okének a nemá-li usedlost samostatnou patrovou sýpku, jsou nad obytným stavením vložena mezipatra s podélnými větracími okénky pro uskladnění zrní. Bohatě zdobené fasády (nejenom štítová průčelí včetně ohradních zdí, ale i boční obvodové zdi), odkazují na bohatost kraje a inspiraci v barokních měšťanských fasádách. Štíty jsou lomené a zdobeny volutami a jinými zjednodušenými barokními prvky. Omítky jsou pestrobarevné, avšak sladěné v pastelových barvách. Plastická štuková výzdoba je ještě více zdůrazněna tmavším či světlejším tónem základní barvy na fasádě. Střešní krytina je z pálených tašek, tedy oranžové barvy. Záblatí si zachovalo původní urbanistickou strukturu s návší, kterou tvoří obdélný rybníček a architektonicky hodnotná rostlice kaple a školy, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo střední význam.

Ochrana krajinného rázu

Cíl(e) ochrany:

Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Součástí návrhu nové zástavby by mělo být i řešení nezastavěných ploch (zahrad) a to tak, aby odpovídaly venkovskému charakteru.

Základními znaky venkovských stavení je přízemní objekt na protáhlém obdélníkovém půdorysu v poměru stran alespoň 1:2, který je povětšinou doplněn dalšími shodnými objekty seskupenými kolem uzavřeného dvora a dále zastřešen symetrickou sedlovou střechou či střechami o sklonu v rozmezí 38–45°. V případě nové výstavby, či úpravy stávajících staveb je žádoucí návrat k venkovským strukturám.

Vzhledem k tomu, že v sídle převládá nízkopodlažní zástavba maximálně s využitelným podkrovím, musí být výšková hladina nové zástavby či úprava stávajících staveb vztažena k venkovskému nízkopodlažnímu objektu. Výšková hladina u nízkopodlažní nové zástavby tedy nesmí být nižší, ale ani vyšší než průměrná hladina stávající zástavby, tedy pouze 1 NP a obyvatelné podkroví (tzv. bungalovy s nízkou valbovou střechou nebo malometrážní mobilní domy do charakteru venkovské zástavby nezapadají, neboť se hmotově odlišují).

V centrální části nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Umístování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb (především v centrální části). Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Ochranná doporučení:

Z pohledu KR jsou hodnotnější objekty zděné, bílé nebo pastelově natřené omítky s ozdobnými štuky v nárožích a kolem oken a skládaná tašková krytina cihlově-červené, červené nebo šedivé barvy. Výplně otvorů je vhodné řešit za použití dřeva.

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací, turistické trasy a od Záblatského rybníka) nepovolovat fotovoltické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost.

Podporovat úpravu veřejného prostranství, včetně způsobů oplocení pomocí dřevěných plaňkových plotů.

Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru, popřípadě zaměřit osvětlu na tvorbu předzahrádek.

Na území sídla v minulosti uvažovaného jako VPZ nové záměry a úpravy stávajících staveb provádět až na základě kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Doporučuje se zemědělský areál situovaný na okraji sídla lépe odclonit výsadbou další vhodné zeleně.

Tab. 401: Karta sídla: Žíteč.

Sídlo:	Žíteč	
Katastr:	Žíteč	
Obec:	Chlum u Třeboně	
Umístění	KC04, KP15	
První záznam odkazující na rok:	1387	
Kategorie sídla:	A	
Umístění	Uvnitř CHKO Třeboňsko.	Zástavba v Žíteči. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)
Ortofoto v detailu zachycující půdorysnou strukturu sídla (2023) se zákresem historického jádra (ružově)		
		
Výřez z císařského otisku mapy stabilního katastru (mapováno 1827)		
		

Základní údaje:					
Vývoj počtu obyvatel:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
602	652	572	433	169	178
Vývoj počtu domů:					
1869	1910	1930	1950	2011	2021
71	95	111	116	122	120
Historie:					
Žíteč patří mezi staré osady, první písemná zmínka o vesnici pochází z roku 1387.					
Sídlní typ:					
Z hlediska sídelního typu jde o návesní typ sídla s rozlehlou návsi s rybníčkem a kapličkou.					
Stavební typ:					
Z hlediska stavebního typu jsou v historické části přítomny trojstranně uzavřené dvorce se štítovou orientací, jedná se o stavby strohé kubické formy.					
Základní charakteristika:					
Pro Žíteč je charakteristický velký návesní prostor, který je rozdělen na dvě části a obklopen usedlostmi převážně se štítovou orientací. Půdorysné dispozice i hmotové řešení jsou zachovány, tvarosloví je zachováno pouze zčásti. Na historické jádro navazuje část s převážně novodobou zástavbou.					
Charakteristika					
Krajinný rámeček:					
Z hlediska krajinného rámce jde o kvalitně usazené sídlo.					
Struktura:					
Řada přestaveb a také nevhodné dostavby (bytovky). Největším nedostatkem je zábor veřejného prostoru návsi skleníky, skládkami dřeva, oplocenými zahrádkami, což znamená změnu měřítka a znehodnocení celého sídla. Na historické jádro navazuje druhá ulicová část s převážně novodobou zástavbou.					
Zástavba:					
Zástavba venkovského charakteru. Z hlediska KR je hodnotné především historické jádro. Kolem návsi jsou spíše volněji řazeny usedlosti, většinou třístranně štítově orientované, ale nejdeme zde i čtyřstranně usedlosti. Pod hrází horního rybníka se nachází drobná obdélná kaplička s věžičkou v hřebeni střechy. Stavební fond je tvořen v celém rozsahu zděnými stavbami, které pocházejí z konce 19. a začátku 20. století. Tomu odpovídá jejich střízlivý vzhled s jednoduchými trojúhelnými štíty a hladkými fasádami, členěnými pouze štukovými rámy. Novodobé stavby se nacházejí převážně v navazující severovýchodní části obce, a tak zůstalo panorama rozlehlé jihočeské návsi téměř neporušené. Pro sídlo typické jsou například samostatná stavení a usedlosti č. p. 14, 24, 36, 37, 40, 43 či 68. Popřípadě klasicistní patrová kontribuční sýpka ze druhé čtvrtiny 19. století. Budova je zděná omítaná bez zdobení.					
Zeleň a nezastavěné plochy					
Charakter zeleně a nezastavěných ploch je převážně v souladu s charakterem sídla, ne vždy je však zeleň vhodně koncipována, včetně volby druhů.					
Hlavní hodnotící kritéria (znak v obrazu sídla)					H
(H = hodnocení)					(+/-/0)
Krajinný rámeček sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítka, přírodní hodnota krajinného rámce					
Kvalita krajinného rámce:	V krajinném rámci sídla převažují harmonické vztahy i měřítka.				+
Vizuální projev sídla v krajině:	V krajině se sídlo projevuje bez výrazných rušivých vlivů.				+
Zasazení sídla do krajiny:	Sídlo je v souladu s přírodním prostředím, historickým uspořádáním, kvalitní je i začlenění okrajů sídla do krajiny.				+
Urbanistická struktura sídla					
Půdorys sídla:	Půdorys sídla je poměrně dobře dochovaný a dobře čitelný.				+

Prostorové uspořádání sídla (ve vztahu k danému typu):	Prostorové uspořádání sídla je bez rušivých prvků a jevů, výjimečně je přítomna novodobá kompozice uspořádání zástavby modernějšího typu. Převládá harmonie uspořádání a charakter zástavby.	+
Zástavba		
Charakter zástavby:	Z hlediska charakteru zástavby převažuje soulad uspořádání stavebních hmot, tvarů, formy a proporcí staveb.	+
Měřítko zástavby:	Měřítko zástavby je v souladu s celkem sídla.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů:	Přítomny jsou přestavby a také nevhodné dostavby.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle:	Podíl vzrostlé zeleně v sídle jednoznačně spoluurčuje obraz sídla v krajině, kdy zeď v zásadě odpovídá charakteru sídla, i když přítomny jsou i nepůvodní, a ne zcela vhodné druhy dřevin. Největším nedostatkem je umístění zahrádek nevztahujících se k původní zástavbě, jež jsou umístěny ve veřejném prostoru	0
Charakteristické nezastavěné plochy:	Charakter nezastavěných ploch je v souladu s daným typem zástavby.	+
Vzrostlá zeď v okraji sídla:	Převažuje harmonický přechod sídla do krajiny.	+
Doplňující hodnotící kritéria (H = hodnocení)		H Ano/Ne
Krajinný rámeček		
Pozitivní	Přítomnost komponovaných částí krajiny	Ne
	Přítomnost prvků historického členění krajiny	Ano
	Přítomnost krajinné památkové zóny	Ne
	Přítomnost přírodní dominanty	Ne
	Přítomnost ZCHÚ	Ano
	Přítomnost přírodního parku	Ne
Negativní	Rušivé dominanty	Ne
	Významný podíl prvků snižujících přírodní a estetickou hodnotu	Ne
Sídlo		
Pozitivní	Přítomnost cenné urbanistické struktury	Ano
	Přítomnost památkových zón či rezervací	Ano
	Přítomnost četných kulturních památek	Ano
	Přítomnost národní kulturní památky	Ne
	Přítomnost přírodních prvků akcentujících obraz sídla (charakteristicky se uplatňující zeď, reliéf, řeka apod.)	Ano
	Přítomnost kulturních dominant	Ano
	Přítomnost ikonického panoramatu/ikonické siluety	Ne
Negativní	Rušivé objekty v sídle	Ano
	Rušivé dominanty	Ne
	Rušivá veřejná prostranství v sídle	Ne
	Rušivě působící zanedbanost (ploch, staveb apod.)	Ne
Celkové hodnocení		
Půdorysné dispozice i hmotové řešení jsou zachovány, tvarosloví je zachováno pouze zčásti. Přítomny jsou však i přestavby a také nevhodné dostavby. Největším nedostatkem je umístění zahrádek nevztahujících se k původní zástavbě, pro KR CHKO Třeboňsko má sídlo velký význam.		
Ochrana krajinného rázu		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající obraz sídla a neumožnit vznik nových dominant.		

Podmínky ochrany:

V sídle nedovolit umístování staveb, jež by se svým charakterem, objemem a barevným řešením odlišovaly od většiny okolních staveb. Současně by nová zástavba neměla měnit podíl mezi zastavěnými a zpevněnými plochami a plochami zeleně, jež je v místě nové stavby obvyklé. Umístování technických prvků (např. FVE panelů, tepelných čerpadel apod.) je možné pouze tak, aby nenarušovaly vzhled staveb. Obdobně se tyto podmínky uplatní i v případě rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

Další podmínky ochrany KR jsou uvedeny v úplném znění územním plánem Chlum u Třeboně po změně č. 2 z května 2025 (J. Zahradková).

Ochranná doporučení:

Změny výšky stávajících staveb, jež by měly po provedení změny převyšovat své okolí, povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

V pohledově exponovaných lokalitách (viditelné z místních komunikací) nepovolovat fotovoltaické elektrárny na střechy budov, ani do volné krajiny, případně záměry povolovat pouze po provedení kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, hmotu, proporce, materiály a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech (zde především při pohledu z návsi a při hlavní silnici).

Podporovat úpravu veřejného prostranství, včetně úpravy oplocení. Podporovat osvětlu v oblasti barevného řešení fasád a tvarosloví objektů projevujících se ve veřejném prostoru.

Na území VPZ nové záměry a úpravy stávajících staveb provádět až na základě kauzálního hodnocení vlivu záměru na MKR.

Seznam obrázků

Obr. 1: Pohled na krajinu Kardašorečické pahorkatiny poblíž Kardašovy Řečice (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025).....	14
Obr. 2: Dobývací prostor Halámky. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025).....	15
Obr. 3: Pískové lavice v toku Lužnice nedaleko Dvůrů nad Lužnicí. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025).....	16
Obr. 4: Podmáčené louky poblíž Metele. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025).....	17
Obr. 5: Památné duby na hrázi Rožmberka. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025).....	18
Obr. 6: Náves s kaplí v Ponědražce. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024)	19
Obr. 7: Věžový vodojem v Suchdole nad Lužnicí. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025).....	21
Obr. 8: Bývalý zpracovatelský areál těžby rašeliny západně od Hranic (nyní sklad strusky). (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025).....	21
Obr. 9: Těžba štěrkopísků Halámky. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)	22
Obr. 10: Mapa vymezených krajinných celků a krajinných prostorů CHKO Třeboňsko.	24
Obr. 11: KC01 Severní Třeboňsko: Pohled na rybník Přední Sax nacházející se mezi Hamrem a Drahovem. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)	27
Obr. 12: KC01 Severní Třeboňsko: Drobné sakrální prvky v lesích, zde poblíž rybníka Velký Závistivý (vlevo). Vpravo značení názvů cest v bývalé oboře Jemčina. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025).....	28
Obr. 13: KC01 Severní Třeboňsko: Nežárka vodácká. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024)	28
Obr. 14: KC02 Kardašorečicko-Strážsko: Zvlněná krajina kolem Mnichu. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025).....	40
Obr. 15: KC02 Kardašorečicko-Strážsko: Holná. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025).....	41
Obr. 16: KC02 Kardašorečicko-Strážsko: Okolí Plavska, v pozadí nadzemní elektrické vedení 400 kV. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)	41
Obr. 17: KC03 Západní Třeboňsko: Horusický rybník. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024).....	52
Obr. 18: KC03 Západní Třeboňsko: Nadzemní elektrické vedení (400 kV). (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024)	52
Obr. 19: KC03 Západní Třeboňsko: Cesta podél Zlaté stoky. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)	52
Obr. 20: KC03 Západní Třeboňsko: Pohled přes Bošilecký rybník na kostel sv. Martina v Bošilci. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025).....	53
Obr. 21: KC03 Západní Třeboňsko: Alej stromů na hrázi rybníku Koclířov nedaleko Lomnice nad Lužnicí. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024).....	53
Obr. 22: KC03 Západní Třeboňsko: Alej památných dubů na hrázi Rožmberka. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024).....	53
Obr. 23: KC03 Západní Třeboňsko: Schwarzenberská pohřební kaple. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2022).....	54
Obr. 24: KC03 Západní Třeboňsko: Zástavba v Horusicích (u břehu vhodně řešená novostavba, ostatní stavby původní), v pozadí Horusický rybník. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025).....	54
Obr. 25: KC03 Západní Třeboňsko: Horusice. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025).....	54

Obr. 26: KC03 Západní Třeboňsko: Hřebčín Obora. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)	55
Obr. 27: KC03 Západní Třeboňsko: Kostel sv. Jiljí. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2022)	55
Obr. 28: Kotěrova vodárna Třeboň. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024)	55
Obr. 29: KC04 Střední Třeboňsko: Rozptýlená zástavba Herdy. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)	71
Obr. 30: KC04 Střední Třeboňsko: Dopravník v Majdaleně. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)	71
Obr. 31: KC04 Střední Třeboňsko: Zvlněná krajina mezi Lutovou a Staňkovem. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024)	71
Obr. 32: KC04 Střední Třeboňsko: Staňkovský rybník orámovaný lesy. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024)	72
Obr. 33: KC04 Střední Třeboňsko: Zástavba v okolí Chlumu u Třeboně (Předměstí a Pařezí). (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)	72
Obr. 34: KC04 Střední Třeboňsko: Kříž v cepských lesích. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024)	72
Obr. 35: KC04 Střední Třeboňsko: Samota Kopaniny nad Chlumem u Třeboně. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)	73
Obr. 36: KC05 Jižní Třeboňsko: Hájovna Klín nedaleko Hranic. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)	92
Obr. 37: KC05 Jižní Třeboňsko: Pohled na kostel sv. Zikmunda v Rapšachu (vlevo) a zároveň výhled na pás Novohradských hor (vpravo). (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024)	92
Obr. 38: KC05 Jižní Třeboňsko: Pohled na Bor, v pozadí patrný pás Novohradských hor. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024)	92
Obr. 39: KC05 Jižní Třeboňsko: Rozptýlená zástavba sídla Hranice v lokalitě Blata. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2025)	93
Obr. 40: KC05 Jižní Třeboňsko: Pískovna Halámky. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024)	93
Obr. 41: KC05 Jižní Třeboňsko: Věžový vodojem v Suchdole nad Lužnicí, v pozadí pás rakouských pohraničních hor. (Foto: ekologievpraxi.cz, 2024)	93

Seznam tabulek

Tab. 1: Přehled obcí a dotčených částí obcí nacházejících se v CHKO Třeboňsko.	8
Tab. 2: Přehled územních plánů obcí, jež obsahují některé charakteristiky KR CHKO Třeboňsko a zásady jejich ochrany	11
Tab. 3: Přehled vymezených krajinných celků a krajinných prostorů.	25
Tab. 4: Přehled vymezených KC a KP: KC01 Severní Třeboňsko.	26
Tab. 5: Přehled KC s dominantními rysy KC a návrh ochrany KC: KC01 Severní Třeboňsko.	28
Tab. 6: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP01 Dolní Nežárka	30
Tab. 7: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP02 Drahov – Hamr – Val.	32
Tab. 8: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP03 Lesy severního Třeboňska	34

Tab. 9: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP04 Kolence – Novosedly.	35
Tab. 10: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP05 Mláka.	37
Tab. 11: Přehled vymezených KC a KP: KC02 Kardašověčicko-Strážsko.	39
Tab. 12: Přehled KC s dominantními rysy KC a návrh ochrany KC: KC02 Kardašověčicko- Strážsko.	41
Tab. 13: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP06 Nítovice – Kardašova Řečice.	43
Tab. 14: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP07 Mnich – Ratiboř – Roseč.	45
Tab. 15: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP08 Hatín – Plavsko.	47
Tab. 16: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP09 Strážsko.	48
Tab. 17: Přehled vymezených KC a KP: KC03 Západní Třeboňsko.	50
Tab. 18: Přehled KC s dominantními rysy KC a návrh ochrany KC: KC03 Západní Třeboňsko.	56
Tab. 19: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP10 Vlkovsko – Ponědražsko.	57
Tab. 20: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP11 Lomnicko.	60
Tab. 21: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP12 Třeboň a okolí.	63
Tab. 22: Přehled vymezených KC a KP: KC04 Střední Třeboňsko.	68
Tab. 23: Přehled KC s dominantními rysy KC a návrh ochrany KC: KC04 Střední Třeboňsko.	73
Tab. 24: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP13 Lesy středozápadního Třebońska.	75
Tab. 25: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP14 Stříbřecko.	77
Tab. 26: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP15 Severní Chlumecko.	80
Tab. 27: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP16 Chlum – Staňkov.	82
Tab. 28: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP17 Chlumecká Rybníční soustava.	84
Tab. 29: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP18 Cep – Hrachoviště.	85
Tab. 30: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP19 Lesy středovýchodního Třebońska.	87
Tab. 31: Přehled vymezených KC a KP: KC05 Jižní Třeboňsko.	90
Tab. 32: Přehled KC s dominantními rysy KC a návrh ochrany KC: KC05 Jižní Třeboňsko.	94

Tab. 33: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP20 Bor – Šalmanovice.....	95
Tab. 34: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP21 Lesy jižního Třeboňska.....	97
Tab. 35: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP22 Suchdolsko.....	98
Tab. 36: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP23 Klikov – Františkov – Rapšach.....	100
Tab. 37: Přehled charakteristických znaků KP a jejich hodnot a návrh ochrany KP: KP24 Hranice – Dvory – Nová Ves.....	102
Tab. 38: LSH Alej památných lip u zámku Jemčina (KP01, KP03).....	104
Tab. 39: LSH Aleje na hrázi Velkého a Malého Závistivého rybníka (KP01).	104
Tab. 40: LSH Hamr – Sax – Krkavec – Metel – Val (KP01, KP02, KP03).	104
Tab. 41: LSH Jednoty u Novosedel (KP01, KP04).....	105
Tab. 42: LSH Jemčinská obora (KP03).	105
Tab. 43: LSH Karštejn (KP01).	105
Tab. 44: LSH Kolenecké rybníky (KP04).	105
Tab. 45: LSH Kramářka (KP01).	106
Tab. 46: LSH Mláka malá (lokalita U Kostela) (KP05).....	106
Tab. 47: LSH Zámek Jemčina s parkem (KP01).....	106
Tab. 48: LSH Cikar – Řehořinky (KP06).	106
Tab. 49: LSH Holná (KP07).	107
Tab. 50: LSH Nítovice (KP06).	107
Tab. 51: LSH Stromořadí na hrázi rybníka Holná (KP07).	107
Tab. 52: LSH Bažinaté lesy severně nad Ponědražkou (KP10).	107
Tab. 53: LSH Bošilecký rybník (KP10).....	108
Tab. 54: LSH Hliníř (KP10).	108
Tab. 55: LSH Horusická blata (KP10).....	108
Tab. 56: LSH Bošilec (KP10).	108
Tab. 57: LSH Kozí vršek (KP10).....	109
Tab. 58: LSH Lhota u Dynína (KP10).	109
Tab. 59: LSH Písečný přesyp u Vlкова (KP10).....	109
Tab. 60: LSH Ponědražka (KP10).	109
Tab. 61: LSH Horusice (KP10).	110
Tab. 62: LSH Ruda (KP10).....	110
Tab. 63: LSH Záblatské louky (KP10).....	110
Tab. 64: LSH Rašeliniště Hovízna (KP10).	110
Tab. 65: LSH Roztroušená zástavba samot podél toku Lužnice (KP10, KP11).....	111
Tab. 66: LSH Stromořadí Ponědraž (KP10).....	111

Tab. 67: LSH Rožmberská rybniční soustava (KP10, KP11, KP12, KP13).	111
Tab. 68: LSH Dubová alej na hrázi rybníku Koclířov (KP11).	111
Tab. 69: LSH Dubová alej na hrázi rybníku Velký Tisý (KP11).	112
Tab. 70: LSH Dubová alej na hrázi rybníku Služebný (KP11).	112
Tab. 71: LSH Dubová alej na hrázi Záblatiského rybníka (KP11).	112
Tab. 72: LSH Dubová alej památných stromů na hrázi Rožmberka (KP11).	112
Tab. 73: LSH Lipová alej na hrázi rybníku Peřinka (KP11).	112
Tab. 74: LSH Lužnice (KP11).	113
Tab. 75: LSH Olšina u Přeseky (KP11).	113
Tab. 76: LSH Rod (KP11).	113
Tab. 77: LSH V Luhu (KP11).	113
Tab. 78: LSH Slepíčí vršek (KP11).	113
Tab. 79: LSH Soustava alejí na hrázích Nadějské soustavy (KP11).	114
Tab. 80: LSH Záblatí (KP11).	114
Tab. 81: LSH Augustiniánský klášter s kostelem sv. Jiljí v Třeboni (KP12).	114
Tab. 82: LSH Brannské rybníky (KP12).	114
Tab. 83: LSH Pozůstatek hradu Fuglhaus (KP11).	115
Tab. 84: LSH Velký a Malý Tisý (KP11).	115
Tab. 85: LSH Kojákovice (KP12).	115
Tab. 86: LSH Branské doubí (KP12).	115
Tab. 87: LSH Kostel sv. Jiljí se hřbitovem u Světa (KP12).	115
Tab. 88: LSH Odměny (KP12).	116
Tab. 89: LSH Opatovický Mlýn (Lokalita Obora) (KP12).	116
Tab. 90: LSH Roubené seníky na Mokřích lukách (KP12).	116
Tab. 91: LSH Ruda u Kojákovíc (KP12).	116
Tab. 92: LSH Schwarzenberská pohřební kaple s parkem (KP12).	116
Tab. 93: LSH Třeboň (KP12).	117
Tab. 94: LSH Vršské doubí (KP12).	117
Tab. 95: LSH Výtopa Rožmberka (KP12).	117
Tab. 96: LSH Zámek Třeboň s parkem (KP12).	117
Tab. 97: LSH Aleje na hrázích rybníků U Vitmanova (KP13).	118
Tab. 98: LSH Dubová alej památných stromů podél Nové řeky (KP13).	118
Tab. 99: LSH Hubertova kaple nedaleko Majdaleny (KP13).	118
Tab. 100: LSH Rybníky u Vitmanova (KP13).	118
Tab. 101: LSH Na Ivance (KP13).	118
Tab. 102: LSH Samoty na Barboře (KP13).	119
Tab. 103: LSH Stará a Nová řeka (KP13).	119

Tab. 104: LSH Soví les (KP13).....	119
Tab. 105: LSH Pístina (KP14).	119
Tab. 106: LSH Vizír (KP13).	120
Tab. 107: LSH Stříbřec (KP14).....	120
Tab. 108: LSH Staviště (KP14).....	120
Tab. 109: LSH Mníšek (KP14).....	120
Tab. 110: LSH Žíteč (KP15).	120
Tab. 111: LSH Mozaika rybníků a samot Stříbřecka a Chlumecka (KP14, KP15).....	121
Tab. 112: LSH Pařezí – Lipovky (KP16).	121
Tab. 113: LSH Lutová (KP15).....	121
Tab. 114: LSH Samoty Chlumecka (KP15).....	121
Tab. 115: LSH Pláně nad Staňkovem (KP16).....	122
Tab. 116: LSH Zámek Chlum u Třeboně s parkem (KP16).....	122
Tab. 117: LSH Za Chlumem (KP16, KP17).	122
Tab. 118: LSH Hrachoviště (KP18).....	122
Tab. 119: LSH Rašeliniště Pele (KP16, KP19).	123
Tab. 120: LSH Staré jezero (KP17).	123
Tab. 121: LSH Bukové kopce (KP19).	123
Tab. 122: LSH Lokalita zaniklé Nové Vsi u Klikova (KP19).....	123
Tab. 123: LSH Losí blato u Mirochova (KP19).....	123
Tab. 124: LSH Široké blato (KP19).....	124
Tab. 125: LSH Rašeliniště nad Staňkovským rybníkem (KP19).....	124
Tab. 126: LSH Dračice (KP19, KP23).....	124
Tab. 127: LSH Červené blato (KP21).	124
Tab. 128: LSH Samoty Rapšach (KP23).	125
Tab. 129: LSH Žofinka (KP21).....	125
Tab. 130: LSH Pískovna u Dračice (KP23).....	125
Tab. 131: LSH Paříž (KP24).	125
Tab. 132: LSH Roztroušená zástavby Hranic, Dvorů nad Lužnicí a Nové Vsi nad Lužnicí (KP24).....	126
Tab. 133: LSH Nový York (KP24).	126
Tab. 134: LSH Horní Lužnice (KP24).	126
Tab. 135: LSH Roztroušená zástavby Halámky (KP24).....	126
Tab. 136: LSH Území částečně zaniklého Krabonoše (KP24).	127
Tab. 137: LSH Území zaniklých sídel Kunšach a Blata (KP23).	127
Tab. 138: LSH Krabonošská niva (KP24).	127
Tab. 139: Dominanta: Kaple sv. Antonína Paduánského v Hamru (KP02).....	128
Tab. 140: Dominanta: Památný dub letní nedaleko Jemčiny (KP01).	128

Tab. 141: Dominanta: Komín lihovaru Vřesná (KP02).	128
Tab. 142: Dominanta: Mohylové pohřebiště Na Pískách (KP03).	128
Tab. 143: Dominanta: Kostel Nejsvětější Trojice v Hamru (KP02).	129
Tab. 144: Dominanta: Tvrz Hamr (KP02).....	129
Tab. 145: Dominanta: Kaple sv. Jana Nepomuckého v Novosedlech nad Nežárkou (KP04).	129
Tab. 146: Dominanta: Telekomunikační vysílač Mláka (KP03).	130
Tab. 147: Dominanta: Kostel sv. Václava v Novosedlech nad Nežárkou (KP04).	130
Tab. 148: Dominanta: Kostel Zasnoubení Panny Marie v Mláce (KP05).	130
Tab. 149: Dominanta: Telekomunikační vysílač Stará Hlína (KP03).	130
Tab. 150: Dominanta: Židovský hřbitov nedaleko Stráže nad Nežárkou (KP03).	131
Tab. 151: Dominanta: Věžový vodojem Novosedly nad Nežárkou (KP04).	131
Tab. 152: Dominanta: Zemědělský areál Novosedly nad Nežárkou (KP04).	131
Tab. 153: Dominanta: Vyhlídkové místo Novosedly nad Nežárkou (KP04).	131
Tab. 154: Dominanta: Kostel sv. Šimona a Judy v Roseči (KP07).	132
Tab. 155: Dominanta: Návesní kaple v Hatíně (KP08).	132
Tab. 156: Dominanta: Ostrov Naxos (KP07).	132
Tab. 157: Dominanta: Holná (KP07).	132
Tab. 158: Dominanta: Vyhličky z komunikace mezi Ratiboří a Rosečí (KP07).	133
Tab. 159: Dominanta: Zemědělský areál Ratiboř (KP07).	133
Tab. 160: Dominanta: Zemědělský areál Roseč (KP07).	133
Tab. 161: Dominanta: Zemědělský areál Plavsko (KP08).	133
Tab. 162: Dominanta: Čertův komín u Stráže nad Nežárkou (KP09).	133
Tab. 163: Dominanta: Komín bývalého lihovaru ve Stráži nad Nežárkou (KP09).	134
Tab. 164: Dominanta: Bošilecký rybník (KP10).	134
Tab. 165: Dominanta: Kaple Nejsv. Trojice a sv. Jana Nepomuckého ve Vlkově (KP10).	134
Tab. 166: Dominanta: Kostel sv. Martina v Bošilci (KP10).	135
Tab. 167: Dominanta: Návesní kaple sv. Linharta ve Lhotě (KP10).	135
Tab. 168: Dominanta: Návesní kaple Panny Marie v Ponědražce (KP10).	135
Tab. 169: Dominanta: Horusický rybník (KP10).	136
Tab. 170: Dominanta: Návesní kaple v Ponědraži (KP10).	136
Tab. 171: Dominanta: Ponědražský rybník (KP10).	136
Tab. 172: Dominanta: Záblatský rybník (KP10).	136
Tab. 173: Dominanta: Průmyslový areál Fontea (KP10).	137
Tab. 174: Dominanta: Veselské pískovny (KP10).	137
Tab. 175: Dominanta: Telekomunikační vysílač Vlkov (KP10).	137
Tab. 176: Dominanta: Věžový vodojem Lhotský Dvůr (KP10).	137
Tab. 177: Dominanta: Věžový vodojem Ponědražka (KP10).	137

Tab. 178: Dominanta: Zemědělský areál Bošilec (KP10).....	138
Tab. 179: Dominanta: Zemědělský areál Horusice (KP10).	138
Tab. 180: Dominanta: Nadějská rybniční soustava (KP10, KP11).	138
Tab. 181: Dominanta: Kaple sv. Jana Nepomuckého v Lužnici (KP11).	138
Tab. 182: Dominanta: Zemědělský areál Ponědraž (KP10).	139
Tab. 183: Dominanta: Zemědělský areál Ponědrážka (KP10).	139
Tab. 184: Dominanta: Kostel sv. Jana Křtitele v Lomnici nad Lužnicí (KP11).	139
Tab. 185: Dominanta: Návesní kaple v Kleci (KP11).	139
Tab. 186: Dominanta: Kostel sv. Václava v Lomnici nad Lužnicí (KP11).	140
Tab. 187: Dominanta: Návesní kaple ve Frahelži (KP11).	140
Tab. 188: Dominanta: Návesní kaple v Záblatí (KP11).	140
Tab. 189: Dominanta: Průmyslový areál Lomnice nad Lužnicí (KP11).....	140
Tab. 190: Dominanta: Rybník Koclířov (KP11).	141
Tab. 191: Dominanta: Rybník Velký Tisý (KP11).	141
Tab. 192: Dominanta: Stará radnice v Lomnici nad Lužnicí (KP11).	141
Tab. 193: Dominanta: Telekomunikační vysílač Lomnice nad Lužnicí (KP11).	141
Tab. 194: Dominanta: Věžový vodojem Frahelž (KP11).	142
Tab. 195: Dominanta: Věžový vodojem Lomnice nad Lužnicí (KP11).	142
Tab. 196: Dominanta: Zemědělský a průmyslový areál Frahelž (KP11).....	142
Tab. 197: Dominanta: Zemědělský areál Frahelž (KP11).	142
Tab. 198: Dominanta: Zemědělský areál Lomnice nad Lužnicí (KP11).....	142
Tab. 199: Dominanta: Budějovická brána v Třeboni (KP12).	143
Tab. 200: Dominanta: Hradecká brána v Třeboni (KP12).	143
Tab. 201: Dominanta: Dunajovická hora (KP12).....	143
Tab. 202: Dominanta: Most přes rybník Vítek (KP12).	143
Tab. 203: Dominanta: Inundační most přes Lužnici (KP12).	144
Tab. 204: Dominanta: Kaple sv. Jana Nepomuckého v Třeboni na Kopečku (KP12).....	144
Tab. 205: Dominanta: Kaple sv. Petra a Pavla na Holičkách (KP12).	144
Tab. 206: Dominanta: Kaple sv. Víta u Třeboně (KP12).	144
Tab. 207: Dominanta: Kostel evangelické církve metodistické (Husova kaple) v Třeboni (KP12).....	145
Tab. 208: Dominanta: Kostel sv. Jiljí v Třeboni (KP12).	145
Tab. 209: Dominanta: Kostel sv. Alžběty v Třeboni (KP12).....	145
Tab. 210: Dominanta: Kotěrova vodárna v Třeboni na Kopečku (KP12).....	145
Tab. 211: Dominanta: Kostel sv. Jiljí u Světa (KP12).....	146
Tab. 212: Dominanta: Křížová cesta a poutní kaple sv. Kříže na Dunajovické hoře (KP12).	146
Tab. 213: Dominanta: Lázně Aurora Třeboň (KP12).....	146

Tab. 214: Dominanta: Návesní kaple Nanebevzetí Panny Marie v Branné (KP12).	147
Tab. 215: Dominanta: Návesní kaple Panny Marie v Brilicích (KP12).	147
Tab. 216: Dominanta: Návesní kaple v Přesece (KP12).	147
Tab. 217: Dominanta: Návesní kaple sv. Václava v Domaníně (KP12).	148
Tab. 218: Dominanta: Návesní kaple Zvěstování Panny Marie v Dunajovicích (KP12).	148
Tab. 219: Dominanta: Opatovický rybník (KP12).	148
Tab. 220: Dominanta: Parní umělecký mlýn (Schwarzenberská sýpka) v Třeboni (KP12).	148
Tab. 221: Dominanta: Radnice v Třeboni (KP12).	149
Tab. 222: Dominanta: Rožmberská bašta (KP12).	149
Tab. 223: Dominanta: Rybník Káňov (KP12).	149
Tab. 224: Dominanta: Rybník Rožmberk (KP12).	149
Tab. 225: Dominanta: Rybník Svět (KP12).	150
Tab. 226: Dominanta: Komín v Sádecké ulici v Třeboni (KP12).	150
Tab. 227: Dominanta: Telekomunikační vysílač Třeboň Holíčky (KP12).	150
Tab. 228: Dominanta: Věžový vodojem Dvorce (KP12).	150
Tab. 229: Dominanta: Vyhlídkové místo nad Spolím (KP12).	151
Tab. 230: Dominanta: Zemědělský areál Brilice (KP12).	151
Tab. 231: Dominanta: Zemědělský areál Domanín (KP12).	151
Tab. 232: Dominanta: Zemědělský areál Dunajovice (KP12).	151
Tab. 233: Dominanta: Zemědělský areál Gigant (KP12).	151
Tab. 234: Dominanta: Zemědělský areál Přesecka (KP12).	152
Tab. 235: Dominanta: Zemědělský areál Třeboň Brilice (Dvorce) (KP12).	152
Tab. 236: Dominanta: Akvadukt na Zlaté stoce nedaleko Majdaleny (KP13).	152
Tab. 237: Dominanta: Třídíčky a skládky písku (KP13).	152
Tab. 238: Dominanta: Jez Pilař na Lužnici (KP13).	152
Tab. 239: Dominanta: Kostel sv. Máří Magdalény v Majdaleně (KP13).	153
Tab. 240: Dominanta: Pomník E. Destinnové u Nové řeky (KP13).	153
Tab. 241: Dominanta: Rozvodí (KP13).	153
Tab. 242: Dominanta: Sloupárna v Majdaleně (KP13).	153
Tab. 243: Dominanta: Areál bývalé těžebny rašeliny u Branné (KP13).	153
Tab. 244: Dominanta: Kaple sv. Jana Nepomuckého ve Stříbřeci (KP14).	154
Tab. 245: Dominanta: Návesní kaple v Mníšku (KP14).	154
Tab. 246: Dominanta: Třídíčka a skládky písku na okraji Majdaleny (KP13).	154
Tab. 247: Dominanta: Návesní kaple sv. Kateřiny v Pístině (KP14).	154
Tab. 248: Dominanta: Kostel Všech svatých v Lutové (KP15).	155
Tab. 249: Dominanta: Boží muka v Mirochově (KP15).	155
Tab. 250: Dominanta: Návesní kaple v Mirochově (KP15).	155

Tab. 251: Dominanta: Sýpka v Lutové (KP15).....	155
Tab. 252: Dominanta: Sýpka v Žíteči (KP15).....	156
Tab. 253: Dominanta: Zřícenina kostela Narození Panny Marie v Lutové (KP15).....	156
Tab. 254: Dominanta: Vyhlídkové místo z cesty mezi Lutovou a Žítečí od kapličky (KP15).	156
Tab. 255: Dominanta: Návesní kaple Nanebevzetí Panny Marie v Žíteči (KP15).....	156
Tab. 256: Dominanta: Sklárny a komíny Chlum u Třeboně (KP16).....	157
Tab. 257: Dominanta: Zemědělský areál Chlum u Třeboně – sever (V Ochozí) (KP16).....	157
Tab. 258: Dominanta: Křížová cesta v Chlumu u Třeboně (KP16).....	157
Tab. 259: Dominanta: Rybník Hejtman (KP16).....	157
Tab. 260: Dominanta: Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Chlumu u Třeboně (KP16).....	158
Tab. 261: Dominanta: Vyhlídkové místo Chlum u Třeboně (KP16).....	158
Tab. 262: Dominanta: Chlumecká soustava (KP16).	158
Tab. 263: Dominanta: Zemědělský areál Chlum u Třeboně – jih (KP16).....	158
Tab. 264: Dominanta: Telekomunikační vysílač Staňkov (KP16).....	159
Tab. 265: Dominanta: Staňkovský rybník (KP16, KP17).....	159
Tab. 266: Dominanta: Kaple sv. Jana Křtitele v Cepu (KP18).....	159
Tab. 267: Dominanta: Návesní kaple v Hrachovišti (KP18).....	159
Tab. 268: Dominanta: Podřezanský rybník (KP18).	160
Tab. 269: Dominanta: Elektrorozvodna Lipnice (KP18).	160
Tab. 270: Dominanta: Věžový vodojem Hrachoviště (KP18).....	160
Tab. 271: Dominanta: Telekomunikační vysílač Cep (KP18).	160
Tab. 272: Dominanta: Samota Nová Huť (KP19).....	160
Tab. 273: Dominanta: Návesní kaple sv. Jana Nepomuckého v Šalmanovicích (KP20).	161
Tab. 274: Dominanta: Kaplička v Boru (KP20).....	161
Tab. 275: Dominanta: Vyhlídkové místo nad Borem (KP20).....	161
Tab. 276: Dominanta: Bývalá kaple sv. Jana Nepomuckého Jiříkovo Údolí (KP21).....	161
Tab. 277: Dominanta: Zázemí bývalé těžebny rašeliny nedaleko Hranic (KP21).	162
Tab. 278: Dominanta: Kaple sv. Jana Nepomuckého v Hrdlořezech (KP22).	162
Tab. 279: Dominanta: Areál Stasek Suchdol nad Lužnicí (KP22)	162
Tab. 280: Dominanta: Kaple sv. Jana Nepomuckého v Suchdole nad Lužnicí (KP22).....	162
Tab. 281: Dominanta: Kostel sv. Mikuláše v Suchdole nad Lužnicí (KP22).	163
Tab. 282: Dominanta: Telekomunikační vysílač Tři Facky (KP22).	163
Tab. 283: Dominanta: Věžový vodojem Suchdol nad Lužnicí (KP22).	163
Tab. 284: Dominanta: Vyhlídkové místo nad Hrdlořezy (KP22).	163
Tab. 285: Dominanta: Věžový vodojem Suchdol nad Lužnicí (UFO) (KP22).....	164
Tab. 286: Dominanta: Zemědělský areál Horní Suchdol (KP22).....	164
Tab. 287: Dominanta: Zemědělský areál Tušň (KP22).....	164

Tab. 288: Dominanta: Hřbitovní kaple v Rapšachu (KP23).....	164
Tab. 289: Dominanta: Kaple Panny Marie Sněžné v Klikově (KP23).	164
Tab. 290: Dominanta: Kostel sv. Zikmunda v Rapšachu (KP23).....	165
Tab. 291: Dominanta: Vyhlídkové místo Rapšach (KP23).	165
Tab. 292: Dominanta: Zemědělský areál a věžový vodojem Rapšach (KP23).	165
Tab. 293: Dominanta: Kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Dvorech nad Lužnicí (KP24)...165	
Tab. 294: Dominanta: Zemědělský areál Spáleniště (KP23).....	166
Tab. 295: Dominanta: Zemědělský areál Velký London (KP22).....	166
Tab. 296: Dominanta: Kostel sv. Jana Křtitele v Krabonoši (KP24).....	166
Tab. 297: Dominanta: Návesní kaple sv. Jiří v Hranicích (KP24).	166
Tab. 298: Dominanta: Pískovny Halámky (KP24).	167
Tab. 299: Dominanta: Telekomunikační vysílač celnice Halámky (KP24).	167
Tab. 300: Dominanta: Telekomunikační vysílač Dvory nad Lužnicí (KP24).	167
Tab. 301: Dominanta: Telekomunikační vysílač Nová Ves nad Lužnicí (KP24).	167
Tab. 302: Dominanta: Vodní mlýn Nová Ves nad Lužnicí (KP24).	167
Tab. 303: Dominanta: Vyhlídkové místo nad pískovnami Halámky (KP24).	168
Tab. 304: Dominanta: Zpracovatelský závod živců (KP24).	168
Tab. 305: Dominanta: Zemědělský areál Hranice (KP24).	168
Tab. 306: Dominanta: Zemědělský areál Dvory nad Lužnicí (KP24).	168
Tab. 307: Dominanta: Zemědělský areál Halámky (KP24).	168
Tab. 308: Dominanta: Železobetonový most přes Lužnici (KP24).....	169
Tab. 309: Krajinná osa: Dračice.	169
Tab. 310: Krajinná osa: Lužnice.	169
Tab. 311: Krajinná osa: Nadzemní vedení VN.	169
Tab. 312: Krajinná osa: Nadzemní vedení VVN Kardašova Řečice.	169
Tab. 313: Krajinná osa: Nadzemní vedení VVN Lipnice – Libořezy.	169
Tab. 314: Krajinná osa: Nadzemní vedení ZVN Temelín – Českomoravská vrchovina.....	170
Tab. 315: Krajinná osa: Nežárka.	170
Tab. 316: Krajinná osa: Nová řeka.	170
Tab. 317: Krajinná osa: Silnice I/24.	170
Tab. 318: Krajinná osa: Silnice I/34.	170
Tab. 319: Krajinná osa: Silnice II/103.	170
Tab. 320: Krajinná osa: Silnice II/148.	171
Tab. 321: Krajinná osa: Silnice II/153.	171
Tab. 322: Krajinná osa: Silnice II/154.	171
Tab. 323: Krajinná osa: Silnice II/155.	171
Tab. 324: Krajinná osa: Zlatá stoka.	171

Tab. 325: Krajinná osa: Železniční trať 226.	171
Tab. 326: Přehled hodnocených sídel.	182
Tab. 327: Hodnocení hlavních kritérií sídel. (dle Metodiky).....	189
Tab. 328: Hodnocení doplňkových kritérií. (dle Metodiky).....	191
Tab. 329: Kategorie sídla. (upraveno dle Metodiky).....	191
Tab. 330: Kategorie sídel CHKO Třeboňsko.....	193
Tab. 331: Karta sídla: Benátky.	198
Tab. 332: Karta sídla: Bor.....	202
Tab. 333: Karta sídla: Bošilec.....	206
Tab. 334: Karta sídla: Branná.....	211
Tab. 335: Karta sídla: Břilice.....	215
Tab. 336: Karta sídla: Cep.....	219
Tab. 337: Karta sídla: Domanín.....	224
Tab. 338: Karta sídla: Drahov.....	228
Tab. 339: Karta sídla: Dunajovice.....	232
Tab. 340: Karta sídla: Dvory nad Lužnicí.....	236
Tab. 341: Karta sídla: Frahelž.....	240
Tab. 342: Karta sídla: Františkov.....	244
Tab. 343: Karta sídla: Halámky.....	248
Tab. 344: Karta sídla: Hamr (u Chlumu).....	252
Tab. 345: Karta sídla: Hamr (u Valu).....	256
Tab. 346: Karta sídla: Hatín.....	260
Tab. 347: Karta sídla: Horusice.....	264
Tab. 348: Karta sídla: Hrachoviště.....	268
Tab. 349: Karta sídla: Hranice.....	273
Tab. 350: Charakteristika hodnocení vymezeného segmentu sídla: Hranice – Blata - Hlemýždí Chalupy - Hořejší Chalupy	277
Tab. 351: Karta sídla: Hrdlořezy.....	278
Tab. 352: Karta sídla: Chlum u Třeboně.....	282
Tab. 353: Karta sídla: Klec.....	286
Tab. 354: Karta sídla: Klikov.....	290
Tab. 355: Charakteristika hodnocení vymezených segmentů sídla: Klikov – Zajíc.....	294
Tab. 356: Karta sídla: Kojákovice.....	295
Tab. 357: Karta sídla: Kolence.....	299
Tab. 358: Karta sídla: Lhota.....	303
Tab. 359: Karta sídla: Libořezy.....	307
Tab. 360: Karta sídla: Lipnice.....	311
Tab. 361: Karta sídla: Lomnice nad Lužnicí.....	315

Tab. 362: Karta sídla: Lutová.....	319
Tab. 363: Karta sídla: Lužnice.	323
Tab. 364: Karta sídla: Majdalena.....	327
Tab. 365: Charakteristika hodnocení vymezených segmentů sídla: Majdalena – Herda.	330
Tab. 366: Karta sídla: Mirochov.....	331
Tab. 367: Karta sídla: Mláka.....	335
Tab. 368: Karta sídla: Mnich.....	339
Tab. 369: Karta sídla: Mníšek.....	343
Tab. 370: Karta sídla: Nítovice.	347
Tab. 371: Karta sídla: Nová Hlína.....	351
Tab. 372: Karta sídla: Nová Ves nad Lužnicí.....	355
Tab. 373: Charakteristika hodnocení vymezených segmentů sídla: Nová Ves nad Lužnicí – Krabonoš.....	358
Tab. 374: Charakteristika hodnocení vymezených segmentů sídla: Nová Ves nad Lužnicí – Žofina Huť.	359
Tab. 375: Karta sídla: Novosedly nad Nežárkou.....	360
Tab. 376: Karta sídla: Pístina.	364
Tab. 377: Karta sídla: Plavsko.....	368
Tab. 378: Karta sídla: Ponědraž.....	372
Tab. 379: Karta sídla: Ponědrážka.....	376
Tab. 380: Karta sídla: Přeseka.....	380
Tab. 381: Karta sídla: Rapšach.....	384
Tab. 382: Karta sídla: Ratiboř.....	388
Tab. 383: Karta sídla: Roseč.....	392
Tab. 384: Karta sídla: Řehořinky.....	396
Tab. 385: Karta sídla: Smržov.....	400
Tab. 386: Karta sídla: Spáleniště.....	404
Tab. 387: Karta sídla: Spolí.....	408
Tab. 388: Karta sídla: Staňkov.....	412
Tab. 389: Karta sídla: Stará Hlína.....	416
Tab. 390: Karta sídla: Stráž nad Nežárkou.....	420
Tab. 391: Karta sídla: Stříbřec.....	424
Tab. 392: Karta sídla: Suchdol nad Lužnicí.....	428
Tab. 393: Charakteristika hodnocení vymezených segmentů sídla: Suchdol nad Lužnicí – Tři Facky.....	431
Tab. 394: Karta sídla: Šalmanovice.....	432
Tab. 395: Karta sídla: Třeboň.....	436
Tab. 396: Karta sídla: Tušť.....	440

Tab. 397: Karta sídla: Val.	444
Tab. 398: Charakteristika hodnocení vymezených segmentů sídla: Val – Vyšné.	447
Tab. 399: Karta sídla: Vlkov.	448
Tab. 400: Karta sídla: Záblatí.	452
Tab. 401: Karta sídla: Žíteč.	456

Rejstřík LSH

Alej památných lip u zámku Jemčina (KP01, KP03), 104
Aleje na hrázi Velkého a Malého Závistivého rybníka (KP01), 104
Aleje na hrázích rybníků U Vitmanova (KP13), 118
Augustiniánský klášter s kostelem sv. Jiljí v Třeboni (KP12), 114
Bažinaté lesy severně nad Ponědráčkou (KP10), 107
Bošilec (KP10), 108
Bošilecký rybník (KP10), 108
Brannské rybníky (KP12), 114
Branské doubí (KP12), 115
Bukové kopce (KP19), 123
Cikar – Řehořinky (KP06), 106
Červené blato (KP21), 124
Dračice (KP19, KP23), 124
Dubová alej na hrázi rybníku Koclířov (KP11), 111
Dubová alej na hrázi rybníku Služebný (KP11), 112
Dubová alej na hrázi rybníku Velký Tisý (KP11), 112
Dubová alej na hrázi Záblatského rybníka (KP11), 112
Dubová alej památných stromů na hrázi Rožmberka (KP11), 112
Dubová alej památných stromů podél Nové řeky (KP13), 118
Hamr – Sax – Krkavec – Metel – Val (KP01, KP02, KP03), 104
Hliníř (KP10), 108
Holná (KP07), 107
Horní Lužnice (KP24), 126
Horusice (KP10), 110
Horusická blata (KP10), 108
Hrachoviště (KP18), 122
Hubertova kaple nedaleko Majdaleny (KP13), 118
Jednoty u Novosedel (KP01, KP04), 105

Jemčinská obora (KP03), 105
Karštejn (KP01), 105
Kojákovice (KP12), 115
Kolenecké rybníky (KP04), 105
Kostel sv. Jiljí se hřbitovem u Světa (KP12), 115
Kozí vršek (KP10), 109
Krabonošská niva (KP24), 127
Kramářka (KP01), 106
Lhota u Dynína (KP10), 109
Lipová alej na hrázi rybníku Peřinka (KP11), 112
Lokalita zaniklé Nové Vsi u Klikova (KP19), 123
Losí blato u Mirochova (KP19), 123
Lutová (KP15), 121
Lužnice (KP11), 113
Mláka malá (lokalita U Kostela) (KP05), 106
Mníšek (KP14), 120
Mozaika rybníků a samot Stříbřecka a Chlumecka (KP14, KP15), 121
Na Ivance (KP13), 118
Nítovice (KP06), 107
Nový York (KP24), 126
Odměny (KP12), 116
Olšina u Přeseky (KP11), 113
Opatovický Mlýn (Lokalita Obora) (KP12), 116
Pařezí – Lipovky (KP16), 121
Paříž (KP24), 125
Písečný přesyp u Vlkova (KP10), 109
Pískovna u Dračice (KP23), 125
Pístina (KP14), 119
Pláně nad Staňkovem (KP16), 122
Ponědrážka (KP10), 109
Pozůstatek hradu Fuglhaus (KP11), 115
Rašeliniště Hovízna (KP10), 110
Rašeliniště nad Staňkovským rybníkem (KP19), 124
Rašeliniště Pele (KP16, KP19), 123
Rod (KP11), 113

Roubené seníky na Mokřích lukách (KP12), 116
Roztroušená zástavba samot podél toku Lužnice (KP10, KP11), 111
Roztroušená zástavby Halámky (KP24), 126
Roztroušená zástavby Hranic, Dvorů nad Lužnicí a Nové Vsi nad Lužnicí (KP24), 126
Rožmberská rybníční soustava (KP10, KP11, KP12, KP13), 111
Ruda (KP10), 110
Ruda u Kojákovíc (KP12), 116
Rybníky u Vitmanova (KP13), 118
Samoty Chlumecka (KP15), 121
Samoty na Barboře (KP13), 119
Samoty Rapšach (KP23), 125
Schwarzenberská pohřební kaple s parkem (KP12), 116
Slepičí vršek (KP11), 113
Soustava alejí na hrázích Nadějské soustavy (KP11), 114
Soví les (KP13), 119
Stará a Nová řeka (KP13), 119
Staré jezero (KP17), 123
Staviště (KP14), 120
Stromořadí na hrázi rybníka Holná (KP07), 107
Stromořadí Ponědraž (KP10), 111
Stříbřec (KP14), 120
Široké blato (KP19), 124
Třeboň (KP12), 117
Území částečně zaniklého Krabonoše (KP24), 127
Území zaniklých sídel Kunšach a Blata (KP23), 127
V Luhu (KP11), 113
Velký a Malý Tisý (KP11), 115
Vizír (KP13), 120
Vršské dubí (KP12), 117
Výtopa Rožmberka (KP12), 117
Za Chlumem (KP16, KP17), 122
Záblatí (KP11), 114
Záblatské louky (KP10), 110
Zámek Chlum u Třeboně s parkem (KP16), 122
Zámek Jemčina s parkem (KP01), 106

Zámek Třeboň s parkem (KP12), 117

Žíteč (KP15), 120

Žofinka (KP21), 125

Rejstřík Dominant

Akvadukt na Zlaté stoce nedaleko Majdaleny (KP13), 152

Areál bývalé těžebny rašeliny u Branné (KP13), 153

Areál Stasek Suchdol nad Lužnicí (KP22) 162

Bošilecký rybník (KP10), 134

Boží muka v Mirochově (KP15), 155

Budějovická brána v Třeboni (KP12), 143

Bývalá kaple sv. Jana Nepomuckého Jiříkovo Údolí (KP21), 161

Čertův komín u Stráže nad Nežárkou (KP09), 133

Dunajovická hora (KP12), 143

Elektrorozvodna Lipnice (KP18), 160

Holná (KP07), 132

Horusický rybník (KP10), 136

Hradecká brána v Třeboni (KP12), 143

Hřbitovní kaple v Rapšachu (KP23), 164

Chlumecká soustava (KP16), 158

Inundační most přes Lužnici (KP12), 144

Jez Pilař na Lužnici (KP13), 152

Kaple Nejsv. Trojice a sv. Jana Nepomuckého ve Vlkově (KP10), 134

Kaple Panny Marie Sněžné v Klikově (KP23), 164

Kaple sv. Antonína Paduánského v Hamru (KP02), 128

Kaple sv. Jana Křtitele v Cepu (KP18), 159

Kaple sv. Jana Nepomuckého v Hrdlořezech (KP22), 162

Kaple sv. Jana Nepomuckého v Lužnici (KP11), 138

Kaple sv. Jana Nepomuckého v Novosedlech nad Nežárkou (KP04), 129

Kaple sv. Jana Nepomuckého v Suchdole nad Lužnicí (KP22), 162

Kaple sv. Jana Nepomuckého v Třeboni na Kopečku (KP12), 144

Kaple sv. Jana Nepomuckého ve Stříbřeci (KP14), 154

Kaple sv. Petra a Pavla na Holičkách (KP12), 144

Kaple sv. Víta u Třeboně (KP12), 144

Kaplička v Boru (KP20), 161

Komín bývalého lihovaru ve Stráži nad Nežárkou (KP09), 134
Komín lihovaru Vřesná (KP02), 128
Komín v Sádecké ulici v Třeboni (KP12), 150
Kostel evangelické církve metodistické (Husova kaple) v Třeboni (KP12), 145
Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Chlumu u Třeboně (KP16), 158
Kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Dvorech nad Lužnicí (KP24), 165
Kostel Nejsvětější Trojice v Hamru (KP02), 129
Kostel sv. Alžběty v Třeboni (KP12), 145
Kostel sv. Jana Křtitele v Krabonoši (KP24), 166
Kostel sv. Jana Křtitele v Lomnici nad Lužnicí (KP11), 139
Kostel sv. Jiljí u Světa (KP12), 146
Kostel sv. Jiljí v Třeboni (KP12), 145
Kostel sv. Martina v Bošilci (KP10), 135
Kostel sv. Máří Magdalény v Majdaleně (KP13), 153
Kostel sv. Mikuláše v Suchdole nad Lužnicí (KP22), 163
Kostel sv. Šimona a Judy v Roseči (KP07), 132
Kostel sv. Václava v Lomnici nad Lužnicí (KP11), 140
Kostel sv. Václava v Novosedlech nad Nežárkou (KP04), 130
Kostel sv. Zikmunda v Rapšachu (KP23), 165
Kostel Všech svatých v Lutové (KP15), 155
Kostel Zasnoubení Panny Marie v Mláce (KP05), 130
Kotěrova vodárna v Třeboni na Kopečku (KP12), 145
Křížová cesta a poutní kaple sv. Kříže na Dunajovické hoře (KP12), 146
Křížová cesta v Chlumu u Třeboně (KP16), 157
Lázně Aurora Třeboň (KP12), 146
Mohylové pohřebiště Na Pískách (KP03), 128
Most přes rybník Vítek (KP12), 143
Nadějská rybniční soustava (KP10, KP11), 138
Návesní kaple Nanebevzetí Panny Marie v Branné (KP12), 147
Návesní kaple Nanebevzetí Panny Marie v Žíteči (KP15), 157
Návesní kaple Panny Marie v Břilicích (KP12), 147
Návesní kaple Panny Marie v Ponědražce (KP10), 135
Návesní kaple sv. Jana Nepomuckého v Šalmanovicích (KP20), 161
Návesní kaple sv. Jiří v Hranicích (KP24), 166
Návesní kaple sv. Kateřiny v Pístině (KP14), 154

Návesní kaple sv. Linharta ve Lhotě (KP10), 135
Návesní kaple sv. Václava v Domaníně (KP12), 148
Návesní kaple v Hatíně (KP08), 132
Návesní kaple v Hrachovišti (KP18), 159
Návesní kaple v Kleci (KP11), 139
Návesní kaple v Mirochově (KP15), 155
Návesní kaple v Mníšku (KP14), 154
Návesní kaple v Ponědraži (KP10), 136
Návesní kaple v Přesece (KP12), 147
Návesní kaple v Záblatí (KP11), 140
Návesní kaple ve Frahelži (KP11), 140
Návesní kaple Zvěstování Panny Marie v Dunajovicích (KP12), 148
Opatovický rybník (KP12), 148
Ostrov Naxos (KP07), 132
Památný dub letní nedaleko Jemčiny (KP01), 128
Parní umělecký mlýn (Schwarzenberská sýpka) v Třeboni (KP12), 148
Pískovny Halámky (KP24), 167
Podřezanský rybník (KP18), 160
Pomník E. Destinnové u Nové řeky (KP13), 153
Ponědražský rybník (KP10), 136
Průmyslový areál Fontea (KP10), 137
Průmyslový areál Lomnice nad Lužnicí (KP11), 140
Radnice v Třeboni (KP12), 149
Rozvodí (KP13), 153
Rožmberská bašta (KP12), 149
Rybník Hejtman (KP16), 157
Rybník Káňov (KP12), 149
Rybník Koclířov (KP11), 141
Rybník Rožmberk (KP12), 149
Rybník Svět (KP12), 150
Rybník Velký Tisý (KP11), 141
Samota Nová Huť (KP19), 160
Sklárny a komíny Chlum u Třeboně (KP16), 157
Sloupárna v Majdaleně (KP13), 153
Staňkovský rybník (KP16, KP17), 159

Stará radnice v Lomnici nad Lužnicí (KP11), 141
Sýpka v Lutové (KP15), 156
Sýpka v Žíteči (KP15), 156
Telekomunikační vysílač celnice Halámky (KP24), 167
Telekomunikační vysílač Cep (KP18), 160
Telekomunikační vysílač Dvory nad Lužnicí (KP24), 167
Telekomunikační vysílač Lomnice nad Lužnicí (KP11), 141
Telekomunikační vysílač Mláka (KP03), 130
Telekomunikační vysílač Nová Ves nad Lužnicí (KP24), 167
Telekomunikační vysílač Staňkov (KP16), 159
Telekomunikační vysílač Stará Hlína (KP03), 130
Telekomunikační vysílač Třeboň Holičky (KP12), 150
Telekomunikační vysílač Tři Facky (KP22), 163
Telekomunikační vysílač Vlkov (KP10), 137
Třídíčka a skládky písku na okraji Majdaleny (KP13), 154
Třídíčky a skládky písku (KP13), 152
Tvrz Hamr (KP02), 129
Veselské pískovny (KP10), 137
Věžový vodojem Dvorce (KP12), 150
Věžový vodojem Frahelž (KP11), 142
Věžový vodojem Hrachoviště (KP18), 160
Věžový vodojem Lhotský Dvůr (KP10), 137
Věžový vodojem Lomnice nad Lužnicí (KP11), 142
Věžový vodojem Novosedly nad Nežárkou (KP04), 131
Věžový vodojem Ponědrážka (KP10), 137
Věžový vodojem Suchdol nad Lužnicí (KP22), 163
Věžový vodojem Suchdol nad Lužnicí (UFO) (KP22), 164
Vodní mlýn Nová Ves nad Lužnicí (KP24), 167
Vyhlídkové místo Chlum u Třeboně (KP16), 158
Vyhlídkové místo nad Borem (KP20), 161
Vyhlídkové místo nad Hrdlořezy (KP22), 163
Vyhlídkové místo nad pískovnamy Halámky (KP24), 168
Vyhlídkové místo nad Spolím (KP12), 151
Vyhlídkové místo Novosedly nad Nežárkou (KP04), 131
Vyhlídkové místo Rapšach (KP23), 165

Vyhlídkové místo z cesty mezi Lutovou a Žítečí od kapličky (KP15), 156
Vyhlídky z komunikace mezi Ratiboří a Rosečí (KP07), 133
Záblatský rybník (KP10), 136
Zázemí bývalé těžebny rašeliny nedaleko Hranic (KP21), 162
Zemědělský a průmyslový areál Frahelž (KP11), 142
Zemědělský areál a věžový vodojem Rapšach (KP23), 165
Zemědělský areál Bošilec (KP10), 138
Zemědělský areál Břilice (KP12), 151
Zemědělský areál Domanín (KP12), 151
Zemědělský areál Dunajovice (KP12), 151
Zemědělský areál Dvory nad Lužnicí (KP24), 168
Zemědělský areál Frahelž (KP11), 142
Zemědělský areál Gigant (KP12), 151
Zemědělský areál Halámky (KP24), 168
Zemědělský areál Horní Suchdol (KP22), 164
Zemědělský areál Horusice (KP10), 138
Zemědělský areál Hranice (KP24), 168
Zemědělský areál Chlum u Třeboně – jih (KP16), 158
Zemědělský areál Chlum u Třeboně – sever (V Ochozí) (KP16), 157
Zemědělský areál Lomnice nad Lužnicí (KP11), 142
Zemědělský areál Novosedly nad Nežárkou (KP04), 131
Zemědělský areál Plavsko (KP08), 133
Zemědělský areál Ponědraž (KP10), 139
Zemědělský areál Ponědrážka (KP10), 139
Zemědělský areál Přeseke (KP12), 152
Zemědělský areál Ratiboř (KP07), 133
Zemědělský areál Roseč (KP07), 133
Zemědělský areál Spáleniště (KP23), 166
Zemědělský areál Třeboň Břilice (Dvorce) (KP12), 152
Zemědělský areál Tušť (KP22), 164
Zemědělský areál Velký London (KP22), 166
Zpracovatelský závod živců (KP24), 168
Zřícenina kostela Narození Panny Marie v Lutové (KP15), 156
Železobetonový most přes Lužnici (KP24), 169
Židovský hřbitov nedaleko Stráže nad Nežárkou (KP03), 131